

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2021

Sipoon kunta

Kunnanhallitus 28.3.2022

1	TOIMINTAKERTOMUS.....	5
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	5
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus.....	5
1.1.2	Sipoon kunnan hallinto	6
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	12
1.1.4	Sipoon kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys	15
1.1.5	Kunnan henkilöstö	18
1.1.6	Ympäristö	21
1.1.7	Muut ei-taloudelliset asiat.....	22
1.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	22
1.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	22
1.2	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ ...	22
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	26
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	26
1.3.2	Toiminnan rahoitus	32
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	34
1.5	KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	36
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	37
1.6.1	Kuntakonsernin rakenne	37
1.6.2	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä	37
1.6.3	Konsernin toiminnan ohjaus.....	38
1.6.4	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	40
1.6.5	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	40
1.6.6	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	41
1.6.7	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	42
1.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	45
1.7.1	Tilikauden tuloksen käsittely.....	45
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	45
2.1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	45
2.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN.....	47
2.3	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	48
2.3.1	Keskusvaalilautakunta	49
2.3.2	Tarkastuslautakunta	49
2.3.3	Kunnanhallitus.....	49

2.3.4	Sosiaali- ja terveystoimikunta	59
2.3.5	Sivistystoimikunta	71
2.3.6	Tekninen toimikunta, Rakennus- ja ympäristötoimikunta	82
2.3.7	Peruskunta yhteensä	96
2.4	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	98
2.5	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	99
2.6	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	103
2.7	YHTENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA.....	105
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	106
3.1	TULOSLASKELMA	106
3.2	RAHOITUSLASKELMA	107
3.3	TASE	108
3.4	KONSERNILASKELMAT	110
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	114
4.1	ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT	114
4.2	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	115
4.3	TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA	116
4.4	VEROTULOJEN ERITTELY	117
4.5	VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	117
4.6	PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY.....	117
4.7	SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET.....	117
4.8	PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	118
4.9	PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT	118
4.10	OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY	119
4.11	SATUNNAISIIN TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVÄT ERÄT.....	119
4.12	AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	120
4.13	SAAMISTEN ERITTELY.....	122
4.14	LYHYTAIKAISIIN SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	123
4.15	OMAN PÄÄOMAN ERITTELY.....	123
4.16	PITKÄAIKASEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVAT VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA	123
4.17	KUNTATODISTUSLAINAT	124
4.18	PAKOLLISET VARAUKSET	124
4.19	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	124
4.20	VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILLE OMISTUSYHTEISYHTEISÖILLE	125
4.21	MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	125
4.22	LYHYTAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT ..	125

4.23	VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ	126
4.24	KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUUMUKSET	126
4.25	VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA	126
4.26	MAHDOLLISET OIKEUDELLISET VASTUUT	126
4.27	ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU	127
4.28	HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.....	127
4.29	HENKILÖSTÖKULUT.....	127
4.30	LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT 127	
4.31	TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	128
4.32	INTRESSITAHOTAPAHTUMAT.....	128
5	SIPOON VESI, LIIKELAITOS.....	129
5.1	SIPOON VESI, TOIMINTAKERTOMUS	129
5.2	SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT	134
5.3	SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	141
5.3.1	Toimintatuotot eriteltynä.....	141
5.3.2	Palvelujen ostot.....	141
5.3.3	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista.....	142
5.3.4	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	142
5.3.5	Sijoitukset	143
5.3.6	Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt	143
5.3.7	Oman pääoman erittely	143
5.3.8	Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille	144
5.3.9	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	144
5.3.10	Saamiset tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille	144
5.3.11	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	144
5.3.12	Henkilöstön lukumäärä 31.12.	144
5.3.13	Henkilöstökulut.....	145
5.3.14	Leasingvastuiden yhteismäärä	145
5.4	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	146
5.5	SIPOON VESI -LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN.....	147
6	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	152
7	TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT.....	153
7.1	TILIKAUDEN 1.1.–31.12.2021 AIKANA KÄYTETYT TILIKIRJAT, RAPORTIT JA KORTISTOT.....	153
7.2	TASE-ERITTELY 31.12.2021	155

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Sipoon valtuustossa on 43 jäsentä. Kunnallisvaalit pidettiin sunnuntaina, 13.6 äänestysprosentin ollessa 62,3%. Valtuuston kokoonpano muuttui seuraavasti: Suomen ruotsalainen kansanpuolue 14 jäsentä (-3), Kansallinen Kokoomus 13 (+2) jäsentä, Perussuomalaiset 5 jäsentä (+3), Vihreä liitto 4 jäsentä (-1), Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 3 jäsentä (-2), Liike Nyt 3 jäsentä (+3) ja Suomen Keskusta 1 jäsentä (-1). Jopa 60% valtuutetuista on uusia valtuutettuja. Kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Ari Oksanen (Kok.) ja kunnanhallituksen puheenjohtajana Kaj Lindqvist (RKP).

Sipoon positiivinen kehitys jatkui vuoden 2021 aikana. Olimme seitsemättä vuotta Suomen prosentuaalisesti nopeimmin kasvavien kuntien joukossa. Asukasmäärä kasvoi 2,3 % (499 henkilöä) ollen vuoden lopussa 22 186 henkilöä. Asukasmäärältään Sipoo on Suomen 46. suurin kunta. Voimakas kasvu jatkunee myös lähivuosina.

Kasvu alkoi Söderkullasta, ja on nyt laajentunut Nikkilään. Lähivuosina kasvu laajenee edelleen Talmaan. Sipoon kasvu vaikuttaa luonnollisesti myös palveluverkon muotoutumiseen. Kerava–Nikkilä-radon avaaminen henkilöjunaliikenteelle on valittu yhdeksi Uudenmaan 2020-luvulla toteutettavaksi raideliikennehankkeeksi Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strategisessa suunnitelmassa.

Nikkilän Sydämen sivistyskeskuksen laajennuksen rakentaminen aloitettiin kesäkuussa 2019 ja se valmistui syyskuksi 2021.

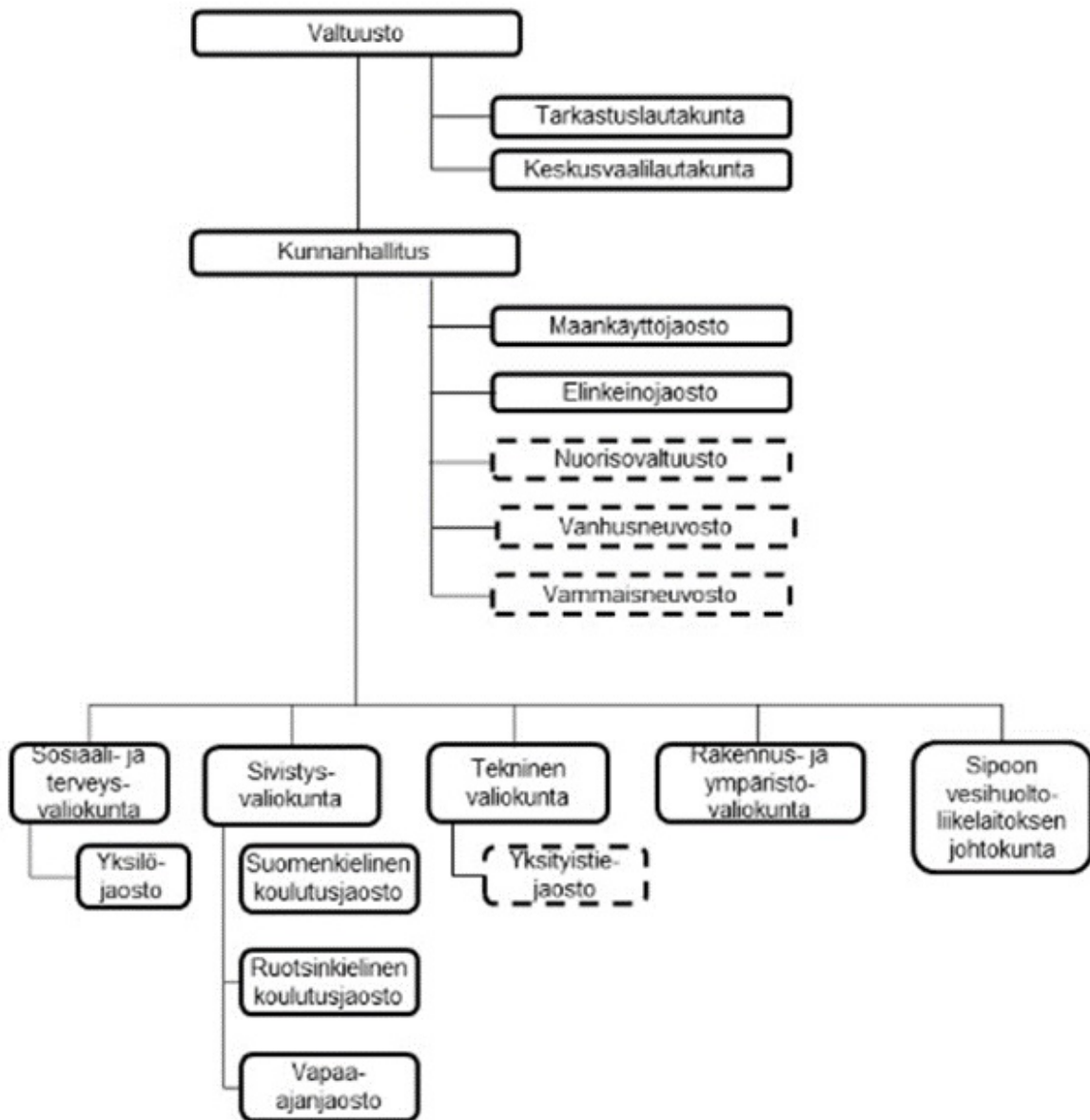
Maaliskuussa 2020 alkanut koronakriisi on vaikuttanut voimakkaasti kunnan toimintaan koko vuoden ajan. Kunnanhallitus antoi päätöksellään 16.3.2020 kunnanjohtajalle yhdessä poikkeusolojen johtoryhmän kanssa oikeudet tehdä tarvittavia toimenpiteitä epidemian taltuttamiseksi. Näitä toimenpiteitä on jatkettu vuoden 2021 aikana ja poikkeusolojen johtoryhmä on kokoontunut lähes viikoittain koronatilanteen jatkuvasti muuttuessa. Koronataudin hallinta on lisännyt kustannuksia sekä laskenut tuottoja, mutta valtio on kompensoinut kuntia taloudellisesti tämän kriisin hallitsemiseksi. Vuonna 2021 valtio myönsi Sipoon kunnalle 3,2 M€ korvauksia ensimmäisen kahdeksan kuukauden koronakustannuksista. Tämän lisäksi loppuvuodesta on tehty lisäkorvaushakemus ja tilinpäätöksessä tämä on huomioitu 1,7 M€:n varauksella.

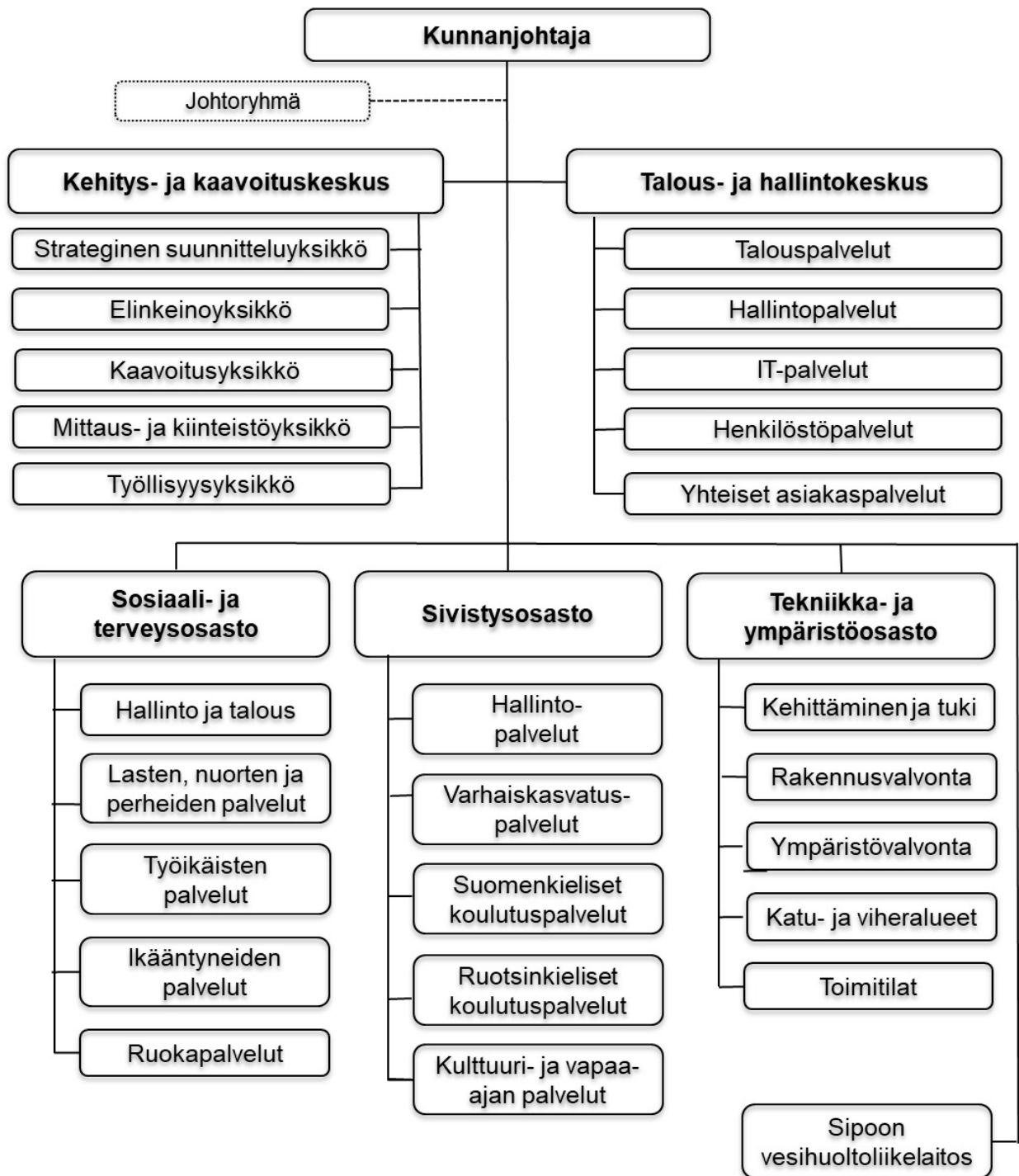
Eduskunta hyväksyi ennen juhannusta Sosiaali- ja Terveystieteiden uudistuksen, jossa Sipoo kuuluu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueeseen. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin aloitti työnsä syyskuussa 2021. Sipoosta valmistelutoimielimen jäseniksi nimettiin sosiaali- ja terveysjohtaja Leena Kokko sekä talousjohtaja Pekka Kivilevo. Leena Kokko toimi myös valmistelutoimielimen varapuheenjohtajana.

Kunnan kasvaessa olemme pyrkineet strategian mukaisesti parantamaan tuottavuutta laskemalla ulkoisia toimintakuluja asukasta kohti. Tämä on toisena koronavuotena osoittautunut mahdottomaksi. Vuonna 2020 luku oli 6 424 euroa per asukas ja vuonna 2021 vastaava luku oli 6 557 euroa per asukas, joten tämä tavoite jäi saavuttamatta. Jotta kunta pystyy kestävästi rahoittamaan kasvun aiheuttaman investointipaineen, meidän on pystyttävä täysimääräisesti käyttämään tontinmyyntitulomme investointiemme rahoittamiseksi. Tilikauden tulokseksi ennen tontinmyyntituloja muodostui -4,5 M€ vuonna 2020. Vuonna 2021 se oli -2,3 M€. Tässä tavoitteessa emme valitettavasti ole onnistuneet, koska teimme 4,7 miljoonan euron edestä ylimääräisiä kertaluonteisia alaskirjauksia sekä 3,1M€:n investointivaruksen Sibbo Gymnasiumin peruskorjausta varten. Kunnan tulos sisältäen vesiliikelaitoksen oli 3,7 M€ 2021 (1,3 M€ vuonna 2020) ja ylijäämä 2,5 M€ (2,7 M€ vuonna 2020). Kunnan lainamäärä alitti budjetoidun tason 135,2 M€ ollen 131,1 M€. Muutosta edellisvuodesta oli 21,7 M€.

1.1.2 Sipoon kunnan hallinto

Luottamushenkilöorganisaatio

Luottamuselinten kokoonpano sekä osastojen johtavat viranhaltijat 31.12.2021

Valtuusto, 43 jäsentä

Puheenjohtaja	Ari Oksanen (Kok.)
1. varapuheenjohtaja	Kicka Lindroos (RKP)
2. varapuheenjohtaja	Ilkka Sillanpää (PS)
3. varapuheenjohtaja	Roy Harkimo (Liik.)

Valtuuston voimasuhteet

Suomen ruotsalainen kansanpuolue	14 jäsentä
Kokoomus	13 jäsentä
Perussuomalaiset	5 jäsentä
Vihreät	4 jäsentä
Sosialidemokraatit	3 jäsentä
Liike Nyt	3 jäsentä
Keskusta	1 jäsen

Kunnanhallitus, 11 jäsentä

Kaj Lindqvist, puheenjohtaja (RKP)
Marja Manninen-Ollberg, 1. varapuheenjohtaja (Kok.)
Jenni Lastuvuori, 2. varapuheenjohtaja (PS)
Tommi Hänninen (Kok.)
Antti Skogster (Kok.)
Ritva Tarvainen (Kok.)
Micaela Röman (RKP)
Carola Juselius (RKP)
Tom Sundbäck (RKP)
Tapio Virtanen (SDP)
Marketta Mattila (Vihr.)
Esittelijä: Kunnanjohtaja

Varajäsenet

Karl-Erik Oljemark (RKP)
Suvi Vuoksenranta (Kok.)
Kirsi Toivola (PS)
Juhani Rantala (Kok.)
Jani Asunmaa (Kok.)
Tuomas Alaterä (Kok.)
Kicka Lindroos (RKP)
Clara Lindqvist (RKP)
Tim Kankfelt (RKP)
Hanna Kuntsi (SDP)
Sini-Pilvi Saarnio (Vihr.)

Kunnanjohtaja
Talousjohtaja
Henkilöstöpäällikkö
Chief Digital Officer
Palvelupäällikkö
Hallintopäällikkö

Mikael Grannas
Pekka Kivilevo
Jan Rosenström
Ethel Eriksson
Susanne Fredriksson
Jenni Björksten

Maankäyttöjaosto, 7 jäsentä

Juhani Rantala, puheenjohtaja (Kok.)
Kicka Lindroos, varapuheenjohtaja (RKP)
Ritva Tarvainen (Kok.)
Rasmus Lindroos (Liik.)
Jarkko Sinda (PS)
Clara Lindqvist (RKP)
Karl-Erik Oljemark (RKP)
Kunnanhallituksen edustaja: Tapio Virtanen
Esittelijä: Kehitysjohtaja

Varajäsenet

Max von Hellens (Kok.)
Micaela Röman (RKP)
Peter Nortamo (Kok.)
Claudia Lundberg (Liik.)
Eero Hult (PS)
Mia Wikström (RKP)
Tom Sundbäck (RKP)

Kehitysjohtaja

Pirjo Siren

Kaavoituspäällikkö
Tonttipäällikkö

Jarkko Lyytinen
Anna-Leena Rouhiainen

Elinkeino- ja työllisyysjaosto, 5 jäsentä

Jani Asunmaa, puheenjohtaja (Kok.)
Tanja Åkerfelt, varapuheenjohtaja (RKP)
Jonas Lindström (RKP)
Anneli Komi (Kok.)
Sari Rissanen (SDP)
Kunnanhallituksen edustaja: Marketta Mattila
Esittelijä: Elinkeinopäällikkö

Peter Nortamo (Kok.)
Carola Juselius (RKP)
Annika Sarén (RKP)
Mika Myllynen (Kok.)
Jyrki Taskinen (SDP)

Elinkeinopäällikkö

Tarkastuslautakunta, 5 jäsentä

Thomas Sundström, puheenjohtaja (RKP)
Markus Söderqvist, varapuheenjohtaja (Kok.)
Laura Laakso (Vihr.)
Maria von Flittner (Liik.)
Timo Bonsdorff (PS)

Varajäsenet
Ann-Christin Nokelainen (RKP)
Anders Backström (Kok.)
Harri Lehtonen (Vihr.)
Maria Thelén (Liik.)
Jarkko Haverinen (PS)

Ammattitilintarkastuksesta vastasi
KPMG Oy Ab
Tilintarkastaja Martin Slotte, JHT, HT

Keskusvaalilautakunta, 5 jäsentä

Sture Lindqvist, puheenjohtaja (RKP)
Liisa Jankkari, varapuheenjohtaja (Kok.)
Mervi Hursti (PS)
Maija-Liisa Sahlbom (Vihr.)
Sami Siltaloppi (SDP)

Varajäsenet
1. Janica Bergström (Liik.)
2. Kalle Vihtari (Kesk.)
3. Tiina Sinkkonen (KD)
4. Timo Maaranen (Vas.)
5. Hans-Eric Christiansson (RKP)

Sosiaali- ja terveysvaliokunta, 9 jäsentä

Lilli Kahri, puheenjohtaja (Vihr.)
Ilkka Sillanpää, varapuheenjohtaja (PS)
Bodil Weckström (RKP)
Juuso Tuulinen (Vihr.)
Suvi Vuoksenranta (Kok.)
Henrik Gustafsson (RKP)
Kadir Turan (Kok.)
Monika Hämäläinen (Kesk.)
Mari Nikkanen (SDP)
Kunnanhallituksen edustaja: Micaela Röman
Esittelijä: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Varajäsenet
Maarit Kivimäki (Vihr.)
Markus Pietikäinen (PS)
Maria Forss (RKP)
Riitta-Kaisa Kosonen (Vihr.)
Jaana Hyvärinen (Kok.)
Simon Sällström (RKP)
Pasi-Ilkka Väyrynen (Kok.)
Hannu Maliniemi (Kesk.)
Eva Kuntsi (SDP)

Yksilöjaosto, 3 jäsentä

Eva Kuntsi, puheenjohtaja (SDP)
Simon Sällström, varapuheenjohtaja (RKP)

Varajäsenet
Thomas Ekström (SDP)
Mikael Grönroos (RKP)

Raija Tikkanen (Kesk.)

Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja
Palvelujohtaja
Johtava lääkäri
Palvelujohtaja
Ruokahuolto- ja ravitsemusjohtaja

Sivistysvaliokunta, 9 jäsentä

Charlotta Engblom, puheenjohtaja (RKP)
Tuomas Alaterä, varapuheenjohtaja (Kok.)
Satu Pärssinen (Kok.)
Markku Metsoila (Kok.)
Jari Malm (PS)
Mari Berg (RKP)
Hans-Peter Lindgren (RKP)
Pauliina Räike (SDP)
Tiina-Maria Levamo (Vihr.)
Kunnanhallituksen edustaja: Antti Skogster
Esittelijä: Sivistysjohtaja

Sivistysjohtaja
Opetuspäällikkö
Opetuspäällikkö
Varhaiskasvatuspäällikkö
Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Suomenkielinen koulutusjaosto, 5 jäsentä

Tuomas Alaterä, puheenjohtaja (Kok.)
Hilla Honkanen, varapuheenjohtaja (Vihr.)
Arild Moen (RKP)
Jenny Putkuri (Kok.)
Jenni Savolainen (Kesk.)
Kunnanhallituksen edustaja: Jenni Lastuvuori
Esittelijä: Opetuspäällikkö

Ruotsinkielinen koulutusjaosto, 5 jäsentä

Caroline Högel, puheenjohtaja (RKP)
Jaana Korkeila-Långsjö, varapuheenjohtaja (Kok.)
Anders Selén (Vihr.)
Christoffer Hällfors (RKP)
Mårten Ullberg (Liik.)
Kunnanhallituksen edustaja: Ritva Tarvainen
Esittelijä: Opetuspäällikkö

Vapaa-ajanjaosto, 5 jäsentä

Satu Pärssinen, puheenjohtaja (Kok.)
Joonas Vainio, varapuheenjohtaja (PS)
Juha Kopra (Kok.)
Claudia Lundberg (Liik.)

Monika Hämäläinen (Kesk.)

Leena Kokko
Hanna Kaunisto
Anna Peitola
Sari Häkkinen
Marianne Putus

Varajäsenet

Laura Günsberg-Sandström (RKP)
Anders Backström (Kok.)
Reetta Korpimäki (Kok.)
Juha Salo (Kok.)
Kirsi Toivola (PS)
Caroline Högel (RKP)
Christoffer Hällfors (RKP)
Jon Korhonen (SDP)
Lilli Kahri (Vihr.)

Jukka Pietinen
Hannu Ollikainen
Riikka Strandström
Mervi Keski-Oja
Anne Laitinen

Varajäsenet

Juha Salo (Kok.)
Juuso Tuulinen (Vihr.)
Micaela Röman (RKP)
Anna Kajander (Kok.)
Sonja Hällfors (Kesk.)

Varajäsenet

Mari Berg (RKP)
Anders Söderling (Kok.)
Jens Hannuksela (Vihr.)
Hans-Peter Lindgren (RKP)
Michaela Suomi (Liik.)

Varajäsenet

Pauliina Tapio (Kok.)
Tuula Keinänen (PS)
Joonas Kosonen (Kok.)
Peter Forsström (Liik.)

Rune Packalén (RKP)
Kunnanhallituksen edustaja: Tom Sundbäck
Esittelijä: Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Tekninen valiokunta, 9 jäsentä

Tim Kankfelt, puheenjohtaja (RKP)
Jokke Härmä, varapuheenjohtaja (Kok.)
Simo Lehvonen (Kok.)
Pirkko Buddas (Kok.)

Risse Koponen (PS)
Laura Günsberg-Sandström (RKP)
Jenni Sademies (Vihr.)
Kunnanhallituksen edustaja: Marja Manninen-Ollberg
Esittelijä: Tekninen johtaja

Tekninen johtaja
Kuntatekniikan päällikkö
Tilapalvelupäällikkö
Toimialan kehittämispäällikkö
Investointipäällikkö

Rakennus- ja ympäristövaliokunta, 7 jäsentä

Esa Kantee, puheenjohtaja (PS)
Martin Andersson, varapuheenjohtaja (RKP)
Anders Söderling (Kok.)
Pauliina Tapio (Kok.)
Roy Harkimo (Liik.)
Mia Wikström (RKP)
Sini-Pilvi Saarnio (Vihr.)
Kunnanhallituksen edustaja: Tommi Hänninen
Esittelijä: Rakennusvalvontapäällikkö

Ympäristönsuojelupäällikkö
Rakennusvalvontapäällikkö

Sipoon Vesi, johtokunta, 5 jäsentä

Stefan Sandström, puheenjohtaja (RKP)
Jani Rämäkkö, varapuheenjohtaja (Kok.)
Maria Forss (RKP)
Kjell Grönqvist (SDP)
Brita Ekebom (PS)
Kunnanhallituksen edustaja: Carola Juselius
Esittelijä: Liikelaitosjohtaja
Liikelaitosjohtaja

Kenneth Albrecht (RKP)

Varajäsenet

Jonas Lindström (RKP)
Jani Tiainen (Kok.)
Sukhardarshan Gill (Kok.)
Jaana Korkeila-Långsjö (Kok.) valtuusto
13.12.2021 § 145
Jari Hursti (PS)
Charlotta Engblom (RKP)
Anna-Karoliina Mattila (Vihr.)

Ilari Myllyvirta
Marjo Bruun
Juha Pohjonen
Lari Sirén
Marika Kämppi

Varajäsenet

Risse Koponen (PS)
Christer Lindqvist (RKP)
Michael Saarikoski (Kok.)
Jaana Laine (Kok.)
Henry Finni (Liik.)
Tanja Åkerfelt (RKP)
Jenni Sademies (Vihr.)

Christel Kyttälä
Ulla-Maija Upola

Varajäsenet

Christer Lindqvist (RKP)
Ari Tamminen (Kok.)
Marianne Andersson-Lindqvist (RKP)
Sari Rissanen (SDP)
Ilkka Janhunen (PS)

Matti Huttunen

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen kansantalous kääntyi huhtikuussa 2021 reippaaseen kasvuun alkuvuoden rajoitustoimien ja heikon talouskehityksen jälkeen. Ennakollisten suhdannetietojen mukaan talouskasvu jatkui pirteänä koko loppuvuoden ajan, vaikka aaltoilevat koronartunnat, joulukuussa käyttöön otetut uudet rajoitustoimet, epävarmuuden lisääntyminen, inflaation kiihtyminen ja kustannuspaineiden nousu jättivät vuoden 2021 lopullisiin kasvulukuihin varmasti vielä jälkensä. Suomen Pankki on arvioinut, että tuotantokapeikat saattavat pienentää viime vuoden BKT:n kasvua noin 0,5 prosenttiyksiköllä.

Tässä vaiheessa näyttää, että viime vuoden BKT:n volyymin muutos asettuu 3,5–4 prosentin tuntumaan. Kasvua on ylläpitänyt loppuvuonna erityisesti tavaroiden ja palvelujen vienti sekä kulutus.

Neljännesvuositilastojen perustella on jo selvää, että kansantalouden tuotantoluvut nousivat koronaa edeltävälle tuotannon tasolle jo vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Koronaa edeltävälle kasvu-uralle päästään ennusteiden mukaan vasta myöhemmin.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrän kasvu oli vuoden 2021 alkupuolella hurjaa, sillä jo tuolloin saavutettiin koronapandemiaa edeltävä työllisten määrän taso. Vuosikeskiarvioilla mitattuna työllisyys kasvoi vuoden 2021 aikana 60 000 hengellä ja työllisyysaste oli 72,3 prosenttia.

Joulukuussa työllisyysasteen trendi oli jo 73,5 prosentissa. Työllisyyden kasvu on kuitenkin painottunut osa-aikatyötä tekeviin, eli tehdyt työtunnit eivät ole lisääntyneet vastaavassa suhteessa. Työttömien määrä väheni työvoimatutkimuksen mukaan 16 000 hengellä vuonna 2021.

Työttömyysasteen trendi ei kuitenkaan ole saavuttanut vielä pandemiaa edeltävää tasoa. Työ- ja elinkeinoministeriön tilastoima pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt viime kuukausina pieneen laskuun, mutta pitkäaikaistyöttömyyden kasvu koronapandemiaa edeltäneestä tasosta on huima: noin 44 000 henkeä. Joulukuussa 2021 työttömistä työnhakijoista oli kuntakokeilujen asiakkaana noin 145 000 henkilöä.

Koronan tartuntaluvut nousivat joulukuussa 2021 rajusti omikron-variantin myötä. Tartuntojen hidastamiseksi ja sairaalapasiteetin hallitsemiseksi käynnistetyt uudet rajoitustoimet, niiden kesto ja epidemiatilanteen heikennyksen voimistama kuluttajien ja elinkeinoelämän luottamusindikaattorin lasku vaikuttavat vuodenvaihteen talouskehitykseen. Rajoitustoimet ja sulkutilat hidastavat ainakin jossain määrin erityisesti vasta äskettäin piristyneen palvelualan kasvua. Suomen Pankin talouskatsauksen mukaan palveluiden Google-haut laskivat vuoden viimeisellä neljänneksellä selvästi ja keskeisten pankkien korttimaksuvolyymit heikentyivät joulukuussa suhteessa aikaisempiin kuukausiin. Myös Googlen liikkuvuusdata osoittaa, että suomalaisten liikkuminen vapaa-ajan liikkeissä ja kauppoissa on vähentynyt loppuvuonna. Kuluttajien liikkuvuus ei ole kuitenkaan vähentynyt Suomessa ja keskeisissä Euroopan maissa niin voimakkaasti kuin aikaisempien tartunta-aaltojen keskellä. Tutkimukset osoittavat, että korona-aaltojen talousvaikutukset Suomessa ovat laskeneet ajan mittaan. Vaikka rajoitustoimista aiheutuu aina taloudellisia menetyksiä, rokotteet ja jo hankittu kokemus taudin kanssa elämisestä ovat vähentäneet tuoreimpien korona-aaltojen talousvaikutusta.

Kansantalouden kehityksen ei enää arvioidakaan riippuvan niin voimakkaasti koronatartuntojen kehityksestä kuin pandemian alkuhetkinä. Koronasta on tullut yksi talouskasvuun vaikuttava tekijä muiden joukossa. Se saattaa kuitenkin lisätä talouskehitykseen liittyvää vaihtelua.

Vuoden 2022 alussa Suomen talouskasvun ennakoidaan hidastuvan mutta palaavan varsin pian sitä edeltävälle kasvu-uralle. Suhdannelaitosten konsensusennuste BKT:n volyymin kasvuksi vuonna 2022 nousee vahvan kasvuperinnön vuoksi yhä noin kolmen prosentin tuntumaan, mikä on Suomen kansantalouden trendikasvua selvästi ripeämpi tahti.

Kysyntää ylläpitää vuonna 2022 edelleen myönteisesti kehittyvä vienti ja sen myötä tehdasteollisuus, jotka nauttivat yhä laajamittaisesta kansainvälisestä koronan jälkeisestä elvyttämisperustista ja kevyestä rahapolitiikasta.

Maailmatalouden ja euroalueen talouden ennakoitaan kasvavan kuluvana vuonna noin 4,5–5 prosenttia. Teollisuuden tilauskirjat ovat vahvat, vaikka ensimmäiset merkit elinkeinoelämän odotuksiin liittyvästä epävarmuuden lisääntymisestä ovatkin voimistuneet. Vientikysyntää tukee vuonna 2022 myös palvelujen viennin toipuminen. Ripeä talouskasvu on nostanut voimakkaasti energian hintoja ja kohottanut tuottajahintoja.

Kasvua ylläpitää kuluvana vuonna rakentaminen, erityisesti asuntorakentaminen, mutta kaiken kaikkiaan investoinnit ovat kehittyneet viime vuosina varsin vaisusti. Vaisu kansantalouden investointikysyntä ei kuitenkaan sulje pois sitä, että yksittäisillä toimialoilla ja yksittäisillä paikkakunnilla on tapahtunut merkittäviä investointipäätöksiä, kuten Kemiin rakennettava biotuotetehdas.

	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	240	236	249	262	271	281
Palvelut, määrän muutos, %	1,7	-3,6	3,9	2,6	1,4	1,3
Koko teollisuus, määrän muutos, %	2,6	-0,4	3,4	3,7	2,5	2,0
Työn tuottavuus, muutos, %	0,3	-0,0	3,2	0,8	1,0	1,1
Työlliset, muutos, %	1,0	-1,5	2,2	1,5	0,6	0,3
Työllisyysaste, %	71,6	70,7	72,4	73,5	74,0	74,2
Työttömyysaste, %	6,7	7,7	7,6	6,7	6,5	6,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,3	2,2	2,6	1,8	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5	2,6
Vaihtotase, mrd. euroa	-0,7	2,0	2,0	2,4	2,6	2,6
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,3	0,8	0,8	0,9	1,0	0,9
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	53,2	57,3	55,9	53,7	53,1	52,5
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	42,2	42,1	43,5	42,0	41,9	41,7
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-0,9	-5,5	-2,8	-2,1	-1,3	-1,1
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-1,1	-5,5	-3,3	-2,5	-1,4	-1,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	59,5	69,5	67,7	67,1	67,5	67,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	44,3	52,9	51,8	51,3	51,6	51,7

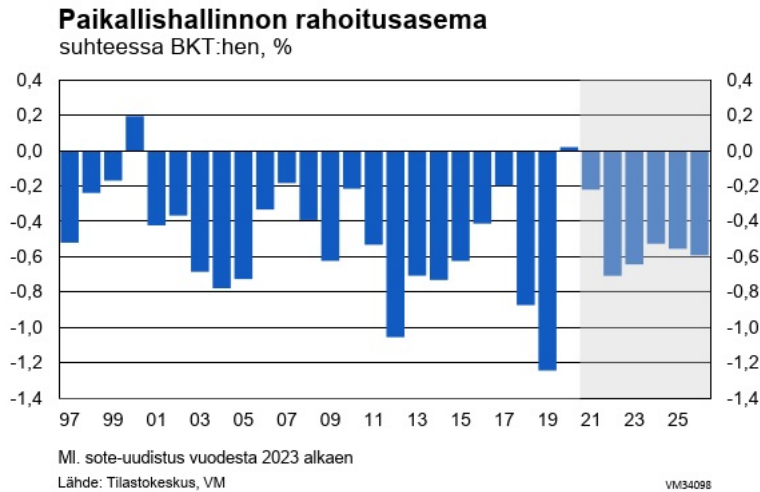
Lähteet: Kuntaliitto, Minna Punakallio 27.1.2022 ja VM, Taloudellinen katsaus, Joulukuu 2021

Kuntatalouden vuoden 2021 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta. Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana: kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, jotka ovat olleet esimerkiksi välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä. Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on madellut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta viime vuonna kehitys lähenteli jo 7 prosenttia. Kuntien yhteisövero lisääntyi talouden elpymisen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna lähes 45 prosenttia.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaat 800 M€. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

Kuntatalouden näkymiä haastavat kuitenkin määräaikaiset koronatuet ja sote-uudistus, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kunnille mittavat velat ja kiinteistöt.

Lähde: Kuntaliiton tiedote 7.2.2022

Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, joulukuu 2021

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys, KUUMA-seutu

Työttömiä työnhakijoita Uudellamaalla 91 867, laskua 21,5 % edellisvuoteen verrattuna. Ilman työsuhdetta olevien määrä jatkaa laskuaan (-6,9 %), kehitys edelleen Suomen heikointa. Työttömien osuus työvoimasta on 10,5 % ja vastaa koko Suomen keskitasoa (10,4 %). Uusien avoimien työpaikkojen määrä jatkaa kasvuaan vuoden takaiseen verrattuna (+78,2 %). Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa edelleen vuoden takaiseen.

Helsingin seutukunnassa työttömiä työnhakijoita oli 22 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin ja avoimia työpaikkoja oli 85 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

KUUMA-kunnista eniten työttömiä oli joulukuussa 2021 Keravalla, 11,5 % ja vähiten Pornaisissa, 6,5 %. Sipoon työttömyysprosentti oli 7,5.

Lähde: Uudenmaan ELY-keskus

Uudenmaan yritysten tämänhetkistä suhdannetilannetta koskevat arviot vaimenivat koronaepidemian kiihtymisen myötä alkutalven aikana. Suhdannetilanne-kysymyksen saldoluku oli 2022 tammikuussa -9, kun saldoluku oli lokakuussa 10. Lähikuukausien suhdanneodotuksien saldoluku laski tammikuussa hienoisesti miinukselle lukemaan -6, kun vastaava saldoluku oli lokakuussa 19. Paranemista odotti tammikuussa 12 % vastaajista ja 18 % yrityksistä ennakoivat heikkenemistä. Suhdanneodotukset ovat viimeaikaisesta toipumisesta huolimatta yhä alakuloiset, joskin tämänhetkistä suhdannetilannetta paremmat.

Lähde: EK, Suhdannebarometri/Uusimaa, Tammikuu 2022

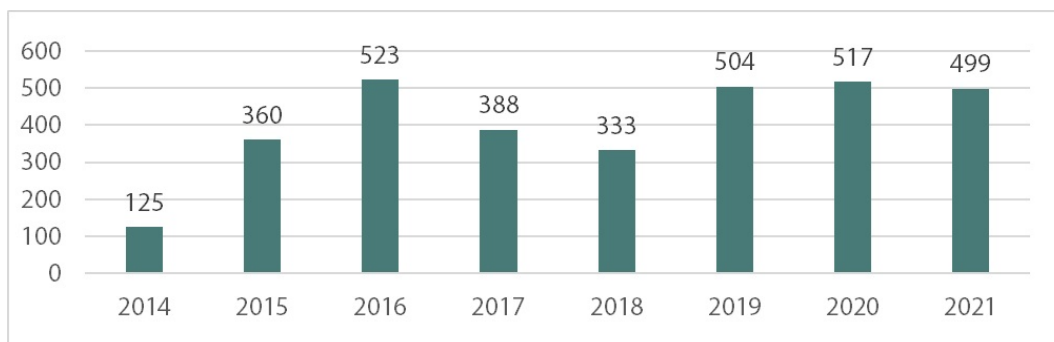
1.1.4 Sipoon kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys

Kunnan operatiivisessa ja juridisessa rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2021 aikana.

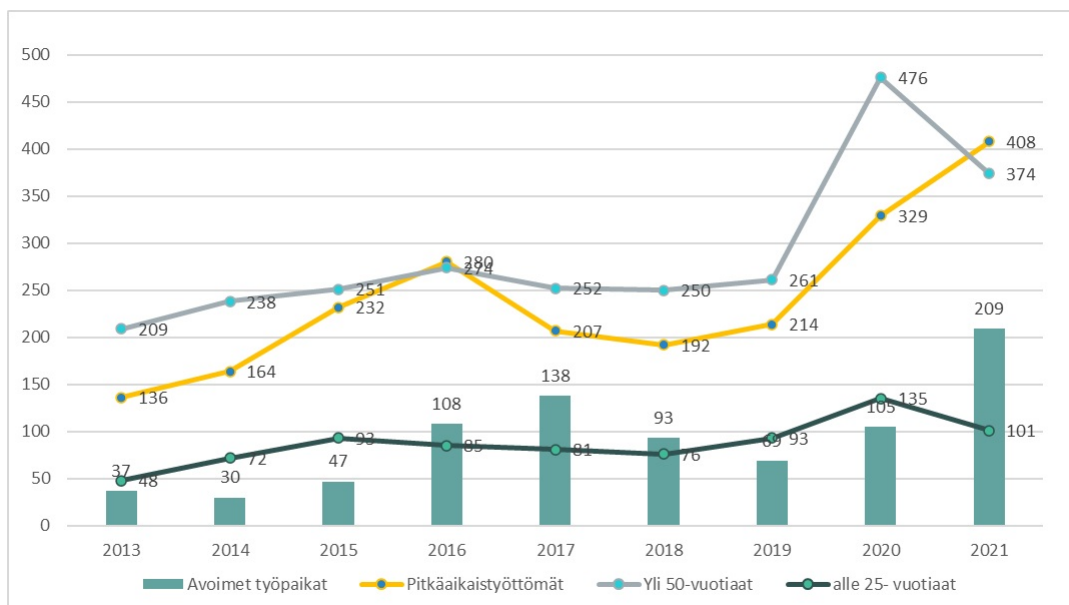
	2018	2019	2020	2021	2020-2021, %
Väestö	20 666	21 170	21 687	22 186	2,30 %
Kuntien välinen nettomuutto*	304	443	450	440	-2,22 %
Nettomaahanmuutto*	10	78	58	43	-25,86 %
Syntyneitä*	170	163	180	211	17,22 %
Kuolleita*	151	138	169	190	12,43 %
Työttömyysaste . %	5,5	6,1	10,6	7,5	-29,25 %
Työttömien määrä Sipoossa	565	641	1139	821	-27,92 %
Alle 25 v työttömien määrä	98	93	135	101	-25,19 %
Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömät	192	214	329	408	24,01 %
Avoimet työpaikat	93	69	105	209	99,05 %
Työvoiman määrä, henkilöä	10 202	10 434	10 720	10 988	2,50 %
Myönnetyt rakennusluvut	189	179	204	227	11,27 %
Vastaavien asuntojen lukumäärä	237	414	275	317	15,27 %
Toimenpideluvut	74	67	54	42	-22,22 %

Väestön kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Sipoon väkiluku oli 22 186 henkilöä vuoden 2021 lopussa. Väestö kasvoi vuoden 2021 aikana 499 henkilöllä (2,3 %). Yli puolet kasvusta kohdistui työikäiseen väestöosaan.

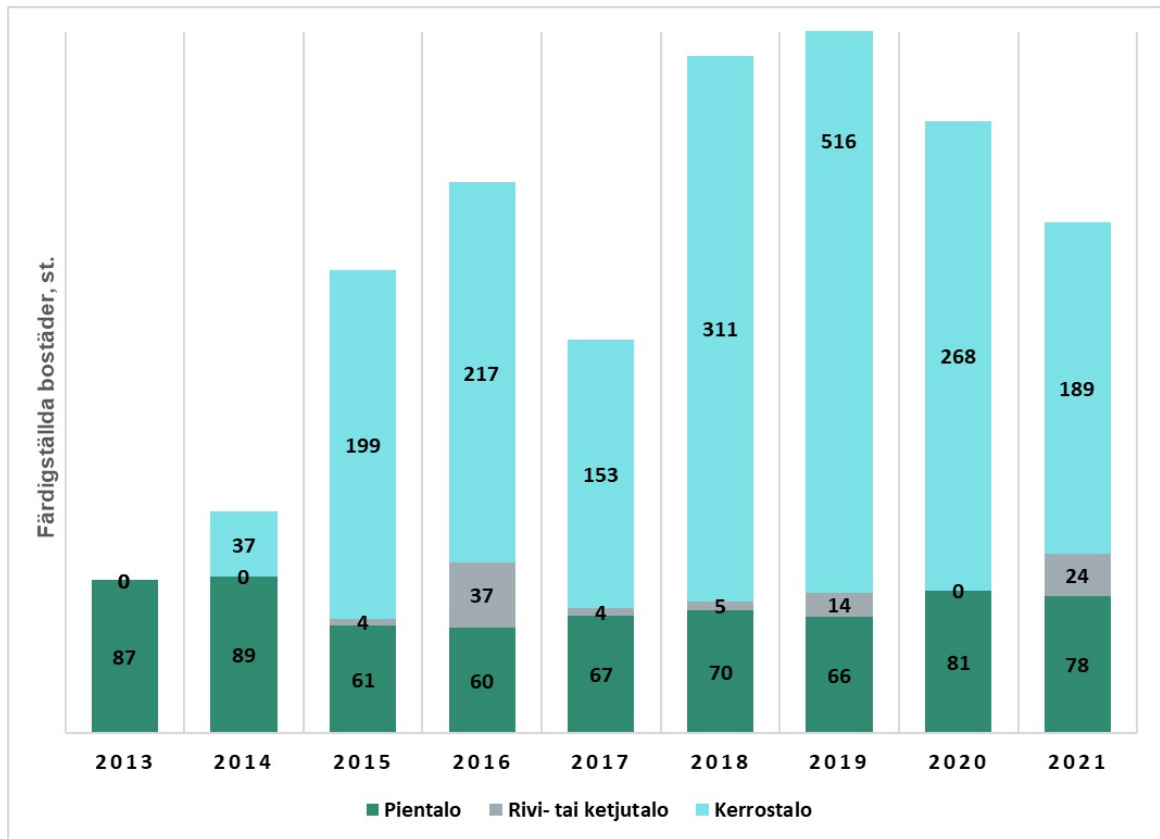

Työttömyys

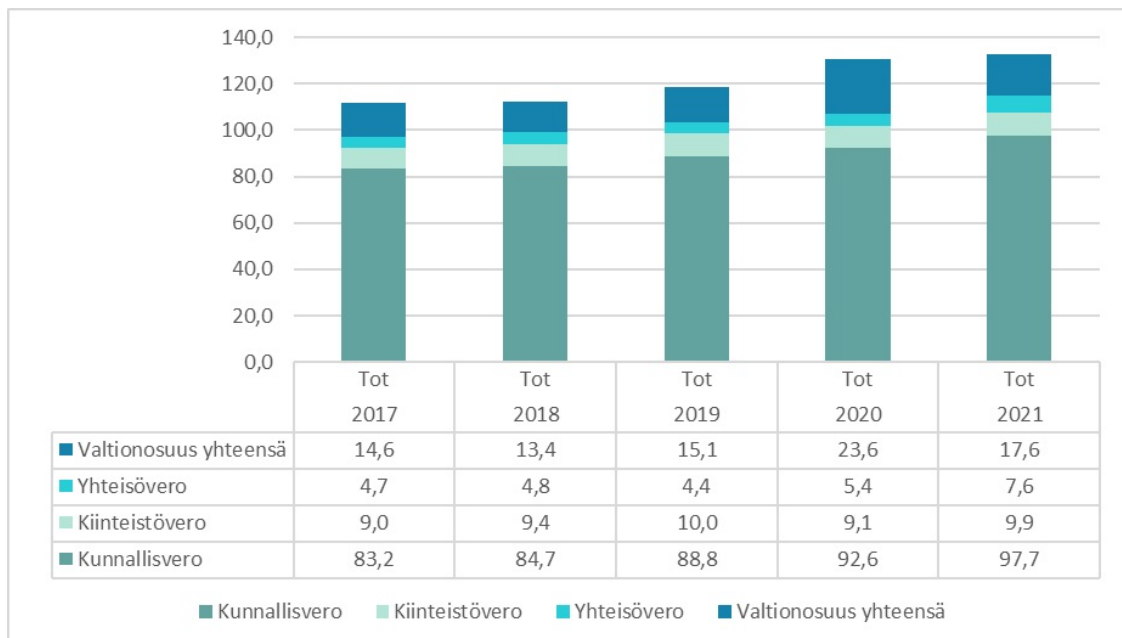
Valmistuneet asunnot

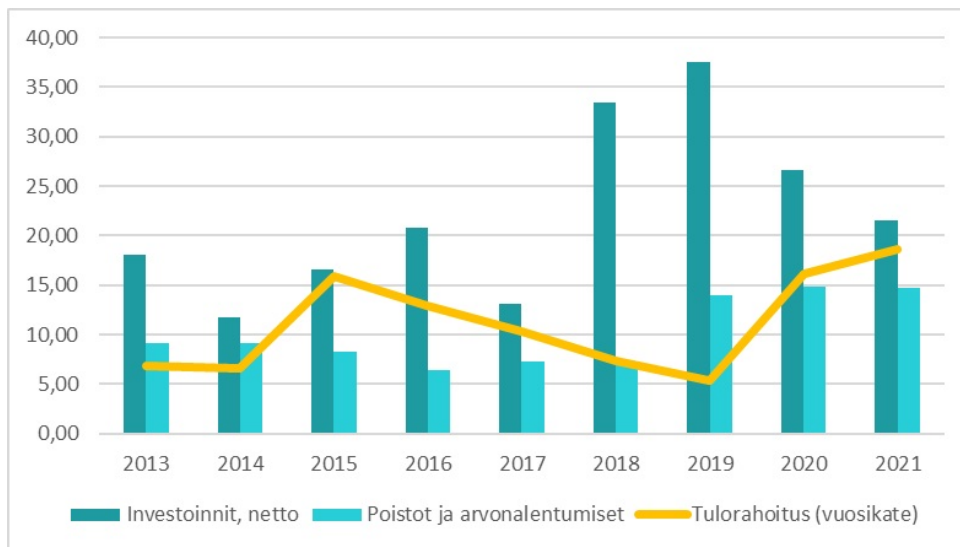
Perustetut ja lopettaneet yritykset

Vuoden 2021 aikana Sipooseen oli perustettu yhteensä 197 uutta yritystä. Vastaavasti vuoden 2021 aikana yhteensä 107 sipoolaisyritystä on lopettanut toimintansa. Toisin sanoen yritysten kokokais määrä kasvoi vuoden 2021 aikana 90:llä yrityksellä. (Keski-Uudenmaan kehittämistyön tilastot.)

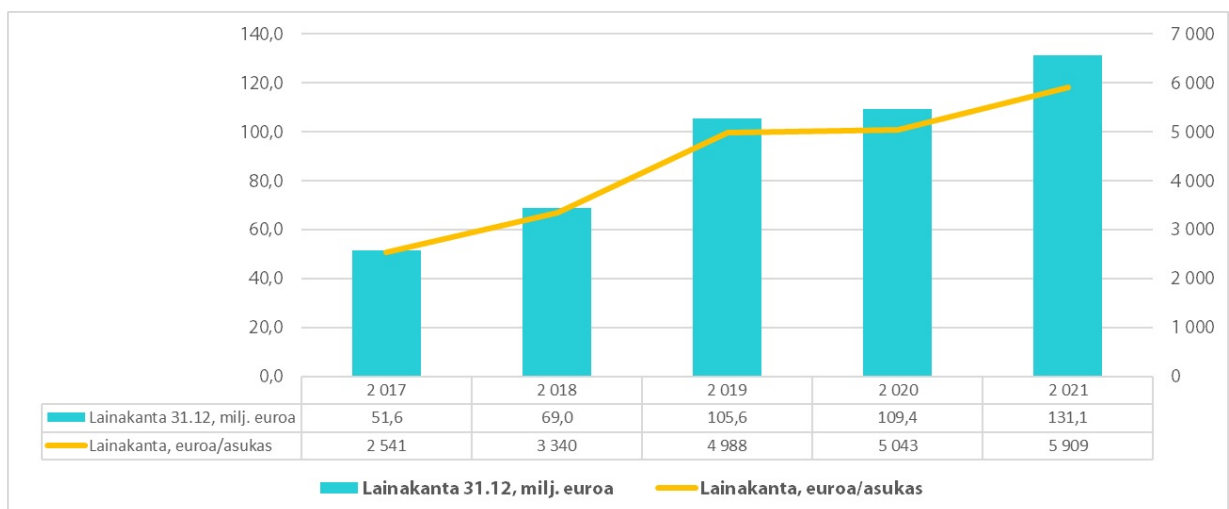
Verorahoitus, M€ 2017–2021

Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot, M€ 2013–2021

Lainakannan kehitys 2017–2021

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Koronaepidemian hoito lisäsi ja aiheutti runsaasti ylimääräisiä kustannuksia. Pelkästään koronataustaukset lisäsivät kustannuksia 3,5 M€, lisäksi mm. henkilöstön lisätarve, rokotusjärjestelyt ja suojarusteiden hankinta aiheuttivat ylimääräisiä kustannuksia. Kunta haki valtiolta korona-avustuksia yht. 5,145 M€. Alkuvuoden ja kesän kustannuksista avustuksia saatiin 3,2 M€ ja loppuvuoden osalta haettiin runsaat 1,9 M€.

Asuntorakentamistoiminta Sipoossa oli edelleen vilkasta vuoden 2021 aikana ja kuntaan valmistui yhteensä 291 asuntoa. Sipolaisten määrä kasvoi 499 henkilöllä ja kasvuprosentti oli 2,3. Sipoo kasvatti väkilukuaan vuonna 2021 15. eniten Suomen kunnista ja on nyt väestömäärältään 46. suurin kunta. Työttömyysaste laski edellisvuoden 10,6 %:sta 7,5 %:iin.

Vuonna 2021 valmistui useita laajoja kohdennettuja peruskorjausinvestointeja; Cook and Chill-keittiöiden vaihe 2, Jokipuiston koulun korjaus ja Sibbo Gymnasiumin peruskorjauksen

hankesuunnitelma. Lisäksi muun muassa kouluissa ja päiväkodeissa toteutettiin lukuisia pienempiä peruskorjaushankkeita.

Infran laajennusinvestointien keskeiset rakennushankkeet; Taasjärvi IV ja Pohjanniityn kunnallistekniikan urakat käynnistyivät loppukesällä 2021. Urakat valmistuvat kesään 2022 mennessä. Sipoonlahdenrannan asemakaavamuutoksen ensimmäinen vaihe ja Bastukärin Rekkatie ja alueen hulevesiratkaisut valmistuivat vuoden 2021 aikana. Kunnan bruttoinvestoinnit Sipoon Vesi mukaan lukien alittavat talousarvion noin 8,1 M€ ja nettoinvestoinnit alittavat talousarvion noin 8,9 M€. Kunnan nettoinvestoinnit Sipoon Vesi mukaan lukien olivat noin 15,2 M€, kun talousarvio oli noin 24,1 M€.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen käyttötalouden (Kunta) toimintakate alitti muutetun talousarvion 11 M€:lla. Toimintakulut alittuivat 6,1 M€ ja toimintatuotot ylittyivät 4,8 M€.

Kunnanhallituksen toimintakate toteutui 2,2 M€ budjetoitua parempana, mikä aiheutui palveluiden ostomenojen alittumisesta sekä muiden toimintamenojen alittumisesta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan toimintamenot alittuivat 0,69 M€ ja tulot ylittyivät 4,4 M€, toimintakatteen alittuessa 5,1 M€ (92,2 %). Toimintakatteen merkittävään alittumiseen vaikutti kunnan valtiolta saama korona-avustus.

Sivistysvaliokunnan vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan sivistysvaliokunnan tilikauden 2021 tulos on toteutunut 96,7 %:sti. Toimintatuottojen toteuma oli 122,5 % ja toimintakulujen toteuma 97,9 %. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut toteutuivat ennakoitua suurempina. Opetushallitus myönsi koulutuspalveluille koronaepidemian johdosta suuret valtionavustukset. Lisäksi Sipoon kunta sai odotettua suuremmat kotikuntakorvaukset.

Tekniikka- ja ympäristövaliokunnan vuoden 2021 talousarvio toteutui tulojen osalta lähes täysin suunnitellun mukaisena. Menot jäivät puolestaan jonkin verran budjetoidusta, joten osaston tilinpäätös on kokonaisuudessaan ylijäämäinen. Menojen arvioitua pienempään määrään ovat johtaneet mm. rekrytointiviiveestä ja työvoiman saatavuudesta johtuva henkilöstövaje sekä kuntatalouden sopeutusohjelman määrätietoinen toimeenpano.

Kunnan toimintakulut kasvoivat yhteensä 7,5 M€ eli 4,6 prosenttia edellisvuodesta. Henkilöstökulut vähenivät 1,3 % ja olivat 59,4 M€. Palveluiden ostojen kasvu edellisvuodesta oli 7,2 M€ eli 11,5 prosenttia. Muut toimintakulut vähenivät 0,8 prosenttia edellisvuodesta.

Kunnan verorahoitus yhteensä toteutui lähes 5,5 M€ budjetoitua parempana. Verotuloja kertyi 115,1 M€, mikä on 8 M€ enemmän kuin edellisvuonna. Valtionosuuksia kunta sai 17,6 M€, mikä on lähes 6 M€ vähemmän kuin edellisvuonna. Valtion koronatukitoimet näkyivät erityisesti vuoden 2020 valtionosuuksissa.

Maanmyynnistä saadut myyntivoitot olivat yhteensä 5,7 M€ ja maanvuokratuotot 0,7 M€ vuonna 2021.

Tilikauden 2021 vuosikate (ml. Sipoon Vesi) oli 18,4 M€. ja tilikauden tulos 3,68 M€. Poistoero- ja varausten muutoskirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,54 M€.

Vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset, joten kunnan talous oli tasapainossa vuonna 2021. Suunnitelman mukaiset poistot olivat suunnilleen saman suuruiset kuin 2020, eli n. 14,8 M€

Kunta velkaantui lisää vuoden 2021 aikana ja lainamäärä vuoden lopussa oli 131,1 M€, mikä on 21,7 M€ enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lainakannasta 30 M€ oli lyhytaikaisia kuntatodistusluottoja. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 5 909 euroa.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstömäärä

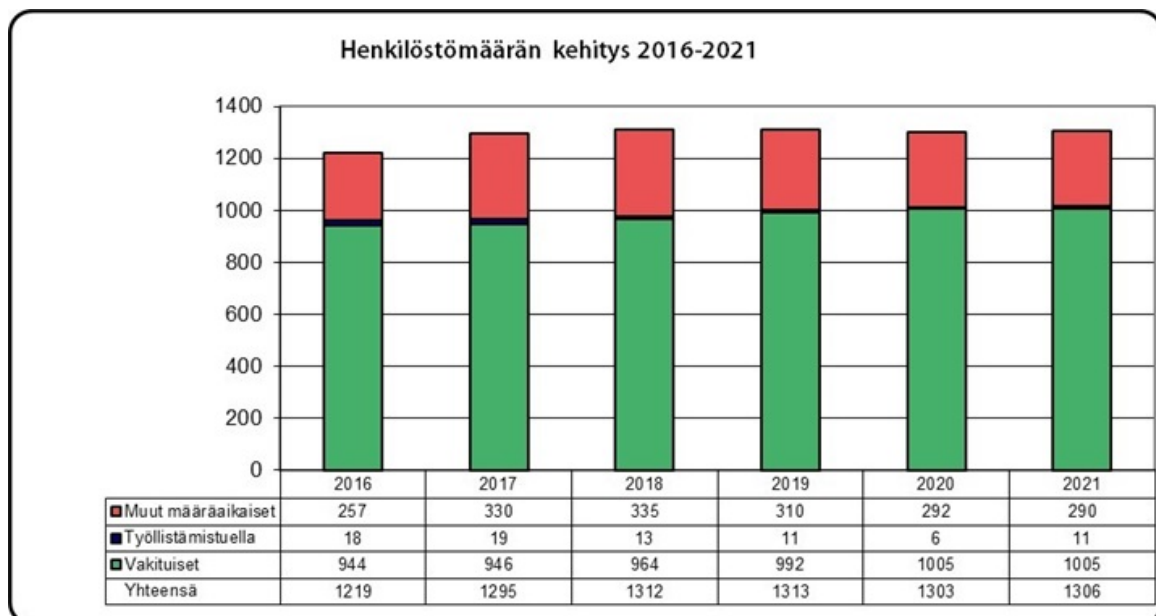
Kunnan henkilöstömäärässä tai -rakenteessa ei ole toimintavuoden 2021 aikana tapahtunut suuria muutoksia. Sipoon kunnan palveluksessa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 1 306 henkilöä. Lisäystä

vuoden takaiseen määrään on vain 3 henkilöä, eli henkilöstömäärä on pysynyt liki muuttumattomana. Vakinaisia oli 1 005 henkilöä, eli 77 % henkilöstöstä ja heidän osuutensa oli sama kuin vuonna 2020. Määräaikaisia oli 301, eli 2 vähemmän kuin edellisvuoden lopussa. Määräaikaisen henkilöstön osuus oli 23 % mikä vastaa koko kuntasektorin keskiarvoa. Viime vuosina on Sipoossa kiinnitetty erityistä huomiota määräaikaisten palvelussuhteiden käyttöön ja tavoitteena on ollut alentaa määräaikaisen henkilöstön osuutta lähemmäksi kunta-alan keskiarvoa. Tavoite on viime vuosina täyttynyt siitä huolimatta, että korona aikana on palkattu normaalia enemmän sijaisia ja muuta tilapäistä työvoimaa.

Suhteessa koko osaston henkilöstöön määräaikaisia on eniten Sosiaali- ja terveysosastolla, Sivistysosastolla ja Kehitys- ja kaavoituskeskuksessa. Tämä johtuu esimerkiksi siitä, että sekä Sosiaali- ja terveysosastolla että varhaiskasvatuksessa on lakisääteisiä henkilöstömitoituksia. Myöskään koulutuspalveluissa toiminta ei kestä useamman päivän poissaoloa ilman sijaisen palkkaamista. Kehitys- ja kaavoituskeskuksessa määräaikaisten palvelussuhteiden huomattava suuri osuus (44 %) liittyy keskuksen työllisyysyksikön toimintaan. Työllistämistoimenpiteenä palkattavat työntekijät ovat pääasiassa määräaikaisissa työsuhteissa.

Kunnan nopea väkiluvun kasvu on jatkunut, mutta kunnan työntekijämäärä on pysynyt samalla tasolla. Kunnan organisaatio on suhteessa kunnan asukaslukuun nopeasti pienentynyt ja henkilöstömäärä oli vuoden 2021 lopussa 58,8 jokaista 1 000 asukasta kohti (ennakkotieto). Edellisvuosina vastaava luku on ollut 60,1. Henkilöstömäärältään selvästi suurin osasto oli edelleen Sivistysosasto, jonka palveluksessa oli 54 % koko kunnan henkilöstöstä.

Henkilöstömäärän kehitys 2016–2021:

Henkilötyövuosi kuvaa henkilöstön työpanosta kokoaikaiseksi työpanokseksi muutettuna. Henkilötyövuosia laskettaessa huomioidaan siis ainoastaan palkalliset palveluksessa olopäivät, osa-aikaisen henkilöstön työpanos huomioidaan osa-aikaprosentin mukaan.

Kokonaisina henkilötyövuosina ilmaistuna kunnan henkilöstöresurssin käyttö vastasi yhteensä 1 196,3 henkilötyövuotta, mikä oli 13,4 enemmän kuin vuoden 2020 toteuma ja 7,3 enemmän kuin vuodelle 2020 oli suunniteltu. Ero johtuu koronavuoden vaikutuksista palveluiden tuottamiseen ja työntekoon. Kunta on palkannut tilapäistä työvoimaa ja myös sijaisia on tarvittu aiempaa enemmän. Merkittävimmät muutokset henkilöstöresurssin käytössä ovat tapahtuneet koulutuspalveluissa ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimissa, joissa on käytetty yhteensä n. 15 henkilötyövuotta enemmän kuin

vuonna 2020. Verrattaessa henkilöstöresurssin kokonaiskäytön muutoksia viime vuosien aikana, on todettava, että poikkeamat ovat olleet vähäisiä. Vuosien 2020 ja 2021 toteutumisissa on selkeästi mukana koronaepidemian vaikutus palveluiden tuottamiseen. Luvut eivät siten ole suoraan vertailukelpoisia esim. vuoteen 2019, jolloin henkilöstöresurssin käyttö oli suurempi (1 212 htv).

Henkilöstöressurssin käyttö kokonaisina henkilötyövuosina (HTV):

HTV2020-2021

	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kehitys- ja kaavoituskesk.	33,4	38,0	32,4
Talous- ja hallintokeskus & kj	54,2	53,0	53,6
Sosiaali- ja terveysosasto	343,9	352,0	346,3
Sote/hallinto ja talous	10,5	11,0	12,5
Työikäisten palvelut	121,3	114,0	120,0
Ikääntyneiden palvelut	135,1	143,0	130,1
Lnp palvelut	49,6	49,0	51,1
Ruokahuolto	27,4	35,0	32,5
Sivistysosasto	625,5	622,0	638,7
Sivistys/ hallintopalvelut	2,9	3,0	5,3
Varhaiskasvatuspalvelut	220,8	218,0	216,3
Koulutuspalvelut	350,1	347,0	358,3
Kultturi- ja vapaa-aikapalvelut	51,8	54,0	58,8
Tekniikka- ja ympäristösosasto	117,4	115,0	117,4
Rakennusvalvonta	12,7	12,0	13,1
Ympäristövalvonta	5,2	7,0	6,2
Kehittäminen ja tuki	11,7	12,0	12,9
Katu- ja viheralueet	16,1	17,0	17,5
Toimitilat	71,7	67,0	67,8
Sipoon vesi	8,6	9,0	7,9
Yhteensä	1182,9	1189,0	1196,3

Myöskään henkilöstön sukupuoli- tai ikäjakautumassa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vuoden 2021 lopussa Sipoon kunnan koko henkilöstöstä 82 % oli naisia ja 18 % miehiä. Edelliseen vuoteen verrattuna jakaumassa ei ole tapahtunut muutosta. Kunnan johdosta oli miehiä 56 % ja naisia 44 %. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 46,9 vuotta. Sipoossa, kuten kunta-alalla yleisesti, keski-ikä on muita työmarkkinasektoreita korkeampi. Vuoteen 2020 verrattuna keski-ikä on hieman noussut.

Sairauden takia menetettiin yhteensä 21 021 kalenteripäivää, eli 1 595 enemmän kuin vuonna 2020. Lisääntymiseen vaikuttavina tekijöinä oli pääasiassa keskipitkien sairauspoissaolojen kasvu, jotka johtuivat työkykyä useiden vakavien sairauksien pitkittymisestä sekä jossain määrin hoitoketjuissa olleista viiveistä. Lyhyiden ja erityisesti esimiehen luvalla olleiden sairauspoissaolojen osuus on vastaavasti pienentynyt hieman. Työtapaturmien vuoksi aiheutui 247 sairaspäivää.

Vuonna 2021 Sipoon kunnassa jäi vanhuuseläkkeelle 13 henkilöä, mikä on 3 vähemmän kuin vuonna 2020. Kaikista Sipoon kunnassa myönnettyistä eläkkeistä 76 % oli vanhuuseläkkeitä ja vanhuuseläkkeelle jääneiden ikä oli keskimäärin 64,1 vuotta. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 4 henkilöä. Ennenaikaisten eläkkeiden osuus on vakiintunut verraten alhaiselle tasolle, mikä on tuonut merkittäviä säästöjä Sipoon kunnan eläkemenoihin.

Rekrytointimäärät ovat jatkaneet kasvuaan. Julkaistujen paikkailmoitusten määrä oli vuonna 2021 yhteensä 311 kun vastaava luku vuonna 2020 oli 234. Rekrytointien suuri määrä johtuu erityisesti henkilöstön vaihtuvuudesta. Henkilöstön vaihtuvuuteen puolestaan vaikuttavat merkittävästi työmarkkinoiden yleinen virkistyminen sekä alati kiristynvä kilpailu työvoimasta. Myös Sipoon sijainti Suomen suurimman työssäkäyntialueen läheisyydessä, mikä hyvien liikenneyhteyksien ohella mahdollistaa työvoiman liikkuvuuden, vaikuttaa tilanteeseen. Erityisesti hoitoala ja varhaiskasvatus

ovat vuonna 2021 kärsineet vaikeuksista löytää työntekijöitä.

Henkilöstön määrää ja rakennetta sekä henkilöstöhallinnon toimintaa kuvataan lähemmin tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstöraportissa. Henkilöstöraporttia on käsitelty kunnan yhteistoiminta-alueen 2.3.2022.

1.1.6 Ympäristö

Kunnan kestävä kehitys työtä tehdään poikkihallinnollisesti ja kokonaisuutta koordinoidaan keskitetysti. Päävastuu kestävä kehitys kokonaisuuden koordinoinnista ja sen kehittämisestä on tekniikka- ja ympäristöosaston kehittäminen ja tuki -yksiköllä. Vuonna 2021 kunnan kestävä kehitys työtä jatkettiin määrätietoisesti ja moniulotteisesti useiden toimialan koordinoimien energiatehokkuus- ja kehittämishankkeiden kautta.

Kerava–Nikkilä-radan (KeNi-rata) henkilöjunaliikenteen aloituksella on keskeinen rooli ilmastoystävällisten ja vähäpäästöisten liikennemuotojen kehittämisessä. Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen MAL-sopimuksen mukaisesti seutu on sitoutunut edistämään Kerava–Nikkilän-radan (KeNi-rata) avaamista henkilöjunaliikenteelle, mikäli asukasmäärä rataosuuden varrella kasvaa riittävästi. Vuosien 2021–2022 aikana laaditaan KeNi-rataa koskeva aluevaraus selvitys Sipoon kunnan, Keravan kaupungin ja Väyläviraston yhteistyönä. Tehdyn mallinnuksen mukaan KeNi-radan käyttöönotto pienentää vuosittaisia hiilidioksidipäästöjä noin 500 tonnia, ja hanke on käytännössä Sipoon merkittävin ja ainoa mahdollisuus saavuttaa kunnalle asetetut MAL-tavoitteet.

Kestävä kehitys ja ympäristönäkökulmat on huomioitu myös osana yhdyskuntakehittämisen ja -rakentamisen prosessia. Kaavoituksessa kestävä kehitys ja energiatehokkuus on huomioitu kokonaisvaltaisesti mm. jalankulun ja pyöräilyn sekä julkisen liikenteen yhteyksien lisäämisen kautta. Myös liikenteen yleiseen sujuvuuteen ja liikenneverkon toimivuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Tekniikka- ja ympäristöosaston linjauksen mukaisesti energiatehokkuus ja uusiutuvan energian hankinta on huomioitu lisäksi kaikissa kiinteistöjen uudishankkeissa ja peruskorjattavissa kiinteistöissä vuodesta 2015 alkaen.

Kiinteistöihin kohdistuvia kestäviä energiaratkaisuja edustavat esimerkiksi viime vuosina useissa koulu- ja palvelurakennuksissa toteutetut maalämpö-, lämpöpumppu- ja aurinkoenergiaratkaisut sekä valaistuksen led-tekniikan lisääminen. Vuonna 2022 kiinteistöjen energiatehokkuushankkeille talousarviossa varattua määrärahaa on korotettu aikaisemmasta 150 000 eurosta 300 000 euroon. Ympäristönäkökulmat on otettu huomioon myös sähkönhankinnassa, kun Sipoon kunta siirtyi vuoden 2018 alusta käyttämään kokonaan uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköenergiaa. Uusiutuvan sähköenergian käytön lisäksi Keravan energia on siirtynyt käyttämään uusiutuvaa polttoainetta niin Nikkilän kuin Söderkullankin kaukolämpöverkoston lämmönlähteenä. Vesistöjen kuormituksen vähentämiseen on pyritty tavoitteellisesti keskitetyn vesihuollon verkoston laajentamisen, jätevesien tehokkaan käsittelyn sekä vesiosuuskuntien kehittämisen kautta. Hulevesien käsittely ja johtaminen uusilla asemakaava-alueilla on huomioitu jo alueen rakentamisen alkuvaiheessa. Hulevesien imeytys- ja viivytysrakenteet voivat toimia myös ympäristön elävöittämisen keinoina. Vesiluonnon suojeluun on tähdätty viime vuosina useilla toimenpiteillä, joita edustavat mm. Sipoonjoen taimenkannan elinalueiden edistäminen, Sipoonjoen Natura-alueen vesiluonnon edistäminen sekä Taasjärven vesiensuojelun kartoittaminen.

Vuonna 2021 kunnan kestävyystyötä laajennettiin ympäristöministeriön rahoittamilla kehittämishankkeilla. Alkuvuodesta käynnistynyt tekniikka- ja ympäristöosaston sekä kehitys- ja kaavoituskeskuksen yhteinen puurakentamishanke saatiin päätökseen loppuvuodesta. Kesäkuussa käynnistynyt kunnan katu- ja viherrakentamisen työmaiden päästöttömyyden edistämiseen hankintakriteerien kehitystyön kautta tähtäävä hanke jatkuu edelleen vuoden 2022 loppupuolelle asti. Kehityshankkeiden myötä karttuva tietämys edesauttaa kestävien käytäntöjen integroimista soveltuviin kohteisiin myös jatkossa. Kestävyystyötä jatketaan kehittämishankkeiden kautta vuoden 2022 aikana mm. sähköautoilun latausinfra kehittämissä mahdollisuuksia kartoittavalla hankkeella. Kiertotalous ja siihen liittyvät näkökohdat nousevat entistä keskeisempään rooliin lähivuosina.

Kestävän kehityksen edistäminen vaatii osaprosessien sijaan kunnan koko kokonaisuuden huomioimista. Tällöin myös kunnan sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä yhteistyö naapurikuntien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa nousevat erityiseen rooliin. Sipoon kunta onkin edustajan kautta aktiivisesti mukana mm. KUUMA-kuntien ilmastoryhmän ja Uudenmaan liiton ympäristö-, ilmasto- ja kiertotalousryhmän toiminnassa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sipoon kunnanvaltuuston joulukuussa 2021 hyväksymä talousarvio vuodelle 2022 on 366 tuhatta euroa positiivinen tulokseltaan, ja nettolainanotto on 4,2 M€. Suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 tulokset ovat positiivisia, ja nettolainanotto noin 7,8 ja 13 milj. euroa. Kulukurin on oltava tiukkaa koko vuoden 2022 aikana ja tilivelvollisten on huolehdittava vastuualueensa ja tulosityksikkönsä alaisten kustannuspaikkojen talouden säännöllisestä seurannasta.

Yleisen taloudellisen tilanteen kehityksen arviointi niin tulojen kuin menojen suhteen on kevätalvella 2022 erityisen hankalaa. Pandemian väistyminen, Ukrainan tilanteen heijastuminen Suomen talouteen ja Hyvinvointialuereformi tuottavat merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Tulorahoitus (vuosikate) ei vuonna 2022 riitä poistoihin ilman maanmyyntituloja.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat:

Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24. helmikuuta 2022. Venäjää vastaan on kansainvälisesti asetettu merkittäviä talouspakotteita ja muita sanktioita. Sota on myös käynnistänyt Ukrainan pakolaiskriisin, jossa yli 1,7 miljoonaa ukrainalaista on paennut ulkomaille (7.3.2022 mennessä).

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Jos taloudellinen kasvu hidastuu, erityisenä riskinä on kunnan käyttötalouden kustannusten kasvu suhteessa tulopohjaan ja investointiohjelmasta aiheutuvan velkaantumisen tuomiin kustannuksiin. Melko korkeana pysyvistä investointitasosta johtuen kunta velkaantuu nopeassa tahdissa. Poistojen kasvu vaikeuttaa talouden tasapainotilan saavuttamista tuloslaskelman näkökulmasta. Vaikka korkotason ennustetaan vielä useiden vuosien ajan olevan erittäin matala, kohdistuu kunnan lainasalkkuun kuitenkin ainakin pitkällä aikavälillä jonkinasteinen korkoriski, joka voi realisoitua korkeampina rahoituskustannuksina.

Venäjän ja Ukrainan välisellä sodalla sekä tästä aiheutuvilla Venäjään kohdistettavilla talouspakotteilla ja mahdollisilla Venäjän vastapakotteilla tulee olemaan vaikutuksia Suomen ja Euroopan unionin talouteen.

Merkittävä epävarmuustekijä on sote-uudistuksen vaikutus jäljelle jäävän kunnan (Huomisen kunta) talouteen. Alustavien laskelmien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus heikentää Sipoon talouden tasapainoa ja lisää siten sopeututarvetta kunnalle jäävissä toinnoissa (Inspira Oy:n selvitys 29.11.2021).

Pitkittynyt koronaviruspandemia varjostaa euroalueen talousnäkyviä. Erityisesti vuoden 2021 viimeisen ja vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen talouskehitys on aiempaa arvioitua heikompaa.

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntalain mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kunnanhallituksen vastuulla on kuntalain mukaan sisäisen valvonnan järjestäminen.

Kunnanhallituksen on tilinpäätöksen yhteydessä annettava selvitys siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa sekä riskienhallintaa on tarkoitus kehittää.

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Sisäisen valvonnan toimijat ja vastuut on kuvattu Sipoon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Päätösvalta on tarkemmin kuvattu hallintosäännössä, osastojen toimintasäännöissä sekä kunnanhallituksen ja valiokuntien päätöksissä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus rakentuu hallinnon järjestämisestä, selkeistä johtamisvastuista, valvontatoimenpiteistä, raportoinnista, seurannasta ja arvioinnista. Tavoitteena on jatkuva, vuosittain kehittyvä prosessi toimintatapojen edistämiseksi. Asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä tulisi arvioida säännöllisesti.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja valiokunnille.

Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen ja siihen liittyvän arviointitaulukon 24.8.2020 (§ 203).

Kunnanhallituksen selonteko perustuu osastoilla käsitelyihin kyselylomakkeisiin, joissa tilivelvolliset ovat antaneet arviot sisäisen valvonnan nykytilasta. Kyselylomakkeella pyydettiin arvioimaan seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita:

- Hallinto ja johtaminen
- Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta
- Valvontatoimenpiteet
- Tieto ja viestintä
- Seuranta.

Lisäksi lomakkeella pyydettiin vastaukset neljään erilliskysymykseen. Alla on esitetty keskeiset sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan kohdistuvat kehittämistarpeet.

Hallinto ja johtaminen

Toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ovat pääosin ajan tasalla. Ohjeistuksia tulee kuitenkin säännöllisesti päivittää. Lisäksi tarvitaan henkilöstön lisäperehdytystä. Päteviä hakijoita ei ole kaikkiin tehtäviin ja joiltain osin henkilöstö tarvitsee lisäkoulutusta.

Sote-uudistuksen jälkeisen kunnan (Huomisen kunta) palvelutuotannosta tukipalveluiden osalta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja maahanmuuttopalveluiden osalta teetetään ulkopuolisella konsulttitaholla selvitys.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Yksikötason riskien kartoitus ja hallinta pääsääntöisesti toimii.

Valvontatoimenpiteet

Keskeisiä toimintaprosesseja on kuvattu ja prosessien toimivuuden arviointia on monilta osin tehty. Talousseurannassa on edelleen parantamisen varaa. Sopimusten seuranta on parannettu.

Kokonaisuutena kehityksen suunta on oikea, mutta työtä on jäljellä.

Tieto ja viestintä

Vastuualueiden toiminnasta ja taloudesta on käytettävissä oikeat ja riittävät tiedot, mutta niitä ei välttämättä osata tai ymmärretä käyttää.

Seuranta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arviointi tulisi toteuttaa useammin kuin kerran vuodessa toimintakertomuksen yhteydessä. Asian tulisi olla kunnan johtoryhmän käsittelyssä myös vuoden aikana. Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen raportit käsitellään ja niiden perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin, mutta raporteissa esitettyjen suositusten toteuttamisaikataulu venyy usein liian pitkäksi.

Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan tila on hyväksyttävällä tasolla ja niihin kohdistuvat kehittämistarpeet tiedossa. Merkittäviä riskejä ei ole realisoitunut vuonna 2021. Kokonaisvaltainen koko kuntaa koskeva riskikartoitus toteutettiin vuoden 2020 aikana BDO Oy:n toimesta ja tämän riskikartoituksen seuranta joulukuussa 2021.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii kunnanjohtajan alaisuudessa ja raportoi kunnanjohtajalle sekä kunnanhallitukselle. Sipoon kunnalla ei ole palveluksessaan erillistä sisäistä tarkastajaa.

Sisäisen valvonnan hoitamisessa ja kehittämisessä hyödynnetään myös ulkoisen tilintarkastuksen raportteja ja havainoja. Vuoden 2021 aikana ei toteutettu erillisiä sisäisiä tarkastuksia. Sen sijaan toteutettiin vuoden 2020 aikana tehdyistä tarkastuksista saatujen raporttien suosituksia.

Vuoden 2020 riskikartoituksen seuranta

Vuoden 2020 riskikartoituksen seuranta toteutettiin siten, että tarkasteluun otettiin yli 10 riskitasopistettä saaneet riskit ja johtoryhmän jäsenet analysoivat näiden riskien tilanteen vuoden **2021** lopussa.

Eniten riskitasopisteitä saanut riskin "Sote-uudistuksen taloudellinen vaikutus" osalta toteutettiin erillinen selvitys Inspira Oy:n kanssa.

Rahoitus- ja korkoriskit

Kunnan rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata kuntaa rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin ja riskeihin vaikutetaan pääasiassa hallitsemalla velan korkoriskiasemaa sekä toteuttamalla kunnan lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti. Korkoriskiä hallinnoidaan pääasiallisesti tasapainottamalla kiinteä- ja vaihtuvakorkoisia luottoja.

Kunnan lainasalkkua arvioidaan säännöllisesti Apollo-lainaohjelmiston analyysien avulla

Kuntarahoituksen markkinakatsauksen 1/2022 mukaan markkinoiden odotukset EKP:n koronnostoista muuttuneet etupainotteisemmiksi.

Vahinkoriskit

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Kunta on käyttänyt vakuutusmeklari Novumin palveluita vuoden 2016 alusta. Kunnan pääasiallisesti käyttämä vakuutusyhtiö on If. Työtapaturma- ja ammattivakuutukset siirtyivät Protector Vakuutukseen 1.1.2021 alkaen. Niiltä osin kun kunnan vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan kyseisen tulosalueen määrärahasta. Hallinnon vastuuvakuuden kattavuutta laajennettiin 1.1.2018 alkaen.

Vakuutukset kilpailutettiin 2020 Novum Oy:n toimesta.

Oikeudenkäynnit ja hallinto-oikeusprosessit

Sipoon kunta on osallinen muutamiin oikeudellisiin toimiin ja neuvotteluihin, esim. Hotelia Oy:n korvausvaatimus, joiden tulosta ei voi ennustaa. Ottaen huomioon tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot arvioidaan kuitenkin, että näiden tuloksilla ei ole merkittävää vaikutusta kunnan tulokseen.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tuleva kehitys

Koko kuntaa koskeva riskikartoitus toteutetaan ainakin kerran valtuustokaudessa. Kunnan ohjeistus kaipaa joiltakin osin tehokkaampaa käytäntöön viemistä ja ohjeistuksen noudattamisen seuranta.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma, peruskunta & Sipoon Vesi

1 000 €	2021	2020
Toimintatuotot	31 219	25 007
Valmistus omaan käyttöön	-	-
Toimintakulut	- 145 468	- 139 313
Toimintakate	- 114 249	- 114 306
Verotulot	115 104	107 044
Valtionosuudet	17 662	23 569
Rahoitustuotot ja -kulut	- 62	- 203
Vuosikate	18 455	16 104
Poistot ja arvonalentumiset	- 14 770	- 14 797
Satunnaiset tuotot	-	-
Satunnaiset kulut	-	-
Tilikauden tulos	3 685	1 307
Tilinpäätössiirrot	- 1 143	1 423
Yli-/ (ali)jäämä	2 543	2 730

TULOSLASKELMANTUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,5	18,0
Vuosikate prosenttia poistoista	125,0	108,8
Vuosikate, €/asukas	833	743
Asukasmäärä	22 168	21 687

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

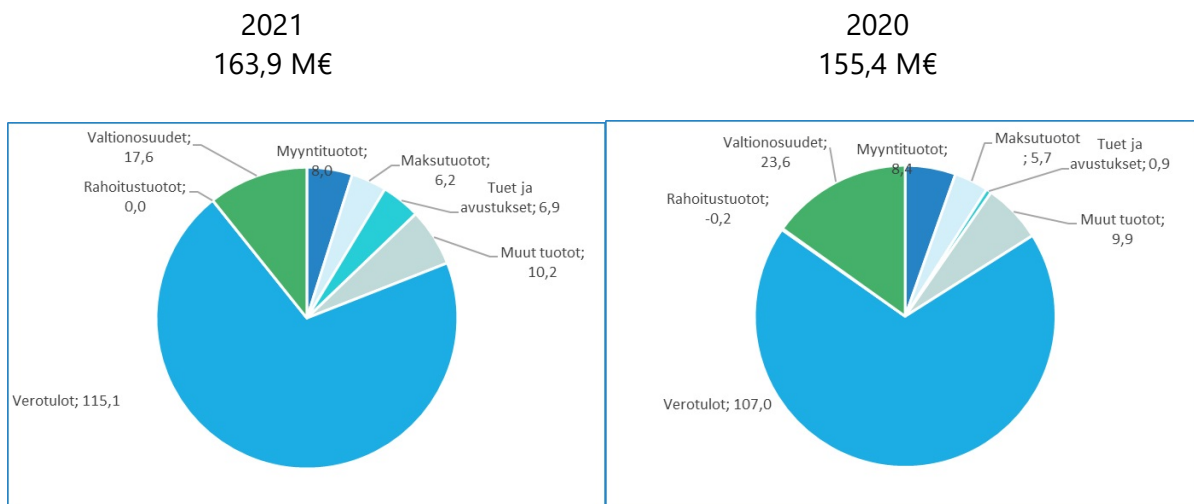
= 100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

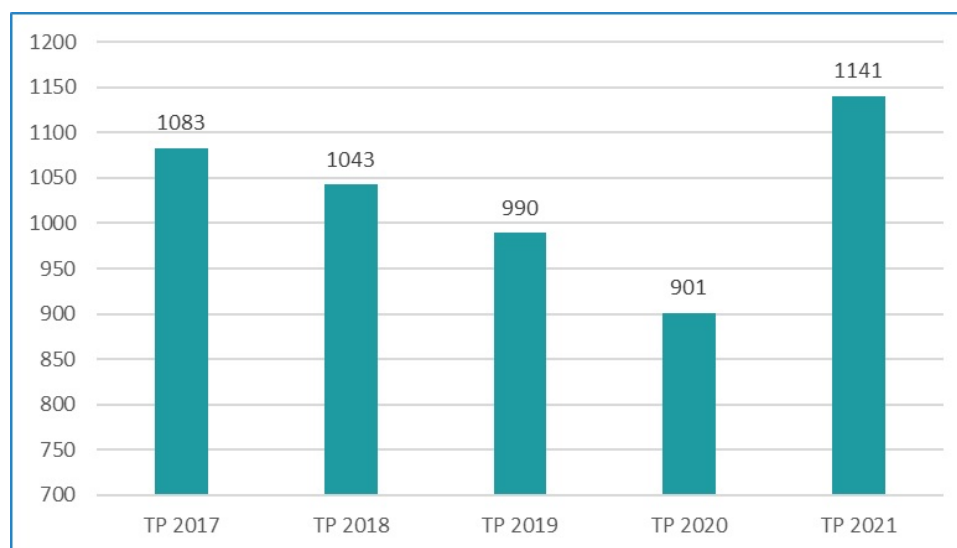
= 100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tuotot

Ulkoiset tuotot yhteensä (peruskunta ja Sipoon Vesi)

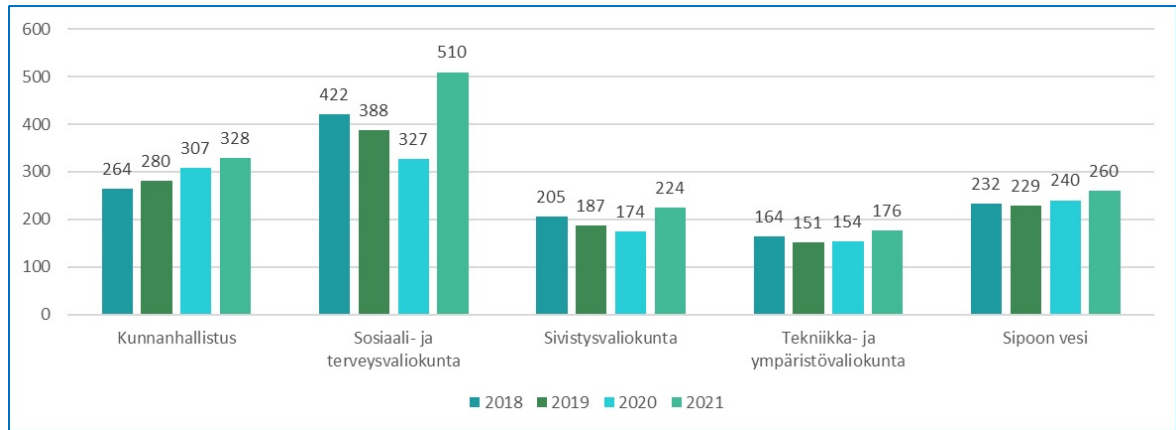

Ulkoiset toimintatuotot €/asukas ilman myyntivoittoja, peruskunta ja Sipoon Vesi

Vuonna 2021 Sipoon kunnan tuottojen kokonaismäärä oli 163,9 M€ (vuonna 2020 155,4 M€), kasvua 8,5 M€. Verotulot kasvoivat 8 M€ mutta valtionosuudet pienenevät 6 M€. Kunta sai korona-avustuksia yli 4 M€.

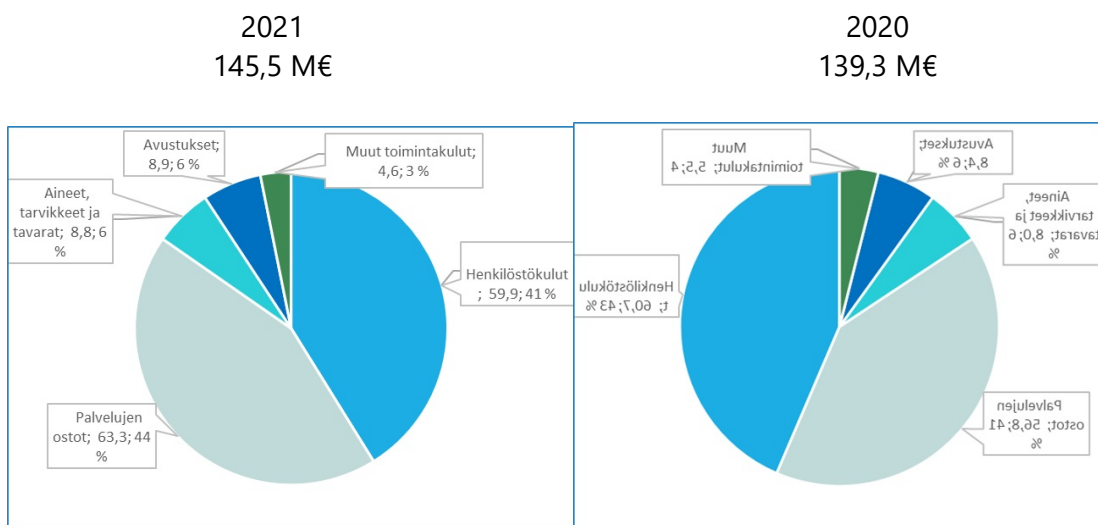
Ulkoiset toimintatuotot osastoittain €/asukas (sisältää myyntivoitot), mukana peruskunta & Sipoon Vesi

Kulut

Vuonna 2021 Sipoon kunnan kulujen kokonaismäärä oli 145,5 M€ (2020 139,3 M€), kasvua 6,2 M€ (4,4 %). Kuluista merkittävimmät olivat palveluiden ostot, 63,3 M€ ja henkilöstökulut, 59,8 M€. Suurin ero kulujen kasvussa oli avustuksissa 1,54 prosenttia. Muut kulut pienenivät verrattuna vuoteen 2020.

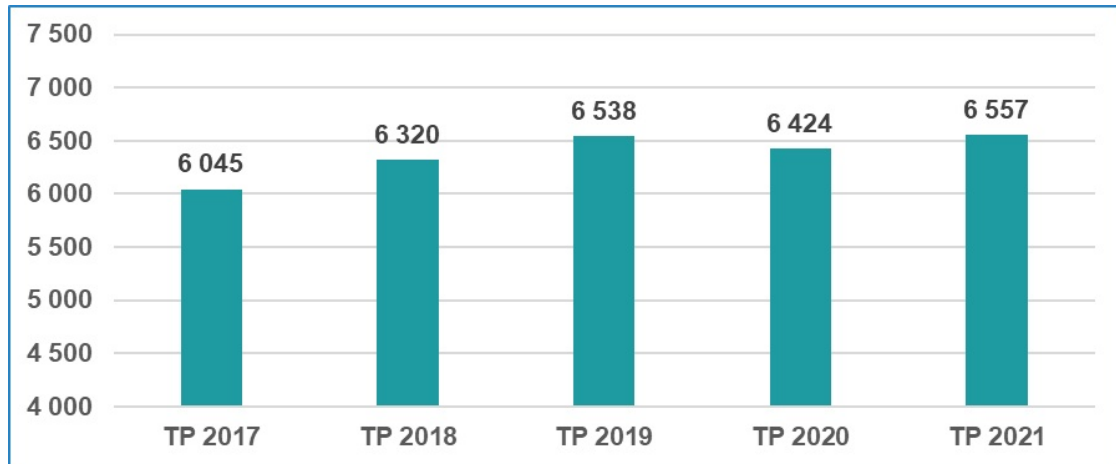
Ulkoiset kulut yhteensä (peruskunta ja Sipoon Vesi)

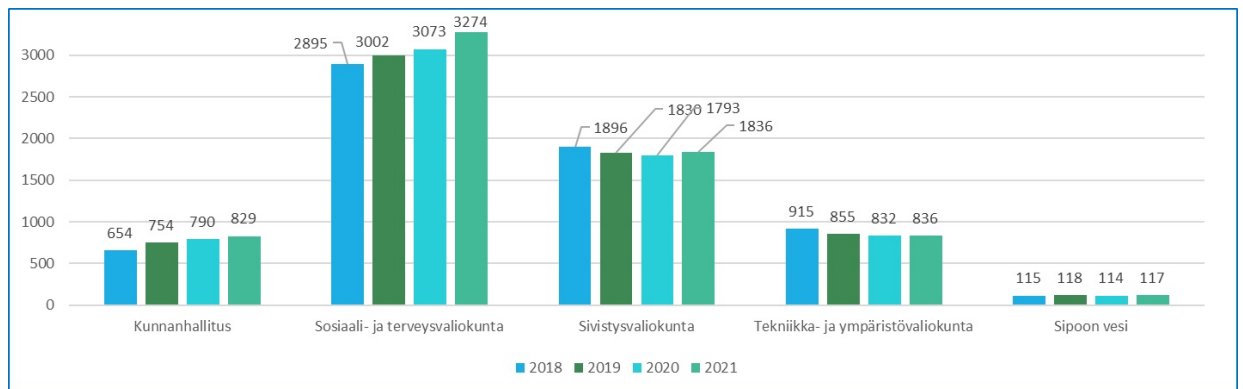
Toimintakulut peruskunta & Sipoon Vesi

Toimintakulut, ulkoiset	2017	2018	2019	2020	2021	2021	Tot/TA %
1000 €	Tot	Tot	Tot	Tot	Tot	TA	
Henkilöstökulut	53 469	56 877	-58 116	-60 693	-59 886	-60 028	-0,2 %
Palvelujen ostot	52 192	52 601	-56 415	-56 794	-63 291	-66 133	-4,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 157	9 041	-8 547	-7 994	-8 807	-8 643	1,9 %
Avustukset	5 675	5 818	-7 883	-8 361	-8 899	-8 764	1,5 %
Muut toimintakulut	5 422	6 277	-7 454	-5 471	-4 598	-7 370	-37,6 %
Toimintakulut yhteensä, ulkoiset	124 915	130 615	-138 416	-139 313	-145 481	-150 938	-7,7 %

Ulkoiset toimintakulut euroa asukasta kohti ovat kehittyneet alla olevan taulukon mukaisesti (peruskunta ja Sipoon vesi):

Ulkoiset toimintakulut osastoittain €/asukas, mukana peruskunta & Sipoon Vesi

Kunnan toimintakate (nettomenojen) pieneni vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna 0,2 M€ (0,2 %). Toimintatuotot kattoivat 21,5 % toimintakuluista vuonna 2021 (2020 17,9 %).

Vuosikate vuonna 2021 oli 18,4 M€ (2020 16,1 M€), asukasta kohden laskettuna 830 euroa (2020: 743 euroa).

Suunnitelmanmukaiset poistot olivat 10 M€. Vuosikate kattoi poistoista 185,5 prosenttia, joten kunnan talous oli tasapainossa vuonna 2021.

Satunnaiset erät yhteensä olivat 0 euroa ja tilikauden tulos 3 662 251,80 euroa (2020: 1 307 044,76).

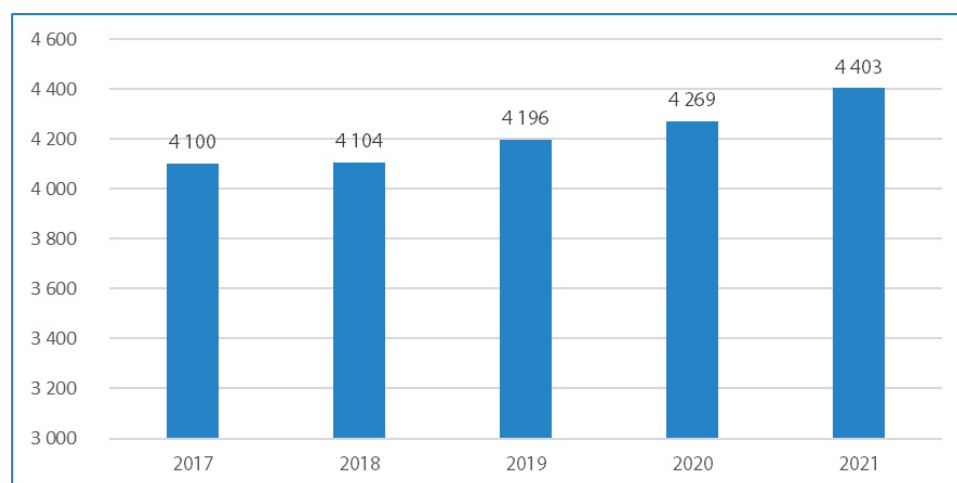
Tilinpäätössiirtojen jälkeinen ylijäämä vuonna 2021 oli 2,67 M€ (2020: 2,52 M€).

Säännösten mukaan kunnilla on velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen.

Verotulot ja valtionosuudet

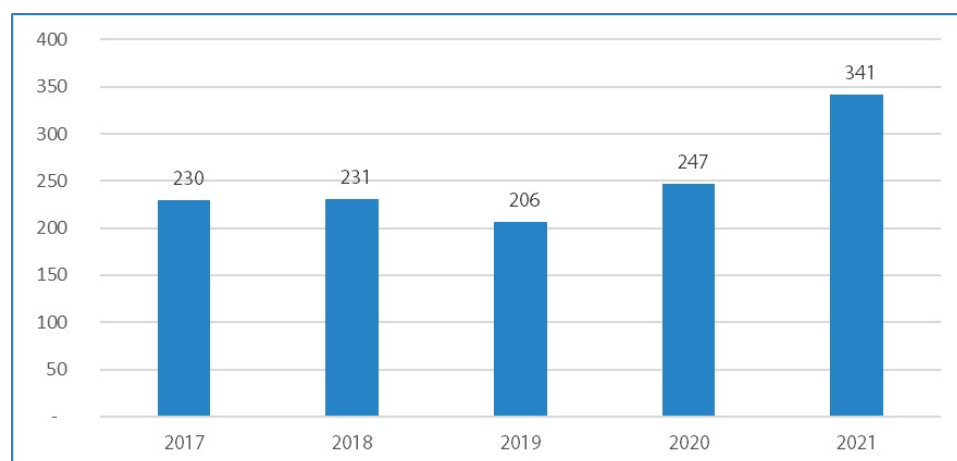
Verotulot & valtionosuudet m€	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2021 TA/ 2021 tot
	Tot	Tot	Tot	Tot	Tot	TA	
Kunnallisvero	83,2	84,7	88,8	92,6	97,7	92,4	5,7 %
Kiinteistövero	9,0	9,4	10,0	9,1	9,9	10,7	-7,9 %
Yhteisövero	4,7	4,8	4,4	5,4	7,6	6,4	18,7 %
Yhteensä verotulot	96,9	98,9	103,2	107,0	115,1	109,5	5,1 %
Valtionosuudet	19,4	18,8	22,2	31,3	25,9	25,9	0,1 %
%. Verotulontasaus (kunn&yht.verc	-4,8	-5,4	-7,1	-7,7	-8,3	-7,6	9,4 %
Valtionosuus yhteensä	14,6	13,4	15,1	23,6	17,6	18,2	-3,8 %

Kunnallisverotulojen kehitys per asukas

Kunnallisveron kasvu viime vuodelta selittyy lähinnä kunnan jako-osuuden nousulla ja väestön kasvulla. Sipoon jako-osuus kuntien tuloveroista oli tammikuussa 2021 0,0045465271 ja joulukuussa 2020 0,0045466267. Kunnan väkiluku kasvoi 499 hengellä.

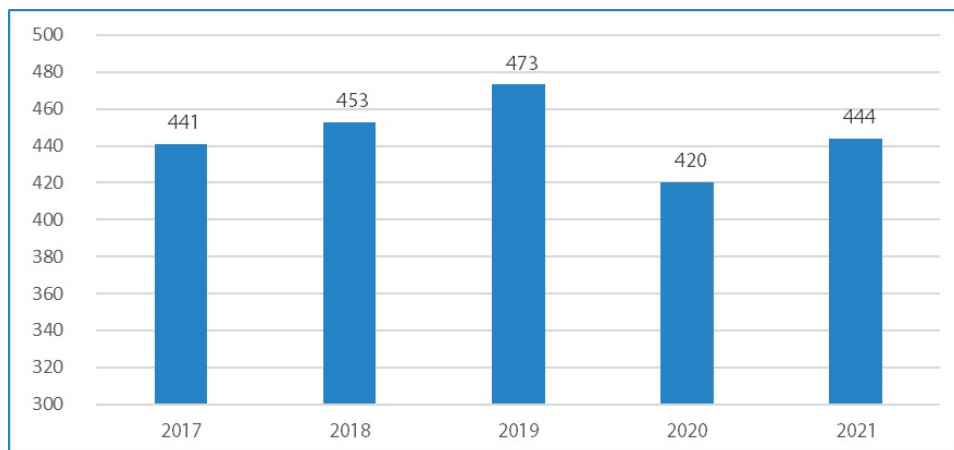
Yhteisöverotulojen kehitys per asukas

Kuntien osuus yhteisöveroista nousi 31,30 prosentista 37,13:een ja kuntien yhteisöverotulot (1,85 mrd. euroa) nousivat hieman vuodesta 2018 (1,82 mrd. euro).

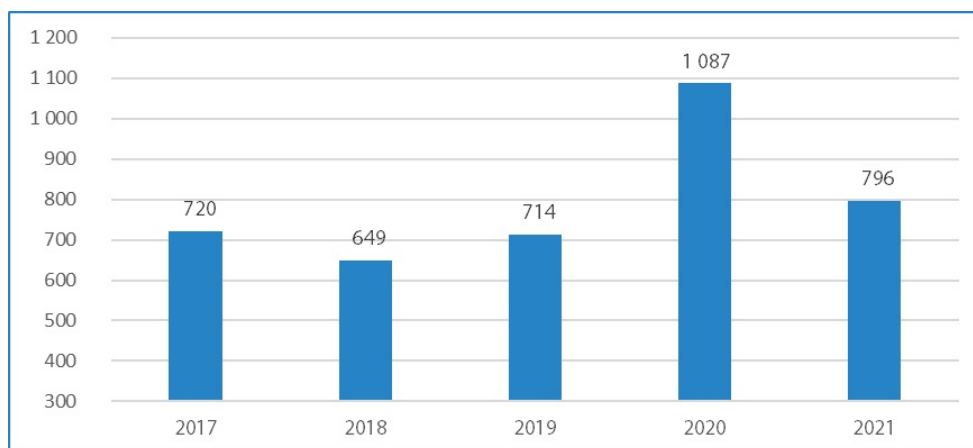

Kiinteistöverotulojen kehitys per asukas

Kiinteistöveron osalta viime saatiin 0,8 M€ enemmän tuloja kuin 2020 mutta 0,8 M€ vähemmän kuin mitä oli budjetoitu.

Valtionosuuksien kehitys per asukas

Vuonna 2021 valtionosuuksien määrä laski kun kunnille ei enää myönnetty ylimääräisiä valtionosuuksia Koronapandemian takia.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma, peruskunta & Sipoon Vesi

	1 000 €	2021	2020
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		18 455	16 104
Satunnaiset erät		-	-
Tulorahoituksen korjauserät	-	5 897	5 274
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	21 584	26 581
Rahoitusosuudet investointimenoihin		23	455
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		6 508	6 294
Toiminnan ja investointien rahavirta	-	2 495	9 002
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten vähennys		1	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		32 900	33 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	11 076	9 356
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-	20 000
Oman pääoman muutokset		-	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	-	2 625	1 530
Rahoituksen rahavirta		19 199	2 115
Rahavarojen muutos		16 704	6 888
Rahavarat 31.12.		22 620	5 916
Rahavarat 1.1.		5 916	12 804

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,	- 60 986	65 164
Investointien tulorahoitus, %	85,6	61,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,2
Lainanhoitokate	1,6	1,7
Kassan riittävyys, pv	46	12

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

Tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus

= 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

= 365 x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Vuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirta oli –2,5 M€, mikä tarkoittaa sitä, että menoja jouduttiin kattamaan ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeksi kuluneilta viideltä vuodelta oli 61 M€ negatiivinen, joten investointien rahoitukseen on tarvittu lainarahoitusta. Toiminnan ja investointien rahavirta ei kuitenkaan saisi jäädä pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitusprosentti nousi 85,5 %:een vuoden 2020 61,6:sta. 14,5 prosenttia investoinneista rahoitettiin siis pääomarahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kunnan kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Sipoon laskennallinen lainanhoitokate laski 1,1:een vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Rahoituksen rahavirta oli vuonna 2021 yhteensä +19,2 M€. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin yhteensä 32,9 M€ ja niitä lyhennettiin 11,1 M€.

Kunnalla oli kassavaroja vuoden alussa 5,9 M€ ja lopussa 22,6 M€. Kassan riittävyys oli 46 päivää. Käyttämättömiä, valmiiksi neuvoteltuja luottolimiittejä ei ollut vuoden lopussa.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Tase ja sen tunnusluvut, peruskunta & Sipoon Vesi

	1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT		267 730	261 477
Aineettomat hyödykkeet		196	380
Aineelliset hyödykkeet		222 652	215 813
Sijoitukset		44 882	45 284
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		254	266
VAIHTUVAT VASTAAVAT		30 974	11 083
Vaihto-omaisuus			
Saamiset		8 353	5 167
Rahat ja pankkisaamiset		22 620	5 916
VASTAAVAA YHTEENSÄ		298 958	272 826
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA		90 443	87 901
Peruspääoma		68 113	68 113
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		19 787	17 057
Tilikauden yli-/alijäämä		2 543	2 730
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		41 449	40 306
PAKOLLISET VARAUKSET		346	274
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		254	266
VIERAS PÄÄOMA		166 465	144 080
Pitkäaikainen		106 008	84 579
Lyhytaikainen		60 457	59 501
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		298 958	272 826
TASEEN TUNNUSLUVUT		31.12.2021	31.12.2020
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €		22 330	19 787
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas		1 006	912
Omavaraisuusaste, %		44,3	47,3
Suhteellinen velkaantuneisuus,-%		100,7	91,6
Lainakanta 31.12., milj. €		131,2	109,4
Lainakanta 31.12., €/asukas		5 914	5 043
Lainasaamiset, 1000 €		1,6	2,2
Lainat ja vuokravastuut 31.12., milj. €		143,7	121,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas		6 476	5 592
Asukasmäärä		22 186	21 687

Kertynyt yli-/alijäämä

= Yli-/alijäämä aikaisemmilta tilikausilta ja tilikauden Yli-/alijäämä

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus euroa/asukas

= $(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
/Asukasmäärä

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Liittymismaksut ja muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona pidetään kunnissa 70 %:n omavaraisuutta. Sipoon omavaraisuusaste oli 45,2 % ja se huononi edellisvuoden 47,3 %:sta. 50 %:n tai sitä pienempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa jo merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuusprosentti on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Sipoon suhteellinen velkaantuminen oli 100,7 prosenttia vuonna 2021 (91,6 %/2020).

Tunnusluku Lainat ja vuokravastuut 31.12. ottaa lainakannan lisäksi huomioon liitetiedoissa ilmoitetut vuokravastuut. Sipoon lainat ja vuokravastuut olivat 143,7 M€, missä on kasvua 22,4 M€ vuodesta 2020.

Sipoon lainakanta nousi 131,1 M€:oon, mikä oli 5 909 euroa per asukas. Lainakanta kasvoi 21,7 M€. Lainakannasta 41,2 M€ oli kuntatodistuksilla nostettuja lyhytaikaisia luottoja. Kuntatodistuksilla nostetun lainakannan keskiporko oli vain -0,47 prosenttia ja koko lainakannan keskiporko 0,22 prosenttia. Sipoon velkaantuminen oli vuonna 2020 maltillista, johtuen käyttötalouden säästötoimenpiteistä ja investointien osittaisesta siirrosta eteenpäin.

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Peruskunta ja Sipoon Vesi

Kunnan kokonaismenot vuonna 2021 olivat 178,5 M€ ja kokonaistulot 197,9 M€. Kokonaistulot ylittivät kokonaismenot 19,3 M€:lla. Koska rahoituslaskelman ulkopuoliset muut maksuvalmiuden muutokset olivat -2,6 M€, muodostui rahavarojen lisääntymiseksi 16,7 M€.

TULOT	2021		2020		2019
1 000 €					
Toiminta					
Toimintatuotot	31 219		25 007		25 705
Valmistus omaan käyttöön					
Verotulot	115 104		107 044		103 221
Valtionosuudet	17 662		23 569		15 114
Korkotuotot	111		79		48
Muut rahoitustuotot	224		213		198
Satunnaiset tuotot	-		-		9 572
Tulorahoituksen korjauserät - Käyttöomaisuuden myyntivoitot	- 5 897	-	5 274	-	4 780
Investoinnit					
Rahoitusosuudet investointimenoihin	23		455		225
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 508		6 294		7 111
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten vähennys Pitkäaikaisten lainojen lisäys	32 900		33 000		10 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	-	20 000		35 000
Oman pääoman muutokset					
Kokonaistulot yhteensä	197 853		170 387		201 415
MENOT					
Toiminta					
Toimintakulut	- 145 468	-	139 313	-	138 416
Korkokulut	- 380	-	470	-	463
Muut rahoituskulut	- 16	-	25	-	13
Satunnaiset kulut			-	-	1 065
Investoinnit			-		-
Investointimenot	- 21 584	-	26 581	-	37 813
Rahoitustoiminta	-		-		-
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 11 076	-	9 356	-	8 305
Kokonaismenot yhteensä	- 178 524	-	175 744	-	186 074

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 Kuntakonsernin rakenne

	Y-tunnus	Konsernin omistus-osuus, %
Tytäryhteisöt		
Asunto Oy Tiltaltti	0877809-5	100,00
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo Ishall Ab	1488818-6	51,60
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	2732810-2	100,00
Kuntayhtymät		
HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä konserni	1567535-0	1,32
Eteva kuntayhtymä konserni	0203300-9	0,80
Kärkulla samkommun	0204197-3	4,37
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä konserni	0213834-5	4,45
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä	0131665-6	17,32
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	2274586-3	1,55
Yhteis- ja omistusyhteisyydet		
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	1522656-3	50,00

1.6.2 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Sipoon kunnan konserniin kuului vuoden 2021 lopussa viisi yli 50 % omistettua tytäryhtiötä, jotka yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Yksi osakkuusyhteisö (As Oy Sipoon Mäntykangas) jätettiin epäolennaisena tekijänä ulkopuolelle. Voimassa olevien määräysten mukaisesti kunta laati täydellisen konsernitilinpäätöksen.

Vuoden 2021 talousarviossa on esitetty nk. osakonsernin laskelmat. Osakonserni koostuu peruskunnasta, Sipoon Vesi -liikelaitoksesta ja kahdesta kunnan omistamasta keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä. Sipoon Vesi -liikelaitos oli vuoteen 2015 saakka osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa ja vuodesta 2016 alkaen kunnan liikelaitos. Kaksi keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä (Sipoon Jussaksentie 14 ja Sipoon Jussaksentie 18) olivat vuoteen 2015 saakka sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvinä kiinteistöinä osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa. Vuoden 2015 aikana ko. kiinteistöistä muodostettiin kaksi keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä. Järjestelyn tarkoituksena oli kunnan toiminnan ennakoiva organisointi sote-palveluiden todennäköisesti siirtyessä suuremman kokonaisuuden hoidettavaksi ja tähän liittyvä kiinteistöriskin hallinta sekä kiinteistöjen käypien arvojen päivittäminen. Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt rahoittavat toimintansa kunnalta perittävillä vastikkeilla. Tilinpäätöksessä ei nk. osakonsernia ole erikseen raportoitu, vaan osakonserni sisältyy konsernitilinpäätökseen.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen		
	(kpl)		Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt			
Yhtiöt			
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5		
Kuntayhtymät	8		
Osakkuusyhteisöt	3		1
Yhteensä	16		1

1.6.3 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain sekä kunnanvaltuuston vahvistamien konserniohjeiden mukaan konsernia johtaa ja ohjaa kunnanhallitus. Kunnanjohtaja vastaa operatiivisesta johtamisesta.

Kunnanhallitus valvoo, että yhteisöt noudattavat kunnan tavoitteiden ja tarkoitusten mukaisia ohjeistuksia. Nämä toteuttavat saamaansa tehtävää ja niiden tavoitteena on hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja taloudellisesti kunnanjohtajan alaisuudessa.

Konsernivalvonnasta vastaa kunnan johto, johon kuuluvat kuntalain mukaan kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan jako ja vastuunjako konserniohjauksessa

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Lisäksi valtuusto päättää kuntakonsernin strategisista tavoitteista, jotka ohjaavat konsernin johtoa sekä tytäryhteisöjä.

Sipoon valtuusto päättää kunnan omistajapoliittisista linjauksista ja konserniohjeista.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Tavoitteena on, että tytäryhtiöiden lisäksi myös kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä noudatetaan konserniohjauksen periaatteita. Vastaavaa periaatetta noudatetaan myös esimerkiksi naapurikuntien liikelaitoksissa, joiden toiminnassa olemme mukana ja joiden tuloksesta olemme osaltamme vastuussa.

Konserniohjeiden mukaan merkittäviä toimenpiteitä koskevista kannanotoista päättää kunnanhallitus. Tytäryhteisöjen hallinnossa toimivien tulee noudattaa konsernijohdon antamia ohjeita, jotka voidaan yksilöidä valtakirjalla tai pöytäkirjanotteella tai erillisellä päätöksellä.

Valvontavastuuhenkilö huolehtii siitä, että omistajan kannanotot toimitetaan tytäryhteisöille ja että kannanotot tehdään konserniohjeissa säädettyllä tavalla.

Valtuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 23.4.2018.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden osalta on laskutettu vain hoitovastiketta. Poistojen jälkeen tulokset ovat Jussaksentie 14 osalta –968 818,56 euroa ja Jussaksentie 18 osalta –229 495,03 euroa. Terveystie 1 asetettiin selvitystilaan 1.6.2021 ja puretaan keväällä 2022. Yhtiössä ei ollut toimintaa 2021 aikana, tilikauden tappioksi kirjataan -5 978,25 euroa.

Muut konsernin tytäryhteisöt, As. Oy Sipoon Tiltalhti ja Sipoon Jäähalli -yhtiö, ovat toimineet suunnitelmiansa mukaisesti eikä niiden operatiivisessa toiminnassa ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Jäähalliyhtiön ja keskinäisten kiinteistöyhtiöiden tappiot eivät ole kattamisvelvollisuuden aiheuttavia olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä.

Tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta seurattiin tilikauden aikana ja yhteisöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan kunnan ao. osastoille ja Talouspalvelut-yksikköön.

Vuoden 2020 1. osavuositarkastuksesta lähtien osavuositarkastuksiin sisällytetään lyhyt analyysi myös jokaisen tytäryhtiön tilanteesta.

Omistajapoliittisia linjauksia on kunnanhallituksen käsityksen mukaan noudatettu tilikauden aikana.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Konserniyhteisöllä tulee olla hallituksen hyväksymät riskienhallintaohjeet. Rahoitusriskien hallinnan osalta tulee olla erillisiä rahoitusriskien hallintaa koskevia ohjeita.

Kunnanhallituksen käsityksen mukaan tytäryhteisöjen riskienhallinta on toteutettu asianmukaisesti. Merkittäviä riskejä ei toteutunut tilikauden aikana.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto nro 113, kuntayhtymän alijäämän kirjaamisesta jäsenkunnan kirjanpidossa

Kuntalain 56 §:n mukaan jäsenkunnat vastaavat perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi. Edellä mainittuun säännökseen perustuva rahoitusriski saattaa realisoitua jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä, kuntayhtymän purkamisessa tai kuntayhtymän tehtävän lakkauttamisessa tai siirtämisessä jäsenkunnalle tai toiselle kuntayhtymälle. Jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi.

Edellä mainittujen säännösten myötä kunnille on tullut velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen. Sipoon kunnan ei ole tarvinnut tehdä toimintavuonna tällaisia pakollisia varauksia. HUS-konsernin taseeseen kertyneet alijäämät on

tarkoitus kattaa tulevina vuosina ensisijaisesti tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantumisen avulla. Sama pätee myös HSL kuntayhtymän suhteen.

1.6.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöjen taloudellisena tavoitteena oli nollatulos vuonna 2021, poislukien keskinäiset kiinteistöyhtiöt joiden tavoitteena oli käyttökulujen kattaminen. Tytäryhteisöjen tulokset tilikaudella 1.1.–31.12.2021 olivat (euroa):

- Asunto Oy Sipoon Tiltaltti	35,98
- Sipoon Jäähalli Oy	2147,36
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	-968 818,56
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	-229 495,03
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Terveystie 1	-5 978,25

Kunnan keskinäisille kiinteistöosakeyhtiöille maksamat vastikkeet olivat yhteensä 1 425 000,04 euroa, mikä on verrattava vuoden 2019 vastikkeisiin 2 797 956,15 euroa. Olelnaista on, että vastikkeita on aiempina vuosina kerätty yli tarpeen, koska yhtiöillä ei ole ollut velkaa.

Merkittävimmit Sipoon kuntayhtymäomistukset ovat HUS ja HSL. HUS-kuntayhtymän tilikauden tulos oli 17 214 460,62. Ylijäämää kirjataan 16 093 136,01. HSL:n tilikauden tulos (alustava tieto) oli 10,4 M€, kun talousarviossa oli varauduttu jopa -79,1 milj. euron alijäämäiseen tulokseen. Sipoon kuntaosuus oli 2,83 M€, mikä oli 0,13 M€ enemmän kuin talousarviossa.

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunta maksaa keskinäisille kiinteistöosakeyhtiöille edelleen vain hoitovastiketta, koska yhtiöiden tileille on kertynyt riittävästi varoja toimintaa varten. Terveystie 1 asetettiin selvitystilaan 1.6.21 ja puretaan vuoden 2022 aikana.

HUS-kuntayhtymän lopullinen tilikauden 2021 tulos oli 17 214 460,62 ja ylijäämää kirjataan 16 093 136,01. HUSin perussopimuksen 17 §:ssa on määrätty tilikauden yli-/alijäämän käsittelystä. Vuonna 2019 syntynyt alijäämä 15 M€ jätettiin talousarvion mukaisesti HUS-kuntayhtymän taseeseen eikä sitä laskutettu jäsenkunnilta. Alijäämä kuitenkin huomioitiin vuoden 2020 palveluhinnoittelussa ja jäsenkuntalaskutuksessa. HUSin on katettava 2019 syntynyt alijäämä vuoteen 2023 mennessä, joka on huomioitu 2021–2023 taloussuunnittelukaudella. Vuoden 2022 ylijäämä kattaa vuoden 2019 alijäämän.

HSL:n vuoden 2021 talousarvio laadittiin 79,1 M€ alijäämäiseksi. Avustukset kuitenkin kasvoivat, kun valtion 7. lisätalousarvion joukkoliikenteen koronatuken kohdistus siirtyi vuoden 2020 sijasta vuodelle 2021. Myös kuntien maksuosuudet kasvoivat kokonaisuutena yli 12%. Vaikka myyntituotot laskivat noin 3%, tilikauden tulokseksi muodostui (ja ylijäämäksi) 10 408 352,98.

Kuntayhtymän taloudellinen tilanne vuonna 2022 on edelleen haasteellinen: lipputulokertymän kehitys on edelleen epävarma, kuin myös koronatuotot. Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi on päätetty kuntayhtymän toimintamenot ja investointimenot ja sitovaksi tuloarvioksi laskutettavat kuntaosuudet. Näin ollen, mikäli kuntaosuuksia lähdetäisiin muuttamaan, tehtäisiin siitä talousarviomuutosehdotus yhtymäkokouksen käsiteltäväksi.

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

- KKOy Jussaksentie 14 vanhassa osassa tehdään korjauksia vuosina 2022 ja 2023, asiakkaita varten vuokrataan väliaikaiset korvaavat tilat.
- Terveystie 1 on selvitystilassa ja puretaan 2022. Rakennukset on myyty kunnalle.

Asunto Oy Sato-Talma (omistusyhteisyhteisö, omistusosuus 23,80 %)

Vuoden 2021 tulos on 13,30 euroa.

Asunto Oy Sipoon Mäntykangas (omistusyhteisyhteisö, omistusosuus 50,00 %)

Vuoden 2021 tulos on -447,54 euroa.

1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Sipoon kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja tekninen johtaja. Konsernin ohjauksessa sovelletaan valtuuston hyväksymää konserniohjetta ja hallintosääntöä.

Tytäryhteisöjen ja kiinteistöosakeyhtiöiden osalta toiminnan ja talouden seuranta on toteutettu toisessa osavuosikatsauksessa ja toimintakertomuksessa, jossa yhteisöt raportoivat niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Yhteisöjen edustaja kutsutaan myös säännöllisesti kunnanhallitukseen selostamaan yhteisön toimintaa ja tilannetta. Talousjohtaja seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta.

Tytäryhteisöille laaditaan raportointipohja, johon tytäryhteisöissä täytetään kolmannesvuosittain vaaditut tiedot sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä ja niihin liittyvistä riskeistä. Raportointipohja otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

Kuntayhtymiä seurataan ao. vastuuosastoilla, joille toimitetaan kuntayhtymien tilinpäätös- ja talousarviolaskelmat. Raportointi kunnanhallitukselle tapahtuu tarpeen vaatiessa näiden yhtymävaltuustoon/hallitukseen valittujen edustajien kautta.

Tytäryhteisöjen hallituksissa on käsitelty kunnanhallituksessa 24.8.2020 hyväksyty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Ohjeeseen liittyy myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointilomake, jolla kaikki yhteisöt eivät kuitenkaan raportoineet vuodelta 2021. Vastaisuudessa yhteisöjen tulee kuitenkin arvioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus ao. lomakkeella.

Keskinäisten kiinteistöyhtiöiden talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä käytännöistä teetettiin selvitys BDO Oy:llä. Selvityksessä esitettyjä suosituksia toteutettiin jo vuodelta 2020 laaditussa tilinpäätöksessä. Suositusten toteutusta jatketaan.

Hallintosäännön 21 §:n 5 kohdan mukaan kunnanhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta a) kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, b) riskienhallinnan ja c) menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa. BDO Oy teki ko. ulkopuolisen arvioinnin ja arvioinnista saatiin raportti 15.12.2020. Omistajaohjauksen kehittämiseksi esitettiin muutamia suosituksia. Sipoon kunnan omistajaohjauksen toimintatapa on koettu toimivaksi ja konsernin kokoon nähden riittäväksi.

1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tilikauden alijäämä oli –1,56 M€. Laskennallinen lainanhoitokate nousi 1:een vuoden 2019 0,6;sta. Omavaraisuusaste laski 45 prosentista 43,5 prosenttiin, mikä tarkoittaa merkittävän suurta velkarasitetta. Suhteellinen velkaantuneisuus laski 80,6 prosentista 79,6 prosenttiin. Konsernilainat olivat 5 680 euroa per asukas (5 557 euroa/2019).

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1000 €	2 020	2 019
Toimintatuotot		74 677	74 972
Toimintakulut		-191 782	-186 153
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		16	23
Toimintakate		-117 090	-111 157
Verotulot		107 044	103 221
Valtionosuudet		26 147	17 431
Rahoitustuotot ja -kulut		-379	-411
Korkotuotot		82	52
Muut rahoitustuotot		234	225
Korkokulut		-508	-505
Muut rahoituskulut		-187	-183
Vuosikate		15 722	9 084
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-12 561	-17 622
Omistuksen eliminointierot		571	1 661
Arvonalentumiset		-5 308	1
Satunnaiset erät		-0	6 311
Arvonalentumiset			
Tilikauden tulos		-1 576	-565
Tilinpäätössiirrot			
Tilikauden verot ja laskennalliset verot		-16	-14
Tilikauden verot		-6	-3
Laskennalliset verot		-10	-11
Vähemmistöosuudet		32	-13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 560	-592

	2 020	2 019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	38,9 %	40,3 %
Vuosikate/Poistot, %	125 %	51,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	725	429
Asukasmäärä	21 687	21 170

Konsernin toiminnan rahoitus

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1 000 €	2 020	2 019
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		15 722	9 084
Satunnaiset erät		-0	6 311
Tilikauden verot		-6	-3
Tulorahoituksen korjauserät		-5 070	-2 747
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-30 951	-43 089
Rahoitusosuudet investointimenoihin		532	243
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		7 471	7 889
Toiminnan ja investointien rahavirta		-12 302	-22 314
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		-0	-1
Antolainasaamisten vähennykset		0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		37 067	13 006
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-9 887	-8 875
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-20 991	35 889
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset		5 352	-12 230
Rahoituksen rahavirta		11 541	27 789
Rahavarojen muutos		-761	5 475
Rahavarat 31.12., 1 000 €		16 786	17 547
Rahavarat 1.1., 1 000 €		17 547	12 072

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 020	2 019
Investointien tulorahoitus, %	51,7 %	21,2 %
Lainanhoitokate	1,5	1,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-67,1	-53,4
Kassan riittävyys, pv	26	26,8

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	(1 000 €)	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		271 496	261 466
Aineettomat hyödykkeet		2 934	3 136
Aineelliset hyödykkeet		261 371	250 811
Sijoitukset		7 190	7 518
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		496	395
VAIHTUVAT VASTAAVAT		25 374	28 527
Vaihto-omaisuus		871	443
Saamiset		7 717	10 537
Pitkäaikaiset saamiset		52	65
Lyhytaikaiset saamiset		7 665	10 472
Rahoitusarvopaperit		923	1 190
Rahat ja pankkisaamiset		15 863	16 356
VASTAAVAA YHTEENSÄ		297 366	290 388
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA		128 054	129 643
Peruspääoma		68 113	68 113
Arvonkorotusrahasto			
Muut omat rahastot		94	190
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		61 406	61 932
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 560	-592
VÄHEMMISTÖOSUUDET		332	386
PAKOLLISET VARAUKSET		668	700
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		498	397
VIERAS PÄÄOMA		167 813	159 262
Pitkäaikainen		97 253	73 010
Lyhytaikainen		70 560	86 252
YHTEENSÄ		297 366	290 388

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2 020	2 019
Omavaraisuusaste, %	43,5 %	45,0 %
Suhteellinen valkaantuneisuus, %	79,6 %	80,6 %
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, euro	59 846 000	60 925 853
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	2 760	2 879
Konsernin lainat, €/asukas	5 681	5 557
Konsernin lainakanta, 1 000 euro	123 214	117 631
Lainat ja vuokravastuut 31.12	143 027 690	138 188 745
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 595	6 529
Lainasaamiset	2 511	2 789

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tarvittaessa esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen vapaaehtoisia varauksia ja rahastosiirtoja. Kunnan tilikauden tulos on 3 685 379,89 euroa.

Poistoeron muutos on 1 257 189,35 euroa. Varausten lisäys on -2 400 000 euroa (Sibbo Gymnasium). Näiden ero on 1 413 934,39 euroa.

Kunnanhallitus ehdottaa tilikauden 2021 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 1 257 189,35 euroa
- kirjataan 2 542 569,24 euroa taseeseen tilikauden ylijäämäksi

Kunnanhallitus toteaa, että kunnan taseessa ei esiinny aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä, jotka kuntalain 110 §:n mukaan tulisi kattaa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toimintakate

Tulostavoite toteutui, toimintakatteen ollessa 11,6 M€ muutettua talousarviota parempi.

Vuosikate

Vuosikate toteutui 17,2 M€ talousarviota parempana, mikä johtui toimintakulujen alittumisesta, ja verorahoitustulojen ja valtionosuuksien ylittymisestä.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos toteutui 11,6 M€ talousarviota parempana, mikä johtui vuosikatteen parempana toteutumisena.

Kuntaa koskevat sitovat tavoitteet vuodelle 2021

Sitovien tavoitteiden toteutuminen on raportoitu vastuualueiden ja tulosyksiköiden toimintakertomuksissa (luku 2.3). Tavoitteita oli yhteensä 35, joista 32 toteutui (vihreä), 2 toteutui osin (keltainen) ja 1 ei toteutunut.

NRO	a) Asiointi kunnan kanssa on helppoa ja sujuvaa.	2021	Mittari
1	Asiakaskokemuksen mittausta on jatkuva. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	75 prosenttia vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.

2	Teemme palvelupyynnön käsittelyn läpinäkyväksi.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin 2020, kun asiointiportaali otettiin käyttöön. Vuoden 2021 tavoitteena on saavuttaa asiakaspalveluun uuden asiointipalvelun kautta tulevien yleisten palvelupyyntöjen vastausajaksi 3 työpäivää.	Vastausaika on vuoden mittausjaksolla alle 4 työpäivää.
3	Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Annetaan vähintään 5 palvelulupausta lisää. SIVI: 2 kpl SOTE: 2 kpl TEKY: 1 kpl	Vähintään 5 palvelulupausta lisää per vuosi.
4	Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin vuonna 2019. Vuoden 2021 tavoitteena on siirtää käytössä olevasta e-lomakepalvelusta asioinnit vahvasti tunnustautuneen asiakkaan asiointipalveluihin ja sulkea vanha e-lomakepalvelu.	e-lomakepalvelu on suljettu, palvelimet on poistettu käytöstä ja asiointi on siirretty vahvasti tunnustautuneen asiakkaan asiointipalveluihin.
NRO	b) Sipoo kasvaa 600–800 asukkaalla vuosittain.	2021	Mittari
5	Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Keskitetään kaavoitusresurssit kasvua tukevaan monipuolista asuinkaavavarantoa taajamiin tuottavien asemakaavojen eteenpäin viemiseen.	Yhteensä noin 50 000 k-m2 asumista, josta noin 20 000 k-m2 monipuolista kerrostalokaavavarantoa (Nikkilän Oikopolku ja Söderkullan Opintie) ja 30 000 k-m2 pientalo- ja omakotikaavavarantoa (Itä-Taasjärvi ja osa Nikkilän kartanon keskusta). Noin 50 omakotitalotonttia.
6	Henkilöjuna-liikennetarkaisu Nikkilä–Kerava–Helsinki on tehty valtuustokauden aikana.	Käynnistetään neuvottelut valtion kanssa hankkeen toteuttamisesta.	MAL-sopimuksen liikennejärjestelmähankkeiden osan, KeNI-ratahankkeen valtuuston tahtotilan mukaista aikataulua ja toteutusta on edistetty neuvotteluihin seututasolla. Kunnan keskustojen ja valtion radan suunnittelun kokonaisuus on koordinoitu valtion ja kunnan välillä.
7	Rakennamme vähintään yhden liityntäpysäköintialueen lisää Nikkilään ja yhden Söderkullaan.	Tavoite toteutunut valtuustokauden osalta.	–
8	Lisäämme kevyen liikenteen väyliä vähintään 20 km valtuustokauden aikana.	Uusia kevyen liikenteen väyliä yli 20 km valtuustokauden alusta. Vuonna 2021 väylistä toteutetaan vähintään 3 km.	Tavoite toteutunut ja uudet väylät käytössä.
9	ARA- ja ASO-vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 25 prosenttia kokonaisasuntotuotannosta.	Uusilla alueilla ARA- ja ASO-tuotanto ei ylitä 20 %	ARA-kohteiden prosentti yksittäisellä alueella ei ylitä 20 %, ja Pähkinälehdossa ei enää myydä tontteja perinteiseen ARA-tuotantoon. Suunnittelussa Ara-korttelit

		kokonaisasunto- tuotannosta.	hajautetaan ja valitaan sitovasti ennakolta alueella.
NRO	c) Sipoon elinkeinoelämä vahvistuu ja yksityiset palvelut lisääntyvät.	2021	Mittari
10	Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään.	Yrityskoordinaattorilla väh. 60 yritystapaamista ja sijoittumistiimillä (yleensä elinkeinopäällikkö + tonttipäällikkö) väh. 40 tapaamista.
11	Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää vastaavaa yritystonttitarjontaa.	Käynnistetään Söderkullan työpaikka-alueen (K10) asemakaavoitus. K10-yrityskaavan pohjaselvitykset tehty, mm. maaperä, kaavaluonnos nähtävillä.
12	Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200M€) yritys on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Markkinoidaan Boxin yritystonttia kansainvälisille toimijoille.	Tehdään Sipoolle markkinointisuunnitelma, jossa selvitetään sekä kansainvälisen että kansallisen markkinoinnin keinoja. Markkinointisuunnitelma esitellään kunnanhallitukselle.
13	Sipoolaisten matkailu- ja vapaa- ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Tuotteistetaan sipoolaisia matkailutuotteita ja löydetään niille oikeat jakelukanavat.	Tehdään sekä kunnan sisäisiä että kuntarajat ylittäviä matkailun edistämishankkeita, joilla etsitään jakelukanavia sipoolaisille matkailutuotteille.
NRO	d) Sipoon kuntaorganisaation toimintaa ja rakenteita uudistetaan.	2021	Mittari
14	Suunnitelma kuntaorganisaatiosta uudessa tilanteessa ja sen toiminnasta on tehty 2019. Toiminta on käynnistynyt vuoden 2020 alusta. Henkilöstön perehdytys on suoritettu ennen toiminnan käynnistämistä.	Tavoite ei ole ajankohtainen vielä v. 2021. Jatko riippuu Marinin hallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamisen etenemisestä.	Muutoksen suunnittelu tehty ja muutoksesta päätetty.
15	Työntekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.	Työntekijöiden työhyvinvointi paranee ja sairaspöissaolot käännetään laskuun. Esimiestyötä tuetaan koulutuksia lisäämällä.	Henkilöstökyselystä johdetut kehittämishankkeet on toteutettu. Sairauspoissaolojen seuranta ja raportointi on säännöllistä. Esimiehille suunnattujen koulutusten määrä kasvaa vähintään 20 %.
16	Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Vuonna 2021 toteutetaan koko henkilöstölle suunnattu Kevan sähköinen työhyvinvointikysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohje.
17	Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset.	Kaikista kunnan käytössä olevista kuntaomisteisista kiinteistöistä on laadittu toimenpideohjelma ja se on viety investointiohjelmaan.	Tavoite toteutunut.
NRO	e) Sipoon kunnan talous on tasapainossa.	2021	Mittari

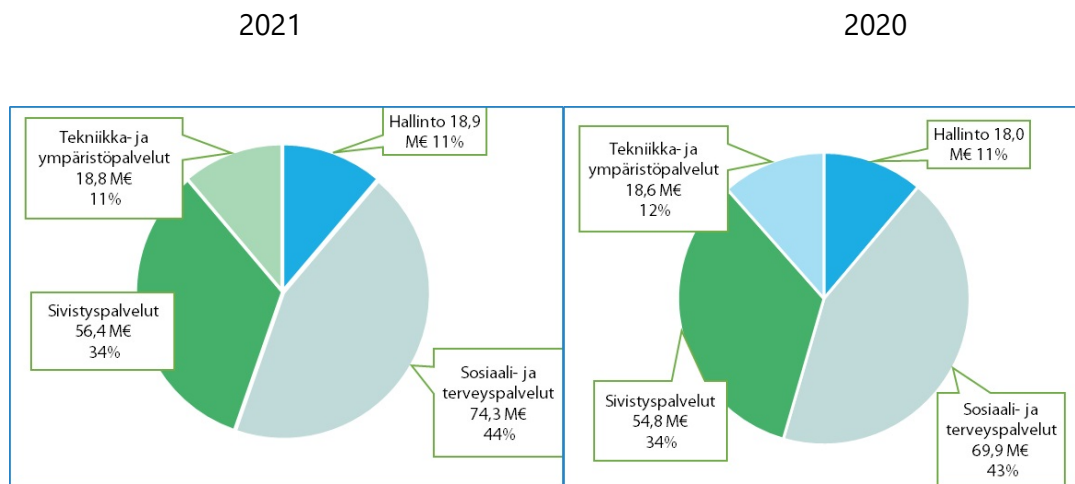
18	Sipoon kunnan käyttötalous ilman tontinmyyntituloja on positiivinen.	Tavoite on realistinen kuntatalouden heikentyneessä tilanteessa, mm. korona-epidemian takia, vasta vuonna 2023.	Tavoite toteutuu suunnitelmavuonna 2023.
19	Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sopeutusohjelman toimenpiteitä alettu toteuttaa vuosina 2021–2023. Tavoite on kuitenkin erittäin haasteellinen kuntasektorin kustannuskehityksen takia.	Sopeutusohjelman toimenpiteet vuoden 2021 osalta toteutettu.
20	Sipoon kunta ei omalla toiminnallaan aiheuta kuntalaisten kokonaisverotaakan nousua.	Ei nosteta kunnallisveroa eikä kiinteistöveroa.	Kunnallisveroa ja kiinteistöveroa ei ole nostettu valtuustokaudella (lukuun ottamatta rakentamattomat asemakaavatontit).

2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

Peruskunnan ulkoisten toimintatuottojen määrä oli 26,2 M€ vastaavan talousarvion ollessa 19,9 M€, ero siis 6,3 M€. Peruskunnan ulkoiset toimintakulut alittivat 4,8 M€ toteuman ollessa 143,5 M€ ja talousarvion 148,3 M€. Kaikki osastot alittivat talousarvionsa.

2.3 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

KULUJEN (Ulkoiset ja sisäiset) jakautuminen toimialoittain vuosina 2020–2021, peruskunta

2.3.1 Keskusvaalilautakunta

VASTUUALUE: VAALIT

VASTUUHENKILÖ: Hallintopäällikkö

Taloudellinen tulos

Keskusvaalilautakunta								
1 000 €	1) Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	2) Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot				24		24		█ #JAKO/0!
Toimintamenot	-11		-11	-59		-48	0	58750,0
Toimintakate	-11		-11	-35		-24	0	34650,0

Toiminta vuonna 2021

Vuonna 2021 toimitettiin kuntavaalit. Pandemian vuoksi vaalit siirtyivät huhtikuusta kesäkuuhun. Samalla ennakoäänestysaikaa pidennettiin yhdestä kahteen viikkoon. Pandemia edellytti tavanomaisesta poikkeavia terveysturvallisuusjärjestelyjä sekä lisäresursseja vaalien turvalliseen toteuttamiseen. Oikeusministeriö suoritti kunnille kertakorvauksen vaalien siirtämisestä ja ennakoäänestysajan pidentämisestä sekä terveysturvallisuusjärjestelyistä johtuen.

2.3.2 Tarkastuslautakunta

VASTUUALUE: TILINTARKASTUS

VASTUUHENKILÖ: Lautakunnan puheenjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot								
Toimintamenot	-41		-41	-41		0	-41	-0,7
Toimintakate	-41		-41	-41		0	-41	-0,7
Tilikauden tulos	-41		-41	-41		0	-41	-0,7

Toiminta vuonna 2021

Kunnan vuoden 2021 hallinto ja talous tarkastetaan kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Sen lisäksi tulevat lautakunnan sihteerintehtävät ja mahdollisesti ostettavat asiantuntijapalvelut. Tilintarkastusyhteisö antaa lautakunnalle kirjallisia ja suullisia raportteja tarpeen mukaan. Tilintarkastuskertomus annetaan tilinpäätöksen tarkastamisen jälkeen valtuustolle. Tarkastuslautakunta valmistelee ja tekee valtuustolle ehdotuksen tilintarkastusyhteisön valinnasta.

Tilintarkastusyhteisöksi valtuustokaudeksi on valittu KPMG Oy. Arviointitehtävänsä toteuttamiseksi lautakunta on kuullut kokouksissaan viranhaltijoita. Lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutumista ja pitänyt yllä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuusrekisteriä.

2.3.3 Kunnanhallitus

VASTUUALUE: Yleishallinto ja kunnan johto, Talous- ja hallintokeskus, Kehitys- ja kaavoituskeskus

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Taloudellinen tulos

(Yleishallinto ja kunnanjohto, Talous- ja hallintokeskus ja Kehitys- ja kaavoituskeskus)

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	20 818		20 818	20 393	98,0	-425	18 810	8,4
Toimintamenot	-21 664		-21 664	-18 997	87,7	2 666	-18 088	5,0
Toimintakate	-845		-845	1 396	-165,1	2 241	723	93,2
Suunnitelmapoistot				-496			-341	
Vyörytyserät				2 382				
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	92,0		92,0	87,0	94,6	-5,0	88,6	-1,8

Toimintatuotot jäivät talousarviota pienemmiksi lähinnä sisäisten it-tuottojen ollessa 0,9 M€ budjetoitua pienemmät IT-palveluiden säästettyä toimintamenoissa saman verran.

Tulosityksikkö: Yleishallinto ja kunnan johto

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	14 762		14 762	14 718	99,7	-44	13 950	5,5
Toimintamenot	-4 754		-4 754	-1 382	29,1	3 372	-3 527	-60,8
Toimintakate	10 008		10 008	13 336	133,3	3 328	10 423	27,9
Suunnitelmapoistot				-89			-34	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	1,0		1,0	1,0	100,0		1,0	

Toimintatuotot koostuvat lähinnä sisäisistä vuokrasta ja tonttien myynnistä. Toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Toimintakuluissa lähinnä ulkoiset vuokratulot alittuivat yhden vuokrakohteen sopimuksen loppuessa.

Tulosityksikkö: Talous- ja hallintokeskus

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari	
Teemme palvelupyynnön käsittelyn läpinäkyväksi.	Vuoden 2021 tavoitteena on saavuttaa asiakaspalveluun uuden asiointipalvelun kautta	Vastausaika on vuoden mittausjaksolla alle 4 työpäivää	

	tulevien yleisten palvelupyyntöjen vastausajaksi 3 työpäivää.	Keskimääräinen vastausaika on 3,6 työpäivää.	
Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti.	Vuoden 2021 tavoitteena on siirtää käytössä olevasta e-lomakepalvelusta asioinnit vahvasti tunnistautuneen asiakkaan asiointipalveluihin ja sulkea vanha e-lomakepalvelu.	E-lomakepalvelu on suljettu, palvelimet on poistettu käytöstä ja asioinnit on siirretty vahvasti tunnistautuneen asiakkaan asiointipalveluihin. E-lomakepalvelu suljettiin lokakuussa 2021 ja palvelimet suljettiin joulukuussa 2021.	●
Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Vuonna 2021 toteutetaan koko henkilöstölle suunnattu Kevan sähköinen työhyvinvointikysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohje.	●

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	5 047		5 047	4 497	89,1	-550	3 751	19,9
Toimintamenot	-9 488		-9 488	-10 151	107,0	-663	-7 976	27,3
Toimintakate	-4 441		-4 441	-5 654	127,3	-1 213	-4 225	33,8
Suunnitelmapoistot	-25			-283			-155	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	53,0		53,0	53,6	101,1	0,6	54,2	-1,1
IT-verksamheten								
Toimintatulot	4 767		4 767	4 045	84,8	-723	3 411	18,6
Toimintamenot	-4 768		-4 768	-4 033	84,6	735	-3 273	23,2
Toimintakate	0		0	12	-10 818,2	12	138	-91,4

IT-toimintamenoissa saatiin säästettyä 700 000 euroa. Tästä syystä sisäiset IT-tulot alittuivat suunnitellusta ja tämä näkyi osastojen sisäisten veloitusten alittumisena. Vuoden aikana etsittiin edelleen aktiivisesti edullisempia ratkaisuja laite- ja palveluhankinnoissa ja kehityshankkeita lykättiin tai skaalattiin pienemmiksi. Kunnanjohtajan määräämä koronajarru toteutettiin yksikössä täysimääräisesti eli mitään ei hankittu, mitä ei ollut pakko hankkia. Koronan vuoksi IT-laitteita ei saatu Suomeen ja siitäkin syystä vanhoja laitteita uudelleenasennettiin, puhdistettiin ja kierrätettiin. Vuosien 2020 ja 2021 tekemättä jääneet hankkeet ja laitehankinnat tulevat näkymään seuraavina vuosina kulujen lisääntymisenä. KuntaÄly-hankkeeseen oli haettu 187 000 euroa Digitukea Valtiovarainministeriöstä ja maksuhakemus tehtiin syksyllä 2021. Sipoo oli ainoa kunta vuoden 2019 Digituki-ohjelmasta, joka sai myönnetyn avustuksen täysimääräisenä.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Talous- ja hallintokeskuksessa keskityttiin vuonna 2021 hankkeisiin, jotka koskivat kaikkia osastoja eli koko kuntaa. Projektit henkilöstö- ja talouspalveluiden järjestelmien uudistamisesta saatiin päätökseen ja toiminnan kehittäminen jo alulle. Verkkopalveluiden ja asiointipalvelun tuotantoonsiirto saatiin valmiiksi ja siirryttiin jatkuvan kehittämisen malliin. Uusi lainsäädäntö muun muassa tiedonhallintalakiin liittyen on haastanut kaikkia keskuksen yksiköitä. Tiedonhallintaan, tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvistä toimenpiteistä kerrotaan tarkemmin liitteenä olevassa erillisessä tietotilinpäätöksessä.

Pandemiaan liittyvät toimet ja tehtävät jatkuivat edelleen vuonna 2021, joten talous- ja hallintokeskuksessa jouduttiin priorisoimaan tehtäviä näistä töistä selviämiseksi. Vuoden 2021 merkittävin päätös kuntasektorille oli hyvinvointialueiden perustamista koskevan lainsäädännön voimaantulo. Hyvinvointialueen valmistelu tehdään pääosin kuntien nimeäminen työntekijöiden ja viranhaltijoiden voimin ja oman työn ohella. Talous- ja hallintokeskuksessa on jouduttu kiinnittämään huomattava osa henkilöstöresurssia esim. valmisteluun liittyvään tiedonkeruuseen.

Taluspalvelut-yksiköllä ei ole ollut resursseja varsinaiseen toiminnan kehittämiseen vuoden 2021 aikana. Uutena toimintana vuonna 2021 alkanut Kuntatieto-ohjelmaan liittynyt raportointi kyettiin hoitamaan aikataulussa ja syksystä alkaen yksikkö osallistui Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun talousjohtajan 50 %:n työpanoksella. Sote-uudistuksen jälkeisen kunnan taloudellisesta asemasta tehtiin Inspira Oy:n avulla selvitys.

IT-palvelut-yksikkö osallistui kehityshankkeisiin oman vastuualueensa mukaisesti. Yksikössä on panostettu sopimushallintaan ja koko sopimuskanta on saatu järjestettyä tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti. Syksyn aikana on käyty sopimuksia läpi myös hyvinvointialueen siirtoa ajatellen. Kesällä vaihdettiin kunnan palomuuuri ja palvelinsalin uudistamisen projekti aloitettiin. Uusi Oma asiointipalvelu saatiin avattua ja kunnan kaikkien palvelupyyntöjen yhdenmukaistaminen palveluun saatiin hyvään vauhtiin. Tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvistä kehittämishankkeista lisää tietotilinpäätöksessä.

Hallintopalvelut-yksikkö jatkoi vuonna 2020 aloitettua asiakirjahallinnon ja arkistotoimen kehittämistä. Vuoden 2021 alussa otettiin käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä ja tiedonohjaussuunnitelma. Asianhallintajärjestelmän käyttöönoton yhteydessä panostettiin erityisesti käyttäjien koulutukseen ja ohjeistukseen. Kunnan kaikkien toimialojen käyttöön tulevan sähköisen arkiston hankintaprosessi on parhaillaan meneillään. Vuonna 2021 sähköisen arkistoinnin järjestelmää ja arkistojen digitointia alettiin kilpailuttamaan yhdessä IT-palveluiden kanssa markkinakartoituksella. Päädyttiin osallistumaan Sarastian kilpailutukseen, joka viivästyi siirtyen vuodelle 2022. Vuoden 2021 kuntavaalit sekä valtuustokauden vaihdos olivat Hallintopalvelut-yksikön vastuulla. Vaalien siirtäminen, ennakoöänestysajan pidentäminen, vaalien terveysturvallinen toteuttaminen sekä valtuustokauden vaihdoksen siirtyminen vaativat merkittävästi suunniteltua enemmän resursseja. Toimielinten kokouksia on järjestetty lähi-, etä- ja hybridimalleina ja pandemian eri vaiheet ovat edellyttäneet hyvinkin nopeita muutoksia järjestelyihin. Pandemiaan liittyvät tehtävät työllistivät edelleen merkittävästi myös viestintää sekä käännöspalveluita.

Asiakaspalvelu-yksikkö on ollut edelleen mukana sähköisen asiointiportaalin hankkeessa ja jatkoi asiakaspalvelukonseptin kehittämistä, jolla asiakkaat saavat hoidettua asiansa jatkossa niin sanotulla yhden luukun periaatteella. Sipoon kunta tarjoaa tilat ja tukea Kelan etäpalvelutoimintaa varten. Pandemia työllisti asiakaspalvelua edelleen neuvonnan lisäksi myös niin sanottujen Corona-tuotteiden hankinnan ja jakelun vuoksi. Henkilökunnan lisäksi myös asiakkaille ja oppilaille jaettiin muun muassa maskeja ja käsidesiä. Pandemiasta huolimatta kunnan asiakaspalvelupisteet on saatu pidettyä auki normaalisti. Yksikkö vastasi jo toista kertaa HSL-lippujen latauksesta kaikkien koululaisten osalta. Hyvä yhteistyö Sivistysosaston kanssa paransi prosessia entisestään ja positiivista asiakaspalautetta saatiin runsaasti. Kuntalaisten palvelun lisäksi vuona 2021 kehitettiin myös sisäistä

palvelua; Kuntaan hankitun ajoneuvojen paikannusjärjestelmään kuuluvien laitteiden asennus saatiin koordinoitua viime vuoden aikana ja yksikkö toimii järjestelmän pääkäyttäjänä. Asiakaspalvelu vastaa myös varmennekorttien rekisteröinnistä kunnassa. Kunta tarjoaa Digi- ja väestötietoviraston varmennekortit niille työntekijöille, joiden pitää vahvasti tunnistautua erilaisiin sähköisiin palveluihin työssään.

Henkilöstöpalvelut-yksikkö jatkoi henkilöstöhallinnon prosessien kehittämistä ja ulkoistetun palkanlaskennan tukemista. Yksikössä oli tarkoitus suunnata toimintaansa entistä vahvemmin henkilöstövoimavarojen kehittämiseen, mutta pandemiaan liittyvä työ ja hyvinvointialueen valmistelu vei paljon resursseja suunnitellulta kehittämiseltä. Esimiestyötä on kuitenkin pystytty tukemaan Chef i Sibbo- ohjelmalla, jossa kuukausittain kootaan esimiehet yhteen vaihtuvien teemojen ympärille saamaan tietoa ja keskustelemaan. Valtaosa esimiehistä osallistuu tilaisuuksiin. Sipoon kunta tarjoaa esimiehille myös Johtajuuspolku-koulutusohjelmaa ja tukee kouluttautumista myös muiden ulkoisten koulutuksen tarjoajien kanssa kuten Careeria ja Keuda. Sipoon kunnan työnantajamielikuvan vahvistamista jatketaan ja rekrytointiviestinnässä käytetään entistä enemmän sähköisiä kanavia.

Kunnallisten virka- ja työehtosopimusten rakenteeseen tuli 1.9.2021 merkittävä muutos kun Sosiaali- ja terveydenhuollon uusi työ- ja virkaehtosopimus (SOTE-sopimus) astui voimaan. Sipoon kunnan työntekijöistä siirtyi n. 300 uuden SOTE-sopimuksen piiriin. Toinen merkittävä muutos koski varhaiskasvatuksen opetushenkilöstön siirtymistä opetusalan sopimuksen (OVTES) piiriin. Sopimusmuutokset edellyttivät paljon työtä henkilöstö- ja palkkahallinnollista työtä kesän ja alkusyksyn aikana.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

<u>Määrätavoitteet</u>	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
E-myyntilaskujen osuus	17,1 %	20 %	24 %	25 %
E-ostolaskujen osuus	89 %	88 %	89 %	91 %

Vuoden 2021 alussa otettiin käyttöön toimittajaportaali ja sitä tarjottiin veloitusetta kaikille toimittajille. Kunnilla ei ole enää veloitetta ottaa vastaan paperilaskuja ja vuoden 2022 alusta paperilaskuja ei oteta vastaan enää ollenkaan. Sipoossa tehtiin vuoden 2021 aikana Paperilaskut veks-projekti, jossa kuntaan paperilaskuja lähettäneet toimittajat kontaktoitiin ja heille kerrottiin tulevasta muutoksesta. Samalla heille tarjottiin Toimittajaportaalia käyttöön veloitusetta. Henkilöstölle muistutettiin laskutus-ohjeiden antamisesta ja tilaajaviitteen käyttämisestä, jotta ostolaskujen käsittely saadaan helpommaksi ja sujuvammaksi. Myyntilaskujen sähköistyminen on jatkunut tasaisesti. Tulevina vuosina tavoitteena on ottaa käyttöön suomi.fi-maksaminen, jolloin osa maksuista voidaan hoitaa suoramaksuna verkossa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Talous- ja hallintokeskuksen suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät edelleen henkilöstön jaksamiseen ja osaamiseen. Koko kuntaa koskevan kehitystyön edistäminen vaatisi lisää panostusta keskitettyihin palveluihin. Niin sanottua kehitysvelkaa on paljon, koska kasvavan kunnan jatkuvan toiminnan turvaaminen on vienyt resurssit ja kehittämistä on voitu tehdä vain välttämättömiltä osin. Nykyinen, keskikokoinen kunta vaatii koko ajan kehittämistä asiakaskäyttäytymisen muutoksen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Uusi lainsäädäntö asettaa jatkuvasti uusia vaatimuksia. Kun lakien siirtymäajat päättyvät, myös valvonta alkaa ja sitä kautta saattaa keskukselle tulla pakkotahtista

tekemistä korjaustoimenpiteiden muodossa. Hyvinvointialueen valmistelu on tuonut lisää työtä ja suuri muutos kuormittaa henkilöstöä entisestään.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2022 toimintaympäristön suurin muutos on hyvinvointialueen muodostuminen Itä-Uudellemaalle. Vuoden aikana tehdään henkilöstösiirtoja, sopimussiirtoja ja järjestelmäsiirtoja siten, että olemme vastuullisesti varmistamassa hyvinvointialueen rakentamista ja sipolaisten palveluiden jatkumista siirtymävaiheessa ja sen jälkeenkin. Samaan aikaan Sipoossa on suunniteltava kunnan toiminnan jatkuvuutta siten, ettei hyvinvointialueen valmistelutyöt huononna kunnan palvelutuotantoa ja kehitystä tai taloutta. Talous- ja hallintokeskus on muutoksen ytimessä tukemassa sekä hyvinvointialueen rakentamista että Huomisen kunnan tulevaisuutta. Vuoden 2021 lopussa oli jo selvää, että työtä tulee olemaan erittäin paljon resursseihin nähden ja kaikki talous- ja hallintokeskuksen yksiköt joutuvat priorisoimaan tämän muutoksen kaikkien muiden tekemisten edelle.

Tiedonhallintalaki asettaa kunnille uusia vaatimuksia digitalisoinnin, tietopalvelun, arkistoinnin sekä suunnittelu-, kuvaus- ja tietoturvavelvoitteiden osalta. Siirtymäajat tulevat haastamaan koko kunnan seuraavien vuosien aikana. Lain vaatimat dokumentoinnit ovat laajoja ja toimintatapojen muutos pakollista. Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta, sisältäen laajat saavutettavuusvaatimukset, on myös eri siirtymäaikoineen paljon resurssia vaativa kokonaisuus. Ensimmäisessä vaiheessa digitaaliset palvelut tulee tarjota henkilöasiakkaille, mutta seuraavina vuosina lain vaatimukset laajenevat myös elinkeinonharjoittajiin kaikkien asiointien osalta. Tiedonhallintamallin ja GDPR-vaatimukseen liittyvän työn koordinoimiseksi ja tarvittavan dokumentaation tuottamiseksi otetaan Sipoossa käyttöön uusi Digiturvamalli-työkalu kaikille toimialoille.

Seuraavien vuosien aikana on tulossa lisää veloitteita tiedonhallintaan ja kansalliseen tietoarkkitehtuuriin. Sipoo on kuntien edustajana mukana lukuisissa työryhmissä, joissa suunnitellaan tulevaa lainsäädäntöä ja toimeenpanoa sekä julkisen hallinnon tiedon arkkitehtuuria. Osallistumalla työryhmiin, vaikutamme tuleviin veloitteisiin, aikatauluihin sekä rahoitusmalleihin aktiivisesti.

Kunnan kaikkien toimialojen käyttöön tulevan sähköisen arkiston hankintaprosessi on parhaillaan meneillään ja tavoitteena on, että sähköinen arkisto saadaan käyttöön 2023 alkaen. Kansallisarkisto on määrännyt 1.1.2022 kunnille kertyvän aineiston lähes poikkeuksetta säilytettäväksi yksinomaan sähköisessä muodossa, säilytysajasta riippumatta.

Osaa pysyvästi säilytettävää vuosien 1921 - 2021 paperiaineistoa koskien on syksyllä 2021 tehty Kansallisarkistolle digitoinnin, paperiaineiston hävittämisen ja yksinomaan sähköisen arkistoinnin mahdollistava seulontaesitys. Kansallisarkiston seulontapäätös on odotettavissa keväällä 2022.

Tulosyksikkö: Kehitys- ja kaavoituskeskus

VASTUUHENKILÖ: Kehitysjohtaja

Toiminta-ajatus

Kehitys- ja kaavoituskeskus toimii suoraan kunnan johdon alaisuudessa maankäytön ja liikenteen, maaomaisuuden ja sen kehittämisen, yritys- ja elinkeinotoiminnan sekä työllisyyspolitiikan vastaavana osastona. Osaston tehtäviin kuuluvat myös kiinteistönmuodostus ja mittaus- ja

paikkatietotehtävät sekä ja matkailua koskevat asiat. Keskus seuraa aktiivisesti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja pystyy reagoimaan niihin tehokkaasti.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari 2021	
Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Keskitetään kaavoitusresurssit kasvua tukevien, monipuolista asuinkaavavarantoa taajamiin tuottavien asemakaavojen eteenpäin viemiseen.	Yhteensä noin 50 000 k-m ² asumista, josta noin 20 000 k-m ² monipuolista kerrostalokaavavarantoa (Nikkilän Oikopolku ja Söderkullan Opintie) ja 30 000 k-m ² pientalo- ja omakotikaavavarantoa (Itä-Taasjärvi ja osa Nikkilän kartanon keskusta). Noin 50 omakotitalotonttia.	
	Valtuustokauden sitova tavoite toteutui. Sipoon kaavavaranto vastasi kasvun vaatimuksia ja kaavatalous oli tasapainossa vuonna 2021. Kaavoitus huolehti kahden vuoden monipuolisen kaavavarannon toteutumisesta eri asumismuodoille saamalla hyväksytyksi sellaisia okt-kaavoja (mm. NG5 Kartanonrinne, N49 kortteli1015 ent. Linja-autoasema rivitaloineen, T6 Taasjärven itäouolen ehdotus), jotka osoittautuivat eteenpäin viemisen kannalta Talmaa ja Söderkullaa helpommiksi.		
Henkilöjunaliikenne ratkaistu Nikkilä–Kerava-Helsinki on tehty valtuustokauden aikana.	Käynnistetään neuvottelut valtion kanssa hankkeen toteuttamisesta.	MAL-sopimuksen liikennejärjestelmähankkeen osan, KeNI-ratahankkeen valtuuston tahtotilan mukaista aikataulua ja toteutusta on edistetty neuvotteluin seututasolla. Kunnan keskustojen ja valtion radan suunnittelun kokonaisuus on koordinoitu valtion ja kunnan välillä.	

	Edistetty neuvotteluiin seututasolla ja myös käynnistetty seutuyhteistyössä KeNi:n aluevarausuunnitelman laadinta käynnissä		
ARA- ja ASO- vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 25 prosenttia kokonaisasuntotuotann osta.	Uusilla alueilla ARA- ja ASO-tuotanto ei ylitä 20 % kokonaisasuntotuotann osta.	Ara-kohteiden prosentti yksittäisellä alueella ei ylitä 20 %, ja Pähkinälehdossa ei enää myydä tontteja perinteiseen ARA- tuotantoon. Suunnittelussa ARA- korttelit hajautetaan ja valitaan sitovasti ennakolta alueella.	●
	Pähkinälehtoon ei myyty tontteja ARA-tuotantoon ja ARAn Sipoon 20 % sijoitusta on vuonna 2021 huolella harkittu myös muualla Sipoossa.		
Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200 M€) yritys on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Markkinoidaan Boxin yritystonttia kansainvälisille toimijoille.	Tehdään Sipoolle markkinointisuunnitelma, jossa selvitetään sekä kansainvälisen että kansallisen markkinoinnin keinoja. Markkinointisuunnitelma esitellään kunnanhallitukselle.	●
	Päätavoite toteutui: Posti Kiinteistöt Oy:n tonttikaupasta, 2 448 M€, päätettiin valtuustossa v. 2020 ja kauppa toteutui v. 2021. Kansainvälisen markkinoinnin tuloksena DHL:n tontin kaupasta päätettiin valtuustossa v. 2021. Aineistoa laadittiin myös englanniksi.		
Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään.	Yrityskoordinaattorilla väh. 60 yritystapaamista ja sijoittumistiimillä (yleensä elinkeinopäällikkö + tonttipäällikkö) väh. 40 tapaamista.	●
	Yrityskoordinaattorilla oli 60 yritystapaamista.		
Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää	Käynnistetään Söderkullan työpaikka-alueen (K10) asemakaavoitus.	●

	vastaavaa yritystonttitarjontaa.	K10- yrityskaavan pohjaselvitykset tehty, mm. maaperä, kaavaluonnos nähtävillä.	
	Söderkullan työpaikka-alueen kavoitus käynnistyi.		
Sipoolaisten matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Tuotteistetaan sipoolaisia matkailutuotteita, joille löydetään oikeat jakelukanavat.	Tehdään sekä kunnan sisäisiä että kuntarajat ylittäviä matkailunedistämisen hankkeita, joilla etsitään jakelukanavia sipoolaisille matkailutuotteille.	
	Uusia matkailutuotteita syntyi 3 kpl. Sipoon markkinointisuunnitelma valmistui alkuvuodesta 2021. Sipoonkorven ja Sipoon saariston sekä metsien saavutettavuutta parannettiin mm. Korvenportin alueen kehittämisellä Sipoonkorven yhdeksi sisäänkäynniksi, Hop-on Hop-off- bussikokeilulla sekä BOUT- venekokeilulla (jakamistalousperiaatteella toimiva yksityisten veneiden ja veneilijöiden palveluntarjonta ja em. palvelun käyttömahdollisuus niille, joilla ei ole omaa venettä).		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	1 009		1 009	1 178	116,7	169	1 109	6,3
Toimintamenot	-7 422		-7 422	-7 465	100,6	-43	-6 585	13,4
Toimintakate	-6 412		-6 412	-6 286	98,0	126	-5 476	14,8
Suunnitelmapoistot				-124			-152	-18,5
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	38,0		38,0	32,4	85,3	-5,6	33,4	-3,0

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Asemakaavat, k-m ² *)	186 659	13 401	47 028	49 000	9 473
.. Työpaikka-alueet	155 074	12 901		0	1 296
.. Asuinalueet	31 585	500	47 028	49 000	8 177
Kyläosayleiskaavat	0	0	0	0	0
Strategiset osayleiskaavat	1	0	0	1	0
Tonttien myynti- ja vuokrat päätökset	23	42	30	50	20
Maanhankinta, ha	39	46,3	5,89	10	32,7
Maanmyynti, ha	6,5	9,12	2,715	20	9,6

Myytävät yritystontit, k-m ²	826	50 000	57 395
Myytävät asuintontit, k-m ²	15 000	25 000	

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumasta

Vuoden 2021 tunnusluvut on esitetty yllä. Huomioiden olevat resurssit pääosa tavoitteista toteutui. Valtuustokauden sitova tavoite toteutui kaavoituksen osalta, vaikka mittari nimetyistä asemakaavoista ei toteutunut: Sipoon kaavavaranto vastasi kasvun vaatimuksia ja kaavatalous oli tasapainossa vuonna 2021. Kaavoitus painottui asuinalueille mahdollistamaan okt- ja AK-tonttien tarjontaa sekä Söderkullan yritysalueen asemakaavoituksen aloittamiseen. 9473 k-m² rakennusoikeutta hyväksyttiin. Mm. Nikkilän Oikopolun, entisen linja-autoaseman, Nikkilän Kartanon ja Söderkullan Itä-Taasjärven alueen asemakaavoja on viety ja ollaan viemässä eteenpäin. Käsittelyssä oli sellaisia okt- ja pt-kaavoja (mm. N49 kortteli1015 ent. Linja-autoasema rivitaloineen, T6 Taasjärven itäpuolen ehdotus, TM1 Puu-Talman luonnos), jotka osoittautuivat eteenpäin viemisen kannalta Talman ja Söderkullan omakotialueita helpommiksi. Työpaikka-alueita kaavoitettiin 1296 k-m².

Yleiskaavoituksessa käynnistettiin uuden, koko kuntaa koskevan yleiskaavan selvityksiä. Varsinainen yleiskaavatyö ajoittuu vuosille 2022-2024. Lisäksi laadittiin pohjois-Paippisten tarkistettu osayleiskaavaehdotus, joka noudattaa KH:n hyväksymiä suunnitteluperiaatteita. Se on ollut valmiina poliittiseen päätöksentekoon.

Kerava-Nikkilä- radan aluevaraussuunnitelman laadinta oli käynnissä v. 2021, yhteistyössä Väyläviraston ja Keravan kaupungin kanssa. Se valmistuu alkukeväästä v. 2022. Koronalla oli vaikutuksensa vuonna 2021 myös joukkoliikenteeseen. Sipoon kuntaosuus Helsingin seudun liikenteestä oli jo aiemmin noussut. Koronan vuoksi tehtiin palvelutasosta säästöjä jo vuonna 2020, joiden mukaista liikenteen palvelutasoa jatkettiin vuonna 2021. HSL:n alijäämää ja lainanottoa joudutaan rahoittamaan pitkään tulevaisuudessa. Tontinmyyntitulot olivat 5,67 milj. € ja maanvuokratulot n. 662 000 €. Tonttitulot ylittyivät tavoitteestaan. Tonttien myynti- ja vuokrauspäätöksiä tehtiin 20 kpl. Maanhankinnan tavoite vuonna 2021 oli 10 ha ja sen toteuma oli 32,7 ha. Maanmyynnin tavoite vuonna 2021 oli 20 ha ja sen toteuma oli noin 9,6 ha. Myytävien asuintonttien tavoite oli vuonna 2021 25 000 k-m², toteuma oli 16839 k-m². Yritystonttien myyntitavoite oli vuonna 2021 noin 50 000 k-m², toteuma oli 57395 k-m². Vuokraamalla luovutettujen asuintonttien toteuma oli 5600 k-m² ja yritystonttien 21645 k-m². Lisäksi on syytä huomioida, että Bastukärrissä, mutta erityisesti Boxissa ja Sibbesborgissa oli tarjolla lainvoimaisten kaavoitettua alaa oli em. alueilla vielä jonkin verran, ja kasvaneeseen yritystonttikysyntään on varauduttu talousarvion tavoitteissa vuodelle 2022. Vuonna 2021 oli kehitys- ja kaavoituskeskuksen sijoittumistiimillä (yleensä elinkeinopäällikkö + tonttipäällikkö) yhteensä 50 tapaamista (39 sijoittumistapaamista elinkeinopäällikkö ja tonttipäällikkö. Lisäksi kehitysjohtaja/ ja tonttipäällikkö 11 kpl sijoittumistapaamista), tavoite oli 50. Yrityskoordinaattorilla oli 60 yritystapaamista. Sipoon kunnan Sijoittumistiimi tapaa lähtökohtaisesti kaikki yritystonteista kiinnostuneet. Onnistumisina pidetään myös eri viranhaltijoista koostuvan Yritystiimin toimintaa yritysten sijoittumisen koordinoimiseksi sekä eritoten kansainvälisen yrityksen DHL:n sijoittumista Sipooseen. Sipoon markkinointisuunnitelma valmistui alkuvuodesta 2021. Sipoonkorven ja Sipoon saariston sekä metsien saavutettavuutta parannettiin mm. Korvenportin alueen kehittämällä Sipoonkorven yhdeksi sisäänkäynniksi, Hop-on Hop-off- bussikokeilulla sekä BOUT- venekokeilulla (jakamistalousperiaatteella toimiva yksityisten veneiden ja veneilijöiden palvelutarjonta ja em. palvelun käytömahdollisuus niille, joilla ei ole omaa venettä).

Työllisyysasioissa palautettiin koronarajoitusten sallissa jo enemmän työllistävää perustoimintaan, myös ryhmätoimintaan. Sipoon työllisyyden hoidossa oli työmarkkinatukiin varattu 1,1 M€: toteuma oli koronan myötä 1.59 M€.

Työllisyysohjelma oli valmistumassa ja toimenpiteitä oltiin jalkauttamassa (työhönvalmennusprosessin jalkautuksen ja oppilaitosten kanssa oppimisympäristöjen tunnistamisen valmistelut) Kohtaanto-ongelmaa (työttömät työnhakijat-työpaikat yrityksissä) hoidettiin yrityskierroksella, ja sen myötä saatiin työllistettyä työnhakijoita yrityksiin. Työllisyyden hoitoa on leimannut erityisesti vuonna 2021 koko ajan muuttuva toimintakenttä, varsinkin kun työllisyyden hoito siirtyy valtiolta kuntiin (TE 2024). Tämän johdosta alueellisesti on aloitettu valmistautumaan mahdolliseen siirtymään johtamalla alueellista kehitystyötä Itä-Uudellamaalla ja KUUMA-seudulla, johdettu alueellista monialaista yhteispalvelua (TYP) ja seuraamalla työllisyydenhoidon kuntakokeiluja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Vuonna 2020 tehdyn riskienarvioinnin mukaan suurimmat riskit ovat Kerava–Nikkilä–radan toteutumatta jääminen, avainhenkilöriskit ja yleisemminkin kunnassa riskiä uupua resurssien niukkuuden ja koronarajoitusten jatkuessa.

Kerava–Nikkilä–radan riskin minimoimiseksi kehitys- ja kaavoituskeskus käynnisti aluevaraussuunnitelman laadinnan ja jatkaa aluevaraussuunnitelman ja kaavaselvitysten laadintaa vuonna 2022 yhteistyössä Väyläviraston ja Keravan kaupungin kanssa. Väyläviraston kanssa edistetään rataohjelmointia ja tehdään tulevan strategian 2022-2025 mukaisia muita toimia.

Avainhenkilöriskien hallitsemiseksi on pyritty jakamaan oleellista tietoa ja arvioimaan sijaisjärjestelyjä erityisesti sellaisissa tehtävissä, joissa tiettyä asiantuntijatehtävää hoitaa vain yksi henkilö. Kun sijaisuudet ovat mahdollisia, määritellään myös sijaiset. On kuitenkin syytä todeta, että kehitys- ja kaavoituskeskuksessa on edelleen yksittäisiä asiantuntijatehtäviä, joille ei ole määriteltävissä sijaista tai ao palvelua ostettavissa ketterästi palveluna (esim. mittaus- ja kiinteistöyksikön tietyt tehtävät, työllisyyspäällikkö). Uupumisen välttämiseksi mm. työtehtäviä priorisoidaan voimakkaammin ja mahdollistetaan esihenkilö- ja vertaistukea. Erityisesti avautuvat toimet täytetään. Resursseja tarkastellaan suhteessa työtehtävien kasvaneeseen määrään ja suhteessa kehityksen tavoitteisiin. Vuonna 2021 kaavoituksen toimet, mittaus- ja kiinteistöyksikön maankäyttöasiantuntijan toimii sekä elinkeinopäällikön virka saatiin täytettyä. Vuonna 2021 saatiin myös rekrytoitua vuodelle 2022 uusi, valtuuston päättämien lisämäärärahojen mukainen kaavoittaja.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kehitys- ja kaavoituskeskus edistää yhdyskuntakehittämistä kunnan strategian, kehityskuvan, MAL-sopimuksen ja toiminnan linjausten mukaisesti. Kaavoituksessa laaditaan voimakkaammin priorisoidun kaavoitusohjelman mukaiset asemakaavat panostaen edelleen monipuoliseen tonttitarjontaan. Erityisen voimakkaasti edistetään omakotitalojen tonttituotantoa ja myös uusia yritysalueita. Kunnan uuden teemapohjaisen yleiskaavan laadinta alkaa uuden yleiskaavoittajan myötä. Kerava–Nikkilä–ratahanketta viedään aktiivisesti eteenpäin yhteistyössä Keravan ja Väyläviraston kanssa: myös hanketta tukevaa kaavoitusta painotetaan suunnitelmin ja selvitysin.

Maa- ja asuntopoliittisia linjauksia tarkistetaan. Maanhankinnassa panostetaan taajamien, okt-alueiden ja yritysalueiden kehittämiseen edellyttämään maanhankintaan. Tonttien kysyntä on edelleen hyvällä tasolla. Varauksia tehdään tasaiseen tahtiin. Omakotialoalueista Pohjanniityn ja Taasjärvi 4:n sekä Puu-Talman tontinmyynnit käynnistetään. Myös yritystonttimyynti jatkuu osaltaan. Tonttimarkkinointiin tullaan panostamaan aikaisempaa enemmän.

Työllisyyden hoidossa painottuu työllisyyden hoidon ydintehtävien ohella valmistautuminen Itä-Uudenmaan ja KUUMA-seudun kanssa vaiheittain TE 2024- muutokseen. Työllisyysasioiden hoito siirtyy valtiolta kunnille /kuntien muodostamille alueille vuonna 2024. Vuonna 2022 päätetään rahoitusmalli valtakunnallisesti ja otetaan se huomioon tulevissa kunnan talouden kehysvalmisteluissa. Vuonna 2022 saadaan kokemuksia työllisyyden kuntakokeiluista. Vuonna 2023 on toiminnassa jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (paikallinen työelämävalmennus, työllisyyteen tukeva kouluttaminen, työelämään turvallinen sijoittaminen ja yritysysteistyö, sivistysosaston kanssa tehtävä yhteistyö). Yhdyspintoja Itä-Uudenmaan Soten, alueellisten TE-palveluiden ja elinvoimapalveluiden tukemisen osalta tarkastellaan. Vuonna 2024 työllisyyden hoito siirtyy lopullisesti alueille.

2.3.4 Sosiaali- ja terveysvaliokunta

VASTUUALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan tehtävänä on yhdessä muiden hallintokuntien kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ja väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen.

Sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti, kunnan kokonaistaloudellisuutta ja peruspalveluja painottaen.

Palveluntarjonta on monipuolista sisältäen myös muita kuin perinteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Käytämme moniammatillista asiantuntijuutta ja innovointia asiakkaalle räätälöityjen palveluiden järjestämisessä.

Hyödynnämme teknologian mahdollisuuksia oikea-aikaisten, joustavien ja asiakkaalle lisäarvoa tuottavien palveluiden järjestämisessä.

Panostamme tietoisesti hyvinvoinnin edistämiseen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin suurempien ongelmien ja syrjäytymisen välttämiseksi. Toteutamme tämän vaikuttamalla yksilöihin, yhteisöihin ja yhteiskuntaan.

Kuntouttavalla asenteella tuemme asiakkaan toimintakykyä, aktiivisuutta ja kykyä ottaa vastuuta omasta hyvinvoinnistaan.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari	
Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuva. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Sosiaali- ja terveysosaston asiakaskokemusta mitataan Nikkilän sotetalon kolmessa pisteessä (pohja-, 1. ja 2. kerroksessa), Söderkullan neuvolassa ja suun terveydenhuollossa.	75 % vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.	
	Vuoden 2021 keskiarvo on 91 %. Tavoite toteutui.		
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Parannamme palveluiden 24/7 tavoitettavuutta.	Otetaan käyttöön OmaOlon hoidontarpeenarviointi ja siihen liittyvä	

<p>Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla.</p>	<p>Otetaan käyttöön digitaalinen ruokajätteen seurantajärjestelmä.</p>	<p>sähköinen ajanvaraus.</p> <p>Seurantajärjestelmä on otettu käyttöön kaikkien koulujen keittiöissä.</p>	
<p>Valmistaudutaan mahdollisiin valtakunnallisiin Sote- ja maakunta muutoksiin.</p>	<p>Ollaan aktiivisesti mukana Itä-Uudenmaan sote-maakunnan valmistelussa.</p>	<p>Sipoolla on edustaja kaikissa Itä-Uudenmaan valmisteluryhmissä.</p>	
<p>Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.</p>	<p>Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmä tarkistetaan.</p>	<p>Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmä on läpikäyty ja muutostarpeet tunnistettu.</p>	
	<p>Vuonna 2021 aloitettiin valmistautuminen hyvinvointialueelle siirtymiseen. Organisaatiossa ja johtamisjärjestelmässä tehtiin tämän johdosta toimintoja tehostavia muutoksia. Osaston toimintasääntö päivitettiin muutosten mukaiseksi. Tavoite toteutui.</p>		

Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Hyödynnetään Sosiaalisen pääoman kyselyä työhyvinvoinnin kehittämisessä.	Sosiaali- ja terveysosasto on valinnut kaksi osastotasosta kehittämiskohdetta.	
	Kyselyn tulosten perusteella osaston kehittämiskohteiksi valittiin kiireen tunteen vähentäminen toimintatapoja ja prosesseja kehittämällä sekä asiakaspalautteiden kerääminen ja niiden parempi hyödyntäminen. Tavoite toteutui.		
Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sote osallistuu Kuntaliiton Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2021-vertailuun.	Ikävakioidut kustannukset e/asukas pysyvät vertailukuntien edullisimmassa neljänneksessä.	
	Vuoden 2021 tuloksia valmistellaan ja raportti julkaistaan kesäkuussa 2022. Vuoden 2020 vertailussa kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset olivat vertailukuntien edullisimmat. Tavoite toteutui ennakoarvioiden perusteella.		
Vahvistamme toiminnan kaksikielisyyttä.	Perehdytyksen yhteydessä tarjotaan mahdollisuus osallistua työaikana kotimaisten kielten opetukseen.	Mahdollisuus kielten opetukseen lisätään perehdytysmateriaaliksi.	
	Kielten opetuksessa tehtiin yhteistyötä mm. Sipoon Opiston kanssa. Kurssin aloitusajankohta oli 6.9.2021. Sosiaali- ja terveysosastolta noin 15 henkilöä osallistui kurssille, joka jatkuu vuoden 2022 puolella. Tavoite toteutui.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	9 638		9 638	14 050	145,8	4 412	9 857	42,5
Toimintamenot	-70 545	-4 500	-75 045	-74 333	99,1	712	-69 925	6,3
Toimintakate	-60 908	-4 500	-65 408	-60 283	92,2	5 124	-60 068	0,4
Suunnitelmapoistot				-1,9			-3 697	-99,9
Vyörytyserät				-861				
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	352,0		352,0	346,2	98,4	-5,8	343,9	0,7

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Myös vuosi 2021 osoittautui sosiaali- ja terveyspalveluissa haastavaksi ja poikkeukselliseksi koronapandemian jatkuessa ja muuttaessa muotoaan. Tulojen ja menojen ennustaminen koronaepidemian tuomien hyvin äkillisten muutosten vuoksi osoittautui vaikeaksi.

Osaston toimintamenot alittuivat 0,69 M€ ja tulot ylittyivät 4,4 M€, toimintakatteen alittuessa 5,1 M€ (92,2 %). Toimintakatteen merkittävään alittumiseen vaikutti kunnan saama korona-avustus.

Koronaepidemian hoito lisäsi ja aiheutti runsaasti ylimääräisiä kustannuksia. Koronatestaukset pelkästään lisäsivät kustannuksia 3,5 M€, lisäksi mm. henkilöstön lisätarve, rokotusjärjestelyt ja suojavarusteiden hankinta aiheuttivat ylimääräisiä kustannuksia.

Kunta haki valtiolta korona-avustuksia yht. 5,145 M€. Alkuvuoden ja kesän kustannuksista avustuksia saatiin 3,2 M€ ja loppu vuoden osalta haettiin runsaat 1,9 M€.

Valtuusto myönsi kokouksessaan 13.12. 2021 sosiaali- terveydenhuollon käyttötalouteen 4,5 milj. euron lisämäärärahan. Elokuun tilanteen perusteella tehty ennuste sisälsi oletuksen, että koronapandemian hoito lisää kustannuksia noin 3,5, M€ ja erikoissairaanhoito ylittyy noin 1-2 M€, kun huomioidaan, että kunta varasi talousarvioon erikoissairaanhoitoa varten 0,7 M€ vähemmän kuin mitä Hus palvelusuunnitelmassaan kunnalle esitti. Erikoissairaanhoidon palvelusuunnitelma ylittyi 2,9 M€.

Sosiaali- ja terveysosastolla onnistuttiin poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta toteuttamaan kaikki valtuuston osastolle linjaamista sitovista tavoitteista.

Tulosityksiköiden ikävakioidut tunnusluvut saadaan Kuntaliiton "Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2021" -raportista, joka valmistuu loppukeväästä 2022. Vuoden 2020 kustannusvertailuissa Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 337 euroa/asukas) olivat vertailukuntien edullisimmat.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Vuosi 2021 osoittautui poikkeukselliseksi vuodeksi koronaepidemian ja ohessa tehtävä hyvinvointialuevalmistelun vuoksi. Nopeasti vaihtelevat tilanteet ovat edellyttäneet henkilöstöltä, esimiehiltä ja johdolta joustavuutta ja nopeaa reagointikykyä. Tilapäisiä toimintatapoja

on otettu käyttöön ja tehtäviä on jouduttu voimakkaasti priorisoimaan. Pääpaino tekemisessä on ollut koronatilanteen mahdollisimman hyvässä hoitamisessa, mikä on vaikuttanut supistavasti ja jopa kokonaan keskeyttänyt sosiaali- terveystoimen palveluita ja varsinkin ennaltaehkäiseviä palveluita.

Kunnan väestönkasvu ja -vaihtuvuus, kuntalaisten ikääntyminen sekä muuttoliikkeeseen liittyvät sosiaaliset ilmiöt lisäsivät sosiaali- ja terveystoimen palveluiden kysyntää samanaikaisesti koronatehtävien kanssa.

Henkilöstöä kuormittivat syntyneet hoito- ja palveluvelka, lisääntyvät asiakasmäärät, haasteellisemmat asiakasongelmat ja koronan tuoma lisäkuormitus sekä hyvinvointialuevalmistelut, jotka yhdessä loivat tilanteen, jossa kuntalaisia ei voitu auttaa tai palveluja tarjota toivotulla tavoin. Oma vaikutuksensa tilanteeseen oli myös pahenevilla rekrytointihaasteilla. Sijaisten saaminen ja virkojen/toimien täyttämisen tietyillä ammattialoilla oli lähes mahdotonta. Muodostuva hoito- ja palveluvelka tulevat kuormittamaan järjestelmää ja lisäämään kustannuksia vielä vuosien ajan.

Arvio tulevasta kehityksestä

Itä-uudenmaan hyvinvointialueen toiminta käynnistyy 1.1.2023, jolloin sosiaali- ja terveystoimen järjestämismääräyksiä siirtyy hyvinvointialueille ja rahoitus valtiolle.

Hyte-toiminta, maahanmuuttajapalvelut ja työllisyyspalvelut jakautuvat hyvinvointialueen ja kunnan kesken.

Maahanmuuttajapalveluissa ja työllisyyspalveluissa on valmisteilla lakiuudistuksia, jotka muuttavat merkittävästi toteutuessaan tätä työnjakoa.

Hyvinvointialueen ja kunnan välisiä yhteistyön kannalta merkittävä yhdyspinta syntyy edellä mainittujen lisäksi mm. sivistysosaston kanssa.

Tulosityksikkö: Hallinto ja talous

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveystoimen johtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Taloustarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot				79		79		
Toimintameno	-755		-755	-903	119,6	-148	-953	-5,3
Toimintakate	-755		-755	-824	109,2	-69	-953	-13,6
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	11,0		11,0	12,5	113,6	1,5	10,5	19,0

Toiminta-ajatus

Kehittää ja uudistaa sosiaali- ja terveystoimen palveluita strategia- ja tavoitelähtöisesti. Seurata ja arvioida sosiaali- ja terveystoimen palveluiden vaikuttavuutta, jotta ne mahdollisimman hyvin vastaavat kuntalaisten muuttuvia tarpeita. Johtaa toimintaa ennakoivasti tietoon perustuen ja huolehtia palveluiden kustannustehokkuudesta ja talouden seurannasta.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Asiakaspalautteita seurattiin säännöllisesti ja asiakastyytyväisyys, ts. tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, oli noin 91 % palautteen antaneista asiakkaista. Palautteiden määrät romahtivat koronapandemian alkamisen jälkeen, mutta lähtivät nousuun taas syksyllä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Itä-uudenmaan hyvinvointialueen toiminta käynnistyy 1.1.2023, jolloin sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille ja rahoitus valtiolle.

Tulosyksikkö: Lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen sekä lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden (LNP) toiminta-ajatuksena on edistää kunnan lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia tarjoten oikea-aikaisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja painottaen ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	464		464	533	114,9	69	659	-19,1
Toimintamenot	-6 674		-6 674	-5 990	89,7	684	-6 353	-5,7
Toimintakate	-6 210		-6 210	-5 457	87,9	753	-5 694	-4,2
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	49,0		49,0	51,1	104,3	2,1	49,6	3,0

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Lasten, nuorten ja perheiden (LNP) palvelujen tilikauden 2021 tulos oli + 0,72 milj. €. Toimintamenot alittuivat 0,65 milj. eurolla ja ja toimintatuotot ylittivät 0,06 M€:lla vuosikatteen ollessa 88,3 % talousarviosta.

Menojen alitusta selittävät osittain korona –ajan palveluille tuomat rajoitteet ja haasteet sekä oman palvelutoiminnan tehostaminen siten, että ostopalveluiden tarve jäi arvioitua pienemmäksi. Erityisesti lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalipalveluissa sekä avo- että sijaishuollon ostot alittuivat 630 000 €. Ainoastaan lasten toimintaterapiahanannoissa ylitettiin määräraha 24 572 eurolla.

Perheiden halukkuus mm. kotiin vietävien palvelujen käyttämiseen väheni korona-aikana. Koronatartuntojen jäljitystyön vuoksi huomattava osa terveysneuvonnan terveydenhoitajista oli siirretty tartuntatautiselvitystyöhön koko vuoden 2021 ajan. Tartuntatautiselvitystyöhön käytettiin terveysneuvonnassa 9152 työtuntia. Terveysneuvonnan henkilöstön ollessa siirrettynä tartuntaselvitystehtäviin, kouluterveydenhoitoon kuuluvia tehtäviä jouduttiin edelleen supistamaan ja siirtämään eteenpäin. Äitiys- ja lastenneuvolatyössä karsittiin kotikäyntejä ja priorisoitiin riskiryhmät ja erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat. Neuvolan perhetyössä oli jaksoja, jolloin palveluja tarjottiin

ainoastaan erittäin rajallisesti. Vapaamuotoisemmat ennaltaehkäisevät tukimuodot jäivät tauolle kuukausien ajaksi vuonna 2021. Jatkuvasti muuttuva tilanne ja siitä aiheutuvat järjestelyt kuormittivat sekä esimiehiä että työntekijöitä.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa kotiin vietävän työn määrä väheni ja tilalle luotiin mm. pienten lasten ryhmähoitoa. Uusille sipoolaisille vauvaperheille alettiin myös tarjota 3- 5 maksutonta kotipalvelukäyntiä. Kotipalvelua annettiin 95 perheelle vuoden aikana. Syksyllä 2021 aloitettiin matalan kynnyksen perhetyön pika-ajat, joiden ajanvaraus avattiin kaikille sipoolaisille.

Sipoon sähköinen perhekeskus KaikkiAllaSipooSibbo yhteistyössä järjestöjen ja seurakuntien kanssa jatkoi toimintaansa ja keskittyi erityisesti viestimään lapsiperheille suunnatuista ajankohtaisista asioista ja tilaisuuksista. Sähköisen perhekeskuksen verkostoon saatiin myös lisää kunnan toimijoita mukaan.

Nuorten ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö (NUOVO) jatkui yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa ja tavoitti 49 uutta nuorta vuonna 2021. Nuoret tapasivat keskimäärin NUOVO n henkilöstöä 7 kertaa. Nuoret saivat NUOVO n palveluissa sekä terapeuttista tukea että tarvittaessa nuorisopsykiatriin hoitokontaktin.

Lastensuojeluilmoitusten määrä kääntyi nousuun vuoden 2021 aikana. Ilmoitusten määrä kasvoi 28 % vuodesta 2020. Lastensuojelu- ja huoli-ilmoitusten käsittelyajoissa pysyttiin hyvin. Suurin ilmoittajataho on hätäkeskus ja poliisi, joilta tulee n. kolmannes kaikista ilmoituksista.

Lasten pitkäaikaisten sijoitusten määrä ei kasvanut, vaikka tuen tarvetta esiintyikin edeltävää vuotta enemmän. Kiireellisiä sijoituksia tehtiin 9 kpl, joista suuri osa pystyttiin purkamaan määräajassa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen työntekijäresurssit olivat tehokkaassa käytössä hyvän lähijohtamisen ja palveluprosessien selkeyttämistyön ansiosta. Koronan hoitaminen on vienyt runsaasti resursseja koko vuoden ja lisännyt henkilöstön ja esimiesten henkistä kuormitusta.

Henkilöstön sairauspoissaolot kasvoivat 28 % vuoteen 2020 verrattuna. Sairauspoissaolojen kasvua selittää mm. koronan tartuttavuuden lisääntyminen uusien varianttien myötä. Lisäksi vuonna 2020 poissaoloja oli etätyön vuoksi poikkeuksellisen vähän.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kunnassa syntyneet	190	192	192	180
Kuntaan muuttaneet 0–17-vuotiaat	200	200	210	
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat	36	32	39	33
Lastensuojeluilmoitukset ja SHL:n mukaiset yhteydenotot	753***	605	650	746
Lastensuojelun ikävakioidut kustannukset, euroa/asukas	93	88	98	*

*** Luvut ovat huomattavasti pienempiä, koska uuden Sosiaalihuoltolain myötä lapset eivät ole lastensuojelun asiakkaana silloin, kun heidän tilannettaan selvitetään lastensuojeluilmoituksen perusteella

*Ikävakioidut kustannukset euroa/asukas saadaan vuoden 2021 osalta kesäkuussa 2022

Arvio tulevasta kehityksestä

Nuorten pahoinvointi ja koronan jälkihoidon seuraukset ovat tulevien vuosien suuria haasteita lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Nuorille on kehitettävä uudenlaisia ja toimivampia mielenterveys- ja päihdepalveluita, joihin pääsee ilman viivettä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023 ja vuoden 2022 aikana suunnitellaan palvelumuotoa tähän tarpeeseen. Jatkossa monet erikoistuneet palvelut voidaan turvata hyvinvointialueen ansiosta. Palvelujen digitalisoiminen ja liikkuvuus ovat merkittäviä kehittämistavoitteita.

Ammattitaitoisen ja kaksikielisen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuus on iso tulevaisuuden haaste myös hyvinvointialueella. Huomiota on kiinnitettävä henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöihin entistä painokkaammin. Työhyvinvoinnin tukeminen ja ammatillinen täydennyskoulutus ovat tärkeimpiä onnistumisen kulmakiviä myös tulevilla hyvinvointialueella.

Tulosyksikkö: Työikäisen väestön toimintaedellytysten vahvistaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

VASTUUHENKILÖ: vs. palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Työikäisten palveluiden toiminta-ajatuksena on edistää työiässä olevien kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ennaltaehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä sekä vastata kaikkien ikäryhmien sairaanhoidosta. Työikäisten palveluiden vastuulla ovat myös maahanmuuttajapalvelut, joiden kautta tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista ja autetaan heitä saamaan tarvitsemansa palvelut. Kaikissa palveluissa aktivoidaan kuntalaisten omia voimavaroja terveyden ja hyvinvoinnin hoitoon ja tuetaan heitä oman elämänsä hallinnassa. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vaikuttavasti sekä moniammatillista työotetta ja ennaltaehkäisyä painottaen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	2 797		2 797	6 943	248,2	4 145	2 915	138,2
Toimintamenot	-38 494	-4 500	-42 994	-44 083	102,5	-1 089	-39 874	10,6
Toimintakate	-35 696	-4 500	-40 196	-37 140	92,4	3 056	-36 960	0,5
Suunnitelmapoistot				-2		-2	-3	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	114,0		114,0	120,0		6,0	121,3	-1,1
Erikoissairaanhoido								
Toimintatulot								
Toimintamenot	-23 494	-2 000	-25 494	-25 262	99,1	232	-22 877	10,4
Toimintakate	-23 494		-25 494	-25 262	99,1	232	-22 877	10,4

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Työikäisten palvelujen tilikauden 2021 tulos oli + 3,03 milj. €. Toimintamenot ylittyivät 1,12 milj. eurolla ja toimintatuotot ylittyivät 4,15 M€:lla vuosikatteen ollessa 92,5 % talousarviosta.

Koronaepidemia vaikutti voimakkaasti työikäisten palveluiden taloudelliseen toteumaan vuonna 2021 ja vaikutus näkyi sekä menoissa että tuloissa. Korona- ja erikoissairaanhoidon kustannuksista johtuen valtuusto myönsi lisämäärärahaa 4,5 milj.€, joka kohdistettiin työikäisten palveluihin erikoissairaanhoidon ja avoterveydenhuoltoon. Lisäksi valtio korvasi koronasta aiheutuneita kuluja kunnalle 5,145 M€.

Kustannuspaikoista selkein talousarvioylitys näkyi erikoissairaanhoidossa. Arvio on, että ylitys johtuu pandemian aiheuttamasta hoitovelasta ja sairastetun COVID-infektion aiheuttamasta lisääntyneestä sairastavuudesta. Tämä näkyy lisääntyneenä erikoissairaanhoidon kuormituksena. Pandemian vuoksi ennaltaehkäisevästä sekä pitkäaikaissairauksien hoidosta on jouduttu tinkimään. Tämä on johtanut etenkin ikääntyneen väestön voinnin heikentymiseen. On syytä huomioda, että HUSia varten talousarviossa vuodelle 2021 oli vajaa 1 miljoona euroa vähemmän kuin mitä HUS esitti kunnalle palvelusuunnitelmassaan.

Avosairaanhoidossa menot ylittyivät koronaepidemian aiheuttamista lisäkustannuksista, kuten koronatestauskustannuksista, koronasuojausvälinekustannuksista, tilapäisen lisähenkilöstön palkkakustannuksista sekä lisääntyneistä ylityö-, ilta- ja viikonloppukorvauksista. Esim. jo koronatestauksista aiheutui vuonna 2021 avosairaanhoidolle yli 3,1 milj. euron kustannukset. Muiden kustannuspaikkojen menoilytykset olivat selkeästi vähäisempiä. Terveyskeskuksen sairaalaosaston menot olivat vajaa 0,2 M€ yli talousarvion, johtuen osittain koronaepidemiaan liittyvistä kustannuksista ja osittain sairauslomasijaisten palkkakustannuksista. Maahanmuuttajapalveluiden menot alittivat talousarvion 0,2 M€:lla johtuen toiminnan supistumisesta, mikä vastaavasti vähensi myös ELY:ltä saatuja korvauksia. Myös suun terveydenhuolto, aikuissosiaalityö sekä päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut alittivat talousarvion.

Työikäisten palveluissa asiakasmaksukertymä alitti merkittävästi talousarvion vajeat 0,3 M€. Tämä johtui koronaepidemian aiheuttamasta vastaanottokäyntien ja hoitoon hakeutumisen vähenemisestä sekä asiakasmaksulain heinäkuussa 2021 voimaan tulleesta uudistuksesta.

Koronaepidemia rasitti paitsi taloudellisesti työikäisten palveluja myös toiminnallisesti vuoden 2021 aikana. Moni työntekijä joutui opettelemaan uusia työmenetelmiä tai täysin uusia työtehtäviä. Monille kertyi ylityötä ja kertyneitä ylityötunteja sekä lomapäiviä on ollut vaikea saada pidettyä. Tämä muodostaa riskin työhyvinvoinnille sekä lyhyellä että pidemmällä tähtäimellä.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Perusterveydenhuollon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	612	699	610	*
Erikoissairaanhoidon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	1190	1 180	1210	*
Toimeentuloturvan ja työllistämisen ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	102	108	100	*
*Ikävakioidut kustannukset euroa/asukas saadaan vuoden 2021 osalta kesäkuussa 2022				

Arvio tulevasta kehityksestä

Mikäli koronaepidemia jatkuu, aiheuttaa se edelleen voimakkaan rasitteen työikäisten palveluiden taloudelle ja samanaikaisesti myös henkilökunnan jaksamiselle. Ylimääräisiä kustannuksia tulee mm. koronatestauksesta, suojarusteista ja laajojen koronarokotusten aiheuttamasta lisähenkilöstötarpeesta. Henkilökunnan rasittuneisuuden pohjalta sairauspoissaolojen määrä saattaa nousta, aiheuttaen myös lisäkustannuksia sijaisten palkkojen muodossa.

Viime vuosien tapaan kunnan väestönkasvu lisää sosiaali- ja terveystalouden tarvetta, sekä hoidettavan väestön kasvun kautta että muuttoliikkeeseen liittyvien sosiaalisten ilmiöiden kautta. Työikäisten palveluissa tämä näkyy sekä terveystaloudessa että aikuissosiaalityössä.

Väestön ikääntyminen vaikuttaa työikäisten palveluihin kuuluvien sairaanhoidollisten ja kuntouttavien palveluiden tarpeeseen.

Pandemian aiheuttaman kuormituksen vuoksi pitkäaikaissairauksien hoidosta on jouduttu tinkimään. Sairastetun COVID-infektion on osoitettu lisäävän myös muuta sairastavuutta. Nämä ilmiöt tulevat jatkumaan kaikissa ikäryhmissä pandemian jatkuessa lisäten terveydenhuollon kuormitusta ja kustannuksia.

Erikoissairaanhoidon käyttö on viime vuosina kasvanut johtuen sekä väestönkasvusta että väestön ikääntymisestä. Hoitovelan purku pandemian päätyttyä tulee näkymään mm. erikoissairaanhoidon ja suun terveydenhuollon kustannusten nousuna. Erikoissairaanhoidon kustannuksissa Sipoon kokoisen kunnan kohdalla esiintyy myös satunnaisvaihtelua, josta voi seurata kalliita vuosia ja edullisempia vuosia.

Itä-Uudenmaan kunnat kehittävät yhdessä HUSin kanssa kehittää palveluita erikoissairaanhoidon kustannusten hillitsemiseksi. Varsinaisen erikoissairaanhoidon tarvetta yritetään vähentää mm. perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välimaastossa olevilla yhteistoimintamalleilla. Myös Itä-Uudenmaan kuntien yhteinen ITUA-hanke pyrkii kehittämään kustannustehokkaita toimintatapoja sekä peruspalveluiden että erikoissairaanhoidoyhteistyön tehostamiseksi.

Tulosityksikkö: Ikääntyneiden ja vammaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja, ikääntyneiden ja vammaisten palvelut

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön toiminta-ajatuksena on neuvoa, tarjota ja tuottaa sipoolaisten ikääntyneiden ja vammaisten yksilöllisiin tarpeisiin monipuolisia ja vaikuttavia palveluita hyvän ja omannäköisen arjen sekä elämän tueksi. Toimintaperiaatteena on ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden osallisuus heitä koskevissa asioissa sekä omien voimavarojen aktiivinen hyödyntäminen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	2 761		2 761	3 114	112,8	353	3 196	-2,6
Toimintamenot	-21 007		-21 007	-20 006	95,2	1 002	-19 634	1,9
Toimintakate	-18 246		-18 246	-16 891	92,6	1 355	-16 438	2,8
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	143,0		143,0	130,1	91,0	-12,9	135,1	-3,7

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ikääntyneiden ja vammaisten palveluiden toimintakate alittui 1,3 M€, toimintakatteen ollessa 92,6 %. Tulosyksikön toimintamenot alittuivat 0,99 M€:lla johtuen pääasiassa henkilöstökulujen jäädessä odotettua pienemmiksi sekä kotikuntalain mukaan korvattavien tulojen ollessa arvioitua suuremmat. Ikääntyneiden palveluissa oli useampi avoin vakanssi täyttämättä vuonna 2021, sillä hakijoita ei ollut avoimiin toimiin.

Ikäihmisten määrä jatkaa kasvuaan seuraavina vuosina voimakkaasti. Sipoossa yli 65-vuotiaiden määrä on kasvanut vuosina 2017-2021 noin 15 %. Erityisesti kasvua on tapahtunut 75-84 - vuotiaiden ikäryhmässä noin 27% ja 85-100 -vuotiaiden ikäryhmässä noin 12%, tämä asettaa haasteita palvelujen järjestämiselle. Palveluiden tarve kasvaa erityisen voimakkaasti 85 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä. Tehostetun ympärivuorokautisen asumispalvelun tarve erityisesti ikääntyneillä on ollut vuoden 2020 heinäkuusta alkaen voimakkaassa kasvussa. Vuoden 2021 talousarviossa varauduttiin 54 paikan ostoon, syksyllä käytössä on 64 paikkaa. Lisäbudjettina vuodelle 2021 asumispalveluihin tuli 400 000e. Lisäksi vanhuspalvelulain muutos hoitajamitoituksessa 0,7 vuoden 2023 työntekijään/asukas vaikuttaa henkilöstömäärään nostavasti, tarve hoiva-avustajille on yksiköissä vuonna 2022 yhteensä neljälle uudelle vakanssille ja vuonna 2023 tarve on viidelle uudelle lähihoitajavakanssille.

Korona vaikutti ikääntyneiden palveluissa erityisesti päivätoimintaan, joka oli suljettuna suuren osan vuotta. Lisäksi ennaltaehkäisevä toiminta ikääntyneillä heikentyi merkittävästi, kun hyvinvointi- ja palvelupäiviä ei voitu juurikaan pitää. Yksilöllisiä kuntouttavia kotikäyntejä pyrittiin järjestämään mahdollisimman joustavasti.

Vammaispalveluissa esteettömyysasiantuntijan työ vakiintui ja yhteistyö Itä-Uudenmaan alueella vahvistui. Koronaepidemia vaikutti vammaispalveluissa erityisesti päivätoiminnan vähentymiseen, mitä on yritetty yksikkökohtaisesti asumispalveluissa mahdollistaa. Toimintakate vuonna 2021 oli 95,3% ja selittävä tekijänä arvioitua pienemmät palveluiden ostot koronan vuoksi.

Kotihoidon ja ikääntyneiden asumispalveluissa on erityisesti nähtävissä hoidettavien hoitoisuuden lisääntyminen. Kotihoidon arviointitiimin toiminta vakiinnutettiin osaksi kotihoidon toimintaa. Ennaltaehkäisevistä palveluista erityisesti muistipoliklinikan toimintatuotot kasvoivat 26 % vuonna 2021, mikä kertoo toiminnan kasvusta. Kotihoidossa tuloja pienensi voimaan astunut laki asiakasmaksuista ja henkilöstömenot jäivät arvioitua pienemmäksi. Tätä selittää vaikeus rekrytoida avoimiin toimiin hoitajia.

Tehostettuun palveluasumiseen on sijoitettu entistä useampi ikääntynyt vuonna 2021 ja paikkoja jouduttiin ostamaan suunniteltua enemmän. Toimintakate vuonna 2021 kotihoidossa oli 94,6 % ja asumispalveluissa 89%. Asumispalveluiden osalta toimintakatetta selittää nousseet asiakasmaksutulot asiakasmaksulain voimaantulon jälkeen, kotikuntalain mukaiset korvaukset sekä täyttämättömät vakanssit rekrytointihaasteiden vuoksi.

Ikääntyneiden ja vammaisten palveluiden organisaatiota ja johtamista selkiytettiin ja vastuualueet määriteltiin. Tällä pyrittiin tukemaan työntekijöiden jaksamista ja hyvinvointia. Kotihoidon työntekijöillä aloitettiin työhyvinvoinnin pilottihanke tukemaan työssä jaksamista. Lisäksi jatkettiin työntekijöiden turvakoulutuksia aggressiivisten ja väkivaltaisten tilanteiden kohtaamisten ennaltaehkäisemiseksi.

Työntekijöiden kuormitusta lisäsivät epidemian tuomat nopeat muutokset arjessa. Sairaspoissaolojen määrä on noussut osittain tästä syystä. Yhteistyö SarastiaRekryn kanssa aloitettiin sijaisten saamisen parantamiseksi syyskuussa asumispalveluissa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Vanhuspalveluiden ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	712	741	720	*
Vammaisten ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	346	345	352	*
*Ikävakioidut kustannukset euroa/asukas saadaan vuoden 2021 osalta kesäkuussa 2022				

Arvio tulevasta kehityksestä

Osallistumme aktiivisesti hyvinvointialueen toiminnan valmisteluun. Merkitsevässä roolissa ovat jatkossakin ennaltaehkäisevät palvelut sekä kuntoutuksen merkitys. Näillä voidaan vaikuttaa erityisesti ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitämiseen ja sitä kautta palveluiden tarpeeseen. Ikääntyneiden määrän kasvaessa voimakkaasti on tärkeä varautua tähän monipuolisilla ja vaikuttavilla palveluilla.

Työntekijöiden työhyvinvointiin tulee panostaa erityisesti, sillä alueella on erittäin hankalaa saada rekrytoitua työvoimaa.

Tulosityksikkö: Ruokapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Ruokapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelujen tehtävänä on tukea eri hallintokuntien ydintehtävän onnistumista tuottamalla ruokapalveluita Sivistysosastolle sekä Sosiaali- ja terveysosastolle. Tavoitteena ja lähtökohtana on tuottaa laadukkaita ateriapalveluita kaikille asiakasryhmille. Ruokapalvelu palvelee asiakkaita kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Ruoan tulee olla maukasta ja laadukasta. Ruokapalvelut edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ja ohjaamalla terveellisten valintojen tekemiseen arjessa.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	3 615		3 615	3 380	93,5	-235	3 087	9,5
Toimintamenot	-3 615		-3 615	-3 352	92,7	263	-3 111	7,8
Toimintakate				28		28	-24	-218,2
Suunnitelmapoistot							-3	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	35,0		35,0	32,5	92,9	-2,5	27,4	18,6

Olenaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ruokapalvelujen tulos oli niukasti positiivinen. Menot alittuivat 0,26 M€ ja tulot jäivät 0,24 M€ alle suunnitellun.

Henkilöstöruokailusta saadut tulot alittuivat suunnitellusta, työntekijöiden jatkaessa etätöissä. Vuoden aikana ns. karanteeniruokaa toimitettiin koululaisille noin 10 000 annosta, kaikki eivät kuitenkaan sitä tilanneet, joten koululaisten ruokailusta saadut tulot alittuivat myös arvioidusta. Myös päiväkodeissa oli pandemian vuoksi vähemmän ruokailijoita.

Henkilöstökuluissa säästöä syntyi 0,2 M€.

Nikkilän koulukeskuksen keittiön saneeraus valmistui, ja keittiössä valmistetaan nyt ruokaa Nikkilän Sydämeen, Sipoonlahden koululle sekä Wessmantalon ruokasaliin. Annoksia päivässä valmistuu noin 2300. Kaikki muut kunnan keittiöt, joissa on ollut mahdollista siirtyä Cook & Chill toimintatapaan on nyt saneerattu, ja niissä siirrytty tähän toimintamalliin. Kesä-, heinä-, ja elokuussa puistoruokailuun toimitettiin ruokaa Sote-aseman keittiöltä yhteensä 2011 annosta. Digitaalinen biojätteen seuranta otettiin käyttöön kaikissa kouluissa.

Vuosi oli haasteellinen henkilöstön monista poissaoloista johtuen. Keittiöalan sijaisia on lähes mahdotonta saada. Tämä on vaatinut henkilöstöltä joustoa ja kekseliäisyyttä, jotta työt on saatu tehtyä. Tilanne näkyy myös jonkin asteisena väsymyksenä henkilöstössä.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Keittiöt, valmistus + jakelu	3+25	3+25	3+25	3+25
Kouluruokailuun osallistujat	617 858	537 654	614 572	560 767
Suoritteet	1 125 140	990 040	1 014 032	1 049 580
Kustannus/suorite koulussa, Lukkari, euroa	2,48	2,37	2,79	2,78
Kouluruokailuun osallistujat keskimäärin/päivä	3 254	3 165	3269	2 999
Koululounaan kustannus, euroa	2,50	2,70	2,70	2,70
Päiväkotilounaan kustannus, euroa	2,93	3,25	2,85	2,85

Arvio tulevasta kehityksestä

Jokipuiston koulu aloittaa toimintansa saneerauksen jälkeen syksyllä 2022, silloin ruokien kuumennus aloitetaan sielläkin.

Selvitetään sote-aseman keittiön ja henkilöstön siirtymistä Itäudenmaan Hyvinvointialueelle ja mikä kuntaan jäävistä keskuskeittiöistä valmistaa jatkossa henkilöstöruoan Kuntalan Cafeteriaan.

Puistoruokailu jatkuu.

Välipalakoikeilu käynnistettiin yläkoulujen oppilaille, vuoden 2022 alusta, koikeilu jatkuu kevätlukukauden loppuun.

2.3.5 Sivistysvaliokunta

VASTUUALUE: KOULUTUS, VARHAISKASVATUS JA VAPAA-AJANTOIMINTA

VASTUUKHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia eri kohderyhmien saavutettavissa olevia varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita omina palveluina, ostopalveluina tai tuettuina toimintoina. Kuntalainen voi olla itse mukana vaikuttamassa palveluita suunniteltaessa. Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja viihtymisen kautta annamme eväät hyvään elämään.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari	
Sivistysosasto Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Asiakaspalveluiden kehittämisessä hyödynnetään digitaalisuutta huomioiden esteettömyys.	Uusien ja uudistettujen digitaalisten palveluiden määrä on suurempi kuin vuonna 2020.	●
	Varhaiskasvatuspalveluissa otettu käyttöön Daisy varhaiskasvatusjärjestelmä digitaaliseen viestintään huoltajien kanssa. Kirjastopalveluissa on laajennettu e-aineiston saatavuutta. Opiskelijahuollossa on otettu käyttöön digitaalisia tutkimusmenetelmiä. Jokipuiston digitaalinen opastus on otettu käyttöön.		
Varhaiskasvatus Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Asiakastytyväisyyskyselyn vakiinnuttaminen ja kehittäminen.	Asiakastytyväisyyskysely suoritettu ja sen pohjalta laadittu kehittämissuunnitelma.	●
	Asiakastytyväisyyskysely on suoritettu huhtikuussa 2021 ja sen tuloksista on tiedotettu kesäkuussa internetsivuilla sekä varhaiskasvatuksen Facebook-sivuilla. Asiakaskysely on sisällytetty Vakan arviointivuosikelloon ja laadunhallintasuunnitelmaan.		
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Esimiesten johtamistaitojen kehittäminen.	Järjestetyn johtamiskoulutuksen määrä on suurempi kuin vuonna 2020.	●
	Kaikille johtajille järjestettiin 8 koulutustilaisuutta seuraavista aiheista: vasutyön johtaminen, muuttuva varhaiskasvatuslaki, johtamisen kehittämispäivä, johtamisen kehittämisen jatkotyöstö, työhyvinvoinnin johtaminen, laadunhallinnan kehittäminen, arviointi + sak-ajan ja pedagogisen dokumentoinnin kokonaisuus sekä työhyvinvoinnin johtaminen. Edellisenä vuonna 2020 kaikille yhteisiä koulutuksia oli 6 kpl.		
Sipoossa koulutus, esiopetus ja		Esi- ja alkuopetuksen kehittämissuunnitelma laadittu.	●

<p>varhaiskasvatus ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.</p>	<p>Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään tavoitteena lapsen eheä kasvun ja oppimisen polku.</p>		
	<p>Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä on kehitetty yhteisten koulutusten osalta mm. Veso-päivät, Oikeus oppia -webinaarit. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyölle on laadittu kehittämissuunnitelmana yhteiset minimikriteerit. Niiden pohjalta jatketaan yksikkökohtaisten kehittämissuunnitelmien työstämistä.</p>		
<p>Koulutuspalvelut</p> <p>Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.</p>	<p>Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden systemaattinen ja suunnitelmallinen seuranta ja kehittäminen osana koulujen yhteisöllistä oppilas- ja opiskelijahuoltoa.</p>	<p>Oppilaille teetetään lukuvuosittain hyvinvointia mittaava kysely ja koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä valitsee tulosten perusteella kehittämiskohteet.</p>	●
	<p>Sipoon kunnan oma hyvinvointikysely on kohdennettu vuosiluokille 3–9. Kyselyä muokattiin käyttäjiltä tulleiden palautteiden mukaisesti. Kysely teetettiin lokakuussa 2021 ja kouluille annettiin koulukohtaiset tulokset marraskuussa. Koulujen yhteisölliset oppilashuoltoryhmät ovat valinneet tulosten perusteella kehittämiskohteita, joille on laadittu toteutussuunnitelmat aikatauluineen.</p>		
<p>Sipoossa koulutus, esiopetus ja päivähoito ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.</p>	<p>Yhteis-, samanaikais- ja tiimiohjaajuuksia toteutetaan jokaisessa koulussa.</p>	<p>Oppilaitoksessa kaikki opettajat ovat toimineet yhteis-, samanaikais- ja tiimiohjaajana säännöllisesti lukuvuoden aikana lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla.</p>	●
	<p>Perusopetuksen koulut tekevät lukuvuosittain lukuvuosisuunnitelman ja arvioivat sen toteutumista lukuvuoden päätyttyä. Koulukohtaiset käytänteet yhteis-, samanaikais- ja tiimiohjaajuuksien toteuttamisesta on kirjattu lukuvuosisuunnitelmiin lukuvuosina 2020–2021 ja 2021–2022. Toteutuminen on arvioitu kevään 2021 osalta jo lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä kesäkuussa 2021 ja syksyn 2021 arviointi toteutuu lukuvuoden 2021–2022 päättyessä keväällä 2022.</p>		
<p>Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.</p>	<p>Oppilaiden koulupäivät ovat toiminnallisia ja oppimisympäristöjä laajennetaan luokkahuoneen ulkopuolelle.</p>	<p>Jokainen koulu ja oppilaitos arvioi tavoitteen toteutumista lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla.</p>	●
	<p>Opetusta on järjestetty koronapandemian vuoksi myös paljon luonnossa ja koulun ympäristössä ulkotiloissa. Toimintaa on toteutettu lukuvuosisuunnitelmassa määritellyllä tavalla ja tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteen toteutuminen on arvioitu lukuvuosisuunnitelman arviointivaiheessa kesäkuussa 2021 ja syksyn 2021 osalta arviointi tapahtuu lukuvuoden päättyessä keväällä 2022.</p>		
<p>Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.</p>	<p>Asukkaat ja palveluntuottajat otetaan mukaan Söderkullan kulttuuri- ja sivistyskeskuksen toiminnan suunnittelussa.</p>	<p>Palveluntuottajille järjestetään palautekysely.</p>	●

<p>Kehitämme palvelujamme aktiivisesti yhdessä asukkaiden ja muiden asiakkaiden kanssa.</p>	<p>Miilin sivistyskeskuksen käyttäjäryhmien ohjaajille ja palveluntuottajien vastuuhenkilöille, pois lukien koulujen edustajat, järjestettiin marras-joulukuun vaihteessa palautekysely, jossa kartoitettiin käyttäjien näkemyksiä tilojen hakuprosessiin, tilojen käyttöön ja käytön tukeen liittyen sekä ideoita toiminnan kehittämiseen. Kyselylomake toteutettiin Google Formsissa ja kutsu kyselyyn lähetettiin vastaajille sähköpostitse. Hajonta oli vastauksissa melko suurta, mutta niiden perusteella tiloihin oltiin pääosin tyytyväisiä ja niiden sijaintia sekä saavutettavuutta pidettiin hyvänä. Tilojen yhteiskäyttö sujua pääosin ongelmitta. Kehitettäväkin uudessa sivistyskeskuksessa vastaajien mielestä löytyy: vastaajat toivoivat, että mm. käyttövuoroista tiedottamiseen, tilojen siisteyteen ja opasteisiin kiinnitettäisiin vielä huomiota ja palaute-/yhteydenottokanavia selkeytettäisiin.</p>		
<p>Työntekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.</p>	<p>Vuonna 2020 käyttöön otetun resurssienjakomallin käyttöä jatketaan ja jatkokehitetään, mikä lisää yhdenvertaisuutta eri toimipaikkojen välillä.</p>	<p>Resurssienjakomalli kommunikoidaan koulutuspalveluiden henkilöstölle, henkilöstön palautteen mukaisesti resurssienjakomallia kehitetään siten, että jatkokehityksessä näkyy lisääntynyt yhdenvertaisuus eri toimipaikkojen välillä.</p>	●
<p>Resurssienjakomallia on kehitetty lukuvuotta 2021-2022 varten ja siitä on informoitu koulujen rehtoreita sekä koulutusjaostojen jäseniä. Koulutusjaostoille on esitelty joulukuussa 2021 perusopetuksen tärkeimmät tunnusluvut, joiden perusteella voidaan todeta, että koulut ovat resurssinjakomallin suhteen yhdenvertaisessa asemassa.</p>			
<p>Vapaa-aikapalvelut</p> <p>Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.</p>	<p>Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluyksiköt kehittävät palvelutarjontaa erityisesti etä- ja verkko-osallistumismahdollisuuksien osalta. Kehittämistoimenpiteiden tavoitteena on saavutettavuuden parantaminen, joustavuuden lisääminen sekä toimintavarmuuden takaaminen vaihtelevissa olosuhteissa.</p>	<p>Kirjastopalveluiden tapahtumien streamaus ja taltiointi verkkoalustalle on sujuvaa ja säännöllistä.</p> <p>Kulttuuripalvelut järjestävät taiteen perusopetusta myös etäpalveluna.</p> <p>Liikuntapalvelut tarjoavat hyvinvointineuvontaa myös etäpalveluna.</p> <p>Nuorisopalvelut kehittävät yhteistyötä koulujen kanssa, luoden valmiin toimintamallin etäopiskelun tukemiseksi.</p> <p>Opiston tuntimäärästä etäopetuksen osuus lisääntyy ja näin monipuolistamme</p>	<p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p>

		kurssitarjontaa ja parannamme saavuttavuutta.	
	<p>Kaikki kirjaston suurimmat tapahtumat on striimattu ja tallennettu- Taiteen perusopetusta on järjestetty myös etänä. Liikuntapalvelut on tarjonnut terveysneuvontaa myös etänä.</p> <p>Yhteistyötä koulujen ja erityisesti jopoluokkien kanssa on kehitetty. Nuorisotyöntekijä osallistuu säännöllisesti jopoluokkien työskentelyyn ainakin kerran viikossa. Yläkoulujen rehtoreiden kanssa sovittu, että nuorisotyöntekijät voivat tukea myös yksittäisiä oppilaita etäopiskelun kanssa. Koulu ohjaa oppilaat nuorisopalveluiden piiriin.</p> <p>Opiston etäopetus on lisääntynyt merkittävästi (70% lisäys verrattuna vuoteen 2019 koska 2020 ei ole vertailukelpoinen vuosi Covid-19 pandemian vuoksi).</p>		
	Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman laatiminen ja suunnitelman täytäntöönpano.	Suunnitelma laadittu ja suunnitelman konkreettiset toimenpiteet aloitettu.	
	<p>Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on laadittu yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelma on hyväksytty vapaa-ajanjaostossa, sivistysvaliokunnassa ja kunnanhallituksessa. Suunnitelman konkreettiset toimenpiteet on aloitettu.</p>		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talous-arvio	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	3 841		3 841	4 750	123,6	908	3 704	28,2
Toimintamenot	-57 655		-57 655	-56 451	97,9	1 203	-54 499	3,6
Toimintakate	-53 813		-53 813	-51 702	96,1	2 111	-50 794	1,8
Suunnitelmapoistot				-263		140	-358	-26,6
Vyörytyserät				-1 095				
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	622,0		622,0	638,7	102,7	16,7	625,6	2,1

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koronapandemia on aiheuttanut sivistysosaston palveluiden osalta poikkeuksia myös vuoden 2021 osalta. Toimintaa on jouduttu sopeuttamaan aina vallitsevan pandemiatilanteen mukaan. Tästä huolimatta osaston omat palvelut pystyttiin toteuttamaan säädösten mukaisesti ja valtuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kaikilta osin.

Oppivelvollisuuden laajentuminen astui voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Perusopetuksen suorittamisen jälkeen nuoren on hakeuduttava jatkamaan opintojaan toiselle asteelle tai oppisopimukseen ja kunnalla on valvontavastuu hakeutumisesta ja oppivelvollisuuden suorittamisen seurannasta.

Vuoden 2021 alustavan tilinpäätöksen mukaan sivistysvaliokunnan tilikauden 2021 tulos on toteutunut 96,5 %:sti. Toimintatuottojen toteuma oli 123,5 % ja toimintakulujen toteuma 97,9 %. Lopullinen tilinpäätös valmistuu valtuuston kesäkuun kokoukseen.

Jokaisen tulosityksikön omassa osiossa avataan tarkemmin yksikön olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sivistysosaston asiakasmäärissä ei ennakoida suuria muutoksia vuoden 2022 osalta. Koska koronaepidemia ei rajoita palveluiden toteuttamista, talouden osalta ei ennakoida tapahtuvan suuria muutoksia.

Sivistysosaston talouden seuranta ja ennustettavuutta kehitetään yhteistyössä talous- ja hallintopalveluiden kanssa.

Sivistysosaston osalta laaditaan uusi palveluverkkosuunnitelma vuoden 2022 aikana.

Tulosityksikkö: Kehittäminen ja tuki (ent. Hallintopalvelut)

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talous-arvio	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot				4		4	1	516,0
Toimintamenot	-474		-474	-611	128,9	-137	-472	29,4
Toimintakate	-474		-474	-607	128,0	-133	-472	28,7
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	3,0		3,0	5,3	176,7	2,3	2,9	82,8

Toiminta-ajatus

Sivistysosaston kehittäminen- ja tuki -tulosityksikkö tuottaa osaston sisäiset hallintopalvelut ja kuntalaisille tarkoitetut koulukuljetuspalvelut.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kehittäminen ja tuki -tulosityksikkö ylitti talousarvion henkilöstökulujen, sisäisten vuokrien ja palveluiden ostojen osalta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Slvistysosaston kehittäminen ja tuki -tulosityksikkö koordinoi sivistysosaston sisäisiä palveluita. Toimintoja kehitetään aktiivisessa ja tiiviissä yhteistyössä kunnan muiden osastojen kanssa. Koulukuljetusten toimivuutta, kustannustehokkuutta ja hallinnon sujuvuutta kehitetään vuoden 2022 aikana.

Tulosityksikkö: Varhaiskasvatuspalvelut

VASTUUHENKILÖ: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut-tulosityksikkö tarjoaa sekä lakisääteistä laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta että avointa leikki- ja kerhotoimintaa. Vanhemmat saavat valita joko suomen- tai ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen mahdollisuuksien mukaan. Palveluvalikko laajentavat kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet ja kuntalisät sekä palveluseteli. Toiminnan tarkoituksena on turvata lasten hyvinvointi tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta sipoolaislapsille.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	1 400		1 400	1 389	99,2	-11	1 281	8,4
Toimintamenot	-17 444		-17 444	-16 717	95,8	727	-16 556	1,0
Toimintakate	-16 044		-16 044	-15 327	95,5	717	-15 274	0,3
Suunnitelmapoistot				-16		140	-71	-77,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	218,0		218,0	216,3	99,2	-1,7	220,8	-2,0

Koronaepidemian taloudelliset vaikutukset varhaiskasvatuksen talouteen jäivät vuonna 2021 vähäisiksi. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin tulleiden muutosten sekä tuntiperusteiseen asiakasmaksuun siirtymisen 1.8.2021 arvioitiin alentavan asiakasmaksutuottoja vielä ennakoitua enemmän, mutta taloudellinen tulos oli talousarvioin mukainen. Toimintamenot alittivat budjetin

pääasiallisesti palvelujen ostoissa, joissa erityisesti muissa kunnissa tai yksityisessä esiopetuksessa esiopetusta saavien lasten määrä oli vähentynyt edellisistä vuosista. Muita budjetin alittavia menoja olivat ruokapalvelut, it-palvelut, puhtaanapitopalvelut sekä materiaalin ostot.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Varhaiskasvatuksen sitovat tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Asiakastytyväisyyskysely osoitti laajasti huoltajien tyytyväisyyden varhaiskasvatuspalveluihin. Päiväkodin johtajien johtamiskoulutusta lisättiin johdonmukaisesti viime vuodesta.

Sipoolaisten lasten syntyvyys kääntyi pitkästä ajasta nousuun (40 lasta) vuoden 2021 aikana. Palvelusetelipäiväkotien käyttö lisääntyi asiakkaiden keskuudessa erityisesti Nikkilän alueella. Varhaiskasvatuslakiin tehty muutos henkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun toteutumisesta jokaisena päivänä myös henkilökunnan äkillisissä poissaoloissa johti sijaispulaan. Tilanteeseen reagoitiin käynnistämällä kolmen vakituisen kiertävän lastenhoitajan rekrytointi.

Etelän päiväkotien tulevaisuudesta tehtiin selvitystä, jossa kartoitettiin eri vaihtoehtoja Västerskogin päiväkodin, Metsärinteen kielikylppäpäiväkodin sekä Landsängenin päiväkotien tulevaisuudelle. Näiden päiväkotien henkilökuntaa osallistettiin prosessiin.

Puistoruokailu aloitettiin valtuustoaloitteen mukaisesti kesällä 2021. Puistoruokailua järjestettiin Söderkullassa Taasjärven kylätuvalla sekä Nikkilässä Ratatuvalla kaikille alle 17-vuotiaille lapsille. Puistoruokailuun osallistui yhteensä molemmissa paikoissa keskiarvona 104 /kesäkuu, 64/heinäkuu 79/elokuu lasta. Palvelusta saatiin hyvää palautetta asiakaskyselyssä.

Sipoo valikoitui yhdeksi OPH:n kaksivuotisen esiopetuskokeilun kokeilukunnista. 1.8.2021 aloitettiin Södra Paipis förskolassa ensimmäistä kertaa esiopetus myös viisivuotiaille lapsille. Esiopetuskokeiluun osallistui 12 lasta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kunnan kustantama varhaiskasvatus, lapsia päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa (v. 2017 sisältää ostopalvelun)	805	770	760	745
Lapset, joille kunta on myöntänyt palvelusetelin varhaiskasvatukseen	149	140	150	178
Kelan yksityisen hoidon tukea saaneet lapset	143	144	120	125
Varhaiskasvatus yhteensä	1097	1 054	1030	1056
Varhaiskasvatuksen osuus 1–6-vuotiaista, %	81	80	80	80
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 358	1 316	1 290	1319
0–6-vuotiaat kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 533	1 494	1 470	1534
Esikouluikäisiä kunnassa	295	211	220	213
Lapsipaikka kapasiteetti kunnallisessa päivähoidossa	1 029	1 051	1 050	1051
Lapsipaikka kapasiteetti palvelusetelipäiväkodeissa	294	232	250	250
Lapsipaikat ostopalvelupäiväkodeissa	0	0	0	0
Kustannukset/paikka, kunta, euroa	11 432	10 965		11 151

Arvio tulevasta kehityksestä

Palveluverkkotarkastelua jatketaan vuoden 2022 aikana koko sivistysosaston osalta ja laaditaan uusi yhteinen palveluverkkoselvitys. Etelä-Sipoon päiväkotien tilaratkaisuja viedään eteenpäin ja mahdolliset väistötilaratkaisut otetaan käyttöön. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu jatkuu Södra Paipis förskolassa vuoden 2024 syksyyn asti.

Varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnallisiin perusteisiin tulee muutos lapselle annettavasta kehityksen ja oppimisen tuesta. Kuntien tulee päivittää omat paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmaansa 1.8.2022 mennessä.

Kasvatushenkilöstön toimien täyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita ja miettiä mahdollisia houkuttimia henkilöstön rekrytointiin. Myös henkilöstön hyvinvointi tulee huomioida suunnitelmissa, jotta varmistetaan työntekijöiden jaksaminen ja motivaatio pitkän koronaepidemiajakson aikana ja sen jälkeen.

Tulosyksikkö: Koulutuspalvelut

VASTUUHENKILÖ: Opetuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosyksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdiskunnan rakentamiseen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	1 660		1 660	2 526	152,2	866	1 717	47,1
Toimintamenot	-33 199		-33 199	-32 622	98,3	577	-31 411	3,9
Toimintakate	-31 539		-31 539	-30 096	95,4	1 444	-29 694	1,4
Suunnitelmapoistot				-83		140	-136	-39,3
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	347,0		347,0	358,3	103,3	11,3	350,1	2,3

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koulutuspalveluiden sitovat tavoitteet ovat toteutuneet. Oppilasmäärät ovat kasvaneet perusopetuksessa 13 oppilaalla ja vähentyneet lukiokoulutuksessa 4 oppilaalla.

Nikkilän Sydämen laajennus ja liikuntasali valmistuivat keväällä 2021 ja toiminta uusissa tiloissa alkoi lukuvuoden käynnistyessä elokuussa 2021. Sipoonjoen koulu muuttui yhtenäiskouluksi. Tiloissa toimii Sipoonjoen yhtenäiskoulun esiopetusryhmä ja vuosiluokan 1 opetusryhmä sekä lukuvuoden 2021–2022 siellä väistötiloissa toimiva Jokipuiston koulu. Jokipuiston koulun peruskorjaus valmistui loppusyksystä 2021. Jokipuiston koulu siirtyy omiin tiloihinsa elokuussa 2022.

Kielikylpytoiminta laajeni Etelä-Sipooseen elokuussa 2021. Vuosiluokkien 1–2 opetusryhmä työskentelee Miilissä ja toiminta on Leppätien koulun alaista toimintaa.

Talman uudet paviljonkitilat otettiin käyttöön loppusyksystä 2021. Uusissa tiloissa on tilat kouluruokailulle, esiopetukselle ja käsityöopetukselle. Talman koulun piha-alueita on uudistettu mm. pienpelikentän lisäämisellä. Esiopetuksen ja koulun tarpeisiin tullaan pihaa uudistamaan myös vuonna 2022.

Södra Paipis skola on saanut uudistetut ruokailutilat ja samalla uudistettiin myös opetustiloja.

Toimintatuotot

Toimintatuotot ylittyivät reilusti vuonna 2021. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut toteutuivat ennakoitua suurempina. Opetushallitus myönsi koulutuspalveluille koronaepidemian johdosta suuret valtionavustukset. Lisäksi Sipoon kunta sai odotettua suuremman kotikuntakorvaukset.

Toimintamenot

Vuonna 2021 koulutuspalveluiden toimintamenot alittivat kokonaisuudessaan talousarvion. Toimintamenot alittuivat erityisesti sisäisten menojen osalta (IT-palvelut, ruokapalvelut ja sisäiset vuokrat) Lisäksi koulukuljetusten menot jäivät palveluiden onnistuneen kilpailutuksen seurauksena ennakoitua pienemmiksi.

Henkilöstökulut ylittävät talousarvion erityisesti sivukulujen osalta. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittävät talousarvion toisen asteen oppimateriaalien kustannusten tuleminen opetuksen järjestäjän maksettaviksi. Muille kunnille maksettavat kotikuntakorvaukset toteutuivat ennakoitua suurempina.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Peruskoulut + lukiot	15+2	15+2	15+2	15+2
Oppilaat, peruskoulu	2 610	2 630	2 640	2643
Opiskelijat, lukio	349	366	348	362
Kustannus/lukio-opiskelija, euroa	8 038	8 886	9 420	8 920
Kustannus/peruskouluoppilas, euroa	9 621	10 290	10 200	10 508
Kokonaisviikkotuntimäärä, peruskoulu	5 096	4 925	4 910	4881
Kokonaisviikkotuntimäärä, lukiot	642		629	664
Kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas	1,96	1,87	1,86	1,85
Kurssit/opiskelija	1,83		1,83	1,83
Opettajien sijaisten palkkakustannus, euroa	620 000	500 037	650 000	848 389
Aamu- ja iltapäivätoiminta, lapset	375	359	360	391

Arvio tulevasta kehityksestä

Oppilasmäärän ei ennakoida kasvavan merkittävästi lähivuosina. Kustannuspaineita lisäävät oppilasmäärien lasku tiettyjen koulujen alueella ja palveluverkon hajanaisuus. Sipoonjoen koulun laajentuminen yhtenäiskouluksi ja kielikylvyn laajentuminen Söderkullaan lisäävät jatkossakin kustannuspaineita. Oppivelvollisuuden pidentyminen tulee kasvattamaan niiden oppilaiden määrää, joiden oppivelvollisuuden suorittamisen järjestämisestä koulutuspalveluiden tulee huolehtia niin opetuksen järjestämisen kuin opiskeluvälineiden osalta.

Tulosyksikkö: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Vt. Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tukevat monipuolisesti elinikäistä oppimista sekä vahvistavat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat elämyksiä, kokemuksia ja eväitä kaikenikäisille jokaiseen elämänvaiheeseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat Sipoon opisto sekä kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Kuntalaisten toiveet palveluiden kehittämiseksi otetaan huomioon ja tavoitteena on hyvä yhteistyö kunnassa toimivien

yhdistysten ja muiden tahojen kanssa. Monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset tilat, tapahtumat ja toiminta mahdollistavat eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamisia. Viihtyisä ympäristö ja mahdollisuus aktiiviseen elämäntapaan ja elinikäiseen oppimiseen lisäävät hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	781		781	830	106,2	48	705	17,6
Toimintamenot	-6 537		-6 537	-6 502	99,5	35	-6 060	7,3
Toimintakate	-5 755		-5 755	-5 672	98,5	83	-5 355	5,9
Suunnitelmapoistot				-163			-189	-13,8
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	54,0		54,0	58,8	108,9	4,8	51,8	13,5

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sipoon opisto

Sipoon opiston toiminnassa Covid-19 pandemia näkyi etenkin kevätlukukaudella 2021. Opetusta ei pystytty järjestämään lähiopetuksena. Vuoden 2021 toteutuneet opetustunnit jäivätkin vaatimattomaan 8600, kun opetustunteja oli suunniteltu 11 880. Syyslukukaudella opetusta pystyttiin järjestämään opiskelijamääriä rajoittamalla. Etäopetuksen määrä kasvoi voimakkaasti. Haastava vuosi kaiken kaikkiaan opetuksen järjestämisen kannalta.

Vuonna 2021 Sipoon opiston painopistealueet olivat viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen ja monipuolistaminen. Erityisesti kun kuntatalouden näkymät ovat heikkenemässä oikea-aikaisen ja relevantin viestinnän avulla opiskelijamäärät/kurssi lisääntyvät ilman että merkittävästi lisäämme kurssitarjontaa. Vastasimme myös haasteeseen puuttuvien perustaitojen opettamiseen kahden työllisyyskoulutuksen järjestämisessä kohderyhmänä pitkäaikaistyöttömät. Opetuskielet olivat suomi ja ruotsi. Näihin koulutuksiin opisto oli saanut ulkopuolista rahoitusta Opetushallitukselta. Jatkoimme omaehtoisen ja luku- ja kirjoitustaidon kotoutumiskoulutuksen järjestämistä.

Tilaratkaisujen osalta tilaratkaisut paranivat Söderkullassa, kun opiston liikunnan ja hyvinvointiaineiden opetus siirtyi tammikuussa 2021 Opintien 6 A:sta Punahilikkaan. Lisäksi opiston taito- ja taideaineiden opetus siirtyi Siniseen halliin syyslukukauden alussa. Asukasmäärän kasvaessa toimintaa tulisi laajentaa ja monipuolistaa. Opiskelijat kysyvät yhä enemmän opetuksen järjestämistä päivällä.

Kirjastopalvelut

Covid-19 -pandemia vaikutti laajasti koko kirjaston toimintaan vuonna 2021. Marraskuun lopussa 2020 rajoituksia tiukennettiin ja siirryttiin rajattuun asiakaspalveluun ja oleskelu kirjastoissa kiellettiin. Asiakkailta oli mahdollisuus varata aineistoa etukäteen ja noutaa joko itsepalveluna kuten Söderkullan kirjastossa, tai valmiiksi lainattuna, kuten pääkirjastossa. Rajattu asiointi jatkui aina toukokuulle 2021, jolloin kirjastot avautuivat normaalein palveluajoin. Omatoimiaukiolo Söderkullan kirjastossa otettiin käyttöön vain aamuisin, syyskuusta alusta alkaen myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Kirjastoautotoiminta jatkui pandemiasta huolimatta keväällä tauotta ja kirjakasseja tilattiin ahkerasti kouluille ja päiväkodeille sekä kirjastoautosta että kirjastoista. Kirjastotilojen rajoitetun käytön vuoksi tapahtumia ei järjestetty alkuvuodesta kirjaston tiloissa. Asiakkaille suunnatut tapahtumat järjestettiin verkkotapahtumina. Henkilökunta tuotti monipuolisesti aineistoa kirjaston verkkosivuille. E-aineistoa lainattiin edelleen ahkerasti.

Koulujen ja varhaiskasvatuksen ryhmäkäynnit sallittiin kirjastoissa kirjastojen avauduttua. Päällekkäisyyksien välttämiseksi ryhmäkäynneistä piti sopia etukäteen. Kirjastot toimivat koko vuoden maskien jakelupisteinä kuntalaisille.

Helle-kirjastokimppatasolla kirjastomaksujen verkkomaksaminen valmisteltiin 2021 aikana ja saatiin vihdoin käyttöön vuodenvaihteessa.

Liikuntapalvelut

Koronaepidemiasta johtuen ohjattua liikuntaa ei voitu järjestää kevätkaudella. Myös liikuntatiloihin kohdistui rajoituksia ja ne olivat suljettuina keväällä. Kesän uimakoulut järjestettiin pienemmillä osallistujaryhmillä. Syksyllä päästiin avaamaan rajoituksin niin liikuntatilat kuin ohjattu toimintakin.

Ulkoilualueiden ja -reittien käyttö kasvoi edelleen vuoden aikana. Vuoden 2021 aikana perusparannettiin Nikkilän kartanon polkuja ja reitistöä, siirrettiin Taasjärven ulkoilureittejä, suunniteltiin Taasjärven uimarannan wc- ja suihkutiloja, rakennettiin Massbyn jalkapallokentälle uudet katokset ja wc-tila uusittiin. Söderkullan huoltorakennuksen laajennusosa valmistui. Söderkullan maalämpötyö on yhä käynnissä. Liikuntapalvelut osallistuivat myös Nikkilän sydämen liikuntasalin valmisteluihin ja toteuttamiseen. Eri hankkeiden valmistelutyöhön osallistuminen on ollut mittavaa.

Liikuntaneuvontaan osallistuvien asiakkaiden määrät vähenivät koronaepidemian rajoitustoimenpiteiden vuoksi. Sote-palveluilta suurin osa liikuntaneuvonnan lähetteistä tulee aikuisneuvonnan puolelta. Kun tätä toimintaa supistettiin koronatoimien ja sote-henkilöstön riittävyyden vuoksi, näin myös liikuntaneuvonnan lähetteitäkin tuli huomattavasti vähemmän. Vuoden aikana neuvonnan piirissä oli 29 henkilöä, heillä yhteensä 77 käyntikertaa. (Vuonna 2020: 38 henkilöä, vuonna 2019: 53 henkilöä).

Kulttuuripalvelut

Pandemiatilanteen takia on toiminta vuoden aikana ollut rajoitettua ja epävarmaa. Tiettyjä tapahtumia on jouduttu perumaan ja tilanteen sen salliessa on joitakin voitu järjestää tai vaihtoehtoisesti toteuttaa verkon kautta. Tapahtumien striimaus ja tallentaminen ovat lisänneet työmäärää tapahtumakohtaisesti sekä korottaneet merkittävästi kustannuksia. Varsinkin tallanteet, jotka voivat olla pidempään esillä verkossa, edellyttävät laadukasta ammattimaista toteutusta, tekstityksiä ja käännöksiä. Tallenteet on julkaistu kunnan YouTube-kanavalla. Uutena palveluna toteutettiin opastettuja kulttuurikävelyjä ulkoilmassa. Taidealan toimijoille toinen peräkkäinen koronavuosi on ollut katastrofi. Kunnan kulttuuripalvelut toteuttaa keskimäärin vuositasolla n. 40 tapahtumaa, joko yksin tai yhteistyönä. Vuonna 2021 tapahtumien määrä on puolittunut ja tapahtumat on mahdollisuuksien mukaan siirretty ajassa eteenpäin. Loppuvuodesta tapahtumia toteutettiin koronapassia käyttäen.

Topeliussalin korjaus jäi toteuttamatta kuten tietyt korjaukset Artorgissa. Kulttuuripalvelut vuokrasi kunnan tilapalveluilta Artborgin kyljessä olevan kasvihuoneen, johon Sipoon taiteilijat ry. kunnostaa ja järjestää sinne näyttelytoimintaa.

Kulttuuriavustusta hakeneiden yhdistysten lukumäärä väheni.

Taiteen perusopetus on ajoittain järjestetty etäopetuksena. Valtakunnallisesti opiskelijamäärät ovat laskeneet 10–20 %, joka vastaa myös Sipoon lukuja.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö pystyi Covid-19-pandemiasta huolimatta tavoittamaan tuen tarpeessa olevia nuoria. Pystyimme, rajoituksista huolimatta, järjestämään loma-ajan toimintaa kuten leirejä, retkiä ja kursseja. Nuorisotilat pysyivät avoimina vuoden aikana yhteensä 10 kuukautta. Keväällä, pandemian pahentuessa, kun nuorisotilojakin jouduttiin sulkemaan, siirtyivät nuorisotyöntekijät tekemään työtään verkkoon, ulkotiloihin ja auttamaan mm. tukea tarvitsevia etäopiskelevia oppilaita opintojensa kanssa. Nuorisotila Pleissi aloitti toimintansa uusissa tiloissa, Opintie 6, tammikuun lopussa.

Etsivän nuorisotyön aktiivisten asiakkaiden määrän kasvu tasaantui ja oli vuonna vain 4 % kun se vuonna 2020 oli 30 %. Erityisnuorisotyö on järjestänyt pienryhmätoimintaa mm. tuen tarpeessa oleville tytöille ja on ollut mukana ryhmyttämässä koululuokkia, joissa on ollut haasteita mm. yhteishengen puuttumisen ja kiusaamisen kanssa. Aloitimme katupartiointitoiminnan yhdessä molempien seurakuntien kanssa. Ryhmä koostuu vapaaehtoisista aikuisista, joita on koulutettu ja jotka toimivat turvallisina aikuisina nuorten keskuudessa taajamissamme erityisesti niinä iltoina, kun on paljon nuoria liikkeellä kuten esim. vappuna, koulujen päättäjäisten aikaan ja koulujen alkaessa.

Nuorisovaltuusto on kokoontunut vuoden aikana 10 kertaa.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on laadittu ja suunnitelmassa mainittuja konkreettisia toimenpiteitä kuten toiminnallisten oppituntien järjestämistä, on ryhdytty toteuttamaan.

HOBARI – Suomen harrastamisen malli

Sipoo kunta sai Etelä-Suomen Aluehallintoviraston eritysavustuksena 100 000 euroa vuodelle 2021 lasten ja nuorten maksuttomien harrastusten järjestämiseen ns. Suomen mallin mukaisesti. Vuoden 2021 aikana järjestimme 119 kerhoa. Kerhoihin osallistui 1596 lasta ja nuorta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Sipoon opiston opetustunnit	12 273	12 822	11 880	8 600
Sipoon opiston toimintakate, euroa/asukas *)	-34	-31	-32	-34
Kirjaston kävijämäärät	176 039	145 484	165 000	106 965
Kirjaston lainausten määrä/asukas	14,3	10,9	15	10,9
Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-34	-34	-30	-35
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset	696	678	690	735
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-88	-84	-91	-89
Liikunta-avustukset, euroa/asukas	13	14	14	12
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-33	-33	-35	-36

Arvio tulevasta kehityksestä

Koronapandemia vaikuttaa vielä pitkään erityisesti kulttuuripalveluihin koska koronatilanne on edelleen hyvin epävarma ja kulttuuritapahtumien järjestäminen koetaan riskialttiina. Palveluiden kehittämisessä on panostettava väestön henkisen hyvinvoinnin korjaamiseen ja toipumiseen. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja harrastamismahdollisuuksien tukeminen ovat keskiössä. Syrjäytymisen ja liikkumattomuuden ehkäisy ovat lähivuosien suurimpia haasteita, joihin

kaikki yksikön palvelut pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan. Yhteisöllisyys ja kansalaistaitojen tukeminen nousevat entistä tärkeämmiksi tavoitteiksi kaikessa toiminnassa. Kulttuuritoimijoiden tukeminen ja toiminnan mahdollistaminen ovat myös tärkeitä tehtäviä pandemian aiheuttamien vahinkojen korjaamisessa.

2.3.6 Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta

VASTUUALUE: TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ

VASTUUKHENKILÖ: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Osasto tarjoaa kuntalaisille viihtyisän, turvallisen ja toimivan elinympäristön koordinoimalla, suunnittelemalla ja toteuttamalla kunnan laajennus- ja saneerausinvestoinnit, ohjaamalla ja valvomalla kunnassa tapahtuvaa rakentamista sekä ylläpitämällä Sipoon infran palveluja ja toimitiloja.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari	
Talousarviossa todetun osallistuvan budjetoinnin pilotin toteuttaminen (tavoite kirjattu talousarvioon).	Sipoon kunnan asukkaiden osallistaminen mukaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon osallistuva budjetointi -menetelmää hyödyntäen.	Osallistuva budjetointi -pilotin ensimmäinen vaihe on toteutettu talousarvon investointiosan määrärahan puitteissa.	
	Tavoite toteutunut suunnitellusti		
Yksikkökohtaiset tavoitteet			
Rakennamme vähintään yhden liityntäpysäköintialueen lisää Nikkilään ja yhden Söderkullaan.	Tavoite toteutunut valtuustokauden osalta.		
	Tavoite toteutunut suunnitellusti		
Lisäämme kevyen liikenteen väyliä vähintään 20 km valtuustokauden aikana.	Uusia kevyen liikenteen väyliä yli 20 km valtuustokauden alusta. Vuonna 2021 väylistä toteutetaan vähintään 3 km.	Tavoite toteutunut ja uudet väylät käytössä.	
	Tavoite toteutunut suunnitellusti		
Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset. Toteutetaan säännölliset kuntotutkimukset ja oirekyselyt. Jokaiseen tiedossa olevaan sisäilmaongelmaan kunnan tiloissa on löydetty ratkaisu.	Kaikista kunnan käytössä olevista kuntaomisteisista kiinteistöistä on laadittu toimenpideohjelma ja se on viety investointiohjelmaan.	Tavoite on toteutunut.	
	Tavoite toteutunut suunnitellusti		

Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen rakennuslupahakemuksen käsittelyaika on alle 2 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävistä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.	Käsittelyaika on alle 2 kk.	
Tavoite toteutunut suunnitellusti			
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamispäätöshakemuksen keskimääräinen käsittelyaika on alle 4 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävistä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.	Käsittelyaika on alle 4 kk.	
Käsittelyaika on venynyt hakemusten suuren määrän ja ratkaisujen vaikeutumisen takia.			
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Kaivuluvat myönnetään kahden viikon kuluessa käsittelykelpoisen lupahakemuksen jättämisestä.	Käsittelyaika on alle 2 viikkoa.	
Tavoite toteutunut suunnitellusti			

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	12 242		12 242	12 247	100,0	5	11 828	3,5
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	-20 453		-20 453	-18 822	92,0	1 631	-18 612	1,1
Toimintakate	-8 211		-8 211	-6 576	80,1	1 635	-6 784	-3,1
Suunnitelmapoistot				-8 097			-11 974	-32,4
Vyörytyserät				-425				
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	115,0		115,0	117,5	102,2	2,5	117,4	0,1

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Tekniikka- ja ympäristöosaston vuoden 2021 toiminnassa ovat painottuneet Sipoon kasvuun ja kasvun hallintaan liittyvät tehtävät sekä säännöllisen toiminnan ylläpito pandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa. Vuonna 2020 aloitettu talouden sopeutusohjelma näkyy vuoden 2021 talousarviototeumassa alhaisena menotasona.

Yksiköiden toimintaa on kuvattu tarkemmin yksikkökohtaisissa osioissa alempana. Investointien toteuma on esitetty tilinpäätöksen investointiosassa. Sipoon Veden tilinpäätöstiedot käyvät ilmi Sipoon Veden tilinpäätöksestä.

Kasvun hallintaa

Sipoon asukaskasvu jatkui vuoden 2021 aikana suhteellisen voimakkaana asukasluvun kasvaessa 499 asukkaalla. Asukasluku kasvoi suhteellisesti noin 2,3 prosentilla. Kehitys noudattaa kunnan strategiassa asetettuja tavoitteita.

Vahva asukaskasvu edellyttää hyvin toimivaa yhdyskuntakehittämisen organisaatiota ja yhteisiä toimintaa ohjaavia tavoitteita. Sipoo on määrätietoisesti kehittänyt yhteistä yhdyskuntarakentamisen prosessia, joka nivoo yhteen kunkin alueen suunnittelun ja rakentamisen eri vaiheet aina strategisen tason tavoitteista viimeistellyn lähiympäristön rakentumiseen ja ylläpidon järjestämiseen saakka. Prosessin toiminnan kannalta avainasemassa ovat tekniikka- ja ympäristöosaston sekä kehitys- ja kaavoituskeskuksen eri yksiköiden ja asiantuntijoiden keskinäinen yhteistyö ja yhteiset toimintamallit.

Yhdyskuntakehittämisessä avainasemassa olevan investointien hallinnan kokonaisuuden kehittämistyötä on jatkettu edelleen. Yhdyskuntarakentaminen ja siihen liittyvät investoinnit tähtäävät kestävään kaavatalouteen sekä viihtyisän, monimuotoisen ja toiminnallisesti hyvän lähiympäristön toteutukseen. Hyvin suunnitellut ja toteutetut investoinnit mahdollistavat funktionaalisen ja entistä helpommin ylläpidettävän rakennetun ympäristön kokonaisuuden.

Palvelurakentamisessa on painotettu tilojen toiminnallisuuden, viihtyisyyden, tilatehokkuuden, laadukkaiden teknisten ratkaisujen sekä hyvän arkkitehtuurin välistä tasapainoa. Tämän tasapainon saavuttaminen on edellyttänyt hyvin johdettua rakennuttamisen prosessia sekä siihen kiinteästi nivoutuvaa yhteistyötä rakennusten käyttäjien, kuten varhaiskasvatuksen tai koulujen, kanssa. Kun itse rakentamisesta vastaavat kunnan hankkimat urakoitsijat korostuvat oman organisaation tilaajarooli ja johtamisosaaminen.

Sipoon kasvun ja kehityksen edellytyksenä on Sipoon uusien ja olemassa olevien alueiden vetovoimatekijöiden vahvistaminen. Vetovoiman kannalta keskeistä on hyvien liikenneyhteyksien tarjoaminen. Tekniikka- ja ympäristöosasto onkin edistänyt voimakkaasti Sipoon liikenteen kärkihanketta: KeNi-radan henkilöjunaliikenteen aloittamista.

Kasvu ja kehitys teettävät työtä myös viranomaistoiminnassa ja neuvontapalveluissa. Rakentaminen edellyttää lupia, joiden myöntämisestä vastaavat eri tilanteissa rakennusvalvonta- ja ympäristövalvonta. Ne myös valvovat lupaehtojen ja lainsäädännön noudattamista. Tukea ja neuvoja tarvitsevia pientalorakentajia, suuremmista asuintalohankkeista vastaavia rakennuttajia sekä toimitilarakentajia on liikkeellä runsaasti. Laadukkaan neuvontapalvelun tarjoaminen on tärkeää paitsi rakentajille myös luvituksesta vastaaville viranomaisille: hyvä ennakkoneuvonta johtaa usein parempiin lupahakemuksiin, joka osaltaan keventää työkuormaa. Monille kuntalaisille kokemus esimerkiksi asioinnista rakennusvalvonnan kanssa muodostaa käsityksen kunnan toiminnasta ja palvelualltiudesta. Siksi tavoitteena onkin neuvova ja asiakaslähtöinen suhtautuminen.

Investoinnit ovat keskeisessä roolissa tekniikka- ja ympäristöosaston työssä. Kaikki investoinnit nähdään kehitysprojekteina, joiden avulla voidaan kehittää investoinnin kohdetta ja siihen liittyvää toimintaa. Esimerkiksi uusi tai peruskorjattu koulukiinteistö voi mahdollistaa parempien ja tarkoituksenmukaisempien oppimisympäristöjen luonnin sekä tukea toiminnan kustannustehokasta järjestämistä. Investointien hallinnan ja rakennuttamisen asiantuntijoiden rinnalla investointien valmisteluun ja toteutukseen osallistuvatkin myös mm. ylläpidosta ja tilapalveluista vastaavat yksiköt. Myös käyttäjien rooli on eri investointiprosessin vaiheissa merkittävä. Investointien suunnittelun lähtökohtana ovat kuntastrategia ja siihen pohjaavat yhdyskuntakehityksen strategiset tavoitteet. Näihin pohjautuvat investointisuunnitelma- ja ohjelma, jotka määrittävät investointien toteutusaikataulua. Tekniikka- ja ympäristöosaston sekä kehitys- ja kaavoituskeskuksen välinen yhteistyö on tiivistä ja työtä ohjaa yhteinen yhdyskuntakehittämisen prosessi (n. kympin prosessi).

Kaavavaranto, tonttien kysyntä & markkinatilanne sekä kaavoitusohjelman toteutuminen vaikuttavat osaltaan investointisuunnitteluun. Pandemian aiheuttama poikkeustilanne ja etätöiden runsas määrä on luonut haastetta käytännön yhteistyön toteutumiselle ja yhdyskuntakehityksen toimintamallia onkin tarpeen vahvistaa vuoden 2022 aikana.

Katsaus operatiiviseen toimintaan

Etätyön runsas määrä on osaltaan haastanut operatiivista toimintaa kaikissa toimialan yksiköissä. Poikkeusajasta on kuitenkin selvitty kokonaisuudessaan hyvin ja suunnitellut työt on saatu tehdyksi tavanomaiseen tapaan. Tämä on edellyttänyt hyvää yhteistyötä niin toimialan sisällä kuin laajemmin koko kuntaorganisaation kanssa. Myös niukan talousraamin kanssa on tultu tiukan talouskurin ja systemaattisen seurannan avulla toimeen. Myös henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen on ollut tärkeässä osassa.

Edeltävien vuosien voimakkaamman rakentamisen jälkeen vuosi 2021 on vuoden 2020 tapaan ollut uuden infran rakentamisen osalta hiljaisempi. Suunnittelutyön kasvanut määrä ennakoi infrahankkeiden määrän kasvua tulevina vuosina. Henkilöstövaihdokset ja poikkeusoloista johtunut etätyön runsas määrä ovat olleet haaste myös operatiiviselle toiminnalle. Näistä on kuitenkin poikkeusjärjestelyin selvitty ja toiminnan kehittäminen on jälleen päässyt vauhtiin, kun kaikki tehtävät on saatu täytettyä. Viestinnän ja kuntalaisvuorovaikutuksen kehittäminen on ollut yksi katu- ja viheralueet yksikön painopistealueista vuoden 2021 aikana ja työtä jatketaan edelleen.

Toimitilainvestoinneissa merkittävimmät hankkeet olivat Nikkilän Sydämen laajennuksen valmistuminen ja sen käyttöönotto syylukukauden alusta. Toinen merkittävä investointikokonaisuus valmistui, kun Cook&Chill -keskuskeittiö otettiin käyttöön kesällä sekä loputkin koulujen ja päiväkotien keittiöt valmistuivat vastaanottamaan Cook&Chill -ruokaa syksyn aikana. Myös Jokipuiston koulun rakennustekniset työt valmistuivat, koulun käyttöönotto tapahtuu kuitenkin syylukukauden 2022 alussa. Merkittäviä tilamuutoksia tapahtui vuoden aikana mm. Talmassa, jossa Talman koulun toisen paviljongin valmistuminen ja käyttöönotto ajoittui vuoden loppuun. Lisäksi nuorisopalveluiden ja Sipoon opiston toiminta käynnistyi vuoden vaihteessa Opintien tilaelementtirakennuksessa ja Sipoon opiston toimintoja siirtyi Itäisen Jokipuiston vanhasta Sikalasta nk. Siniseen halliin Martinkyläntielle. Lisäksi kunnan varikon toiminnot muutettiin vanhalta varikolta uudelle Susikujan varikolle. Toimitilojen kehittämishankkeista merkittävin oli kunnan kaikkien rakennusten kuntoarviohanke. Hanke valmistui kuntoarvioiden osalta jo vuonna 2020, mutta se johti useisiin jatkotoimenpiteisiin vuoden 2021 aikana.

Rakennusvalvonnassa vuosi 2021 on ollut vilkas. Ennustetut toimintatulot ylittyivät selkeästi poikkeuksellisesta vuodesta ja osittaisesta etätyöskentelystä huolimatta. Kerrostalo- ja rivitalohankkeita oli ennustettua vähemmän, joten tulokseen pääseminen mm. neliöperusteisen taksan vuoksi on tarkoittanut suurilukuisempaa käsiteltyjen hakemusten määrää ja siten suurempaa työmäärää. Arkistojen digitointiprojekti osoittautui haasteellisesti ja sen aikataulu viivästyi. Tunnusluvuissa on nähtävissä jatkuvaa nousua rakennuslupapäätösten osalta; tämä sekä käsittelyaikojen keston lyheneminen kertoo henkilöstön vähäisestä vaihtuvuudesta ja tehokkuudesta sekä prosessien kehittämisestä. Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä on suurempi kuin edellisvuonna, mutta pienempi kuin vuonna 2019. Käyttöön otettujen asuntojen osalta tilanne on tasaantuva huippuvuoden 2019 jälkeen.

Ympäristövalvontaa piti kiireisenä paitsi käsiteltävien asioiden määrä, myös resurssivaje. Ympäristövalvonnan ennustamat toimintatulot toteutuivat etätyöskentelystä ja pitkään kestäneestä vajaalukuisesta henkilöstöstä huolimatta. Digitointiprojektin aloitus viivästyi ja maaseutuhallinnon maksu jäi maltilliselle tasolle. Nämä johtivat – yhdessä henkilöstövajeen kanssa – toimintamenojen alitukseen. Etätyöskentelystä ja yksikössä vallitsevasta haastavasta henkilöstötilanteesta huolimatta yksikkö on kyennyt säilyttämään palvelutasonsa tunnusluvuilla mitattavien töiden osalta sekä määrällisesti tuottamaan suoritteita edellisvuosien tasoisesti.

Tekniikka- ja ympäristöosaston tuloksen analyysi

Vuoden 2021 talousarvio toteutui tulojen osalta lähes täysin suunnitellun mukaisena. Menot jäivät puolestaan jonkin verran budjetoidusta, joten osaston tilinpäätös on kokonaisuudessaan ylijäämäinen. Menojen arvioitua pienempään määrään ovat johtaneet mm. rekrytointiviiveistä ja työvoiman saatavuudesta johtuva henkilöstövaje sekä kuntatalouden sopeutusohjelman määrätietoinen toimeenpano. Keskeisin keino talousarvion toteutumisen saavuttamisessa ja katteen alittumisessa oli kuukausittainen seuranta ja poikkeamien analysointi sekä toimenpiteiden ja johtamisen sopeuttaminen vallitsevaan tilanteeseen.

Vuonna 2020 aloitettu käyttötalouden sopeutusohjelma näkyy vuoden 2021 talousarviossa ja siten myös tässä tilinpäätöksessä. Toimintamenot pienenevät vuonna 2020 kaikissa tulosyksiköissä ja tuo aiempaa pienempi taso on säilynyt myös vuonna 2021, osin jopa pienentynyt entisestään. Osaston ja yksiköiden johto on harjoittanut tiukkaa kulukuria ja seurannut talouden kehitystä säännöllisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Teknisen toimialan riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin ja terveyteen liittyviin riskeihin. Vesihuollon riskit on käsitelty erikseen Sipoon Veden tilinpäätöksessä. Riskit koostuvat mm. poikkeuksellisista luonnonilmiöistä (kuten rankkasateiden ja tuulten aiheuttamat vahingot tai haitat), sisäilmaperusteisista äkillisistä tilanteista, investointihankkeiden riskeistä sekä ympäristöön liittyvistä riskeistä.

Riskien vähentämiseksi ja äkillisen toiminnan tehostamiseksi tekninen toimiala on uusintu varallaolojärjestelmänsä. Kuntaan perustettiin tekninen varallaolo, jonka yhteisenä vastuualueena on kiinteistöhoito ja vesihuolto. Toiminta käynnistettiin syksyllä 2016. Myös investointihankkeiden turvallisuuskoordinointi järjestettiin uudella tavalla yhdenmukaisesti koko osastolla siten, että toiminnan laatua voidaan hallita entistä paremmin.

Poikkeuksellisista luonnonilmiöistä ei vuonna 2021 ole aiheutunut mainittavia vahinkoja tai haittoja. Myöskään ympäristöön kohdistuvia merkittäviä taloudellisia riskejä ei ole toteutunut.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lähitulevaisuuden suurimmat haasteet ja mahdollisuudet liittyvät kasvun hallintaan. Kasvavan kunnan kokonaisuuden ohjaaminen ja johtaminen nousevat entistäkin merkittävämpään rooliin. Strateginen, kokonaisuudesta ja kunnan tavoitteista lähtevä johtaminen on elinehto toimialan ja koko kunnan kannalta. Investointien hallinta ja kestävä investointitalous ovat edelleen avainasemassa kasvun ja kehityksen tuottaessa monenlaista painetta kuntaorganisaatiolle. Kasvun ja yhdyskuntakehityksen kokonaisprosessin sujuva ja kustannustehokas hallinta on tulevaisuudessa Sipoon kunnalle elintärkeää kestävän talouden ja laadukkaiden palveluiden tasapainon ylläpitämiseksi. Samalla asukkaiden tarpeiden tiedostaminen muuttuvassa toimintaympäristössä nousee yhä keskeisempään rooliin. Tässä onnistuminen edellyttää palveluiden turvaamista sekä investointi- ja käyttötalouden hallintaa. Myös kuntalaisvuorovaikutuksen ja asukkaiden kuulemisen merkitys on suuri. Jos asukkaita ei muutostilanteessa haluta tai osata kuunnella, ei kasvu ole kestävällä tiellä. Kuntalaisvuorovaikutukseen ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksiin panostetaan monin tavoin. Myös laadukas ja oikea-aikainen viestintä sekä avoimuus ovat tärkeitä luottamuksen rakentamisen kannalta.

Kasvun hallinnassa keskeisintä on kehittää yhdyskuntakehittämisen prosessia ja siihen liittyvää toimintamallia edelleen. Alueiden kunnallisteknisen suunnittelun ja kaavoituksen edistäminen rinnakkain, siten, että kaavatalous saadaan tasapainoon ja yhdessä asetut tavoitteet täyttyvät, on tuon prosessin ytimessä. Samaan aikaan palvelurakentamisen tulee olla kustannustehokasta ja oikea-

aikaista. Tiloihin liittyvien tarpeiden tunnistaminen ja määrittely yhdessä tilojen käyttäjien kanssa on tärkeässä roolissa.

TEKY on kehittänyt omaa toimintaansa yhdessä kunnan muiden osastojen kanssa. Toiminnan suunnittelu ja uudet toimintatavat sekä ICT:n hyödyntäminen korostuvat kasvun jatkuessa. Toiminnassa tulee varautua yllätyksiin, kasvunopeuden vaihteluihin ja asiakaskyselyiden lisääntymiseen. Tämä luo TEKY:ssä erityisiä vaatimuksia niin investointien suunnitteluun, rakennusvalvonnan lupaprosessiin kuin Infra- ja kiinteistöpalveluidenkin kehittämiseen. Joustava, asiakaslähtöinen ja kokonaisvaltainen palvelu edellyttää vahvaa toimintamallia ja yhteen puhaltavaa organisaatiota.

Uusien hyvinvointialueiden aloitus vuoden 2023 alussa aiheuttaa merkittäviä muutoksia kunnassa. TEKY on mukana muutostyössä mm. tilojen ja niissä tarjottavien palveluiden osalta. Samalla kuntaorganisaatioon kohdistuu merkittäviä muutospaineita organisaatioon jäävien toimintojen osalta. Vuoden 2023 alussa kunta on kokonaisuudessaan varsin toisenlainen kuin tänä päivänä ja tähän muutokseen tulee valmistautua jo vuoden 2022 aikana. Samalla muutos tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden toiminnan prosessien uudelleenarviointiin sekä kokonaisvaltaisemman ja entistä tavoitelähtöisemmän toimintatavan käyttöönottoon. Askelmerkkejä tälle työlle tarjoaa myös kevään 2022 aikana hyväksyttävä uusi kuntastrategia, jonka toimeenpano alkaa välittömästi strategian hyväksymisen jälkeen.

Tulosyksikkö: Kehittäminen ja tuki

VASTUUHENKILÖ: Toimialan kehittämispäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosyksikkö huolehtii osaston kehittämisen ja strategiatyön koordinoinnista sekä tukipalveluista. Yksikkö vastaa investointien hallinnasta, esi- ja yleissuunnitelmista kaavoituksen yhteydessä sekä tarve- ja hankesuunnitelmista palvelurakentamisen yhteydessä. Tulosyksikön vastuulla ovat lisäksi kunnan henkilökunta-asunnot sekä lyhytaikainen tilanvuokraus (Sipoo-talo-toiminto). Yksikön määrärahaan sisältyvät myös pelastustoimintaan varatut määrärahat.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	1 238		1 238	1 269	102,5	31	636	99,6
Toimintamenot	-4 062		-4 062	-3 649	89,8	413	-3 335	9,4
Toimintakate	-2 824		-2 824	-2 380	84,3	444	-2 700	-11,8
Suunnitelmapoistot							-9	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	12,0		12,0	12,9	107,5	0,9	11,7	10,3

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kasvuun ja sen hallintaan liittyvät teemat ovat näkyneet kaikessa yksikön toiminnassa vuoden 2021 aikana. Vilkas rakentaminen, uudet investoinnit ja useat yksikön koordinoimat toimialan kehittämishankkeet ovat edellyttäneet poikkihallinnollisen yhteistyön tiivistämisen ohella laadukasta kuntalaisvuorovaikusta ja ajantasaista viestintää. Sipoon kasvu näkyy myös Sipoon Veden verkostoon liittyvien talouksien määrän kasvuna, mikä on puolestaan lisännyt vesiliikelaitoksen hallinto- ja asiakaspalveluiden tarvetta.

Sipoon rakentamisen, suunnittelun ja kaavoituksen hankkeista on viestitty aktiivisesti koko toimialan yhteistyönä yhteisten kanavien kautta. Keskeisimpänä viestintäkanavana on ollut kunnan verkkosivujen ja sosiaalisen median ohella Sipoo rakentaa ja kehittää -verkkosivusto, jonne päivitetään ajankohtaista tietoa ympäri Sipoota käynnissä olevista rakennus- ja kehittämishankkeista. Toimialan viestintäsuunnitelmaa tarkastellaan mahdollisten kehittämistarpeiden varalta vuoden 2022 aikana.

Talousarviossa 2021 esitelty osallistuvan budjetoinnin #MunSipoo -hanke käynnistettiin vuoden loppupuolella. Hankkeelle varatulla 70 000 euron budjetilla on tarkoitus edistää asukaslähtöisesti Sipoon asuinalueiden yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja viihtyisyyttä. Vuoden 2022 loppuun asti ulottuvassa yksikön koordinoimassa hankkeessa sovelletaan osin samoja vuorovaikutus- ja osallistamismenetelmiä kuin vuonna 2020 toteutetussa Nikkilän keskuspuiston yleissuunnittelun osallistuvan budjetoinnin hankkeessa.

Kestävän kehityksen edistämistyötä on tehty mm. KUUMA-kuntien ilmastoryhmässä ja Uudenmaan liiton ympäristö-, ilmasto- ja kiertotalousryhmässä. Vuonna 2021 kestävyystyötä laajennettiin ympäristöministeriön rahoittamilla kehittämishankkeilla. Alkuvuodesta käynnistynyt tekniikka- ja ympäristöosaston sekä kehitys- ja kaavoituskeskuksen yhteinen puurakentamishanke saatiin päätökseen loppuvuodesta. Kesäkuussa käynnistynyt työmaiden päästöttömyyden edistämiseen hankintakriteerien kehitystyön kautta tähtäävä hanke jatkuu edelleen vuoden 2022 loppupuolelle asti.

Hankintojen kehittämistyötä on jatkettu edelleen ja yksikkö on ollut vahvasti mukana myös kunnan hankintatoimen kehittämistyössä. Hankintojen kehittämistyöllä tuetaan merkittävien investointiprojektien läpivientiä varmistamalla hankkeiden kustannustehokkuutta ja toimivuutta.

Vuonna 2021 käynnistettiin Sipoon kunnan omistamien vuokra-asuntojen toimintasuunnitelman mukainen asuntokannan pienentäminen. Tavoitteena on luopua vuosittain kymmenestä kunnan omistamasta vuokra-asunnosta. Tavoite täyttyi vuoden 2021 osalta. Asuntokannan pienentämistä jatketaan edelleen vuonna 2022.

Henkilöstön vaihtuvuus vuoden 2021 aikana edellytti tehtävänkuvien uudelleenjärjestelyä ja tilapäisiä muutoksia toiminnassa. Vaihtuvuuden johdosta osa yksikön tehtävistä oli vuoden aikana tilapäisesti täyttämättä, mikä asetti omia haasteitaan käytössä olevien resurssien riittävyydelle. Toimialan kehittämispäällikön virassa aloitti marraskuussa uusi henkilö. Yksikön henkilöstöbudjetti ylittyi hienoisesti vähähiilisten hankintojen kehittämistyöhön palkatun määräaikaisen hanketyöntekijän myötä. Hanketyöntekijän henkilökustannukset hyvitetään kunnalle vuonna 2022.

Talousarvio toteutui yksikön osalta kokonaisuudessaan pääosin suunnitellusti.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Pelastustoimi, käyttökustannukset, euroa/asukas	93	96	115	94
Vuokratut asuinhuoneistot	76	75	65	60

Arvio tulevasta kehityksestä

Kasvu ja sen hallinta tulevat olemaan keskeisiä yksikön toimintaa ohjaavia tekijöitä myös vuonna 2022. Toimivat tukipalvelut ovat edellytys toimialan ydintoiminnoille. Oikea-aikainen ja laadukas viestintä sekä hyvät ja toimivat laskutuksen ja reskontran palvelut tukevat esimerkiksi rakennushankkeiden suunnitelmallista läpivientiä. Tasapainoinen investointitalous ja kokonaisvaltainen suunnittelu ovat avainasemassa kestävän ja viihtyisän lähiympäristön rakentamisessa.

Tulosityksikön koordinoimista kehittämishankkeista kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia laajentava osallistuvan budjetoinnin #MunSipoo -hanke edellyttää monialaisuutensa vuoksi runsaasti koordinointia ja siten myös yksikön resursseja kevään 2022 aikana. Kasvusta aiheutuvat muutokset kuntalaisten lähiympäristössä vaativat tulosityksiköltä merkittävää panostusta avoimeen viestintään ja vuorovaikutusmahdollisuuksien kehittämiseen.

Yksikön vastuulla olevaa kestävän kehityksen koordinointia kehitetään edelleen. Tässä on tukena mm. vähähiilisten työmaiden ja puurakentamisen kehityshankkeissa kertyneet kokemukset. Kestävän rakentamiseen ja mm. sähköautoilun latausinfraan liittyvät kysymykset ovat työpöydällä vuoden 2022 aikana.

Uuden kuntastrategian toimeenpano ja sen tavoitteiden jalkauttaminen vaativat vuoden 2022 aikana yksikön työpanosta.

Tulosityksikkö: Rakennusvalvonta

VASTUUHENKILÖ: Rakennusvalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on osaltaan varmistaa terveellistä ja turvallista rakentamista ja hyvää kuntakuvaa sekä viihtyisää elinympäristöä. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvat rakennetun ympäristön valvonta, rakentamista koskeva ohjaus, neuvonta ja lupakäsittely sekä rakentamisaikainen valvonta.

Rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavat mm. maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus, Sipoon kunnan rakennusjärjestys, Suomen rakentamismääräyskokoelma, Ympäristöministeriön asetukset toimialaan liittyen sekä yleis- ja asemakaavat.

Rakennusvalvonnan toiminta on asiakaslähtöistä ja myönteistä.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	519		519	704	135,7	185	574	22,7
Toimintamenot	-1 066		-1 066	-1 007	94,4	60	-1 022	-1,5
Toimintakate	-547		-547	-302	55,2	245	-448	-32,5
Suunnitelmapoistot							-1	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	12,0		12,0	13,1	109,2	1,1	12,7	3,1

Rakennusvalvonnan ennustamat toimintatulot ylittyivät selkeästi poikkeuksellisesta vuodesta ja osittaisesta etätyöskentelystä huolimatta. Kerrostalo- ja rivitalohankkeita oli ennustettua vähemmän, joten tulokseen pääseminen mm. neliöperusteisen taksan vuoksi on tarkoittanut suurilukuisempaa käsittelyjen hakemusten määrää ja siten suurempaa työmäärää. Toimintamenojen alitus johtuu pääosin käyttöarkiston digitointiprojektin haasteellisuudesta ja sitä kautta sen aikataulullisesta viivästyisestä.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sähköinen asiointi- ja arkistointijärjestelmä Lupapiste.fi on ollut koko rakennusvalvonnan henkilöstön aktiivisessa käytössä 1.1.2017 alkaen. Lupapiste.fi on tehnyt prosesseistamme ketterämmät, avoimemmat ja yhteistyötä palvelevat sekä viranomaisten että asiakkaiden näkökulmasta. Lisäksi etätyöskentely poikkeusoloaikana on tapahtunut joustavasti toimintamme sähköisyyden ansiosta.

Rakennus- ja ympäristövaliokunnan toiveesta on aloitettu lupahakemusmäärien säännöllinen tilastointi, seuranta ja tiedoksi saattaminen, minkä tavoitteena on viestittää valiokunnalle sisään jätettyjen hakemusten määrää ja määrän muutoksia sekä vireillä olevien hakemusten määrää lupalajeittain. Tällä tavalla valiokunta tulee tietoiseksi rakennusvalvonnan työmäärästä ja resurssien riittävydestä suhteessa asetettuihin sitoviin tavoitteisiin lupakäsittelyn keston osalta.

Tunnusluvuissa on nähtävissä jatkuvaa nousua rakennuslupapäätösten osalta; tämä sekä käsittelyaikojen keston lyheneminen kertoo henkilöstön vähäisestä vaihtuvuudesta ja tehokkuudesta sekä prosessien kehittamisestä. Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä on suurempi kuin edellisvuonna, mutta pienempi kuin vuonna 2019. Käyttöön otettujen asuntojen osalta tilanne on tasaantunut huippuvuoden 2019 jälkeen. Suunnittelutarveratkaisuja ja poikkeamispäätöksiä myönnettiin vähemmän kuin edellisinä vuosina; näiden osalta neuvonta ja päätösten valmistelu on edelleen vaikeutunut tiivistyneen hajarakentamisen ja siten asemakaavakynnyksen ylittymisen seurauksena. Hajarakentamista selkeämmin ohjaaville oikeusvaikutteisille kaavoille on tarvetta.

Keskimääräiset käsittelyajat on kirjattu tunnuslukuihin sekä hakemusten käsittelykelpoisuudesta että hakemusten jättöpäivästä laskien: käsittelykelpoisten rakennuslupahakemusten osalta käsittelyaika on ollut keskimäärin 0,4 kuukautta ja hakemusten jättöpäivästä laskien 2,6 kuukautta; vastaavat luvut poikkeamis- ja suunnittelutarvehakemusten osalta ovat olleet keskimäärin 4 kuukautta ja 7 kuukautta. Tilastot antavat poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisujen osalta todellisuutta paremman kuvan: odotettavissa oleva käsittelyaika on tällä hetkellä arviolta 12 kuukautta ja jonossa olevat hakemukset näkyvät käsittelyaikatilastoissa vasta, kun päätökset on tehty. Lisäksi viime vuonna tehtiin tavanomaista vähemmän lupapäätöksiä (39 kpl); näin vähäisessä määrässä korostuvat ne luvat, jotka on käsitelty jonon ohi: erityisesti tässä näkyvät ne luvat, jotka on käsitelty rakennusluvan kanssa samaan aikaan. Näiden kahden asian yhteisvaikutuksesta käsittelyaikatilastot antavat tunnusluvuissa liian myönteisen kuvan.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP	TP	TA	TP
	2019	2020	2021	2021
Rakennusluvut	179	204	190	227
Toimenpideluvat	67	54	70	42
Poikkeamiset ja suunnittelutarveratkaisut	70	56	60	39

Poikkeamisen ja suunnittelutarveratkaisun keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	4,5/6,2	3,2/5,4	4/5	4/7
Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	0,5/3,0	0,4/2,4	1,0/3,5	0,4/2,6
Käyttöön otetut tai valmistuneet asunnot (uudisrakennukset)	553	349	300	291
Asuinrakentamiseen myönnettyt luvat (uudisrakennukset)	85	94	80	101
Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä (uudisrakennukset)	414	275	300	317

Arvio tulevasta kehityksestä

Kasvu ja rakentaminen jatkuvat voimakkaana asemakaava-alueilla. Erityisesti pientalorakentaminen tulee vauhdittumaan merkittävästi uusien asemakaavojen ja vahvistuvan kaavavarannon myötä. Koulu-, päiväkotij- ja hoivarakentamisella on saatu aikaan reserviä ja lähitulevaisuudessa ko. tiloja ei juuri toteuteta. Rakennusvalvonta on vahvasti mukana kunnan Yritystiimissä tarjoamassa nykyisille ja tuleville sipoolaisille yrityksille ketterää ja matalan kynnyksen palvelua.

Resursseja kasvatetaan rakennuslupakäsittelyyn täyttämällä vuonna 2019 perustettu virka; suunnittelutarve- ja poikkeamishakemusjonon purkamiseen tullaan käyttämään konsulttivalmistelua.

Tavoiteltavilla yhteistyömuodoilla haetaan joustavaa suunnittelu- ja lupaprosessia; prosessilla lisätään kokonaisajattelua rakentuvasta ympäristöstä ja tehtäväkokonaisuuksien sujuvuutta yhteistyötahojen välillä. Tavoitteenamme on laajentaa yhteistyötä edelleen sekä myös haastaa meidät kokonaan uusiin työtapoihin ja -tuloksiin.

Rakennusvalvonnan neuvonta, lupaprosessi, rakentamisaikainen valvonta ja arkistointi tapahtuvat ketterästi Lupapisteessä. Asiakkaiden ymmärryksen kasvattaminen rakennusvalvonnan prosessien osalta jatkuu erilaisten neuvontatilaisuuksien avulla sekä itseohjautuvuuteen avustamalla, mm. Rakentamisen lupapolun avulla; näillä pyritään parantamaan mm. lupahakemusten tasoa ja siten lyhentämään niiden käsittelyaikoja.

Rakennustarkastajien käytössä oleva ns. väliarkisto (keskeneräiset rakennushankkeet) on tavoitteena saattaa paperisesta sähköiseen muotoon vuoden 2022 aikana; näin mahdollistuisi myös rakentamisaikainen viranomaisosio sähköisesti.

Rakennus- ja huoneistorekisterin laadunparannusprosessi jatkuu; laadunparannustyöllä on pysyvä ja kasvattava vaikutus kunnan kiinteistöverokertymään.

Tulosyksikkö: Ympäristövalvonta

VASTUUHENKILÖ: Ympäristövalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Ympäristövalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Ympäristövalvonnan tulee ohjauksen, neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan kautta huolehtia siitä, että ympäristönsuojelusta annettua lainsäädäntöä ja määräyksiä noudatetaan. Lisäksi yksikölle on annettu hoidettavaksi leirintäalueviranomaisen tehtävät.

Yksikön määrärahaan sisältyy alueellisesti hoidetun maaseutuhallinnon tehtäviä varten varattu määräraha.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	30		30	33	110,6	3	38	-11,5
Toimintamenot	-602		-602	-469	78,0	132	-477	-1,5
Toimintakate	-572		-572	-436	76,3	136	-439	-0,7
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	7,0		7,0	6,2	88,6	-0,8	5,2	19,2

Ympäristövalvonnan ennustamat toimintatulot toteutuivat etätyöskentelystä ja pitkään kestäneestä vajaalukuisesta henkilöstöstä huolimatta. Viimeksi mainittu asia yhdessä maltillisen maaseutuhallinnon maksun ja paperimateriaalin digitointi-projektin aloituksen viivästymisen kanssa, ovat pääasialliset syyt toimintamenojen alitukseen.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ympäristövalvonta on poikkeusolojen aikana tehnyt lähes täysin etätöitä. Vain paikan päällä läsnäoloa edellyttävät työt on suoritettu toimistolla ja tarkastuskohteissa, noudattaen valtakunnallista ja kunnan ohjeistusta. Tarkastusten osalta on suoritettu vain aivan välttämättömät läsnäoloa edellyttävät ja sellaiset tarkastukset, jotka ovat mahdollisia toteuttaa etäyhteyksiä hyödyntäen. Tämä näkyi tarkastuksien määrässä, joka on alle puolet verrattuna edeltäviin vuosiin.

Vuosi 2021 on ollut haastava henkilöresurssien osalta. Yksikön varsinaisen päällikön ollessa poissa lähes koko vuoden, toiminnasta on tämän sijaisena vastannut yksi ympäristötarkastajista. Tällöin varsinaista tarkastajille kuuluvaa työtä on tehnyt vain yksi henkilöresurssi, kun yksikön tarkastajien työn mitoitus on kolme henkilötyövuotta. Tämä johtuu siitä, että vuonna 2020 irtisanoutuneen tarkastajan tilalle ei ole onnistuttu rekrytoimaan seuraajaa, eikä päällikön sijaiseksi siirtyneen tarkastajan tilalle varsinaisesti rekrytoitu sijaista. Sisäisten järjestelyjen kautta ympäristöassistentti teki muutaman kuukauden tarkastajan työtä. Laillisuusvalvontaa suorittavien tarkastajien vajeesta johtuen koko yksikön henkilöstö on joutunut venymään ja tehtäviä on jouduttu uudelleenpriorisoimaan.

Hajajätevesilainsäädännön toimeenpanon suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvat tarkastukset oli suunniteltu aloitettaviksi alun perin vuonna 2020 ja aloitusta siirrettiin jo kertaalleen vuoteen 2021. Kyseisiä tarkastuksia ei ole kyetty tekemään vuonna 2021, joten aloitusta joudutaan edelleen siirtämään vuodelle 2022 tai mahdollisesti jopa vuodelle 2023.

Etätyöskentelystä ja yksikössä vallitsevasta haastavasta henkilöstötilanteesta huolimatta yksikkö on kyennyt säilyttämään palvelutasonsa tunnusluvuilla mitattavien töiden osalta sekä määrällisesti tuottamaan suoritteita edellisvuosien tasoisesti. Tehtävien määrä haittaperusteisessa jälkivalvonnassa oli edellisen vuoden tapaan suuri, mutta hienoista laskua on havaittavissa. Annettujen lausuntojen määrä oli hieman ennakoitua ja edeltävien vuosien toteumaa alhaisempi. Luvat ja päätökset saavuttivat lähes ennakoidun määrän ja oli samalla tasolla kuin edellisvuosien toteuma. On huomioitava, että viranomaistoiminnassa on erittäin haasteellista ennakkoon arvioida tunnuslukuina seurattavia suoritteita. Tämä johtuu pitkälti siitä, että määrät eivät ole viranomaisen toimista, vaan asiakkaan tarpeesta johtuvia. Näin ollen yksikön mahdollisuus vaikuttaa toteumaan on erittäin rajoitettu, jos ei lähes mahdoton.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Luvat ja päätökset	23	28	30	29
Haittailmoitukset	214	202	170	161
Lausunnot	30	38	30	25

Arvio tulevasta kehityksestä

Ympäristövalvonnassa käynnissä oleva digitalisaatioon liittyvä projekti jatkuu. Lupapiste.fi-palvelua käytetään edelleen ensisijaisen kanavana lupakäsittelyssä sekä ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyissä. Kunnan tiedonhallintajärjestelmän edellyttämän tiedonohjaussuunnitelman laadinta ja päivittäminen jatkuu. Yksikkö jatkaa myös muun sähköisen asioinnin kehittämistä resurssiensa puitteissa. Vuonna 2021 aloitettu asiakirjojen digitointi jatkuu ainakin vuonna 2022 ja todennäköisesti pidempään. Yksikkö pyrkii omalta osaltaan edistämään mahdollisuutta siirtyä sähköiseen arkistointiin.

Yksikön tavoitteena on saada onnistuneesti täytettyä täyttämättä olevat ympäristövalvojan ja ympäristötarkastajan vakanssit alkuvuodesta 2022, jotta viranomaiselle kuuluvat tehtävät voidaan hoitaa asiallisesti ja ajallaan.

Jälkivalvonnan osalta on tavoitteena aloittaa hajajätevesilainsäädännön toimeenpanon suunnitelmalliset tarkastukset sekä jatkaa hevostallien tarkastusprojektia. Merenkulun ympäristönsuojelulain muutoksen myötä yksilölle tulee uusia velvoitteita. Viranomaisen tulee rekisteröidä pienten huvivenesatamien jätehuolto. Tämä vaati selvityksen kunnassa olevien pienten satamien osalta sekä yhteydenotto vastuuhenkilöön, jonka tulee tehdä rekisteröinti-ilmoitus. Tällä hetkellä Sipoossa on 4 rekisteröityä satamaa, lakimuutoksen myötä niitä oletetaan karkean arvion perusteella olevan 4-5 kertainen määrä.

Tulosyksikkö: Katu- ja viheralueet

VASTUUHENKILÖ: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus

Katu- ja viheralueet -yksikön työt koostuvat katujen ja yleisten alueiden kunnossapitotyöstä, viranomaispäätöksistä, asiakaspalvelusta sekä infrainvestointihankkeissa katu- ja toteutussuunnitelmista, rakennuttamisesta sekä yleisten alueiden perusparantamisesta. Lisäksi yksikkö vastaa kunnan metsien hoidosta sekä jätelain, romuajoneuvolain ja yksityisistä teistä annetun lain mukaisten kunnan tehtävien hoidosta.

Kaavoittamisen yhteydessä tehtävästä infran esi- ja yleissuunnitelmista ja palvelurakentamisen osalta tarve- ja hankesuunnitelmista vastaavat Kehittäminen ja tuki -yksikön hankepäällikkö ja investointipäällikkö.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	223		223	310	139,2	87	212	46,2
Toimintamenot	-2 277		-2 277	-2 165	95,1	112	-1 922	12,7
Toimintakate	-2 054		-2 054	-1 855	90,3	199	-1 710	8,5
Suunnitelmapoistot	-1 201			-2 347			-2 169	8,2
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	17,0		17,0	17,5	102,9	0,5	16,1	8,7

Katu- ja viheralueet yksikön toimintatuotot perustuvat pääosin metsätuottoihin. Metsän myyntituotot jäivät hieman suunnitellusta. Muita toimintotuottoja Katu- ja viheryksikkö saa yleisten alueiden vuokrasta, lähinnä kaivuluvista, sekä katualueiden vuokraamisesta. Kyseiset toimintatuotot ylittivät reilusti edellisvuoteen ja vuoden 2021 arvioon nähden. Toimintamenot jäivät hieman alle suunnitellusta.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Uuden infran rakentamisen osalta oltiin samalla tasolla kuin vuonna 2020 kulujen ja infrahankkeiden määrän osalta. Vuonna 2021 tehtiin myös valmistelemaa työtä tuleville vuosille kaavailtuja laajoja infrahankkeita silmällä pitäen. Koronarajoitusten myötä osa toimistotyöstä tehtiin etänä, mutta varsinkin kunnossapidon henkilöstö oli työnkuvastaan johtuen töissä normaalisti, toki turvaetäisyyksiä ja kokoontumisrajoituksia noudattaen.

Katu- ja viheryksikköön palkattiin keväällä kuntatekniikan päällikkö, kyseinen paikka on ollut 2020 lähtien haussa. Paikan täyttäminen oli haasteellista työmarkkina tilanteen takia.

Kuluneen vuoden aikana edistettiin aiempien vuosien tapaan toiminnan kehittämistä päivittäisen työn ohella. Uusien alueiden valmistumisen myötä lisääntyvät hoidettavat määrät luovat painetta hoidon tason ja työn jäljen tasaisuuden ylläpitämiselle. Tietoa alueiden ja infraomaisuuden määrästä ja ominaisuuksista kerättiin ja päivitettiin kuluneen kesän aikana teknisen harjoittelijan avulla. Paremmen tiedon avulla pyritään kehittämään päivittäisen kunnossapitotoiminnan tehokkuutta.

Vuonna 2021 panostettiin viestintään kuntalaisten suuntaan. Viestintää alettiin parantamaan huomattavasti vuonna 2020. Viestinnän merkitys on koettu positiivisena kuntalaisten osalta. Viestinnän tärkeys huomioitu Katu- ja viheryksikössä ja sitä tullaan kehittämään jatkossa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2021
Kunnan kunnossapitämät tiet, km	78	80	84	87
Katuvalaistuspisteet	4 150	4 270	4300	4500
Rakennetut ja hoidetut puistot, ha	61	62	65	77

Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan kasvu näkyy erittäin vahvasti tuleville vuosille kaavailtujen infrainvestointien määrässä ja siten myös yksikkömme toiminnassa. Toiminnan priorisointi ja suunnitelmallisuus yksikön kestävän ja taloudellisen toiminnan takaamiseksi on jatkossakin tärkeää. Myös yksiköiden välinen yhteistyö sekä ennakoiva ja suunnitelmallinen yhdyskuntaprosessi nousevat yhä tärkeämmiksi. Työmäärä yksikössämme tulee tulevina vuosina kasvamaan paljon, sillä hankkeisiin varatuilla euroilla mitaten vuosittaiset infrainvestoinnit tulevat jopa kaksinkertaistumaan kuluneeseen vuoteen verrattuna.

Uusien alueiden rakentamisen myötä osa työstä suoritetaan ostopalveluina. Uusia vakansseja kunnossapitotyöhön, sekä infra-alueiden suunnitteluttamiseen ja rakennuttamiseen tulee harkita lähivuosina. Kunnossapidettävien alueiden kasvaessa myös kunnossapitokaluston uusimiselle on tarvetta lähivuosina, jotta tarvittava ylläpidon laatutaso saadaan säilytettyä.

Valmistuvan infran ja sen tietojen hallittuun siirtymiseen yksikön sisällä tulee kiinnittää jatkossa entistä enemmän huomiota, jotta kunnan infraomaisuutta voidaan hallita ja kunnossapitää entistä suunnitelmallisemmin ja tehokkaammin.

Viestintä ja vuorovaikutus ovat osa jokaista investointihanketta. Myös kunnossapidon osalta viestinnällä ja proaktiivisella toiminnalla tuodaan yksikkömme toimintaa ja sen merkitystä paremmin näkyväksi kuntalaisille.

Tulosityksikkö: Toimitilat

VASTUUHENKILÖ: Tilapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikkö suunnittelee, rakennuttaa, kunnossapitää ja vuokraa toimitiloja kunnan omien yksiköiden tarpeisiin sekä turvaa rakennuskannan arvon säilymistä ennakoivalla ja kestäväällä kiinteistönpidolla.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	10 232		10 232	9 931	97,1	-302	10 369	-4,2
Toimintamenot	-12 446		-12 446	-11 532	92,7	914	-11 857	-2,7
Toimintakate	-2 214		-2 214	-1 602	72,4	612	-1 488	7,6
Suunnitelmapoistot				-5 750			-5 057	13,7
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	67,0		67,0	67,8	101,2	0,8	71,7	-5,4

Toimitiloilla talous vuonna 2021 pieneni vuoteen 2020 verrattuna niin tulojen kuin menojen osalta.

Vuoden 2021 talousarvion osalta tulot kuin myös menot jäivät talousarviosta ja myös toimintakate alitti talousarvion.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Investoinneissa merkittävimmät hankkeet olivat Nikkilän Sydämen laajennuksen valmistuminen ja sen käyttöönotto syylukukauden alusta. Toinen merkittävä investointikokonaisuus valmistui, kun Cook&Chill keskuskeittiö otettiin käyttöön kesällä sekä loputkin koulujen ja päiväkotien keittiöt valmistuivat vastaanottamaan Cook&Chill ruokaa syksyn aikana. Myös Jokipuiston koulun rakennustekniset työt valmistuivat, koulun käyttöönotto tapahtuu kuitenkin syylukukauden 2022 alussa.

Merkittäviä tilamuutoksia oli Talman koulun toisen paviljongin valmistuminen ja käyttöönotto vuoden lopussa. Lisäksi Nuoriso- ja Sipoon opisto toiminta käynnistyi vuoden vaihteessa Opintien tilaelementtirakennuksessa ja Sipoon opiston toimintoja siirtyi Itäisen Jokipuiston vanhasta Sikalasta Siniseen halliin Martinkyläntielle sekä vanhasta varikosta siirryttiin Susikujan varikolle.

Purkukohteina olivat Itäisen Jokipuiston huonokuntoinen varistorakennus 20 ja Talman koulun B-osa.

Vuoden aikana myytiin kunnan omistama ASOY Torpanseudun kerhohuoneisto ja vuokrasopimus päätettiin Nikkilän OP:n tiloissa olevasta toimistotilasta.

Tärkein toimitilojen kehittämishanke vuoden aikana oli kaikkien kunnan rakennusten kuntoarviohanke, joka ulkopuolisten arvioiden kohdalla saatiin valmiiksi vuonna 2020, mutta jonka tietoja on käytetty vuosien 2021 ja 2022 korjaustoimien kohdentamisiin. Kuntoarvioista saatuja tietoja on jatkokäytetty pitkäjänteisessä korjaussuunnittelussa sekä niitä käytetään korjauksien toteutuksissa myös jatkossa.

Henkilöstön vaihtuvuus vuoden aikana oli pientä. Koronan vaikutukset näkyivät eniten siivouksessa, jossa työkohteiden vaihtoja tapahtui pitkin vuotta ja jouduttiin ostamaan myös omaa toimintaa tukevaa ulkopuolista siivousta. Etätöitä tehtiin soveltuvin osin koko vuosi. Yhtään koronatapausta ei henkilöstöön kohdistunut, vaikka lukuisiin koronatesteihin osallistuttiin.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Osastojen käytössä olevat toimitilat (ei asunnot), htm ²	90 500	90 000	94 000	91 000
Vuokratat muut kiinteistöt	21	19	19	18
Ei käytössä olevat toimitilat (passiiviset), htm ²	7 500	10 500	10 000	12 500

Arvio tulevasta kehityksestä

Tilamuutoksista ovat tärkeimpiä Jokipuiston koulun siirtyminen takaisin omiin tiloihinsa syyslukukauden alussa ja samalla Sibbo Gymnasium siirtyy väistöön koulurakennuksen peruskorjauksen alkaessa. Väistöön siirtyvät myös SOTE:n kaksi osastoa: ikääntyvien- sekä akuutti- ja kuntoutusosastot. Lisäksi työterveys väistää nykyisistä Nikkilässä sijaitsevista tiloista Söderkullaan kunnan omistamiin entisiin hammashoidon tiloihin.

Keskeisin purkukohde on Nikkilän vanhan koulukeskuksen C-rakennus ja lisäksi Leppätien päiväkodin purku-urakka saatetaan loppuun.

Henkilöstömäärä ennustetaan pysyvän nykyisellä tasolla.

2.3.7 Peruskunta yhteensä

Peruskunta yhteensä; toimintatuotot ja toimintakulut sisältävät ulkoiset ja sisäiset erät Sipoon Vesi ei sisälly lukuihin alla

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	46 539		46 539	51 418	110,5	4 879	44 199	16,3
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	-170 368	-4 500	-174 868	-168 703	96,5	6 166	-161 165	4,7
Toimintakate	-123 829	-4 500	-128 329	-117 284	91,4	11 045	-116 966	0,3
Suunnitelmapoistot	-8 137		-8 137	-8 857		4 436	-11 632	-23,9
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virk	1 181,0		1 181	1 189,4	100,7	8,4	1 175,5	1,2

Käyttötalous osastoittain 2021, yhteenveto

Vastuualueiden määrärahat ovat sitovia nettoperiaatteen mukaisesti. Alla olevassa taulukossa sekä toimintatuotot että toimintakulut sisältävät ulkoiset ja sisäiset erät.

1 000 €	Talousarvi o 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatulot				24		24	
Toimintamenot	-11		-11	-59		-48	0
Netto	-11		-11	-35		-24	0
Tarkastuslautakunta							
Toimintatulot							
Toimintamenot	-41		-41	-41		0	-41
Netto	-41		-41	-41		0	-41
Kunnanhallitus							
Toimintatulot	20 818		20 818	20 393	98,0	18 810	18 810
Toimintamenot	-21 664		-21 664	-18 997	87,7	2 666	-18 088
Netto	-845		-845	1 396	-165,1	2 241	723
Sosiaali- ja terveysvaliokunta							
Toimintatulot	9 638		9 638	14 050	145,8	4 412	9 857
Toimintamenot	-70 545	-4 500	-75 045	-74 333	99,1	712	-69 925
Netto	-60 908	-4 500	-65 408	-60 283	92,2	5 124	-60 068
Sivistysvaliokunta							
Toimintatulot	3 841		3 841	4 704	122,5	863	3 704
Toimintamenot	-57 655		-57 655	-56 451	97,9	1 203	-54 499
Netto	-53 813		-53 813	-51 747	96,2	2 066	-50 794
Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokun ta							
Toimintatulot	12 242		12 242	12 247	100,0	5	11 828
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	-20 453		-20 453	-18 822	92,0	1 631	-18 612
Netto	-8 211		-8 211	-6 575	80,1	1 636	-6 784
Yhteensä							
Toimintatulot	46 540		46 539	51 419	110,5	24 114	44 199
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	-170 367	-4 500	-174 868	-168 704	96,5	6 165	-161 166
Netto	-123 829	-4 500	-128 329	-117 285	91,4	11 044	-116 966

2.4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

VASTUUHENKILÖ (toimintakatteen jälkeiset erät): Talousjohtaja

Peruskunta ilman Sipoon Vettä, taulukko sisältää ulkoiset ja sisäiset erät

	Talous- arvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	% 2021/2 020
Toimintatuotot								
Myyntituotot	2 806		2 806	2 954	105,3	148	3 750	-21,2
Maksutuotot	6 261		6 261	6 202	99,1	-59	5 699	8,8
Tuet ja avustukset	969		969	6 804	702,0	5 835	907	649,8
Muut toimintatuotot	36 502		36 502	35 458	97,1	-1 044	33 843	4,8
Toimintatuotot yhteensä	46 539	0	46 539	51 419	110,5	4 880	44 200	16,3
Valmistus omaan käyttöön				0			0	
Toimintakulut								
Palkat ja palkkiot	-48 295		-48 295	-47 802	99,0	493	-48 287	-1,0
Eläkekulut	-9 480		-9 480	-9 835	103,7	-355	-10 010	-1,8
Muut henkilösivukulut	-1 675		-1 675	-1 790	106,8	-114	-1 908	-6,2
Henkilöstökulut	-59 450		-59 450	-59 426	310	24	-60 205	-1,3
Palvelujen ostot	-68 719	-4 500	-73 219	-69 610	95,1	3 609	-62 121	12,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 733		-7 733	-7 901	102,2	-168	-7 164	10,3
Avustukset	-8 764		-8 764	-8 933	101,9	-169	-8 661	3,1
Muut toimintakulut	-25 702		-25 702	-22 834	88,8	2 868	-23 015	-0,8
Toimintakulut yhteensä	-170 368	-4 500	-174 868	-168 704	96,5	-6 164	-161 165	4,7
Toimintakate	-123 829	-4 500	-128 329	-117 285	-14	-11 044	-116 965	0,3
Verotulot	109 513		109 513	115 104	105,1	5 591	107 044	7,5
Valtionosuudet	18 236		18 236	17 662	96,9	-574	23 569	-25,1
Rahoitustuotot ja -kulut:	325		60	672	1112,8	611	528	27,1
Vuosikate	4 245	-4 500	-520	16 152	-3108,7	16 672	14 177	13,9
Poistot ja arvonalentumiset				-13 581			-13 596,45	
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 137		-8 137	-8 857		-720	-7 969	2,1
Arvonalentumiset				-4 724			-5 627,30	
Satunnaiset erät				0				
Satunnaiset tuotot				0				
Satunnaiset kulut				0				
Tilikauden tulos	-3 892	-4 500	-8 657	2 570	-3 109	11 227	580	16
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 200		1 200	1 257		57	-11 277	
Varausten lis (-) tai väh (+)				-2 400			12 700	
Tilikauden Yli-jäämä	-2 692	-4 500	-7 457	1 427		8 884	2 003	-472,3

2.5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investoinnit, yhteenveto, Sipoon Vesi mukaan lukien

	1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet		-5 900	1 500	-4 400	-3 334	75,8	-3 580
Laajennusinvestoinnit, rakennukset		-1 670	-100	-1 770	-1 683	95,1	-10 474
Uudelleeninvestoinnit		-1 400		-1 400	-1 313	93,8	-3 159
Peruskorjausinvestoinnit		-9 350	-250	-9 600	-9 033	94,1	-4 825
Muut investoinnit		-465	-240	-705	-619	87,8	-226
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin		-18 785	910	-17 875	-15 981	89,4	-22 264
Bruttoinvestoinnit Sipoon Vesi		-5 920		-5 920	-2 293	38,7	-2 203
Maanosto		-2 500		-2 500	-1 967	78,7	-1 039
Irtain omaisuus, yhteensä		-1 930		-1 930	-343	17,8	-961
Osakkeet ja osuudet, netto		-1 080		-1 080	-599		790
Bruttoinvestoinnit yhteensä		-30 215	910	-29 305	-21 183	72,3	-25 677
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit		5 200		5 200	5 970	114,8	5 459
Rahoitusosuus investointeihin					23		455
Investoinnit yhteensä, netto		-25 015	910	-24 105	-15 190	63,0	-19 763

Sipoon Veden investoinnit on esitetty eriteltynä kohdassa 5. Alla olevassa taulukossa on Sipoon Veden nettoinvestoinnit.

	1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet		-2 470		-2 470	-517	20,9	-319
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet		-2 000		-2 000	-789	39,4	-411
Haja-asutusalueet		-750		-750	-473		-43
Peruskorjausinvestoinnit		-700		-700	-514	73,5	-1 429
Investoinnit yhteensä, netto		-5 920		-5 920	-2 293	38,7	-2 203

Vuoden 2021 bruttoinvestointierien määrärahoja infraan ja rakennuksiin muutettiin kahdesti. Ensimmäiset muutokset tehtiin toukokuussa ja toiset muutokset marraskuussa. Alkuvuodesta todettiin, että muutamien hankkeiden taloudellinen resursointi oli alimitoitettu ja tehtiin 190 000 euron korotus talousarvioon. Loppuvuodesta määrärahoja tarkasteltiin uudestaan, koska infran laajennusinvestointien taloudellinen toteuma ei vastannut ennustettua ja määrärahoja pudotettiin 1,1 miljoonaan euroa.

Tekniikka- ja ympäristöosaston vuoden 2021 bruttoinvestoinnit olivat muutosten jälkeen 17,875 M€ ja toteutuneet bruttoinvestoinnit olivat 15,981 M€. Kunnan bruttoinvestoinnit yhdyskunta- ja palvelurakentamiseen (infraan ja rakennuksiin) alittivat talousarvion 1,894 M€:lla.

Maanosto alitti budjetin noin 0,5 M€:lla. Toteutunut maanosto oli noin 1,97 M€, kun talousarvio oli 2,56 M€.

Irtaimen omaisuuden investoinnit alittivat talousarvion noin 1,6 M€:lla. Toteutuneet irtaimen omaisuuden investoinnit olivat noin 0,34 M€, kun talousarvio oli 1,93 M€.

Maan myynti ylitti talousarvion 0,77 M€. Maan myyntiä toteutui noin 5,97 M€, kun talousarvio oli 5,2 M€.

Sipoon kunnan nettoinvestoinnit ilman liikelaitoksia alittivat talousarvion noin 5,3 M€. Sipoon kunnan nettoinvestointeja ilman liikelaitoksia toteutui noin 12,9 M€, kun talousarvio oli noin 18,2 M€.

Sipoon Veden vesihuoltoliikelaitoksen investoinnit toteutuivat noin 2,3 milj. eurona, kun talousarvio oli 5,92 M€.

Kunnan bruttoinvestoinnit Sipoon Vesi mukaan lukien alittavat talousarvion noin 8,1 M€ ja nettoinvestoinnit alittavat talousarvion noin 8,9 M€. Kunnan nettoinvestoinnit Sipoon Vesi mukaan lukien olivat noin 15,2 M€, kun talousarvio oli noin 24,1 M€.

Investointiosan toteutuminen

Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Tuotot						
Kulut	-5 900	1 500	-4 400	-3 334	76	-3 580
Netto	-5 900	1 500	-4 400	-3 334	76	-3 580

Laajennusinvestoinnit alittivat talousarvion budjetin 1,07 M€.

Infran laajennusinvestointien keskeiset rakennushankkeet; Taasjärvi IV ja Pohjanniityn kunnallistekniikan urakat käynnistyivät loppukesällä 2021. Näiden urakoiden aloitukset viivästyivät suunnitellusta joitakin kuukausia ja ne osaltaan näkyvät budjettialituksessa. Urakat valmistuvat kesään 2022 mennessä. Sipoonlahdenrannan asemakaavamuutoksen ensimmäinen vaihe ja Bastukärin Rekkatie ja alueen hulevesiratkaisut valmistuivat vuoden 2021 aikana.

Pähkinälehdon alueen T3 ja T7A viimeistelytyöt saatiin päätökseensä. Jokilaakson alueen viimeistelytyöt ovat lähes valmiit, vuonna 2021 alueelle valmistui uusi leikkipaikka ja Jokilaaksontie päällystettiin. Tarapotin työpaikka-alueen rakennustöiden viimeistelyä tehdään vuosien 2021 ja 2022 aikana.

Kaavoitusta on kiirehditty erityisesti pientaloalueiden osalta ja rinnalla on laadittu ko. alueiden kunnallistekniikan esi- ja yleissuunnitelmia. Yleissuunnittelua on toteutettu NG 8 Nikkilän kartanon, NG 8 Radan alituksen, M3 Massbyn Danielsbackan, T6 Taasjärven itäpuolen ja S 20 Söderkullan kartanon asemakaava-alueiden osalta. Boxin työpaikka-alueen yleissuunnittelu saatiin valmiiksi. Muutamien kaava-alueiden suunnittelun toteutuminen ei ole edennyt odotetusti johtuen kaavojen käsittelyn pitkittymisestä.

Laajennusinvestoinnit, rakennukset

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Tuotot						80
Kulut	-1 670	-100	-1 770	-1 683	95	-10 474
Netto	-1 670	-100	-1 770	-1 683	95	-10 394

Rakennusten laajennusinvestoinnit toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Investointierässä oli kaksi hanketta, jotka olivat Sipoonlahden koulun viimeistelytyöt ja Nikkilän sydämen laajennus.

Sipoonlahden koulun laajennus- ja muutostyöt vastaanotettiin kesällä 2020 ja vuosille 2021–2022 on varattu resursseja viimeistelytyöhön ja tarvittaviin korjauksiin.

Nikkilän Sydämen laajentamisen 2. vaihe eteni suunnitellusti ja kohde otettiin vastaan huhtikuussa 2021. Kesän aikana koulu kalustettiin ja koulu otettiin käyttöön syyslukukaudelle elokuussa.

Uudelleeninvestoinnit

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Tuotot						375
Kulut	-1 400		-1 400	-1 313	94	-3 159
Netto	-1 400		-1 400	-1 313	94	-2 784

Rakennusten uudelleeninvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Nikkilän Sydämen 2. vaiheen uudelleeninvestointi eli liikuntahalli toteutui suunnitellun mukaisesti. Ja liikuntasali otettiin vastaan samaan aikaan kuin koulun laajennus eli huhtikuussa 2021.

Söderkulla skolan hankesuunnittelu eteni suunnitellun mukaisesti ja hankesuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa toukokuussa 2021. Sipoonlahden koulun (nykyisin Miilin) liikuntahallin hankesuunnittelu käynnistyi kesällä 2021 ja suunnitelma valmistuu keväällä 2022 hallinnolliseen käsittelyyn. Myös Sipoon pelastusaseman suunnittelutyöt etenivät suunnitellusti.

Peruskorjausinvestoinnit

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Tuotot						
Kulut	-9 350	-250	-9 600	-9 033	94	-4 825
Netto	-9 350	-250	-9 600	-9 033	94	-4 825

Peruskorjausinvestoinnit toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Vuonna 2021 valmistui useita laajoja kohdennettuja peruskorjausinvestointeja; Cook and Chill-keittiöiden vaihe 2, Jokipuiston koulun korjaus ja Sibbo Gymnasiumin peruskorjauksen hankesuunnitelma. Lisäksi muun muassa kouluissa ja päiväkodeissa toteutettiin lukuisia pienempiä peruskorjaushankkeita.

Lisäksi Liikuntatoimen peruskorjaus hankkeista saatiin lähes päätökseensä Neiti Miilin tien sivistyskeskusalueen liikunnan ja huollon tilat sekä Söderkullan urheilukentän peruskorjaus ja maalämpö. Myös Nikkilän urheilukentän saneerauksen suunnittelu valmistui.

Yleiset investoinnit

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Tuotot				23		
Kulut	-465	-240	-705	-619	88	-80
Netto	-465	-240	-705	-596	84	-80

Yleiset investoinnit käsittävät sekä ELY:n ja HSL:n kanssa yhteistyössä tehtävät hankkeet että väylähankkeet. Määrärahoista toteutettiin muun muassa Bastukärr - Kerava kevyen liikenteen väylä sekä Korvenportin pysäköintialue Sipoonkorpeen.

Hitän uimarannan suunnitelmat ja Brobörentien ja Öllytien risteyksen suunnittelu lähti hyvin liikkeelle vuoden 2021 aikana. Vuonna 2019 pyöräpysäköintiin myönnetty avustus tuli maksatukseen vuonna 2021, joka näkyi tuottona yleisissä investoinneissa.

Maanmyynti ja -osto

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Kiinteä omaisuus						
Kiinteä omaisuus, myynti	5 200		5 200	5 970	114,8	5 459
Kiinteä omaisuus, osto	-2 500		-2 500	-1 967	78,7	-1 039
	2 700		2 700	4 003	148,2	4 420

Kunta sai maanmyyntituloja vuonna 2021 noin 5,97 M€. Asuinrakentamista varten tontteja myytiin Söderkullassa Kalliomäen ja Pähkinälehdon asuinalueilta sekä Nikkilässä Jokilaakson ja Kartanonrinteen alueilta. Yritystontteja myytiin Bastukärrin logistiikka-alueelta ja Sibbesborgin liikealueelta.

Maata hankittiin erityisesti Söderkullan ja Talman alueilta. Yhteensä maata hankittiin noin 32,7 ha.

Irtaimen omaisuuden investoinnit

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Kunnanhallitus	-1 330		-1 330			-868
Sosiaali- ja teveysvaliokunta	-200		-200			
Sivistysvaliokunta	-300		-300	-284	94,6	-71
Tekninen valiokunta	-100		-100	-59	59,3	-22
Netto	-1 930		-1 930	-343	17,8	-961

Kunnanhallituksen investointeihin sisältyy IT-hankintoja, Sivistysosastolla laite-, kaluste- ja konehankintoja ja Tekniikka- ja ympäristöosastolla kone- ja laitehankintoja.

Osakkeet ja osuudet

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Kunnanhallitus	-1 080		-1 080	-599		790
Netto	-1 080		-1 080	-599		790

2.6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

VASTUUHENKILÖ (rahoitus ja rahavarat): Talousjohtaja

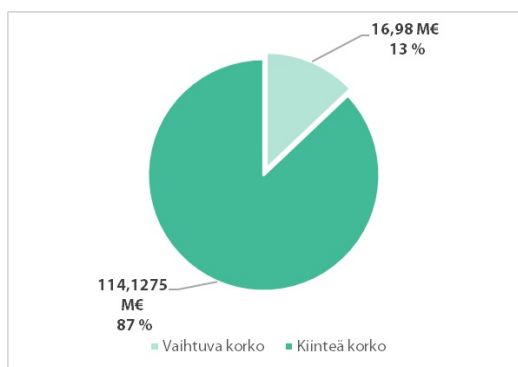
Kunnan maksuvalmius oli koko tilivuoden ajan hyvä. Lyhytaikaisia luottoja oli tilivuoden aikana käytössä enimmillään 50 M€ 50 M€ valtuutuksen puitteissa.

Pitkäaikaisia ja lyhytaikaisia luottoja lyhennettiin 11,08 M€, pitkäaikaisia luottoja otettiin 32,9 M€.

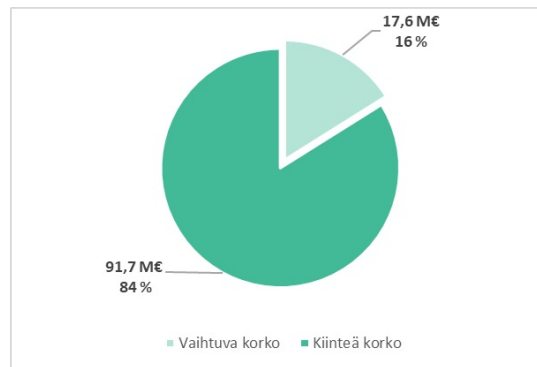
Rahoitukseen liittyvät riskit

Kunnan pitkäaikaisten lainojen keskiporko (sisältäen rahoituslaitoksen marginaalin) oli tilivuonna 0,22 %. Edellisenä vuonna vastaava keskiporko oli 0,37 %.

Lainasalkku 31.12.2021
131,1 M€

Lainasalkku 31.12.2020
109,4 M€

Luotoista 87 % on kiinteäkorkoisia ja 13 % vaihtuvakorkoisia. Edellisvuonna vastaavat luvut olivat 84 % ja 16 %.

Kunnan lainasalkun painotus on siirtynyt vaihtuvakorkoisista luotoista kiinteäkorkoisiin.

Lainasalkkuun ei sisälly valuuttariskiä, kaikki luotot on nostettu euromääräisinä.

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu 2021

Peruskunta ilman Sipoon Vettä

	Talous- arvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 2021/2020
1 000 €							
Toiminta ja investoinnit							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	4 245	-4 500	-255	16 152	16 407	14 177	13,9
Satunnaiset erät				0			
Tulorahoituksen korjauserät	-5 200		-5 200	-5 897	-697	-5 274	11,8
	-955	-4 500	-5 455	10 255	15 710	8 902	
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-24 295	910	-23 385	-19 292	4 093	-24 277	-20,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin				23	23	455	-94,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 200	0	5 200	6 508	1 308	6 294	3,4
	-19 095	910	-18 185	-12 761	5 424	-17 529	
Toiminta ja investoinnit, netto	-20 050	-3 590	-23 640	-2 506	21 134	-8 626	-86
Rahoitustoiminta							
Antolainauksen muutokset vähennykset	0		0	-1	-1	-1	
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 500		30 500	32 900	2 400	33 000	-0,3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 743		-12 743	-11 076	1 667	-9 356	18,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	0	0	-20 000	-100,0
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset							
Vaihto-omaisuuden muutos							
Saamisten muutos				-2 473	-2 473	2 133	-216,0
Korottomien velkojen muutos				-141	-141	-4 037	-96,5
Vaikutus maksuvalmiuteen	17 757			19 209	22 587	1 739	1 004,5

2.7 YHTENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Peruskunta ilman Sipoon Vettä

	Määrärahat 1 000 €						Tuloarviot 1 000 €				
	Sitovuus	Alkup. Talous-arvio	TA:n muutokset	TA muu:n jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talous-arvio	TA:n muutokset	TA muu:n jälkeen	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta	N	-11		-11	-35	-24			0		0
Tarkastuslautakunta	N	0		0	-41	-41	0		0		0
Kunnanhallitus	N	-21 664	0	-21 664	1 396	23 059	19 182	150	19 332	20 393	1 061
Sosiaali- ja terveystoimialue	N	-70 545	-4 500	-75 045	-74 333	712	9 638	0	9 638	14 050	4 412
Sivistysvaliokunta	N	-57 655	0	-57 655	-56 451	1 203	3 841	0	3 841	4 704	863
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta	N	-20 452	0	-20 453	-6 575	13 878	12 242	0	12 242	12 247	5
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						109 513		109 513	115 104	5 591
Valtionosuudet	B						18 236		18 236	17 662	-574
Korkotulot	B						54		54	111	57
Muut rahoitustulot	B						923		923	224	-699
Korkomenot	B	-893		-893	-380	513					0
Korvaus peruspääomasta	B	-735		-735	0						
Muut rahoitusmenot	B	-6		-6	-16	-10					
Rahoitustuotot ja -kulut:	N	-1 634		-1 634	-396	1 238				335	
INVESTOINTIOSA											
inv.menoihin										23	
Laajennusinvestoinnit kaava-alueet	N	-5 900	1 500	-4 400	-3 334	1 066					
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	N	-1 670	-100	-1 770	-1 683	87					
Uudelleen investoinnit	N	-1 400	-30	-1 430	-1 313	117					
Peruskorjausinvestoinnit	N	-9 350	-250	-9 600	-9 033	567					
Yleiset investoinnit	N	-465	-240	-705	-619	86					
Kiinteä omaisuus	N	-2 500		-2 500	-1 967	533					
Irtain käyttöomaisuus	N	-1 930		-1 930	-343	1 587					
Osakkeet ja osuudet	N	-1 080		-1 080	-599	481					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset	B				-1						
Lainakannan muutokset	B										
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	B			12 743	-11 076	-23 819	30 500		30 500	32 900	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	B	12 743			0	0			0		
Oman pääoman muutokset	B				0	0			0		
Muut maksuvalmiuden muutokset	N			0	-2 614	-2 614			0		
Vaikutus maksuvalmiuteen					0				0		0
YHTEENSÄ		-185 147	-3 620	-188 768	-169 414	18 619	204 127		204 279	217 752	8 316

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

Peruskunta & Sipoon Vesi, eliminoinnit huomioitu

Euro	1.1 - 31.12.2021		1.1 - 31.12.2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	8 001 669,90		8 449 934,58	
Maksutuotot	6 202 405,32		5 699 426,70	
Tuet ja avustukset	6 804 011,41		907 471,72	
Muut toimintatuotot	10 210 237,95	31 218 530,18	9 950 249,90	25 007 082,90
Valmistus omaan käyttöön	205,60			
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-59 886 230,49		-60 693 042,62	
Palkat ja palkkiot	- 48 181 946,61		- 48 687 203,31	
Henkilösivukulut	-11 704 283,88		-12 005 839,31	
Eläkekulut	- 9 899 673,20		- 10 081 607,72	
Muut henkilösivukulut	- 1 804 610,68		- 1 924 231,59	
Palvelujen ostot	- 63 290 734,83		- 56 794 126,78	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 8 807 398,05		- 7 994 380,98	
Avustukset	- 8 885 555,90		- 8 360 592,08	
Muut toimintakulut	- 4 597 618,84	-145 467 538,11	5 470 828,01	-139 312 970,47
Toimintakate		-114 249 007,93		-114 305 887,57
Verotulot	115 103 729,08		107 044 123,10	
Valtionosuudet	17 662 135,00		23 569 420,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	110 818,79		78 760,21	
Muut rahoitustuotot	223 731,95		212 964,56	
Korkokulut	- 379 805,88		- 470 209,02	
Muut rahoituskulut	- 16 393,14	132 704 215,80	24 763,01	130 410 295,84
Vuosikate		18 455 207,87		16 104 408,27
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	- 10 045 328,97		- 9 170 034,80	
Arvonalentumiset	- 4 724 499,01	- 14 769 827,98	- 5 627 328,71	- 14 797 363,51
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	3 685 379,89	3 685 379,89	1 307 044,76	1 307 044,76
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 257 189,35		- 11 277 125,71	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	- 2 400 000,00	- 1 142 810,65	12 700 000,00	1 422 874,29
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Yli-/ (ali)jäämä		2 542 569,24		2 729 919,05

3.2 RAHOITUSLASKELMA

Peruskunta & Sipoon Vesi, keskinäiset eliminoinnit huomioitu

Euro	1.1 - 31.12.2021		1.1 - 31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		18 455 207,87		16 104 408,27
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjaukset	-	5 897 060,29	12 558 147,58	- 5 274 420,86
				10 829 987,41
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-	21 584 269,64	-	26 580 912,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin		23 000,00		455 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		6 508 086,98	- 15 053 182,66	- 19 832 211,84
Toiminnan ja investointien rahavirta	-	2 495 035,08	-	9 002 224,43
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys				100,00
Antolainasaamisten vähennys		600,00	600,00	100,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		32 900 000,00		33 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	11 075 807,43	-	9 355 534,01
Lyhytaikaisten lainojen muutos			21 824 192,57	- 20 000 000,00
				3 644 465,99
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	-	3 186 467,98		1 862 558,76
Korottomien velkojen muutos		561 018,68	- 2 625 449,30	- 3 392 555,32
				- 1 529 996,56
Rahoituksen rahavirta		19 199 343,27		2 114 569,43
Rahavarojen muutos		16 704 308,19		- 6 887 655,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		22 620 345,64		5 916 037,45
Rahavarat 1.1.		5 916 037,45	-	12 803 692,45

3-3 TASE

Peruskunta & Sipoon Vesi, eliminoinnit huomioitu

VASTAAVAA	Euro	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		267 729 672,26	261 477 007,66
Aineettomat hyödykkeet		195 599,27	380 412,10
Aineettomat oikeudet		156 522,05	313 904,12
Muut pitkävaikutteiset menot		39 077,22	66 507,98
Aineelliset hyödykkeet		222 651 719,06	215 812 530,31
Maa- ja vesialueet		42 303 638,98	40 473 478,33
Rakennukset		111 567 022,15	100 330 807,76
Kiinteät rakenteet ja laitteet		60 541 689,58	59 857 824,98
Koneet ja kalusto		509 475,05	486 704,46
Muut aineelliset hyödykkeet		56 580,60	56 580,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		7 673 312,70	14 607 134,18
Sijoitukset		44 882 353,93	45 284 065,25
Osakkeet ja osuudet		44 880 797,94	45 281 909,26
Muut lainasaamiset		1 555,99	2 155,99
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		254 343,43	265 955,06
Valtion toimeksiannot			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		131 337,92	142 649,55
Muut toimeksiantojen varat		123 005,51	123 305,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT		30 973 658,83	11 082 882,66
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet			
Saamiset		8 353 313,19	5 166 845,21
Pitkäaikaiset saamiset		50 900,00	50 900,00
Lainasaamiset		50 000,00	50 000,00
Muut saamiset		900,00	900,00
Siirtosaamiset			
Lyhytaikaiset saamiset		8 302 413,19	5 115 945,21
Myyntisaamiset		3 217 682,68	2 841 253,45
Lainasaamiset		8 142,77	9 567,47
Muut saamiset		3 619 989,53	1 370 050,83
Siirtosaamiset		1 456 598,21	895 073,46
Rahoitusomaisuusarvopaperit		73,20	73,20
Osakkeet ja osuudet		73,20	73,20
Rahat ja pankkisaamiset		22 620 272,44	5 915 964,25
VASTAAVAA YHTEENSÄ		298 957 674,52	272 825 845,38

VASTATTAVAA	Euro	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		90 443 195,21	87 900 625,97
Peruspääoma		68 113 361,72	68 113 361,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		19 787 264,25	17 057 345,20
Tilikauden yli-/alijäämä		2 542 569,24	2 729 919,05
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		41 448 654,56	40 305 843,91
Poistoerot		33 398 654,56	34 655 843,91
Vapaaehtoiset varaukset		8 050 000,00	5 650 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		346 491,87	273 642,24
Muut pakolliset varaukset		346 491,87	273 642,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		254 343,43	265 955,06
Valtion toimeksiannot			
Lahjoitusrahastojen pääomat		254 343,43	265 955,06
VIERAS PÄÄOMA		166 464 989,45	144 079 778,20
Pitkäaikainen		106 008 042,95	84 579 037,59
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		89 932 500,00	69 030 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		69 001,34	90 490,94
Saadut ennakot			
Liittymismaksut ja muut velat		16 006 541,61	15 458 546,65
Lyhytaikainen		60 456 946,50	59 500 740,61
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		41 175 000,00	40 230 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		21 687,52	23 505,35
Saadut ennakot		1 296 390,71	1 545 457,16
Ostovelat		8 388 099,13	7 754 272,13
Liittymismaksut ja muut velat		1 193 404,50	1 242 863,90
Siirtovelat		8 382 364,64	8 704 642,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		298 957 674,52	272 825 845,38

3.4 KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

Euroa	1.1 - 31.12.2020	1.1 - 31.12.2019
Toimintatuotot	74 676 666,36	74 972 429,11
Toimintakulut	-191 782 498,38	-186 153 069,63
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	15 595,22	23 257,03
Toimintakate	-117 090 236,80	-111 157 383,50
Verotulot	107 044 123,10	103 220 736,09
Valtionosuudet	26 146 845,47	17 431 094,18
Rahoitustuotot ja -kulut	-378 844,13	-410 899,77
Korkotuotot	81 904,20	52 085,23
Muut rahoitustuotot	234 339,84	224 824,32
Korkokulut	-508 005,45	-505 234,81
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	-187 082,72	-182 574,52
Vuosikate	15 721 887,64	9 083 547,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 561 284,24	-17 621 787,07
Omistuksen eliminointierot	571 264,52	1 661 418,37
Arvonalentumiset	-5 307 720,87	569,19
Satunnaiset erät	-411,82	6 311 092,34
Tilikauden tulos	-1 576 264,76	-565 160,18
Tilinpäätössiirrot		0,00
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-15 856,70	-14 178,84
Tilikauden verot	-5 713,21	-3 174,48
Laskennalliset verot	-10 143,49	-11 004,36
Vähemmistöosuudet	32 021,67	-12 538,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 560 099,79	-591 877,54

Konsernirahoituslaskelma

	31.12.2020	31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 721 887,65	9 083 547,00
Satunnaiset erät	-411,82	6 311 092,34
Tilikauden verot	-5 713,21	-3 174,48
Tulorahoituksen korjaukset	-5 069 815,38	-2 747 058,27
	10 645 947,23	12 644 406,59
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-30 950 633,96	-43 089 415,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin	531 812,32	242 672,81
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 470 937,60	7 888 530,78
	-22 947 884,04	-34 958 211,69
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 301 936,81	-22 313 805,10
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-94,62	-1 276,94
Antolainasaamisten vähennykset	100,00	177,73
	5,38	-1 099,21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	37 067 315,94	13 005 753,44
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 887 447,13	-8 874 921,65
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 991 283,38	35 889 015,54
	6 188 585,43	40 019 847,34
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	279,73	325,75
Vaihto-omaisuuden muutos	-427 928,08	45 394,67
Saamisten muutos	2 819 525,26	-2 828 515,99
Korottomien velkojen muutos	2 960 514,93	-9 446 723,21
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 352 391,84	-12 229 518,78
Rahoituksen rahavirta	11 540 982,65	27 789 229,34
Rahavarojen muutos	-760 954,16	5 475 424,23
Rahavarat 31.12.	16 785 994,52	17 546 948,67
Rahavarat 1.1.	17 546 948,67	12 071 524,44

Konsernitase

VASTAAVAA	2 020	2 019
PYSYVÄT VASTAAVAT	271 495 506,40	261 465 996,46
Aineettomat hyödykkeet	2 934 153,00	3 136 256,21
Aineettomat oikeudet	2 179 154,82	1 783 981,05
Muut pitkävaikutteiset menot	687 858,87	1 275 813,90
Ennakkomaksut	67 139,31	76 461,28
Aineelliset hyödykkeet	261 370 927,45	250 811 338,88
Maa- ja vesialueet	41 178 503,41	40 308 147,80
Rakennukset	136 879 234,50	116 752 129,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet	61 817 559,45	56 263 276,33
Koneet ja kalusto	2 720 398,35	3 233 718,08
Muut aineelliset hyödykkeet	148 272,89	237 608,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	18 626 958,85	34 016 458,97
Sijoitukset	7 190 425,96	7 518 401,35
Osakkuusyhteisöosuudet	1 842 608,63	1 608 667,11
Muut osakkeet ja osuudet	5 325 298,78	5 886 620,76
Joukkovelkakirjalainasaimiset		
Muut lainasaimiset	2 511,44	2 789,16
Muut saaimiset	20 007,11	20 324,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	496 117,01	395 411,05
Valtion toimeksiannot	58 709,03	10 953,48
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	248 362,32	224 885,97
Muut toimeksiantojen	189 045,65	159 571,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 374 103,95	28 526 655,27
Vaihto-omaisuus	871 129,84	443 201,77
Aineet ja tarvikkeet	801 654,74	368 825,75
Keskeneräiset tuotteet	63 477,41	68 029,73
Valmiit tuotteet	1 440,47	
Muu vaihto-omaisuus	4 557,22	6 346,29
Saimiset	7 716 979,58	10 536 504,83
Pitkäaikaiset saaimiset	51 685,24	64 636,74
Myyntisaimiset		
Lainasaimiset	50 000,00	50 698,45
Muut saaimiset	1 011,29	13 938,29
Siirtosaimiset	673,95	0,00
Lyhytaikaiset saaimiset	7 665 294,34	10 471 868,09
Myyntisaimiset	4 067 342,93	5 668 856,54
Lainasaimiset	9 619,72	6 389,25
Muut saaimiset	2 264 867,81	2 992 898,14
Siirtosaimiset	1 323 463,88	1 803 724,17
Rahoitusarvopaperit	923 311,88	1 190 474,37
Osakkeet ja osuudet	1 312,41	1 312,41
Sijoitukset		
rahamarkkinainstrumentit	382 825,73	186 961,40
Muut arvopaperit	539 173,74	1 002 200,56
Rahat ja pankkisaimiset	15 862 682,64	16 356 474,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	297 365 727,36	290 388 062,79

VASTATTAVAA	2 020	2 019
OMA PÄÄOMA	128 053 996,39	129 643 297,25
Peruspääoma	68 113 361,73	68 113 361,72
Arvonkorotusrahoisto		
Muut omat rahastot	94 386,08	189 844,21
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	61 406 348,37	61 931 968,86
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 560 099,79	-591 877,54
VÄHEMMISTÖOSUUDET	332 344,59	385 685,18
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	667 995,21	699 561,72
Eläkevastuuvaraukset	10 890,52	11 488,88
Muut pakolliset varaukset	657 104,68	688 072,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	498 203,05	397 217,36
Valtion toimeksiannot	58 764,74	10 953,48
Lahjoitusrahastojen pääomat	373 428,79	350 146,28
Muut toimeksiantojen pääomat	66 009,52	36 117,59
VIERAS PÄÄOMA	167 813 188,12	159 262 301,28
Pitkäaikainen	97 252 753,97	73 009 818,91
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	81 673 519,53	58 203 779,20
Lainat julkisyhteisöiltä	118 389,80	115 030,36
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	31 412,45	40 510,69
Liittymismaksut ja muut velat	15 408 985,34	14 629 789,45
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat	20 446,85	20 709,19
Lyhytaikainen	70 560 434,15	86 252 482,38
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 395 457,11	59 286 637,53
Lainat julkisyhteisöiltä	27 020,63	26 011,33
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	2 371 751,05	1 547 174,67
Ostovelat	11 396 095,44	12 119 183,51
Liittymismaksut ja muut velat	2 094 102,94	1 905 217,45
Siirtovelat	13 168 518,48	11 268 475,01
Laskennalliset verovelat	107 488,50	99 782,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	297 365 727,36	290 388 062,79

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kunnan rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2021 aikana.

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Uusien säännösten myötä kunnille on tullut velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen.

4.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Esittämistapa

Konsernilaskenta tehtiin CGI:n Konsta-järjestelmässä.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (omistusosuus yli 50 %) sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Niistä osakkuusyhtiöistä, joista kunnan omistusosuus on yli 20 %, on yhdistelty kolme, joista tilinpäätöstiedot olivat saatavilla. Osakkuusyhtiön Bostads Ab Sato-Talma Asunto Oy osalta on yhdistelty vain edellisten tilikausien osuus ja Asunto Oy Sipoon Mäntykangas osalta yhdistelyä ei ole tehty edellisten vuosien tapaan.

Osakkuusyhtiön Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab:n tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksille tilinpäätöksessä esitettävissä tiedoissa säädettyjen 2 ja 3 lukujen pienyrityssäännösten mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty, vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Tämä koskee myös apporttiluovutuksessa syntyneitä myyntivoittoa ja kiinteistöjen arvonkorotuksia.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja ei ole oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Vaikutus konsernitaseeseen kannalta on vähäinen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Osakkuusyhtiöistä ei ole aikaisempina vuosina huomioitu poistoeroa ja vapaaehtoista varausta.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Mukana peruskunta & Sipoon Vesi, ilman keskinäisiä kiinteistöosakeyhtiöitä.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet

Ei poikkeavia tilikausia 2021.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

KKOy Terveystie 1 on selvitystilassa ja puretaan lopullisesti 2022. Rakennus myyty kunnalle 2020.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Keski-Uudenmaan Vesi -kuntayhtymä on edellisellä tilikaudella yhdistelty virheellisellä osuudella 26,6 %. Oikea osuusprosentti olisi ollut 16,81 %.

Kärkulla samkommun yhdistelty kuntayhtymänä, edellisenä vuonna yhdistelty konsernina. Edellisen vuoden tietoja ei ole korjattu. Muutokset huomioitu tilinpäätöksessä.

CGI Konsta konserniohjelman käyttöönoton yhteydessä havaittiin edellisen tilikauden oman pääoman erissä käsittelyvirhe, jonka vuoksi Muiden omien rahastojen ja edellisten tilikausien yli-/alijäämän välillä saldot ovat muuttuneet. Muutos erien välillä on 414 238,27 euroa:

Muut omat rahastot, euroa

-	31.12.2019	604 082,48
-	1.1.2020	189 844,21
-	ero	-414 238,27

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä, euroa

-	31.12.2019	60 925 853,05
-	1.1.2020	61 340 091,32
-	ero	414 238,27

Muut omat rahastot 1.1. 189.844,21

-	Konserniyhtiöiden muutokset	-29.201,08
-	Siirto erien välillä (K-U Vesi)	-66.257,04

Muut omat rahastot 31.12. 94.386,08

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1. 61.340.091,32

-	Siirto erien välillä (K-U Vesi)	66.257,04
---	---------------------------------	-----------

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12. 61.406.348,36

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Keski-Uudenmaan Vesi -kuntayhtymän omistusosuus korjattu 26,06 % → 16,99 %.

4.3 TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA

Liite 6

	Konserni 2021	2020	Kunta 2021	2020
Yleishallinto		6 751 679,79	6 973 629,12	6 508 341,49
Sosiaali- ja terveysosasto		45 835 766,21	10 786 505,67	6 925 015,27
Sivistysosasto		3 917 416,68	4 743 664,11	3 693 004,33
Tekniikka- ja ympäristösosasto		18 171 803,68	8 735 933,06	7 880 721,81
Kunnan toimintatuotot yhteensä		74 676 666,36	31 239 731,96	25 007 082,90

4.4 VEROTULOJEN ERITTELY

Liite 7

	2021	2020
Kunnan tulovero	97 682 756,41	92 584 778,73
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 570 621,56	5 348 751,43
Kiinteistövero	9 850 351,11	9 110 592,94
Verotulot yhteensä	115 103 729,08	107 044 123,10

4.5 VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Liite 8

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	19 463 970,00	24 509 402,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus +/- Järjestelmämuutoksen tasaus (+/-)	-5 804 220,00	-5 932 444,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 480 990,00	-1 762 965,00
Verotulomenetysten korvaus	6 428 064,00	6 755 427,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	17 606 824,00	23 569 420,00

4.6 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Liite 9

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	45 017 127,09	39 989 774,90
Muiden palvelujen ostot	18 135 605,88	16 804 351,88
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	63 152 732,97	56 794 126,78

4.7 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Liite 11

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 vuotta	Tasapoisto
Muut	2–5 vuotta	Tasapoisto*
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto

Muut rakennukset	10–20 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto
Verkostot	30 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10–15 vuotta	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5–10 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen osalta on noudatettu yllä mainittua poistosuunnitelmaa vuoden 2015 valmistuneiden kohteiden osalta. Aikaisempien vuosien valmistuneiden hyödykkeiden osalta on käytetty pidempää poistoajoja saatujen erityisperusteiden perusteella. Ryhmässä Muut aineettomat hyödykkeet* on kuitenkin Sipoon kunnan investoinneissa muiden kuntien vesi- ja viemärlaitoksiin (esim. Sipoon kunnan osuus Viikinmäen puhdistamoon) noudatettu enimmäissuosituksen mukaista 20 vuoden poistoajaa.

4.8 PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Liite 12

	Konserni 2021	2020	Kunta 2021	2020
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	70 489,01		70 489,01	70 489,01
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	0,00			
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	70 489,01		70 489,01	70 489,01
Kuninkaantien työterveyden alijäämien kattausvaraus 1.1.	65 153,23		65 153,23	
Lisäykset tilikaudella	0,00			
Vähennykset tilikaudella	-65 153,23		-65 153,23	
Kuninkaantien työterveyden alijäämien kattausvaraus 31.12.	0,00		0,00	65 153,23
Potilasvastuuvaraus 1.1.	508 973,81			
Lisäykset tilikaudella	0,00			
Vähennykset tilikaudella	0,00			
Potilasvastuuvaraus 31.12.	508 973,81			
Eläkevaraus 1.1.	10 890,52			
Lisäykset tilikaudella	0,00			
Vähennykset tilikaudella	-3 222,91			
Eläkevaraus 31.12.	7 667,61			
Muut pakolliset varaukset 1.1.	34 790,08			
Lisäykset tilikaudella	70 000,00			
Vähennykset tilikaudella	0,00			
Muut pakolliset varaukset 31.12.	104 790,08			
Kuntayhtymien alijäämien kattausvaraus 1.1.			138 000,00	
Lisäykset tilikaudella			138 002,86	138 000,00
Vähennykset tilikaudella				
Kuntayhtymien alijäämien kattausvaraus 31.12.	0,00		276 002,86	138 000,00

4.9 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	Konserni 2021	2020	Kunta 2021	2020
Muut toimintatuotot				
Myyntivoitot, osakkeet		289,26	665 995,32	
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	5 285 535,42		5 303 914,60	5 285 535,42
Rakennusten luovutusvoitot	173 850,00			173 850,00
Muut luovutusvoitot	230 390,59			
Luovutusvoitot yhteensä	5 690 065,27		5 969 909,92	5 459 385,42
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot, rakennukset		46964,56		46 964,56
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot				
Myyntitappiot, muut		620035,25		
Myyntitappiot yhteensä		666 999,81		46 964,56

4.10 OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

Liite 15

	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	35 698,56	10 804,80
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	155 037,59	155 999,78
Yhteensä	190 736,15	166 804,58

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4.11 AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Pysyvät vastaavat hyödykkeet

Liite 19.a

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	313904,12	66507,98	380 412,10
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Siirrot erien välillä			
Tilikauden poistot	-157 382,07	-27 430,76	-184 812,83
Arvonlennukset ja niiden palautukset			
Poistamaton hankintameno 31.12.	156 522,05	39 077,22	195 599,27
Arvonkorotukset			
Lisäpoistot (alle 1 000 e)			

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	40473478,33	100330807,76	59857824,98	486704,46	56 580,60	14607134,18	215 812 530,31
Lisäykset tilikauden aikana	1 967 226,39					19 594 043,25	21 561 269,64
Rahoitusosuudet tilikaudella			-23 000,00				-23 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-137 065,74	-939,38	-15 627,17	-6 299,42			-159 931,71
Siirrot erien välillä		21 738 161,22	4 491 075,98	321 627,53		-26 550 864,73	
Tilikauden poistot		-5 787 019,22	-3 758 073,43	-292 557,52			-9 837 650,17
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-4 713 988,23	-10 510,78				-4 724 499,01
Poistamaton hankintameno 31.12.	42 303 638,98	111 567 022,15	60 541 689,58	509 475,05	56 580,60	7 650 312,70	222 628 719,06
Arvonkorotukset							
Lisäpoistot (alle 1 000 e)							-22 865,97

Sijoitukset

Liite 19. b

	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet, konserni- yhtiöt	Osakkeet, omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	32 340 006,72	534 872,44	7 972 363,20	4 434 666,90	45 281 909,26
Lisäykset					0,00
Vähennykset				-401 111,32	-401 111,32
Siirrot erien välillä		-130 610,87		130 610,87	
Hankintameno 31.12.	32 340 006,72	404 261,57	7 972 363,20	4 164 166,45	44 880 797,94

Arvonlennukset

Arvonlennukset

	Jvk-, muut laina- ja muutsaamiset	
	Saamiset muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 155,99	2 155,99
Lisäykset		0,00
Vähennykset	-600,00	-600,00
Siirrot erien välillä		0,00
Hankintameno 31.12.	1 555,99	1 555,99

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Liite 19.c

Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhty- män perus- pääomasta	Ero
------------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------	---	-----

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Liite 20-22

Nimi	Y-tunnus	Konsernin omistus- osuus, %	Kuntakonsernin osuus, €		
			omasta pääomasta	väraasta pääomasta	tilik.voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt					
Asunto Oy Tiltalti	0877809-5	100,00	185 272,47	163 398,74	35,98
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo Ishall Ab	1488818-6	51,60	460 615,43	936 981,96	2 147,36
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00	24 242 596,11	87 935,56	-968 818,56
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00	6 187 547,48	29 922,33	-229 495,03
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	2732810-2	100,00	191 365,87	0,00	-5 978,25
		Yhteensä	31 267 397,36	1 218 238,59	-1 202 108,50
Kuntayhtymät					
HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä konserni	1567535-0	1,32	4 984 739,20	17 406 337,69	219 834,27
Eteva kuntayhtymä konserni	0203300-9	0,80	147 726,91	392 796,16	66,07
Kärkulla samkommun	0204197-3	4,37	354 882,57	1 738 577,42	-25 372,17
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä konserni	0213834-5	4,45	3 399 941,88	469 712,30	125 240,18
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä	0131665-6	17,32	2 982 811,99	1 075 628,08	2 845,46
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19	17 714,75	20 070,97	5 297,34
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	2274586-3	1,55	116 579,10	2 329 495,11	161 558,56
		Yhteensä	12 004 396,39	23 432 617,73	489 469,71
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt					
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60	49 652,84	14 857,72	-30,53
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80	285 638,51	21 814,09	3,17
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51	102 336,32	2 321 010,36	2 853,93
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	1522656-3	50,00	157 644,02	476,38	-223,77
		Yhteensä	595 271,69	2 358 158,55	2 602,79

4.12 SAAMISTEN ERITTELY

Liite 23

	2021	2020
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	36 844,54	52 872,88
Yhteensä	36 844,54	52 872,88
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	5 859,72	6 492,50
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		47 552,64
Yhteensä	5 859,72	54 045,14
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	6 029,74	3 943,47
Yhteensä	6 029,74	
Saamiset yhteensä	48 734,00	106 918,02

4.13 LYHYTAIKAISIIN SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Liite 24

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Hyvityksiä kunnilta ja kuntayhtymiltä	0,00	528 484,32		528 447,82
Muut tulojäämät	2 162 267,41	794 979,56	1 456 598,21	366 625,64
Tulojäämät yhteensä	2 162 267,41	1 323 463,88	1 456 598,21	895 073,46
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 162 267,41	1 323 463,88	1 456 598,21	895 073,46

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

4.14 OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

Liite 25

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72
Lisäykset				
Peruspääoma 31.12.	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72
Muut omat rahastot 1.1.		189 844,21		
Lisäykset				
Vähennykset		-29 201,08		
Siirrot erien välillä		-66 257,04		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	0,00	94 386,09		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	59 846 248,57	61 340 091,32	19 787 264,25	17 057 345,20
Siirto vahinkorahastoon				
Siirrot erien välillä		66 257,04		
Muut muutokset				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	59 846 248,57	61 406 348,36	19 787 264,25	17 057 345,20
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-1 560 099,79	2 667 441,15	2 729 919,05
Oma pääoma yhteensä	127 959 610,29	128 053 996,38	90 568 067,12	87 900 625,97

4.15 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Liite 26

	2021	2020
- Investointivaraus uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen	5 254 845,24	6 512 034,59
- Investointivaraus Koulukeskus Nikkilän sydän rakentamiseen	15 697 809,32	15 697 809,32
- Sipoonlahden koulun laajentaminen	12 446 000,00	12 446 000,00
<i>Poistoerot yhteensä</i>	33 398 654,56	34 655 843,91
Vapaa-ehtoiset varaukset		
- Investointivaraus Uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen		
- Investointivaraus Keravalla Maantie 148 parantamiseen		650 000,00
- Investointivaraus Sipoonlahden koulun laajentamiseen		
- Investointivaraus Sipoonlahden koulun laajentamiseen, vaihe II	5 000 000,00	5 000 000,00
#NIMI?	3 050 000,00	
<i>Varaukset yhteensä</i>	8 050 000,00	5 650 000,00
Yhteensä	41 448 654,56	40 305 843,91

4.16 PITKÄAIKASEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVAT VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

Liite 27

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	64 570 780,17	45 061 215,73	54 927 500,00	36 010 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		10 214,77		10 214,77
Pitkäaikaiset velat yhteensä	64 570 780,17	45 071 430,50	54 927 500,00	36 020 214,77

4.17 KUNTATODISTUSLAINAT

Liite 28

	2021	2020
1.1. - 31.3.2021 erääntyvät		
- korko -0,15 - 0,00		
- korko >0,00 - 0,2		
- korko -0,4702	30 000 000	30 000 000

4.18 PAKOLLISET VARAUKSET

4.19 VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILLE OMISTUSYHTEISYHTEISÖILLE

Liite 30

	2021	2020
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot		
Ostovelat	-4 145,95	
Muut velat		
Siirtovelat		
Yhteensä	-4 145,95	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot		
Ostovelat	1 398 587,86	-37 816,02
Muut velat		
Siirtovelat		776 829,31
Yhteensä	1 398 587,86	739 013,29
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Saadut ennakot		
Ostovelat	533,34	
Muut velat		
Siirtovelat		
Yhteensä	533,34	0,00
Vieras pääoma yhteensä	1 394 975,25	739 013,29

4.20 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

Liite 32

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pitkäaikaiset velat				
Liittymismaksut	16 007 352,61	15 408 985,34	16 006 541,61	15 408 546,65
Muut pitkäaikaiset velat yhteensä	16 007 352,61	15 408 985,34	16 006 541,61	15 408 546,65

4.21 LYHYTAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

Liite 33

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	7 678 911,34		7678911,34	
Muut palkkojen ja henkilösivukul.jaks. jaksotukset	4 118 261,60	11 539 268,42	180383,57	7 730 290,74
Korkojaksotukset	149 164,24	85 745,40	54158,47	80 134,46
Muut menojäämät	999 419,09	1 543 488,47	468911,26	894 233,06
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	12 945 756,27	13 168 502,29	8 382 364,64	8 704 658,26

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

4.22 VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

Liite 38

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kunta 2021	Kunta 2020
Toimitilojen vuokravastuut	16 595 816,77	16 979 112,52	9 890 966,72	9 680 368,00
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 886 848	1 993 073	884 692	890 767
Myöhemmin maksettavat	14 708 969	14 986 039	9 006 275	8 789 601
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut vuokravastuut	3 333 848,82	2 831 473,57	2 581 945,07	2 217 363,85
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 390 007,84	1 068 317,45	1 072 146,29	778 650,45
Myöhemmin maksettavat	1 943 840,98	1 763 156,12	1 509 798,78	1 438 713,40
Muut vuokravastuut	0,00	<i>3 104,40</i>		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,00			
Myöhemmin maksettavat	0,00			
Yhteensä	19 929 665,59	19 813 690,49	12 472 911,79	11 897 731,85

Vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastuehdon mukaisia vastuita.

4.23 KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET

Liite 40a

	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 231 762,96	1 231 762,96
Jäljellä oleva pääoma	695 262,56	783 641,90
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	11 761 699,16	11 761 699,16
Jäljellä oleva pääoma	8 711 118,17	9 176 462,39

4.24 VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

Liite 40b	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	153 331 848,00	141 216 997,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12. Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	100 441,00	87 991,00

4.25 MAHDOLLISET OIKEUDELLISET VASTUUT

Liite 41

Sipoon kunta on osallinen muutamiin oikeudellisiin toimiin ja neuvotteluihin, joiden tulosta ei voi ennustaa. Ottaen huomioon tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot arvioidaan kuitenkin, että näiden tuloksilla ei ole merkittävää vaikutusta kunnan tulokseen.

4.26 ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

Liite 41

Kunnan myydessä rakennuttamaansa rakennusta alle kymmenen vuotta aktiivoinnista, on suoritettava arvonlisäveron palautus.

Vuonna 2021 kunta ei myynyt tällaista rakennuskohdetta.

Kunnan rakennuskannassa oleva palautettavan arvonlisäveron määrä 31.12.2021 oli noin 15 469 000 euroa. Tästä määrästä 8% eli noin 1 244 000 euroa oli sitoutunut sosiaali- ja terveydenhoidon kiinteistöihin.

4.27 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

Liite 42

	2021		2020	
	Koko- aikaisia	Osa- aikaisia	Koko- aikaisia	Osa- aikaisia
Yleishallinto	82	2	85	3
Sosiaali- ja terveystoimi	322	69	300	92
Opetus- ja kulttuuritoimi	583	120	555	136
Tekniikka- ja ympäristötoimi	113	15	115	17
Yhteensä	1 100	206	1 055	248

4.28 HENKILÖSTÖKULUT

Liite 43

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	59 886 230,49	60 693 042,62
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		239,44
Henkilöstökulut yhteensä	59 886 230,49	60 693 282,06

4.29 LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

Liite 44

	2021	2020
Svenska folkpartiet	10 819,75	12 396,50
Kokoomus	8 092,83	8 462,00
Sipoon demarit	1 767,75	3 240,00
Sibbo Socialdemokrater	3 124,00	3 576,00
Sipoon Vihreät	4 607,13	5 955,77
Yhteinen Sipoomme	10,00	35,00
Sipoon Perussuomalaiset	1 724,08	1 151,00
Keskustapuolueen Sipoon paikallisyhdistys	512,17	616,00
Suomen Kristillisdemokraatit	296,92	524,00
Liike Nyt	763,13	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	31 717,76	35 956,27

4.30 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Liite 45	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
KPMG Oy Ab				
Tilintarkastuspalkkiot	29 452,87	26 776,56	20 571,84	18 777,50
Tilintarkastajan lausunnot	1 038,27		519,44	
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	7 922,63	642,82	7 922,63	8 968,75
Muut palkkiot	7 347,36	13 444,89		178,75
Palkkiot yhteensä	45 761,13	40 864,27	29 013,91 	27 925,00

4.31 INTRESSITAHOTAPAHTUMAT

Kunnanjohtajan kanssa on 13.12.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk palkan (10 500 €/kk) suuruisesta erokorvauksesta.

Sipoon kunta on tilikauden aikana maksanut Kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18:lle käyttämästään toimitilasta vastiketta 405 000,00 euroa. Yhtiön käyttökulut olivat 380 084,29 euroa, josta kunnalle 233 055,92 euroa hallinnosta, kiinteistöhuollosta ja maanvuokrasta. Yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle vedestä ja jätevedestä 10 127,52 euroa tilikauden aikana.

Sipoon kunta on tilikauden aikana maksanut Kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14:lle käyttämästään toimitilasta vastiketta yhteensä 1 020 000,04 euroa. Yhtiön käyttökulut olivat 974 971,21 euroa, josta kunnalle 618 785,96 euroa hallinnosta, kiinteistöhuollosta ja maanvuokrasta. Yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle vedestä ja jätevedestä 22 681,05 euroa tilikauden aikana.

Kunta on ostanut palveluja Sipoon Jäähalli Oy:ltä yhteensä 74 319,62 (alv0) eurolla. Kunnanhallitus myönsi 10.5.21 kokouksessaan, §154, jäähalliyhtiölle 50 000,00 euron avustuksen uuden jääkoneen hankintaan. Vedestä ja jätevedestä yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle yhteensä 3 720,32 euroa (alv0) tilikauden aikana. Maanvuokra oli 883,71 euroa (alv0).

5 SIPOON VESI, LIIKELAITOS

5.1 SIPOON VESI, TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Liikelaitosjohtajan katsaus

Vuosi jatkui edelleen pandemian tuottamassa talouden kehittymisen ja töiden järjestämisen epävarmuudessa. Pandemian vaikutukset jäivät kuitenkin hyvin pieniksi, suurelta osin hyvän varautumisen ja hygieniatason noudattamisen vuoksi. Sipoon Veden toiminta jatkui käytännössä normaalina tilanteesta huolimatta. Taloudellinen tulos muodostui erinomaiseksi kasvaneen liikevaihdon ja tarkan kuluseurannan vuoksi. Vesihuoltoliikelaitoksen talous jatkoi vuonna 2021 kasvua tuloksen ollessa noin 1 121 000 euroa voitollinen. Tulos kasvoi edellisestä vuodesta 54,2 prosenttia.

Vuoden aikana henkilöstössä ei tänä vuonna ollut pidempiä poissaoloja, jonka vuoksi työtehtävät pystyttiin suorittamaan normaalein haastein. Vesihuoltoinsinöörin poissaolo heijastui kuitenkin etenkin investointitoiminnan hidastumiseen. Vuoden kunniainnointi kuuluu koko Sipoon Veden henkilöstölle, joka hoiti tehtävänsä totutun laadukkaasti. Edelleen kuitenkin on havaittavissa etenkin toimistohenkilöstössä olevan tarpeen vähintään yhdelle lisähenkilölle. Yksikin poissaolo vaikuttaa toimintaan tällä hetkellä liian paljon. Poissaolot toivat esiin pienillä henkilöstöresursseilla toimimisen haavoittuvuuden. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on tarpeen vuoden 2022 aikana rekrytoida yksi vakituinen toimistotyöntekijä lisää.

Vuonna 2021 toiminnan kehittämistä jatkettiin edelleen, joskin maltillisemmalla tahdilla kuin muutamana aikaisempana vuotena. Sähköistä liittymisprosessia kehitettiin edelleen siten, että lausunnot ja sopimukset voidaan tilata lomakkeella kunnan Oma Asiointi-palvelun kautta vahvan tunnistautumisen takaa. Digitalisaation hallitun ja suunnitelmallisen edistämisen työkaluksi laadittiin 2020 digistrategia, Strategian perusteella aloitettiin järjestelmäarkkitehtuurin kuvaaminen sekä verkkotietojärjestelmän tietosisällön kehittäminen, jotta operatiiviset toimet ja saneeraustoimet olisi jatkossa mahdollista kohdentaa mahdollisimman tehokkaasti ja automatisoidusti. Tavoitteena on tehostaa toimintaa sekä automatisoida rutiininomaisia toimintoja mahdollisimman paljon henkilöstöressurssien säästämiseksi.

Vuoden aikana tehtiin useita merkittäviä ja haastavia projekteja, joista osa jatkuu edelleen. Verkoston kapasiteetin osalta merkittävin työ on Nikkilä-Kerava siirtoviemäriin urakointi vuosien 2021–2022 aikana. Urakka alkoi vuoden 2021 loppupuolella ja on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2022. Vuoden aikana määritettiin yhteistyössä kunnan ja viranomaisten kanssa kaikkien Sipoon kunnan alueella toimivien vesihuoltolaitosten toiminta-alueet. Työhön panostettiin varsin paljon ja työlle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Lisäksi käynnissä on useita neuvotteluita Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) ja Helsingin kaupungin kanssa mm. jätevesien johtamissopimuksen päivittämisestä sekä Östersundomin vesihuoltoinfran liiketoimintakaupasta.

Vuoden aikana otettiin käyttöön uusi palvelumaksuhinnasto, jossa määritettiin hinnat Sipoon Veden myytävälle palveluille. Hinnasto tuli voimaan 1.1.2021. Hinnasto päivitettiin vastaamaan tämän hetken kustannustasoa. Vuoden 2021 aikana aloitettiin aluemittausuunnitelman toteuttaminen ja kahdeksasta virtausmittauskaivosta saatiin asennettua puolet. Loput virtausmittauskaivot asennetaan vuoden 2022 aikana. Aluemittaroinnilla saadaan tarkempaa alueellista tietoa mm. vedenkulutuksesta ja painetasoista. Kaivoihin asennetaan myös kloorausyhteet, jotka parantavat merkittävästi varautumista mahdollisten vedenlaatuun liittyvien ongelmien suhteen. Alueellista vedenkulutusta

mittaamalla ja seuraamalla päästään myös nopeammin ja tarkemmin kiinni mahdollisiin vuototilanteisiin.

Omaisuuksienhallinnan parantamiseksi jatkettiin vanhan verkoston kartoitustyötä. Pääosin työ toteutettiin eteläisen Sipoon ja Östersundomin alueen osalta. Tarkemmittauksia tehtiin niin omalla henkilökunnalla kuin ostopalveluna. Tarkemmittausten yhteydessä suoritettiin myös vesihuoltovaroitusten kuntotutkimus. Tutkimuksen perusteella saatiin erinomaista tietoa verkoston kunnosta ja saatiin luotua huolto-ohjelma kriittisimmistä korjauskohteista.

Saneerauksia toteutettiin Nikkilän ja Sipoonlahden rannan alueilla. Lisäksi kuntotutkimuksia ja verkoston täydennyskartoituksia jatkettiin aikaisempien vuosien viitoittamalla tavalla. Investointimäärät olivat reilun kahden miljoonan luokkaa. Vesihuollon kaava-alueisiin liittyvien laajennusinvestointien keskeiset rakennushankkeet olivat Taasjärvi IV ja Pohjanniityn urakat, jotka käynnistyivät loppukesällä 2021 KHarvaan asuttujen alueiden investointeja toteutettiin pääsääntöisesti Paippisten, Sefferinsuontien ja Hangelbyn alueilla.

Sipoon Vesi saavutti vuodelle 2021 asetetut tavoitteet erinomaisesti. Sipoon Vesi jatkaa toimintansa kehittämistä edelleen vuonna 2022 etenkin liitosprosessin sujuvoittamisen ja digitalisoinnin osalta. Tehokkaasti kohdentuvat saneerausinvestoinnit edellyttävät oikeaa tietoa verkoston kunnosta ja tilasta. Tämän mahdollistamiseksi kuntotutkimuksiin panostetaan edelleen merkittävästi.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Sipoon Vesi toimii kunnanhallituksen alaisena liikelaitoksena. Sipoon Veden toimielimenä toimii kunnanvaltuuston valitsema johtokunta, jossa on viisi jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Johtokunnan tehtäviin kuuluu Sipoon Veden hallintosäännön mukaan mm. vesihuolto-liikelaitoksen tilinpäätöksen valmistelu. Liikelaitoksen johtaja johtaa, kehittää ja vastaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sipoon Veden johtokunta kokoontui seitsemän kertaa vuoden 2021 aikana ja käsiteltäviä asioita oli yhteensä 19 kappaletta. Osaan kokouksista on hallintosäännön perusteella osallistunut myös tekninen johtaja.

Sipoon Veden johtokunta 28.9.2021 saakka

puheenjohtaja	Stefan Sandström	RKP
varapuheenjohtaja	Ari Tamminen	KOK
jäsen	Sirpa Pöllönen	VIH
jäsen	Ilkka Janhunen	PS
jäsen	Gunilla Holmberg	RKP

Muut kokoukseen osallistuvat:

esittelijä	Matti Huttunen	liikelaitosjohtaja
pöytäkirjan pitäjä	Nina Grandell	hallintosihteeri
tekninen johtaja	Ilari Myllyvirta	

Sipoon Veden johtokunta 28.9.2021 alkaen

puheenjohtaja	Stefan Sandström	RKP
varapuheenjohtaja	Jani Rämäkkö	KOK
jäsen	Brita Ekebom	PS
jäsen	Maria Forss	RKP
jäsen	Kjell Grönqvist	SDP

Muut kokoukseen osallistuvat:

esittelijä	Matti Huttunen	liikelaitosjohtaja
------------	----------------	--------------------

Olellaiset muutokset liikelaitoksen toiminnassa ja taloudessa

Vuonna 2021 taksaa ei korotettu, mutta siitä huolimatta toimintatuotot jatkoivat voimakasta kasvua vuodesta 2020. Syynä tulojen kasvuun oli pääasiassa laskutettavien palveluiden lisääntynyt myynti sekä asiakaskasvun ja koronan tuottama lisääntynyt veden myynti. Menot toteutuivat alle budjetin, kuitenkin kasvaen edellisestä vuodesta noin 100 000 euroa. Kulubudjetti pidettiin tiukkana ja edellisvuodesta kasvaneet kulut ovatkin pääasiassa seurausta lisääntyneestä veden ostosta. Onnistunut saneeraustoiminta piti käsiteltäväksi johdettavan jätevesimäärän edellisen vuoden tasolla.

Vuoden 2021 aikana aloitettiin urakointi viemärikapasiteetin nostamiseksi välillä Nikkilä – Kerava. Kyseinen siirtoviemäri linja vastaa koko Keski- ja Pohjois – Sipoon jätevesien siirtämisestä Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Siirtoviemäri linjan rakentaminen alkoi vuoden 2021 loppupuolella ja sen on tarkoitus valmistua vuoden 2022 loppuun mennessä. Sipoon Vedellä on edessä isojen investointien vuodet vuosien 2020–2025 aikana pääasiassa jäteveden käsittelyn lisäkapasiteetin hankinnan kuin jäteveden siirtokapasiteetin hankinnan osalta. Hankkeilla varmistetaan jätevesihuollon toimivuus ja riittävyys kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Siirtoviemäriurakat ja kapasiteetin käsittelyn lisäykset tulevat olemaan Sipoon Veden lähitulevaisuuden kärkihankkeita niin taloudellisessa kuin toiminnallisessa mielessä.

Vuonna 2021 liikevaihto kasvoi edellisvuodesta huomattavan paljon, noin 365 000 euroa ja muut tuotot vastaavasti noin 65 000 euroa. Muita merkittäviä muutoksia taloudessa ei vuoden aikana ollut. Toteutuman perusteella vuosien 2020 ja 2021 asukaskasvu realisoitui voimakkaimmin vuoden 2021 puolella. Muiden tulojen kasvussa näkyy 1.1.2021 voimaan tullut uusi palvelumaksuhinnasto.

Investointimäärät pysyivät lähes samalla tasolla kuin vuonna 2020 eli noin 2,3 M€:ssa. Kaava-alueita toteutettiin Taasjärven ja Pohjanniityn alueilla. Haja-asutusalueiden hankkeet painoutuivat Paippisten, Boxin ja Hangelbyn kyläalueille. Tarkemmin investointeja on käsitelty kohdassa ”Investoinnit”.

Vuoden aikana jatkettiin aikaisempia kehittämishankkeita sekä käynnistettiin muutamia, jotka jatkuvat ainakin vuoden 2022 ajan. Kehittämistoimenpiteillä pyritään saamaan koko toimintaa kauttaaltaan entistä suunnitelmallisemmaksi, järjestelmällisemmäksi sekä ennen kaikkea dokumentoidummaksi. Vuoden aikana jatkettiin verkoston tarkemmittauksia ja kuntotutkimuksia sekä tarkennettiin entisestään olemassa olevaa tarkemmittausohjetta. Tavoitteena on saada verkkotietojärjestelmään syötettyä mahdollisimman tarkasti omaisuuden sijainti- ja ominaisuustiedot. Hanke parantaa tietoisuutta olemassa olevasta omaisuudesta sekä mahdollistaa entistä tarkempia mallinnustarkasteluita. Lisäksi sekä vesijohto- että viemäriverkosto mallinnetaan kokonaisuudessaan. Työssä selvitetään jakeluverkoston kapasiteettikapeikot, joita saneeraamalla voidaan varmistaa toimintavarmempi vedenjakelu ja jätevesien poisjohtaminen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sipoon Veden taksoihin ei ole esitetty korotuksia vuoden 2022 talousarviossa eikä vuosien 2023 – 2024 taloussuunnitelmassa. Kulujen seuranta jatketaan edellisvuosien tapaan ja kulujen kasvu pyritään pitämään maltillisena. Kunnan Sipoon Vedelle asettama pääoman tuottovaatimus on edelleen vuonna 2022 12 %:a laitoksen peruspääomasta. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan edelleen vuodesta 2021, mutta maltillisemmin kuin aikaisemmin. Liikevaihdon kasvuennusteet perustuvat kunnan asukaskasvuun ja sen kautta liittyjämäärien ja veden myynnin kasvuun.

Voimakas kasvu luo tarpeen kapasiteetin kasvattamiseen etenkin jäteveden johtamisen osalta. Vuoden 2022 aikana valmistuu Nikkilä – Kerava-välin siirtoviemäri, jolla turvataan Keski- ja Pohjois-Sipoon jäteveden siirtokapasiteetti vähintään 2040-luvulle saakka. Vuoden 2022 aikana pyritään jatkamaan eteläisen siirtoviemäriinlinjan kapasiteetin kasvattamisen yleissuunnitelman laadintaa ja aloitetaan rakennussuunnitelmien laatiminen. Hankkeen toteutus ajoittunee vuosien 2023 – 2024 väliin.

Vuosien 2022–2024 investointimäärät ovat huomattavan suuret, jolloin velka kunnalle kasvaa merkittävästi. Velkaantuminen johtaa tuloksen heikkenemiseen taloussuunnittelukauden aikana velasta maksettavan viiden prosentin koron vuoksi sekä kasvavien poistojen vuoksi. Tuloksen heikkenemisestä huolimatta ennustetaan ylijäämäistä tulosta läpi suurten investointivuosien.

Vuonna 2022 jatketaan olemassa olevan verkon ominaisuus- ja tarketietojen kartoittamista. Suurin osa tarkemittaustyöstä toteutetaan kuitenkin ostopalveluna. Tämän lisäksi tehdään selvitys verkkotietojärjestelmän ominaisuuksista sekä niiden mahdollisuuksista omaisuudenhallinnan parantamiseksi. Tavoitteena kuntotiedon systemaattinen tallentaminen, ennakoivan huollon tehostaminen sekä oikeaan tietoon perustuva saneerausohjelma.

Perusparannusinvestoinneilla parannetaan vanhimpien verkostonosien kuntoa, jolloin toimintavarmuus paranee. Saneerauksilla pyritään aktiivisesti vähentämään vuotovesien määrää sekä viemäroinnin että vedenjakelun puolella. Tehokas saneeraustoiminta edellyttää paikkansa pitävää tietoa verkostosta sekä sen kunnosta. Tarkemittauksilla ja verkkotietojärjestelmällä parannetaan tietoisuutta verkostosta. Kuntotutkimusten määrää ja kohdentamista pyritään lisäämään ja kehittämään.

Liittymisprosessin selkeyttämistä ja tehostamista jatketaan vuoden 2022 aikana. Vuonna 2019 aloitettiin liittymisen prosessin uudistaminen kokonaisuudessaan. Liittymissopimusten teko, allekirjoittaminen, muokkaaminen ja arkistointi on tarkoitus saattaa sähköiseksi. Ensimmäisenä askeleena on toteutettu olemassa olevien liittymissopimusten sähköinen arkistointi. Vuoden 2022 aikana on tarkoitus ottaa käyttöön sopimusten sähköinen allekirjoitus. Verkkosivujen päivityksen myötä on tarkoitus tuottaa liittymisen palvelut sähköisinä ja ympäri vuorokauden tavoitettavina aina liitoskohtalausannon tilaamisesta sopimuksen allekirjoittamiseen.

Alueellista yhteistyötä jatketaan lähialueen vesihuoltolaitoksien ja yhteistyökumppanien kanssa. Etenkin varautumiseen liittyvää yhteistyötä pyritään lisäämään ja syventämään entisestään. Suunnitteilla on vuoden 2022 aikana toteutettava kriisiharjoitus tukkuvesilaitos Keski-Uudenmaan Veden sekä kaikkien sen jäsenkuntien kanssa. Toteutuessaan ko. harjoitus olisi ensimmäinen, jossa kaikki jäsenkunnat olisivat mukana.

Liikelaitoksen henkilöstö

Vuonna 2021 aikana Sipoon Veden henkilöstöstä puuttui vanhempainvapaalla oleva vesihuoltoinsinööri. Ylläpitoryhmään on pyritty löytämään vesihuoltoasentajia helpottamaan resurssivajausta, siinä kuitenkin onnistumatta vuoden 2021 aikana. Vuoden 2022 alussa kuitenkin aloitti yksi vesihuoltoasentaja, joka osaltaan helpottaa haastavaa tilannetta ylläpidon osalta. Tämän vuoksi osin ostopalveluin on pyritty tasaamaan ylläpitoryhmän henkilöstövaje työnteon kapasiteetissa etenkin kesäloma-aikaan. Vesihuoltoasentajien osalta yhden työntekijän rekrytointi olisi edelleen tarpeen. Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käytti lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä joitakin muita ulkopuolisten tarjoamia koulutuksia, mikäli ne koettiin tarkoituksen mukaisiksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Sipoon Veden riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden ja riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Näihin toiminnallisiin riskeihin on varauduttu mm. naapurilaitoksien kanssa yhteisesti sovitulla käytännöllä, joita ovat avun ja laitteiden sekä kaluston lainaaminen erityistilanteissa. Näihin on saatavana apua myös pelastuslaitokselta ja puolustusvoimilta.

Toiminnallisena ja taloudellisena riskinä voidaan pitää myös rankkasateiden tai viemäreiden sortumisen aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Näihin on varauduttu mm. tekemällä jätevesipumppaamoille varavirransyöttöpistokkeita, kehittämällä pumppaamoiden kaukovalvontaa ja systemaattisilla viemäriverkoston kuvauksilla ja verkoston kunnon seurannalla sekä saneerauksilla. Vuonna 2018 on selvitetty kriittisten pumppaamoiden energiavarmuuden parantamismahdollisuuksia yhteistyössä Keravan Energian kanssa. Tavoitteena on saada nykyiset ilmasähköjohtojen varassa olevat pumppaamot – etenkin siirtolinjojen pumppaamot – maakaapeloinnin piiriin. Em. toimenpiteellä pienennetään sähkökatkojen riskejä.

Taloudellisia riskejä ovat myös vesihuoltoverkostoiden yllättävät korjaukset sekä vesijohto-/viemärivuodot ja tulvimiset. Yllättävät putkirikot tulevat merkittävästi kalliimmiksi kuin suunnitellut korjaukset. Riskien pienentämiseksi on tehty selvityksiä ja parannuksia. Vuoden 2015 aikana on selvitetty pumppaamoiden automaatio- ja kaukovalvontajärjestelmän nykytila sekä laadittu etenemistapa järjestelmän kehittämiseksi. Vuoden 2016 aikana valmistui myös Sipoon Veden varautumissuunnitelma, jossa kartoitettiin vesihuoltolaitoksen häiriötilannetoimintaa ja tehtiin toimintakortit siitä, kuinka eri häiriötilanteissa tulee toimia. Vuoden 2017 aikana otettiin käyttöön töidenhallintajärjestelmä, jonka avulla ylläpitotoiminnan ennakoivuus ja suunnitelmallisuus paranevat edelleen pienentäen em. riskejä. Vuonna 2018 hankittiin verkkotietojärjestelmä, joka parantaa omaisuudenhallintaa laitoksella. Vuosien 2019–2021 aikana on kartoitettu merkittävä määrä omaisuutta, josta saatu tieto parantaa verkon hallintaa ja nopeuttaa häiriötilanteissa toimimista.

Varallaolojärjestelmällä pienennetään mm. vesihuollon erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja edistetään asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista sekä vähennetään velvoitteita mm. veden jakelun keskeytystilanteissa syntyvistä korvausvaatimuksia.

Lisäksi henkilöstön koulutukset, esim. vesityökorttikoulutus, lisäävät ymmärrystä ja siten vähentävät riskitilanteita. Kriisi-tilanneharjoituksia järjestetään yhteistyössä Keski-Uudenmaan Veden, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen, pelastuslaitosten sekä naapurikuntien vesihuoltolaitoksien kanssa.

Ympäristötekijät

Sipoon Vedellä ei ole jätevedenpuhdistamoita vaan kaikki jätevesi johdetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle keskitetysti puhdistettavaksi. Taloudelliseen tulokseen vaikuttavia ympäristötekijöitä ei vuoden aikana ollut.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sipoon Veden sisäisen valvonnan periaatteet ja toiminta seuraavat kunnan toimintoja ja päätöksiä.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi

Toimintakertomusvuodelle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Vuoden 2020 talousarvion ja käyttösuunnitelman tavoitteet johdettiin kuntastrategian pohjalta. Varojen käyttöä ja tuloksellisuutta arvioitiin kuukausittaisesti tuotetun raportointitiedon sekä osavuositarkastusten pohjalta.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Se on kunnan ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Päivittäinen valvonta

Päivittäistä toimintaa ohjataan hallintosäännöllä, henkilöstön vastuiden ja valtuuksien määrittelyllä sekä toimenkuvien, hyväksymisvaltuuksien ja varamiesmenettelyjen määrittelyllä sekä työohjeilla. Esimiesten tehtävänä on seurata päivittäisen toiminnan lain sekä ohjeistuksien mukaisuutta.

Talouden seuranta, rahoituksen valvonta, hyväksymisoikeudet ja investoinnit

Sipoon Vesi vastaa taloutensa raportoinnista. Liikelaitosjohtaja ja controller tarkastavat kuukausitulokset. Talouden kehitystä ja riskejä käydään läpi kuukausittain tekniikka- ja ympäristöosaston johtoryhmässä. Taloudesta raportoidaan säännöllisesti myös Sipoon Veden johtokunnan kokouksissa, jotta johtokunta saa mahdollisimman ajantasaisen tiedon talouden toteutumasta suhteessa talousarvioon sekä edellisiin vuosiin.

Toimintamenojen, merkittävien sopimusten ja investointien hyväksymisoikeudet on määritelty valtuuston hyväksymän hallintosäännön sekä siinä hyväksytyjen kunnanhallituksen, johtokunnan ja viranhaltijoiden toimivaltuuksien mukaisesti sekä johtokunnan erillispäätöksillä.

Investointien toteutumaa seurataan yhdessä tekniikka- ja ympäristöosaston johtoryhmän sekä investointipäällikön kanssa kuukausittain sekä Sipoon Veden osavuosisikastausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan menetelmiä ja toimintatapoja arvioidaan jatkuvasti normaalitoiminnan ohella. Vesihuoltolaitoksella on tehty riskikartoituksia sekä suunniteltu toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi. Sipoon Veden riskinarviointi on tehty Maailman terveysjärjestön suosittelman Water Safety Plan (WSP) -periaatteen mukaisesti.

Koko vedenjakelun toiminnan kattava riskinarviointi tehtiin vuonna 2020 vesihuoltolaitoksen henkilökunnan kanssa. Mahdolliset veden laatuun ja toimitusvarmuuteen vaikuttavat riskit luokiteltiin vakavuuden perusteella ja havainnot käytiin läpi yhdessä terveydensuojeluviranomaisen kanssa. WSP:n mukainen riskinarviointi kattaa vesihuoltolain edellyttämän selvilläolo- ja tarkkailuveloitteet. Riskinarviointi käydään läpi säännöllisesti terveydensuojeluviranomaisen kanssa ja terveydensuojeluviranomainen valvoo, että veden laatua ja toimitusvarmuutta turvaavat toimenpiteet tulee tehdä vesihuoltolaitoksella. Terveydensuojeluviranomainen on hyväksynyt riskinarvioinnin (15.12.2020).

Sipoon Veden varautumissuunnitelma valmistui vuonna 2017. Toimintatapoja ja ohjeistusta tarkennetaan jatkuvasti saatuja kokemuksia ja oppeja hyödyntäen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuu ja seuranta

Kunnanhallitus ja Sipoon Veden johtokunta seuraavat ja arvioivat päätöksenteon laatua, suunnitelmien toteutumista, riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tavoitteiden saavuttamista mm. heille toimitettavan toiminnallisen ja taloudellisen raportointitiedon, esityslistojen, pöytäkirjojen, päätösten ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusten sekä riskiarviointien tulosten perusteella.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja johtokunnalle vähintään osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä.

Tilikauden tuloksen käsittely

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli-/alijäämää ennen tilinpäätössiirtoja.

Tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja on 1 115 613,08 €. Tämä esitetään siirrettäväksi Sipoon Veden omaan pääomaan yli-/alijäämätilille.

5.2 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talous- 1000 arvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Tot. 2020	Muutos-% 2021/20
Liikevaihto	4 965		4 965	5 194	4,6	229	4 830	7,5
Liiketoiminnan muut tuotot	200		200	319	59,6	-119	253	26,0
Materiaalit ja palvelut	-1 945		-1 945	-1 879	-3,4	-66	-1 781	5,5
Ostot tilikauden aikana	-910		-910	-967	6,3	57	-885	9,2
Palvelujen ostot	-1 035	0	-1 035	-912	-11,9	-123	-895	1,8
Henkilöstökulut	-578		-578	-460	-20,4	-118	-488	-5,6
Palkat ja palkkiot	-480		-480	-380	-20,9	-100	-400	-5,0
Henkilösivukulut	-98		-98	-80	-18,0	-18	-88	-8,7
Eläkekulut	-81		-81	-65	-19,6	-16	-71	-8,8
Muut henkilösivukulut	-17	0	-17	-15	-10,3	-2	-16	-8,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1 100		-1 100	-1 188	8,0	88	-1 201	-1,1
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 100	0	-1 100	-1 188	8,0	88	-1 201	-1,1
Arvonalentumiset								
Liiketoiminnan muut kulut	-140		-140	-138	-1,8	-2	-155	-11,5
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 401		1 402	1 849	31,9	-447	1 459	26,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-982	0	-982	-733	-25,4	-249	-732	0,2
Korkotuotot				0		0	0	
Muut rahoitustuotot	3		3	2		1	4	-39,6
Korkokulut	-250		-250	0		0	0	
Korvaus peruspääomasta	-735		-735	-735	0,0	0	-735	
Muut rahoituskulut				0		0	0	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	419		419	1 116	166,5	-697	727	53,4
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	419	0	419	1 116	166,5	-697	727	53
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	419	0	419	1 116	166,5	-697	727	53

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,6	18,21
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	21,6	18,21
Voitto,%	21,5	15,1

Sipoon Veden liikevaihto ja muut tuotot vuonna 2021 olivat noin 5 513 000 euroa. Ne ylittivät talousarvion noin 348 000 eurolla. Menot olivat vuonna 2021 noin 2 477 000. Alitusta talousarvioon syntyi noin 7 % eli noin 186 000 euroa. Muiden tulojen kasvu on syntynyt kasvaneen liitosmäärien kautta. Taksankorotuksia vuonna 2021 ei ollut. Kate oli 3 037 000 euroa ennen poistoja ja rahoituskuluja. Näin ollen vuoden tulos muodostui noin 700 000 euroa talousarviota suuremmaksi.

Tuloksen muodostumista on käsitelty tarkemmin kohdassa "Olellaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa".

Rahoituslaskelmaosan toteutuminen

	Talous- 1 000 € arvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Tot. 2020	Muutos-% 2021/20
TULORAHOITUS								
Liikelylijäämä	1 393		1 393	1 849	32,7	-456	1 459	26,7
Poistot ja arvonalentumiset	1 100		1 100	1 188	8,0	-88	-1 201	-198,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-760		-760	-733		-27	-732	0,2
	1 732		1 732	2 304	33,0	-571	-474	-586,4
INVESTOINNIT								
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 330		-2 330	-2 293	-1,6	-37	-2 304	-0,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin				0			0	
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-598		-598	11	-101,8	-608	-2 777	-100,4
RAHOITUSTOIMINTA								
Muut maksuvalmiuden muutokset	0			33			375	
Vaihto-omaisuuden lisäys								
Saamisten muutos kunnalta				0			0	
Saamisten muutos muilta				-429			286	
Korottomien velkojen muutos				-462			90	
Rahoitustoiminta netto								
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-598		-598	44	-107,4		-2 402	

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	31.12.2021	31.12.2020
Investointien tulorahoitus, %	100,5	83,7
Quick ratio	2,4	1,5
Current ratio	2,4	1,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t.euroa	- 5 882	- 6 990

Rahoitusosa toteutui tulorahoituksen osalta suunniteltua positiivisemmin. Liikelylijäämä oli budjetoitua suurempi johtuen arvioitua suuremmasta tulokertymästä ja menojen budjetin alituksesta. Investoinnit toteutuivat selvästi alle budjetoidun. Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5. Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1. Maksuvalmius ja käyttöpääomasuhde on liikelaitoksella ollut vuonna 2021 hyvällä tasolla.

Tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 262	23 158
Aineettomat hyödykkeet	39	56
Aineelliset hyödykkeet	22 419	21 298
Sijoitukset	1 804	1 804
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 841	1 367
Vaihto-omaisuus		
Saamiset	1 841	1 367
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 103	24 525

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	9 144	8 028
Peruspääoma	6 128	6 128
Liittymismaksurahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 900	1 173
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 116	727
VIERAS PÄÄOMA	16 959	16 497
Pitkäaikainen	16 186	15 588
Liittymismaksut	16 186	15 588
Lyhytaikainen	773	909
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26 103	24 525

Talousarviotavoitteiden toteutuminen

Liikelaitoksen vuoden 2021 vuositavoitteet perustuivat kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Alla on esitetty valtuuston asettamat sitovat tavoitteet Sipoon Vedelle:

- Toteuttaa kunnan kehittämisprojekteja kuten esim. Kattilankansi- ja Induktioliesiprojekteja yhdessä muun kunnan organisaation kanssa
- Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset ilman taksankorotuksia kasvun tuomien lisätulojen avulla.
- Laatii investointiohjelman ja -suunnitelman yhteensopivaksi kunnan investointien kanssa

Lisäksi Sipoon Vedelle asetettiin tavoitteeksi:

- Sipoon asiakkaiden tiedottamisen kehittäminen yhteistyössä kunnan ja kumppanien kanssa
- Raportoi talouden toteutumisesta ja toteumaennusteesta kerran kuussa

Kaikki asetetut tavoitteet ovat toteutuneet.

Tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TS2023	TS2024
<u>Vesihuollon hintatasoa kuvaavat tunnusluvut</u>						
Talousveden käyttömaksu (€/m ³) sis. alv	1,67	1,67	1,67	1,67	1,67	1,67
Jäteveden käyttömaksu (€/m ³) sis. alv	2,38	2,38	2,38	2,38	2,38	2,38
Vesihuoltomaksujen vertailuhinta(€/m ³) sis. alv	6,40	6,40	6,40	6,40	6,40	6,40
<u>Vesihuollon tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut</u>						
Laskuttamattoman talousveden osuus (%)	8	9	15	9	9	9
Laskuttamattoman jäteveden osuus (%)	28,9	17	28,3	22	22	22
<u>Vesihuollon laatua kuvaavat tunnusluvut</u>						
Terveysperustaiset laatuvaatimukset täyttävä						
veden laatu (%)	100	100	100	100	100	100
Putkirikkojen määrä (kpl/km/vuosi)	0,011	0,007	0,0023	0,007	0,007	0,007
Hinnanalennukseen oikeuttavien virheiden määrä (kpl)	0	0	0	0	0	0
<u>Vesihuollon kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut</u>						
Toiminnan tuotot/toiminnan kulut (%)	93,6	98,4	122,6	87,4	88,3	89,1
Tuloutus suhteessa liikevaihtoon (%)	15,2	14,6	14,2	13,8	13,6	13,3
Investoinnit/poistot	4,14	3	1,9	5,9	4,3	4,8
Investointien tulorahoitus (%)	34,1	74,8	100,5	36,5	51,6	44,8

Investointiosan toteutuminen

	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Tot-%	Tilinpäätös 2020
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-2 720		-2 720	-517	311 %	-311
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-2 000		-2 000	-789	280 %	-419
Haja-asutusalueet	-500		-500	-473	29 %	-144
Peruskorjausinvestoinnit	-700		-700	-514	73 %	-1 429
Investoinnit yhteensä, netto	-5 920	0	-5 920	-2 294	99 %	-2 303

Investointimäärärahaa vesihuoltorakentamiseen oli vuonna 2021 talousarvion mukaan käytettävissä 5,92 M€. Tästä summasta laajennusinvestointeihin 5,22 M€ ja peruskorjausinvestointeihin 0,7 M€. Vuonna 2021 nettomäärärahaa kului yhteensä noin 2,3 M€, josta noin 1,78 M€ laajennusinvestointeihin ja noin 0,5 M€ perusparannuksiin. Investointimäärärahat alittuivat noin 3,6 M€.

Harvaan asuttujen alueiden vesihuoltohankkeita toteutettiin vuonna 2021 Sefferinsuontien, Hangelbyn ja Paippisten alueella. Harvaan asuttujen alueiden toteuttamiseen budjetoidut varat käytettiin lähes talousarvion mukaisesti.

Kaava-alueiden investointimäärärahat alittuivat noin 2,2 M€. Vesihuollon kaava-alueisiin liittyvien laajennusinvestointien keskeiset rakennushankkeet; Taasjärvi IV ja Pohjanniityn kunnallistekniikan urakat käynnistyivät loppukesällä 2021. Näiden urakoiden aloitukset viivästyivät suunnitellusta joitakin kuukausia ja ne osaltaan näkyvät budjettialituksessa. Urakat valmistuvat kesään 2022 mennessä. Osin budjettialitukset johtuivat myös arvioita halvemmista tarjouksista vesihuollon osalta.

Kaavoitusta on kiirehditty erityisesti pientaloalueiden osalta ja rinnalla on laadittu ko. alueiden kunnallistekniikan esi- ja yleissuunnitelmia. Yleissuunnittelua on toteutettu NG 8 Nikkilän kartanon, NG 8 Radan alituksen, M3 Massbyn Danielsbackan, T6 Taasjärven itäpuolen ja S 20 Söderkullan kartanon asemakaava-alueiden osalta. Boxin työpaikka-alueen yleissuunnittelu saatiin valmiiksi.

Muutamien kaava-alueiden suunnittelun toteutuminen ei ole edennyt odotetusti johtuen kaavojen käsittelyn pitkittymisestä.

Peruskorjausinvestoinneissa saneerattiin Sipoonlahden rannan pumppaamo vastaamaan uusien kaavoitettujen alueiden kasvua. Lisäksi saneeraustoimenpiteitä kohdennettiin pääasiassa Nikkilän alueen verkostoon. Myös suunnittelu- ja verkoston kuntotutkimustoimintaan panostettiin merkittävästi vuoden aikana, jotta saataisiin oikeaa tietoa saneeraustarpeesta olevista verkostonosista. Peruskorjausinvestoinnit toteutuivat noin 180 000 euroa alle budjetoidun.

Vuoden 2021 lopussa käynnistyi Nikkilä – Kerava siirtoviemärilinjan rakennusurakka alustavilla töillä. Töiden pääasiallinen toteutus siirtyy vuoden 2022 puolelle, jonka vuoksi hankkeeseen kohdistetut määrärahat alittuivat reilulla miljoonalla eurolla. Määrärahat siirtyvät vuoden 2022 puolelle. Jäteveden siirtokapasiteetin nostamiseen tarkoitettu hanke valmistunee vuoden 2022 loppupuolella.

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	5 194 316,56	4 830 036,67
Liiketoiminnan muut tuotot	319 190,00	253 391,55
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 878 971,49	-1 780 565,90
Ostot tilikauden aikana	-967 102,67	-885 237,43
Palvelujen ostot	-911 868,82	-895 328,47
	-1 878 971,49	-1 780 565,90
Henkilöstökulut	-460 242,06	-487 717,04
Palkat ja palkkiot	-380 168,79	-400 020,79
Henkilösivukulut	-80 073,27	-87 696,25
Eläkekulut	-65 100,32	-71 392,31
Muut henkilösivukulut	-14 972,95	-16 303,94
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 188 037,63	-1 200 881,18
	-1 188 037,63	-1 200 881,18
Liiketoiminnan muut kulut	-137 549,60	-155 425,36
Liikelyijäämä (-alijäämä)	1 848 705,78	1 458 838,74
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 212,85	3 835,99
Korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-735 350,22	-735 350,22
Muut rahoituskulut	-64,51	0,20
	-733 201,88	-731 514,03
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	1 115 503,90	727 324,71
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	1 115 503,90	727 324,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 115 503,90	727 324,71

Rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä	1 848 705,78	1 458 838,74
Poistot ja arvonalentumiset	1 188 037,63	1 200 881,18
Rahoitustuotot ja -kulut	-733 201,88	-731 514,03
	2 303 541,53	1 928 205,89
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 292 587,26	-2 303 678,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
	-2 292 587,26	-2 303 678,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	10 954,27	-375 472,48
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutos	-429 099,38	285 967,91
Korottomien velkojen muutos	462 223,72	89 504,57
Rahoituksen rahavirta	33 124,34	375 472,48

Tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 262 085,99	23 157 536,36
Aineettomat hyödykkeet	39 077,22	55 939,68
Muut pitkävaikutteiset menot	39 077,22	55 939,68
Aineelliset hyödykkeet	22 419 248,72	21 297 836,63
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 207 308,29	21 117 814,41
Koneet ja kalusto	1 937,61	2 768,02
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 210 002,82	177 254,20
Sijoitukset	1 803 760,05	1 803 760,05
Osakkeet ja osuudet	1 803 760,05	1 803 760,05
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 840 569,30	1 367 391,31
Saamiset	1 840 569,30	1 367 391,31
Lyhytaikaiset saamiset	1 840 569,30	1 367 391,31
Myyntisaamiset	1 796 490,69	1 367 391,31
Saamiset kunnalta	44 078,61	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 102 655,29	24 524 927,67
VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	9 143 692,33	8 028 188,43
Peruspääoma	6 127 918,54	6 127 918,54
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 900 269,89	1 172 945,18
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 115 503,90	727 324,71
VIERAS PÄÄOMA	16 958 962,96	16 496 739,24
Pitkäaikainen	16 186 119,93	15 588 124,97
Liittymismaksut	16 186 119,93	15 588 124,97
Siirtovelat		
Lyhytaikainen	772 843,03	908 614,27
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0,00	4 878,67
Ostovelat	488 686,34	335 228,91
Muut velat	187 165,22	489 885,23
Siirtovelat	96 991,47	78 621,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26 102 655,29	24 524 927,67

5.3 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman arvostus

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty suoriteperusteisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Organisaatiota ei ole tilikauden aikana muutettu, joten vuosien 2020 ja 2021 tiedot ovat vertailukelpoisia.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.3.1 Toimintatuotot eriteltynä

Toimintatuotot eriteltynä	2021	2020
Vedenmyynti		
Perusmaksut	544 635,93	530 875,96
Kulutusmaksut	1 753 317,07	1 573 766,39
	<hr/> 2 297 953,00	<hr/> 2 104 642,35
Jätevesilaskutus		
Perusmaksut	698 846,87	678 648,45
Kulutusmaksut	2 047 052,37	1 963 192,88
	<hr/> 2 745 899,24	<hr/> 2 641 841,33
Muut myyntituotot		
Lietteen vastaanotto	120 286,48	70 737,99
	<hr/> 120 286,48	<hr/> 70 737,99
Muut tuotot	17 492,67	0,00
Muut vuokratulot	12 685,17	12 815,00
	<hr/> 30 177,84	<hr/> 12 815,00
Liikevaihto	5 194 316,56	4 830 036,67

5.3.2 Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	841 975,29	819 129,40
Muiden palvelujen ostot	69 893,53	76 199,07
Palvelujen ostot yhteensä	911 868,82	895 328,47

5.3.3 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Sipoon Veden johtokunta on hyväksynyt poistosuunnitelman 2015.

Käytetty poistomenetelmä on tasapoisto.

Maa- ja vesialueet	ei poistoja
Muut pitkävaikuttavat menot	2 vuotta
kunnan investoinneissa muiden kuntien vesi- ja viemäriin	20 vuotta
Rakennukset	
Vesilaitosrakennukset	20 vuotta
Viemäriolosrakennukset	20 vuotta
Hallintorakennukset	25 vuotta
Vesitornit	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 vuotta
Verkostot	30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Laituskoneistot	10 vuotta
Automaatiojärjestelmät	7 vuotta
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	3-5 vuotta
Vesimittarit	5 vuotta
Tietokonekalusteet	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

5-3-4 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Muut pitkävaikuttiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kilteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	55 939,68			21 117 814,41	2 768,02	177 254,20	21 353 776,31
Lisäykset tilikauden aikana		0,00	0,00	1 259 838,64		2 292 587,26	3 552 425,90
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00				0,00
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	0,00	-7 529,35		-1 259 838,64	-1 267 367,99
Siirrot erien välillä		0,00	0,00				0,00
Tilikauden poistot	-16 862,46	0,00	0,00	-1 162 815,41	-830,41		-1 180 508,28
Arvonlennukset ja niiden palautukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	39 077,22	0,00	0,00	21 207 308,29	1 937,61	1 210 002,82	22 458 325,94

5-3-5 Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kuntayhtymäosuudet

Yhteensä

Hankintameno 1.1.	1 803 760,05	1 803 760,05
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.	1 803 760,05	1 803 760,05

5-3.6 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Y-tunnus	Konsernin omistus-osuus, %	Kuntakonsernin osuus, €		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
Asunto Oy Tiltalti	0877809-5	100,00	185 272,47	215 957,38	7,80
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo lshall Ab	1488818-6	51,60	236 889,23	531 085,19	-46 222,37
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00	24 242 596,11	64 948,07	-1 001 939,52
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00	6 187 547,48	29 397,78	-212 519,43
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	2732810-2	100,00	191 365,87	4 864,68	-635 074,05
		Yhteensä	31 043 671,16	846 253,10	-1 895 747,57
Kuntayhtymät					
HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä konserni	1567535-0	1,32	4 986 969,37	16 174 640,59	8 396,99
Eteva kuntayhtymä konserni	0203300-9	0,80	144 202,13	395 285,23	4 712,62
Kärkulla samkommun	0204197-3	4,37	354 882,57	1 721 859,32	-105 473,71
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä konserni	0213834-5	4,45	3 399 941,88	459 896,05	203 954,40
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä	0131665-6	16,99	2 927 252,48	1 096 879,44	34 233,78
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19	20 422,55	21 229,09	-473,89
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	2274586-3	1,55	116 579,10	2 488 894,77	-1 102 930,00
		Yhteensä	11 950 250,08	22 358 684,49	-957 579,82
Yhteis- ja omistusyhteisyydet					
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60	49 652,84	-136,52	494,39
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80			
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51	102 336,32	2 449 530,76	6 140,91
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	1522656-3	50,00	157 644,39	2 082,70	1 132,36
		Yhteensä	309 633,55	2 451 476,94	7 767,66

5.3.7 Oman pääoman erittely

	2021	2020
Peruspääoma 31.12.	6 127 918,54	6 127 918,54
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 900 269,89	1 172 945,18
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 115 503,90	727 324,71
Oma pääoma yhteensä	9 143 692,33	8 028 188,43

5.3.8 Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille

Pitkä- tai lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille	2021	2020
Lyhytaikaiset ostovelat	71 492,04	58 148,55

5.3.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2021	2020
Lomapalkkavelka	78 243,90	76 382,10
Palkkajaksotus	-	2 239,36
Muut siirtovelat	18 747,57	-
	96 991,47	78 621,46

5.3.10 Saamiset tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille

	2021	2020
Pitkä- tai lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä/osakkuusyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	42 874,28	55 951,45

5.3.11 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2021	2020
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Muut siirtosaamiset	0	0

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.3.12 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstömäärä	2021	2020
Vakituiset	7	7
Osa-aikaiset	0	0
Yhteensä	7	7

5.3.13 Henkilöstökulut

	2021	2020
Palkkaerittely		
Tuntipalkat	- 160 914,41 -	185 604,20
Kuukausipalkat	- 220 997,28 -	224 973,92
Palkkiot	- 8 704,65 -	10 036,90
Maksetut palkat (tuloslaskelma)	- 390 616,34 -	420 615,02
Jaksotetut palkat ja palkkiot/muutos	- 2 687,10	7 824,35
Lomapalkkavaraus/muutos		- 10 338,28
Henkilöstön korvauserät	13 134,65	23 108,16
Tulosvaikutteiset palkat	- 380 168,79 -	400 020,79
Aktivoidut palkat		
Palkat yhteensä	- 380 168,79 -	400 020,79
Lakisääteiset henkilöstösivukulut		
Sosiaaliturvamaksut	- 5 999,30 -	5 617,40
Eläkevakuutusmaksut	- 65 100,32 -	71 392,31
Tapaturmavakuutusmaksut	- 8 294,03 -	8 644,39
Maksetut sivukulut (tuloslaskelma)	- 79 393,65 -	85 654,10
Jaksotetut sivukulut/muutos	- 679,62 -	2 042,15
Tulosvaikutteiset sivukulut	- 80 073,27 -	87 696,25
Sivukulut yhteensä	- 80 073,27 -	87 696,25

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.3.14 Leasingvastuiden yhteismäärä

	2021	2020
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	26 175,96	44 562,24
Myöhemmin maksettavat	12 318,54	26 125,59
Yhteensä	38 494,50	70 687,83

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

5.4 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Sipoossa 8. päivänä maaliskuuta 2022

Sipoon vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta

_____

_____

_____

_____

_____

Liikelaitosjohtaja _____
Matti Huttunen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Sipoossa ____ ____ 2022

KPMG Oy Ab

Martin Slotte
HT, JHT

5.5 SIPOON VESI -LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN

Kuntaorganisaatioon kuuluu Sipoon Vesi.

Liikelaitoksen johtokunta päättää kuntalain mukaisesti omista talousarvioistaan ja taloussuunnitelmistaan. Liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma esitetään kunnan talousarvion liitetietona, mutta liikelaitosten tilinpäätösten luvut yhdistellään kunnan tilinpäätökseen.

Liikelaitos toimii erillisenä yksikkönä kuntaorganisaation sisällä, mutta kuuluu juridisesti kunnan emoyhteisöön. Liikelaitos on itsenäisestä roolistaan huolimatta suoraan osa kunnan taloutta. Liikelaitos laatii omat tilinpäätöslaskelmansa liitetietoineen. Tiedot yhdistellään kunnan vastaaviin tilinpäätöslaskelmiin rivi riviltä siten, että sisäiset ostot, sisäiset myynnit ja muut sisäiset erät eliminoidaan.

Tuloksen muodostuminen

Liikelaitoksen toiminnan kokonaisvaikutus kunnan tilikauden 2021 tuloksen muodostumiseen oli positiivinen. Liikelaitoksen vuosikate oli 2,3 M€, poistot 1,2 M€ ja tilikauden tulos 1,1 M€ ylijäämäinen.

Kunnan tilikauden ylijäämä ilman liikelaitosta on 1,3 M€. Liikelaitos mukaan lukien ylijäämä on 2,5 M€. Kunnan käyttötalouden sisäiset menot ja tulot ovat 25,2 M€.

Kunnan ja liikelaitoksen väliset sisäiset ostot ja myynnit olivat 0,5 M€. Kunnan ja liikelaitoksen käyttötalouden sisäisiä eriä oli yhteensä 0,5 M€.

Toiminnan rahoitus

Kunnan osalta toiminnan ja investointien rahavirta oli -2,5 M€. Sipoon Veden toiminnan ja investointien rahavirta oli -0,01 M€. Sipoon Veden vuotuisia investointeja rahoitetaan toimintatulojen lisäksi liittymismaksutuloilla. Liittymismaksuja kertyi viime vuonna 0,6 M€.

Sipoon Veden rahoitustarpeisiin ei ollut tarpeen ottaa lainaa. Sipoon Veden maksuvalmius hoidetaan kunnan keskuskassan välityksellä.

TULOSLASKELMAN YHDISTELY	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 953 769,66	5 174 503,93	8 128 273,59	-126 603,69	8 001 669,90
Maksutuotot	6 202 405,32	0,00	6 202 405,32		6 202 405,32
Tuet ja avustukset	6 804 011,41	0,00	6 804 011,41		6 804 011,41
Muut toimintatuotot	10 250 998,91	339 002,63	10 590 001,54	-379 763,59	10 210 237,95
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 211 185,30	5 513 506,56	31 724 691,86	-506 367,28	31 218 324,58
Valmistus omaan käyttöön	205,60		205,60		205,60
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-59 425 988,43	-460 242,06	-59 886 230,49		-59 886 230,49
Palkat ja palkkiot	-47 801 777,82	-380 168,79	-48 181 946,61		-48 181 946,61
Henkilösivukulut	-11 624 210,61	-80 073,27	-11 704 283,88		-11 704 283,88
Eläkekulut	-9 834 572,88	-65 100,32	-9 899 673,20		-9 899 673,20
Muut henkilösivukulut	-1 789 637,73	-14 972,95	-1 804 610,68		-1 804 610,68
Palvelujen ostot	-62 668 255,79	-911 868,82	-63 580 124,61	289 389,78	-63 290 734,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 900 867,84	-967 102,67	-8 867 970,51	60 572,46	-8 807 398,05
Avustukset	-8 932 920,90	0,00	-8 932 920,90	47 365,00	-8 885 555,90
Muut toimintakulut	-4 569 109,28	-137 549,60	-4 706 658,88	109 040,04	-4 597 618,84
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-143 497 142,24	-2 476 763,15	-145 973 905,39	506 367,28	-145 467 538,11
TOIMINTAKATE	-117 285 751,34	3 036 743,41	-114 249 213,53	0,00	-114 249 007,93
Verotulot	115 103 729,08		115 103 729,08		115 103 729,08
Valtionosuudet	17 662 135,00		17 662 135,00		17 662 135,00
Rahoitustuotot ja -kulut:	671 553,60	-733 201,88	-61 648,28		-61 648,28
Korkotuotot	110 818,79		110 818,79		110 818,79
Muut rahoitustuotot	956 869,32	2 212,85	959 082,17	-735 350,22	223 731,95
Korkokulut	-379 805,88	0,00	-379 805,88		-379 805,88
Korvaus peruspääomasta			0,00		0,00
Muut rahoituskulut	-16 328,63	-735 414,73	-751 743,36	735 350,22	-16 393,14
VUOSIKATE	16 151 666,34	2 303 541,53	18 455 002,27	0,0	18 455 207,87
Poistot ja arvonalentumiset	-13 581 790,35	-1 188 037,63	-14 769 827,98		-14 769 827,98
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 857 291,34	-1 188 037,63	-10 045 328,97		-10 045 328,97
Arvonalentumiset	-4 724 499,01		-4 724 499,01		-4 724 499,01
TILIKAUDEN TULOS	2 569 875,99	1 115 503,90	3 685 174,29	0,00	3 685 379,89
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 257 189,35		1 257 189,35		1 257 189,35
Varausten lis (-) tai väh (+)	-2 400 000,00		-2 400 000,00		-2 400 000,00
Rahastojen lis (-) tai väh (+)					
TILIKAUDEN YLI-JÄÄMÄ	1 427 065,34	1 115 503,90	2 542 363,64	0,00	2 542 569,24

RAHOITUSLASKELMAN YHDISTELY	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	16 151 666,34	2 303 541,53	18 455 207,87	0,00	18 455 207,87
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-5 897 060,29		-5 897 060,29		-5 897 060,29
Tulorahoitus yhteensä	10 254 606,05	2 303 541,53	12 558 147,58	0,00	12 558 147,58
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-19 291 682,38	-2 292 587,26	-21 584 269,64	0,00	-21 584 269,64
Rahoitusosuudet					
investointimenoihin	23 000,00		23 000,00		23 000,00
Pysyvien vastaavien					
hyödykkeiden luovutustulot	6 508 086,98		6 508 086,98		6 508 086,98
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 505 989,35	10 954,27	-2 495 035,08	0,00	-2 495 035,08
Rahoituksen rahavirta	19 210 297,54	-10 954,27	19 199 343,27	0,00	19 199 343,27
Antolainauksen muutokset	600,00	0,00	600,00	0,00	600,00
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		0,00	0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	600,00		600,00		600,00
Lainakannan muutokset	21 824 192,57	0,00	21 824 192,57	0,00	21 824 192,57
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	32 900 000,00		32 900 000,00		32 900 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 075 807,43		-11 075 807,43		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00		0,00		0,00
Oman pääoman muutokset			0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 614 495,03	-10 954,27	-2 625 449,30	0,00	-2 625 449,30
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos			0,00		0,00
Saamisten muutos	-2 473 329,62	-473 177,99	-2 946 507,61	-239 960,37	-3 186 467,98
Korottomien velkojen muutos	-141 165,41	462 223,72	321 058,31	239 960,37	561 018,68
RAHAVAROJEN MUUTOS	16 704 308,19	0,00	16 704 308,19	0,00	16 704 308,19

TASEEN YHDISTELTY VASTAAVA	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
PYSYVÄT VASTAAVAT	249 775 083,13	24 262 085,99	274 037 169,12	-6 307 496,86	267 729 672,26
Aineettomat hyödykkeet	156 522,05	39 077,22	195 599,27	0,00	195 599,27
Aineettomat oikeudet	156 522,05		156 522,05		156 522,05
Muut pitkävaikutteiset menot		39 077,22	39 077,22		39 077,22
Ennakkomaksut			0,00		0,00
Aineelliset hyödykkeet	200 232 470,34	22 419 248,72	222 651 719,06	0,00	222 651 719,06
Maa- ja vesialueet	42 303 638,98		42 303 638,98		42 303 638,98
Rakennukset	111 567 022,15		111 567 022,15		111 567 022,15
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 334 381,29	21 207 308,29	60 541 689,58		60 541 689,58
Koneet ja kalusto	507 537,44	1 937,61	509 475,05		509 475,05
Muut aineelliset hyödykkeet	56 580,60		56 580,60		56 580,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 463 309,88	1 210 002,82	7 673 312,70		7 673 312,70
Sijoitukset	49 386 090,74	1 803 760,05	51 189 850,79	-6 307 496,86	44 882 353,93
Osakkeet ja osuudet	49 204 956,43	1 803 760,05	51 008 716,48	-6 127 918,54	44 880 797,94
Muut lainasaamiset	1 555,99		1 555,99		1 555,99
Muut saamiset	179 578,32		179 578,32	-179 578,32	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	254 343,43	0,00	254 343,43	0,00	254 343,43
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00		0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	131 337,92		131 337,92		131 337,92
Muut toimeksiantojen varat	123 005,51		123 005,51		123 005,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 177 168,14	1 840 569,30	31 017 737,44	-44 078,61	30 973 658,83
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00		0,00
Saamiset	6 556 822,50	1 840 569,30	8 397 391,80	-44 078,61	8 353 313,19
Pitkäaikaiset saamiset	50 900,00	0,00	50 900,00	0,00	50 900,00
Lainasaamiset	50 000,00		50 000,00		50 000,00
Muut saamiset	900,00		900,00		900,00
Lyhytaikaiset saamiset	6 505 922,50	1 840 569,30	8 346 491,80	-44 078,61	8 302 413,19
Myyntisaamiset	1 421 191,99	1 796 490,69	3 217 682,68		3 217 682,68
Lainasaamiset	8 142,77		8 142,77		8 142,77
Muut saamiset	3 619 989,53	44 078,61	3 664 068,14	-44 078,61	3 619 989,53
Siirtosaamiset	1 456 598,21	0,00	1 456 598,21		1 456 598,21
Rahoitusomaisuusarvopaperit	73,20	0,00	73,20	0,00	73,20
Osakkeet ja osuudet	73,20		73,20		73,20
Rahat ja pankkisaamiset	22 620 272,44	0,00	22 620 272,44		22 620 272,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	279 206 594,70	26 102 655,29	305 309 249,99	-6 351 575,47	298 957 674,52

TASEEN YHDISTELY VASTATTAVAA	Kunta	Sipoon Vesi	Sipoon kunta yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
OMA PÄÄOMA	87 427 421,42	9 143 692,33	96 571 113,75	-6 127 918,54	90 443 195,21
Peruspääoma	68 113 361,72	6 127 918,54	74 241 280,26	-6 127 918,54	68 113 361,72
	17 886 994,36	1 900 269,89	19 787 264,25		19 787 264,25
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä					
Tilikauden yli-/alijäämä	1 427 065,34	1 115 503,90	2 542 569,24		2 542 569,24
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	41 448 654,56	0,00	41 448 654,56	0,00	41 448 654,56
Poistoerot	33 398 654,56		33 398 654,56		33 398 654,56
Vapaaehtoiset varaukset	8 050 000,00		8 050 000,00		8 050 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	346 491,87	0,00	346 491,87	0,00	346 491,87
Muut pakolliset varaukset	346 491,87		346 491,87		346 491,87
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	254 343,43	0,00	254 343,43	0,00	254 343,43
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00		0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	254 343,43		254 343,43		254 343,43
VIERAS PÄÄOMA	149 729 683,42	16 958 962,96	166 688 646,38	-223 656,93	166 464 989,45
Pitkäaikainen	90 001 501,34	16 186 119,93	106 187 621,27	-179 578,32	106 008 042,95
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	89 932 500,00		89 932 500,00		89 932 500,00
Lainat julkisyhteisöiltä	69 001,34		69 001,34		69 001,34
Ostovelat			0,00		
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	16 186 119,93	16 186 119,93	-179 578,32	16 006 541,61
Lyhytaikainen	59 728 182,08	772 843,03	60 501 025,11	-44 078,61	60 456 946,50
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 175 000,00		41 175 000,00		41 175 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	21 687,52		21 687,52		21 687,52
Saadut ennakot	1 296 390,71		1 296 390,71		1 296 390,71
Ostovelat	7 899 412,79	488 686,34	8 388 099,13		8 388 099,13
Liittymismaksut ja muut velat	1 050 317,89	187 165,22	1 237 483,11	-44 078,61	1 193 404,50
Siirtovelat	8 285 373,17	96 991,47	8 382 364,64		8 382 364,64
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	279 206 594,70	26 102 655,29	305 309 249,99	-6 351 575,47	298 957 674,52

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Sipoossa . päivänä huhtikuuta 2022

Sipoon kunnanhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

_____
Mikael Grannas
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tänään antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta kertomuksen.

Sipoossa . . 2022

KPMG Oy Ab

_____
Martin Slotte
HT, JHT, CIA

7 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

7.1 TILIKAUDEN 1.1.–31.12.2021 AIKANA KÄYTETYT TILIKIRJAT, RAPORTIT JA KORTISTOT

Sähköiset arkistoraportit

- päiväkirja
- pääkirja
- talousarvion toteutumisvertailu
- tase
- tase tileittäin
- tuloslaskelma
- tuloslaskelma tileittäin
- rahoituslaskelma
- ostoreskontra
- avoimet ostolaskut 31.12.2021
- myyntireskontra
- laskutusluettelot
- avoimet myyntilaskut 31.12.2021
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luettelo
- irtaimistoluettelot

palkanmaksu kausittain
palkanmaksuerittely henkilöittäin
palkanmaksuerittely kirjaustunnisteittain

perusturvan päiväkirja
perusturvan tilierittelyt
perusturvan kirjanpitosiirron tilierittelyt

antolainat
asunto- ja lisälainat

Kortistot

asunto- ja lisälainat

Tasekirja

TOSITELAJIT

Id	Nimitys
ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDL	Talousarviomuutokset
KASSA1	Palvelukassa
KLALKU	Konsernin alkusaldot
KLKIRJ	Konsernikirjaukset
KLYHT	Tytäryht./Kuntayht.
KOMTOS	Käyttöomaisuusositteet
MUIJAK	Muistioiden jaksotus
MUISIS	Muistio, sisäinen
MUIST1	Muistiotositteet 1
OMAKSU	Ostoreskontramaksut
OSTOT	Ostolaskut
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotteet
SISLAS	Sisäiset laskut Proe
SOSTYO	Sosiaalityö/kp
VARAS2	Toimistotarvikevarasto
YMR01	Ennakkomaksut
YMR10	MR Laskulaji 10 Talouspalveluyksikön yleislaskutus
YMR11	MR Laskulaji 11 Terveyskeskuksen yleislaskutus
YMR12	MR Laskulaji 12 Sosiaalitoimen yleislaskutus
YMR13	MR Laskulaji 13 Sivistystoimen yleislaskutus
YMR14	MR Laskulaji 14 Vapaa-aikatoimen yleislaskutus
YMR15	MR Laskulaji 15 Tekniikka- ja ympäristöosaston yleislaskutus
YMR17	MR Laskulaji 17 Rakennusvalvonta
YMR18	MR Laskulaji 18 Vuokrat
YMR19	MR Laskulaji 19 Aamu- ja iltapäivätoiminta
YMR20	MR Laskulaji 20 Vapaa-aikatoimen liikuntapaikat
YMR21	MR Laskulaji 21 Kurssimaksut
YMR22	MR Laskulaji 22 liikuntakurssit
YMR23	MR Laskulaji 23 Maanvuokrat
YMR53	MT Laskulaji 53 Päivähoito yleislaskutus
YMR54	MR Laskulaji 54 Päivähoito
YMR55	MR Laskulaji 55 Hoito- ja palvelu
YMR56	MR Laskulaji 56 Asuminen, ostopalvelut
YMR77	MR Laskulaji 77 Vesihuolto
YMR80	MR Laskulaji 80 Hammashoito
YMR81	MR Laskulaji 81 Potilasmaksut
YMRHYV	MR Hyvityslaskukuittaukset
YMRK	MR Tileistä poistot
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
YMRVII	MR Viitesuoritukset

Kirjanpidon ja tositteiden säilytys

Tasekirja, talousarvion toteutumisvertailu ja tilikartta säilytetään pysyvästi. Päivä- ja pääkirjat sekä tositteet säilytetään vähintään kuusi vuotta. Siirtolistat osakirjanpidoista säilytetään vähintään kaksi vuotta.

Talousarvion toteutumisvertailu ja pääkirja, päiväkirja sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luettelot ovat Raindance-ohjelmassa. Muut ovat paperitulosteena.

Atk-kirjanpito-ohjelmassa on käytetty CGI Suomi Oy:n toimittamaa ohjelmaa Raindance.

7.2 TASE-ERITTELY 31.12.2021

TASE-ERITTELY 31.12.2021

31.12.2021

31.12.2021

31.12.2021

31.12.2021

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

267 729 672,26

Aineettomat hyödykkeet

195 599,27

Muut pitkäaikaiset menot

195 599,27

1005 Tietokoneohjelmistot

156 522,05

1010 Muut pitkävaikutteiset meno

39 077,22

Aineelliset hyödykkeet

222 651 719,06

Maa- ja vesialueet

42 303 638,98

1100 Maa- ja vesialueet

42 303 638,98

Rakennukset

111 567 022,15

1110 Asuinrakennukset

17 073,68

1115 Hallinto- ja laitosrakennukset

111 266 815,73

1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset

1121 Talousrakennukset

116 305,61

1122 Vapaa-ajan rakennukset

166 827,13

Kiinteät rakenteet ja laitteet

60 541 689,58

1130 Maa- ja vesirakenteet

3 772 245,37

1131 Kadut, tiet, torit ja puistot

33 007 886,43

1132 Sillat, laiturit ja uimalat

1 520 308,34

1135 Vedenjakeluverkosto

8 984 168,66

1136 Viemäriverkosto

12 223 139,63

1138 Sähköjohd. muuntoas. ulkovi

114 623,71

1140 Johtoverkostot ja laitteet

757 803,38

1150 Muut kiinteät rakenteet ja laite

161 514,06

Koneet ja kalusto

509 475,05

1160 Kuljetusvälineet

3 807,88

1164 Muut liikkuvat työkoneet

168 748,91

1166 Muut kevyet koneet

2 501,17

1167 Sairaala-, terv.huolt.-yms laitt

4 322,78

1170 Muut koneet ja kalusto

328 967,86

1174 Tietokonelaitteet

1 126,45

Muut aineelliset hyödykkeet

56 580,60

1184 Arvo- ja taide-esineet

56 580,60

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

7 673 312,70

1195 Keskeneräiset hankinnat

7 673 312,70

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

44 882 353,93

1201 Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet

32 340 006,72

1203 Kuntayhtymäosuudet

7 972 363,20

1205 Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet

404 261,57

1212 Muut osakkeet ja osuudet

4 164 166,45

Osakkeiden ja osuuksien

1214 arvonorotukset

Muut lainasaamiset

1 555,99

1238 Muut lainasaamiset muilta

1 555,99

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

254 343,43

254 343,43

Lahjoitusrahastojen erityiskatteet

131 337,92

1440 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet

131 337,92

Muut toimeksiantojen varat

123 005,51

1475 Testamentoidut pääomat

123 005,51

VAIHTUVAT VASTAAVAT

30 973 658,83

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

1500 Aineet ja tarvikkeet

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset

1651 Lainasaamiset kunnilta

50 000,00

50 000,00

50 900,00

Muut saamiset

1688 Muut saamiset

900,00

900,00

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

1720 Myyntisaamiset tytäryhteisöil

36 844,54

3 217 682,68

8 302 413,19

1725 Myyntisaamiset kunnilta ja k

5 859,72

1730 Myyntisaamiset omistuos.

6 029,74

1740 Myyntisaamiset muilta

3 168 948,68

Lainasaamiset

1770 Lainasaamiset muilta

8 142,77

8 142,77

Muut saamiset

1791 Valtionosuussaamiset

1 750 620,00

1806 ALV-saamisen verottajalta

804 054,16

1810 Muut saamiset

1 065 315,37

3 619 989,53

Siirtosaamiset

1822 Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä

1 456 598,21

1826 Muut siirtosaamiset muilta

1 456 598,21

Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet

1831 Osakkeet ja osuudet

73,20

73,20

73,20

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset

22 620 272,44

22 620 272,44

1901 Pääkassa

3 795,83

1902 Kassa, alitilittäjä, Monitoimih:

437,35

1903 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto-Nikk

122,15

1904 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto-Söd

372,95

1905 Kassa, alitilittäjä, Info 1

194,80

1906 Kassa, alitilittäjä, Info 2

218,65

1908 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto Nikk

88,65

1911 Kassa, alitilittäjä, muut

390,00

1912 Kassa, alitilittäjä, Elsie

1913 Kassa, alitilittäjä, HSL Nikkilä

1914 Kassa, alitilittäjä, HSL Söderkulla

1915 Kassa, alitilittäjä Risteys

1916 Kassa, alitilittäjä Cafe Matkahuolto

1917 Kassa, alitilittäjä Cafe Diem tk

1921 Osuuspankki, 556104-1632

17 503 662,24

1925 Aktia 405570-125

115 096,05

1926 Nordea 237818-60012

186 761,12

1942 Danske Bank 800016-251707

4 770 091,95

1945 Op (vakuus) 556104-248241

969,21

1970 Maksupalvelujen selvittelytili

38 071,49

YHTEENSÄ**298 957 674,52**

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA			90 443 195,21
Peruspääoma	2000 Peruspääoma	68 113 361,72	
Edellisten tilikausien yli-/alijä	2040 Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 787 264,25	
Tilikauden yli-/alijäämä	2050 Tilikauden yli-/alijäämä	2 542 569,24	
			41 448 654,56
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoerot	2100 Poistoerot	33 398 654,56	
Vapaaehtoiset varaukset	2110 Investointivaraus	8 050 000,00	
PAKOLLISET VARAUKSET			346 491,87
Muut pakolliset varaukset	2130 Muut pakolliset varaukset	346 491,87	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			254 343,43
Lahjoitusrahastojen pääoma	2325 Lahjoitusrahastojen pääomat	131 337,92	
	2326 Testamentoidut pääomat	123 005,51	
VIERAS PÄÄOMA			166 464 989,45
Pitkäaikainen			106 008 042,95
Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	2410 Lainat kotimaisista pankeilta	23 450 000,00	
	2411 Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	66 482 500,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	2420 Lainat valtiolta	69 001,34	
Muut velat	2460 Muut velat tytäryhteisöille		
	2469 Liittymismaksut ja muut velat	16 006 541,61	
Lyhytaikainen			60 456 946,50
Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	Joukkovelkakirjalainat		
	2510 Lainat kotimaisista pankeilta	41 175 000,00	
	2511 Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	30 000 000,00	
	2513 Lainat muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
	2515 Lyh.osuudet rahoitus- ja vakuu	11 175 000,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	2520 Lainat valtiolta	21 687,52	
	2525 Lyh.osuudet julkisyhteisöiltä	21 687,52	
Lainat muilta luotonantajilta		1 296 390,71	
	2544 Saadut ennakot muilta	1 296 390,71	

Ostovelat			8 388 099,13
	2545 Ostovelat tytäryhteisöille	-4 145,95	
	2546 Ostovelat jäsenkuntayhtymillä	1 398 587,86	
	2547 Ostovelat osakkuusyhteisöillä	533,34	
	2549 Ostovelat muille	6 993 123,88	
Muut lyhytaikaiset velat	2553 Velat Sipoon vedelle		1 193 404,50
	2557 Ennakkonpidätysvelka	940 529,53	
	2558 Sosiaaliturvamaksuvelka	65 447,34	
	2559 Tulojen selvitystili	262,41	
	2560 Lyhytaikaiset muut velat	187 165,22	
	2563 Luottamushenkilömaksut		
	2564 Jäsenmaksut		
	2567 Nettopalkat		
	2803 Ennakkonpidätykset, vammaisten avustajat		
	2804 Sos.turvam. vammaisten avustajat		
Siirtovelat			8 382 364,64
	2577 Korjojaksotus	54 158,47	
	2580 Lomapalkkajaksotus	7 678 911,34	
	2581 Palkkajaksotus		
	2588 Muut siirtovelat muille	231 379,26	
	2592 Kuel palkkaperuste	12 609,38	
	2594 Vel-työnantajan		
	2595 Työttömyysvakuutusmaksut,	14 738,23	
	2597 Työtaturmavakuutusmaksut, työnantaja		
	2600 Kuel-eläkemenoper.eläke	-3 306,35	
	2601 Palkkojen menoajämät	147 307,76	
	2700 Palkkojen selvittelytili	9 034,55	
	2701 Rästit		
	2703 Pidätykset nettopalkasta		
	2998 KOM-myyntih.osakkeet ja osi	237 532,00	

YHTEENSÄ

298 957 674,52

Sipoossa 11 päivänä maaliskuuta 2022

Marianne Sved
Pääkirjanpitäjä